

Gemeente
Coevorden

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

JAARVERSLAG 2023	1
INHOUDSOPGAVE	3
INLEIDING EN LEESWIJZER	4
Inleiding	4
Leeswijzer	4
SAMENVATTING	7
PROGRAMMA 1 BOUWEN VOOR DE SAMENLEVING	13
PROGRAMMA 2 DUURZAAMHEID	37
PROGRAMMA 3 SAMEN	48
PROGRAMMA 4 EIGENHEID DORPEN EN WIJKEN	70
PROGRAMMA 5 FUNDERING VOOR DE TOEKOMST	74
PROGRAMMA 6 FINANCIËN EN DEKKINGSMIDDELEN	82
FINANCIËN	84
Overlopende budgetten	84
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	89
Reserves en voorzieningen	89
Overige toelichtingen	92
PARAGRAFEN	95
Lokale heffingen	95
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	98
Onderhoud kapitaalgoederen.....	102
Financiering	105
Openbaarheidsparagraaf	111
Bedrijfsvoering	112
Verbonden Partijen	121
Grondbeleid	125
JAARREKENING 2023	129
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	129
Overzicht van baten en lasten	132
Overzicht incidentele baten en lasten.....	138
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.....	140
WNT-verantwoording 2023 Gemeente Coevorden.....	142
Balans per 31 december 2023	144
Toelichting op de balans	146
Single Information Single Audit (SiSa)	155
Gerealiseerde baten en lasten per taakveld	188
Rechtmatigheidsverantwoording	197
CONTROLEVERKLARING	199
BIJLAGEN	205
1. Staat van reserves en voorzieningen	205
2. Staat van opgenomen langlopende geldleningen	205
3. Staat van gewaarborgde geldleningen.....	207
4. Overzicht investeringskredieten	209
5. Overzicht begrotingswijzigingen	211
6. Verantwoording interbestuurlijk toezicht	221
7. Indicatoren 'Waar Staat Je Gemeente' per voorjaar 2024	224
8. Overzicht Verbonden Partijen.....	226

Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Inleiding

Het jaarverslag is het laatste document in de Stuur- en Verantwoordingscyclus. Onze Stuur- en Verantwoordingscyclus is opgebouwd uit vier documenten: kaderbrief, programmabegroting, halfjaarrapportage en jaarverslag. Aan de hand van het jaarverslag legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid en de financiën. In het jaarverslag is de jaarrekening opgenomen. De jaarrekening is gecontroleerd door de accountant.

In november 2023 diende de gemeenteraad een motie in: Transparantie financiën Coevorden (motie 23-29 PAC). De gemeenteraad vraagt het college om vanaf 2024 onder andere het Jaarverslag op een meer toegankelijke wijze te presenteren aan de inwoners van de gemeente Coevorden. Het college heeft hieraan invulling gegeven door ook een publiekversie van de jaarrekening op te leveren.

Voorwoord

'Gewoon doen'. Dat is het motto in het coalitieakkoord en bestuursprogramma. Dit hebben we als gemeente in 2023 veel gedaan. Gelukkig deden we dat op verschillende manieren vaak samen met onze inwoners. Maar ook met partners en medeoverheden. We zijn groot genoeg om samen met elkaar de goede dingen te doen en te bereiken. Daarbij kennen we elkaar en elkaars behoefte goed, omdat we niet te groot zijn.

In het Jaarverslag 2023 vertellen wij wat we hebben gedaan. Daarmee laten we ook zien hoe ver we zijn met de uitvoering van het Bestuursprogramma 2022-2026.

Daarom gebruiken we in het Jaarverslag 2023 dezelfde indeling:

- Bouwen voor de samenleving
- Duurzaamheid
- Samen
- Eigenheid dorpen en wijken
- Fundering voor de toekomst.

Het uitvoeren van onze plannen kost geld. Daarom staat in dit Jaarverslag ook onze financiële situatie.

Basis voor dit jaarverslag

Het jaarverslag is een afspiegeling van de begroting. Wij rapporteren over de onderwerpen die wij in de Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 (hierna: 'begroting') hebben opgenomen.

Wet- en regelgeving

Gemeentewet

In de gemeentewet is bepaald dat de gemeenteraad het jaarverslag vaststelt. Het college van burgemeester en wethouders zendt het vastgestelde jaarverslag binnen twee weken na vaststelling, maar in ieder geval voor 15 juli van het jaar volgend op het verslagjaar aan het college van Gedeputeerde Staten.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

In het BBV zijn diverse artikelen opgenomen met betrekking tot de vereisten voor het jaarverslag. Het jaarverslag is zodanig opgebouwd dat wij aan deze vereisten voldoen.

Leeswijzer

De inhoud van de tegels

De jaarstukken, met daarin opgenomen het jaarverslag en de jaarrekening, zijn opgebouwd uit een aantal hoofdstukken. Elk hoofdstuk staat onder een zogenoemde 'tegel'. Dit zijn de pictogrammen op de paarse tegels. Via de knop 'Home' rechtsbovenaan de website komt u altijd weer terug op de startpagina van het jaarverslag. Via de knop 'Programma's' kunt u rechtstreeks naar andere hoofdstukken navigeren.

Het jaarverslag is geschreven vanuit het college van burgemeester en wethouders en is gericht aan de gemeenteraad.

Onder de tegels treft u de volgende informatie aan:

- Leeswijzer

Op de pagina waar u nu bent, lichten wij de opzet van het jaarverslag toe.

- *Samenvatting*
Onder deze tegel leest u de samenvatting van ons college aan de gemeenteraad.
- *Tegels van de zes programma's*
Onder deze zes tegels staan onze beleidsinhoudelijke programma's. Elk programma bevat de volgende onderdelen:
  - de bestuurlijke samenvatting en,
  - per onderwerp ('product') de beantwoording van de vragen uit de begroting: 'Wat willen wij bereiken?' (doelstellingen) en 'Wat gaan wij doen?' (activiteiten). De uitwerking van de vraag 'Wat mag het kosten?' is aan het eind van ieder programma opgenomen.

Na de bestuurlijke samenvatting wordt per programma telkens gestart met de tekst van de doelstelling zoals deze in de begroting 2023 is geformuleerd. Daaronder volgen per doelstelling de activiteiten die daarvoor zijn uitgewerkt en wat de status van deze activiteiten is. Deze status wordt weergegeven met behulp van de kleuren van een verkeerslicht: groen, oranje, rood. Waar nodig zijn deze indicatoren voorzien van een tekstuele toelichting.

In de Programmabegroting 2023 hadden wij een extra tegel met 'Ontwikkelingen en ambities' opgenomen. De uitvoering en de realisatie van deze ambities hebben wij betrokken bij onze bestaande taken en ingebed in de organisatie. Vaak vullen bestaand beleid en ambities elkaar aan. Daarom hebben wij de toelichting hierop betrokken bij de samenvattingen en toelichtingen in de zes programma's. Dit voorkomt overlap van teksten en verwijzingen binnen het boekwerk.

- *Financiën*
Onder deze tegel hebben wij diverse financiële overzichten opgenomen die de zes programma's overstijgen. U treft onder deze tegel de toelichting op de reservemutaties aan, een toelichting op de benutting van de stelpost onvoorzien, informatie over overhead en tot slot informatie over de Vennootschapsbelasting.
- *Paragrafen*
Onder deze tegel hebben wij de bekende paragrafen opgenomen:
  - Lokale heffingen
  - Weerstandsvermogen en risicobeheersing
  - Onderhoud kapitaalgoederen
  - Financiering
  - Openbaarheidsparagraaf
  - Bedrijfsvoering
  - Verbonden partijen
  - Grondbeleid
- *Jaarrekening*
Onder deze tegel hebben wij de jaarrekening opgenomen. Deze tegel bevat onder andere de balans en diverse daaraan gerelateerde overzichten. Achtereenvolgens treft u de volgende onderwerpen aan:
  - de grondslagen waarop wij waarderen en het jaarrekeningresultaat bepalen;
  - het overzicht van baten en lasten in een recapitulatie en de toelichting van de belangrijkste verschillen;
  - het overzicht van incidentele baten en lasten in de jaarrekening;
  - het overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
  - het overzicht van de Wet Normering Topinkomens, met daarin de bezoldiging van topfunctionarissen;
  - de balans per 31 december 2023;
  - de toelichting op de balans;
  - de SiSa-bijlage, Single Information Single Audit met verslaglegging over specifieke uitkeringen van het Rijk;
  - de gerealiseerde baten en lasten in de taakveldenindeling;
  - de rechtmatigheidsverantwoording.
- *Bijlagen*
Onder deze tegel hebben wij de volgende overzichten opgenomen:
  1. Staat van reserves en voorzieningen;
  2. Staat van opgenomen langlopende geldleningen;
  3. Staat van gewaarborgde geldleningen;
  4. Overzicht investeringskredieten;
  5. Overzicht begrotingswijzigingen;

6. Verantwoording Interbestuurlijk toezicht (IBT);
7. Beleidsindicatoren www.waarstaatjegemeente.nl;
8. Overzicht verbonden partijen.

Samenvatting

Bestuurlijke samenvatting van het jaarverslag

Het jaar 2023

Voor de gemeente Coevorden was 2023 een bewogen jaar. Er gebeurt veel in de wereld, dat merken we ook in onze gemeente. Zo waren er verschuivingen in de provinciale en landelijke politiek. In maart waren de verkiezingen voor de Provinciale Staten van Drenthe en de waterschappen. De opkomst voor de Provinciale Staten was hoog met 67% (58,3% in 2019) en voor de waterschappen 62,4% (55,3% in 2019). In november waren de verkiezingen voor de Tweede Kamer van de Staten-Generaal. Ook daar was de opkomst in onze gemeente hoog met 81,7%. In 2021 was dat 79,4%. De betrokkenheid van onze inwoners is groot en is gegroeid.

Druk jaar voor de raad

Naast de verkiezingen was het politiek gezien best een druk jaar. De raad diende 11 amendementen en 31 moties in en luisterde naar 24 sprekers. Er zijn 94 raadsbesluiten genomen, soms over grote onderwerpen. Bijvoorbeeld over de nieuwbouw van de Nieuwe Veste, de invoering van diftar en de invoering van de Omgevingswet per 1 januari. Maar ook het flexwonen en diverse bestemmingsplannen kwamen voorbij. Het cultuurbeleid is geactualiseerd en krijgt een stevige impuls. Er is een nieuw veiligheidsplan en een nieuwe Regiideal. En er is flink gedebatteerd en positief besloten over de bouw van een MFC in Schoonoord.

Jubilea

Er waren ook diverse jubilea. Het zestigjarig bestaan van de stedenband tussen Nordhorn en Coevorden werd gevierd. Zij sloten op 23 april 1963 een overeenkomst om de vriendschappelijke banden aan te halen en te verdiepen. Als gemeente zelf vierden wij ook feest: onze gemeente bestond in de huidige vorm 25 jaar. Het resultaat van de grootste gemeentelijke herindeling in Drenthe op 1 januari 1998.

In 2023 was het 140 jaar geleden dat Vincent van Gogh in onze regio verbleef. Dit is gevierd met tientallen evenementen en het ontwikkelen van blijvend aanbod, zoals verschillende fiets- en wandelroutes. De fietsroutes zijn bekroond met de titel 'Beste fietsroute van Europa'.

Fietshotspot op de kaart

En niet te vergeten: het EK Wielrennen in Drenthe! Het evenement vond plaats van 20 tot en met 24 september 2023. Het was een prachtig topsportevenement waarmee we onze gemeente als fietshotspot én Drenthe als fietsprovincie nationaal en internationaal nóg meer op de kaart hebben gezet. Onze gemeente was onderdeel van het parcours. Daarnaast vonden er diverse nevenactiviteiten plaats, zoals het Wielercfé, de start op de vernieuwde Weeshuisweide, de fietstoertocht 'Jumbo op de pedalen' en allerlei festiviteiten in de stad Coevorden en de omliggende dorpen. Die werden voor en door onze inwoners georganiseerd!

Bouwen voor de samenleving

Wonen

Om bij te dragen aan het oplossen van het landelijke woningtekort zijn er met het Rijk afspraken gemaakt om als gemeente Coevorden samen met partners 762 woningen te bouwen in de periode tot 2030. Het

gaat onder andere om betaalbare woningen voor bijvoorbeeld spoedzoekers, starters en mensen die zorg aan huis nodig hebben. Van de 762 woningen hebben we er al 315 gerealiseerd. In december 2023 heeft de raad beslist om geld beschikbaar te stellen voor de realisatie van 30 flexwoningen op de locatie hoek Drogenstraat – Burgemeester Feithsingel. In samenwerking met Domesta wordt uitvoering gegeven aan het project. Flexwonen is bedoeld om het aanbod voor woningzoekenden te vergroten. Zo vergroten we de kans dat mensen snel een woning kunnen vinden. Gelet op de goede samenwerking met de betrokken partijen en de snelheid in de besluitvorming zijn we hiermee koploper in Drenthe.

Daarnaast bieden we vanaf 2023 als gemeente de mogelijkheid aan starters om een starterslening af te sluiten. De starterslening is een aanvulling op een eerste hypotheek bij een andere geldverstrekker. De

eerste startersleningen zijn verstrekt en het aantal aanvragen lijkt veelbelovend.

Ook probeerden we invloed uit te oefenen op voldoende huisvesting voor onze eigen inwoners.

Dit deden we door te werken met lokale wooninitiatieven in Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO constructies). Hierbij heeft een groep toekomstige bewoners meer invloed op de ontwikkeling van hun eigen woning. Zoals bijvoorbeeld in Sleen en Gees. We zochten naar ruimte om buiten de gebaande paden te gaan. Daarom zijn we begonnen met het verkennen van de mogelijkheden van flexwonen op eigen erf. We droegen dus vanuit verschillende rollen bij aan de oplossing van het woningtekort: de ene keer waren we initiatiefnemer, de andere keer waren we ondersteunend.

Naast het creëren van extra woonruimte hebben we ook geïnvesteerd in ontwikkelingen die ten goede komen aan de leefbaarheid in brede zin. Als voorbeeld noemen we het multifunctioneel centrum (MFC) in Schoonoord. Door het MFC wordt het maatschappelijke aanbod aan scholen, sportverenigingen en op den duur het dorps huis gebundeld op één locatie. Het is een belangrijke impuls voor het dorp. Daarnaast komen er door het MFC plekken vrij in het dorp. Deze kunnen we invullen met ruimte voor wonen, groen, ontmoeting en parkeren. Hierover zijn we vanaf 2023 al volop in gesprek met Dorpsbelang en Woonservice.

Vergunningen, toezicht en handhaving

In 2023 is het beleidsplan voor Vergunningverlening, Handhaving en Toezicht 2023-2027 vastgesteld. In dit beleid staat de nieuwe visie en zijn nieuwe doelen, principes en strategieën vastgesteld. Daarnaast was de komst van de Omgevingswet (inwerkingtreding 1 januari 2024) directe aanleiding voor de actualisatie van het beleid.

Ook in de uitvoering hebben we ons verder voorbereid op de komst van de Omgevingswet. In de dienstverlening onder de Omgevingswet hanteren wij verschillende instrumenten. We werken met het Omgevingsplein (Omgevingsplein | Gemeente Coevorden): op dit plein staat alle informatie waar je rekening mee moet houden als je in de gemeente Coevorden iets wilt bouwen, verbouwen of aanpassen in de leefomgeving. Ook zijn we gaan werken met omgevingscoaches. De coach geeft uitleg en advies aan de initiatiefnemer, onder andere over de regels. Ook geeft de coach aanvullende informatie.

Verder zijn we dagelijks telefonisch bereikbaar voor het beantwoorden van vragen en het afhandelen van informatieverzoeken. Bij nieuwe meldingen en aanvragen kijken we eerst of de informatie volledig is. Bij een complete aanvraag wordt besproken welke route het beste past in de afhandeling van de aanvraag. We communiceren deze route naar de initiatiefnemer, zodat deze direct weet waar hij aan toe is. Er wordt een vaste contactpersoon toegewezen. Die behandelt de aanvraag en blijft het vaste aanspreekpunt voor de initiatiefnemer.

Voor de afhandeling van omgevingsplanwijzigingen en vergunningaanvragen die niet passen binnen de kaders van het omgevingsplan is er een Omgevingstafel. De Omgevingstafel is een adviescommissie voor het college. Het advies wordt uitgebracht voor complexe aanvragen waarin alle belangen integraal worden afgewogen. Alle leden van de Omgevingstafel komen aan het woord, elk standpunt wordt belicht.

Vitale Vakantieparken

Drenthe is dé vrijetijdsprowincie van Nederland. Veel toeristen en vakantiegangers brengen hun vakantie door op één van de vakantieparken in de provincie, ook in Coevorden. We zijn trots op onze parken en willen deze sterker op de kaart zetten. Dat doen we met het programma Vitale Vakantie Parken Coevorden (VVPC). Samen met bewoners, eigenaren en verhuurders zijn we aan de slag met de vakantieparken. Zodat de parken passen bij de wensen van de huidige en toekomstige toerist. En daarmee de leefbaarheid, economische situatie en werkgelegenheid van deze parken en hun omgeving verbetert. We organiseerden een themabijeenkomst over het programma voor de gemeenteraad. Verder is ingezet op het uitvoeren van een Quickscan om de huidige en toekomstige recreatieve mogelijkheden van de parken te onderzoeken. De uitvoering van het programma vraagt meer tijd dan van tevoren was ingeschat.

Werken

We willen graag het vestigingsklimaat in Coevorden voor bedrijven versterken. Daarom zijn we verder gegaan met de zoektocht naar locaties voor (nieuwe) bedrijventerreinen. Dit doen we samen met de regio en de provincie Drenthe. Het invullen van deze opgave is best complex. Hier spelen verschillende aspecten een rol in, het gaat dan bijvoorbeeld om het overvolle stroomnet (netcongestie) en de stikstofproblematiek. Extra aandachtspunt is de landschappelijke inpassing. Ook loopt er een Regio Deal-project dat gericht is op kwaliteitsverbetering van bedrijventerrein Leeuwerikenveld. We hebben ingezet op het versterken van onze (grensoverschrijdende) samenwerking. Als voorbeeld noemen we het samenwerken in de regio op het gebied van wonen, werken en welzijn mede gefinancierd uit de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe. Op 1 november 2023 vond de ondertekening plaats van het convenant voor de nieuwe Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe II. Door subsidiegeld uit de Regiodeal kunnen diverse initiatieven worden ondersteund. Een mooi voorbeeld is het in 2023 geopende Logistiek Kenniscentrum Coevorden (LKC): een punt om kennis op het vlak van transport en logistiek te vergaren, te bundelen en onderling te delen. Ook de samenwerking in de Dutch TechZone leverde ons in 2023 mooie resultaten op. De gemeente Borger-Odoorn is in 2023 toegetreden tot de Dutch TechZone. Het gebied is hiermee verbreed en valt nu samen met het Regio Deal-gebied. In 2023 is de samenwerking met de verschillende ondernemersverenigingen versterkt. Verder is vanuit het netwerk van Dutch TechZone hard meegewerkt aan het indienen van een propositie voor de nieuwe Regio Deal. Met het toekennen van de nieuwe Regio Deal is dit traject succesvol verlopen.

In 2024 bestaan het bedrijventerrein Europark en de GVZ Europark GmbH 25 jaar. Vooruitlopend waren er in 2023 gesprekken met partners over de toekomst van het bedrijventerrein.

Ontwikkelingen hebben ertoe geleid, dat onze gemeente het aandelenpakket van de NOM in 2023 heeft overgenomen. Wij zijn nu voor 50% aandeelhouder.

Ook vond op 4 oktober 2023 de grensoverschrijdende ondernemersbijeenkomst van het GVZ Europark plaats. De deelnemers waren te gast bij het bedrijf Intergas dat op het bedrijventerrein Europark is gevestigd. Samen met partners werkten we verder aan een toekomstbestendige recreatiesector. Het is lovenswaardig hoe deze sector op zijn eigen inventieve manier de moeilijke jaren van Corona is doorgekomen. Zowel de grote parken als de aanbieders van kleinschalige recreatie zijn gezond en kijken positief naar de toekomst. Wist je dat Coevorden de gemeente is met de meest toeristische overnachtingen van Drenthe?

In het najaar van 2023 was het 140 jaar geleden dat Vincent van Gogh werd geïnspireerd door het landschap en de bewoners van Drenthe. Met Van Gogh als gids hebben wij samen met provincie Drenthe, gemeenten Emmen en Hoogeveen, Drents museum, Recreatieschap Drenthe en Marketing Drenthe onze bewoners en bezoekers geraakt met het verhaal van Van Gogh. Zijn verhaal is zichtbaar en beleefbaar gemaakt met onder andere een grote tentoonstelling van zijn Drentse werken, een muziektheaterstuk, fietsen wandelroutes en tal van lokale initiatieven. Dit is een mooie basis om de komende jaren op verder te bouwen.

In 2023 hebben we een zogenaamde landbouwfoto op laten stellen. Deze analyse geeft weer hoe deze sector zich in onze gemeente ontwikkelt. De uitkomsten van de analyse worden nu besproken met de agrariërs om te kijken of ze herkend worden. Dit is in 2023 gestart. Doel is dat we gezamenlijk in beeld brengen welke stappen gezet kunnen worden om de sector te ondersteunen in de transformatieopgave. Hier ligt ook een relatie met het op te stellen omgevingsprogramma voor het landelijk gebied waar de verschillende partijen die actief zijn in ons landelijke gebied bij betrokken worden.

Programma Binnenstad

In de binnenstad van Coevorden bouwen we aan historie. Over een periode van drie jaar maken we van de Markt, Haven, Citadelpunt en Weeshuisweide een Kasteelpark. In januari 2022 ging de gemeenteraad akkoord met het ontwerp voor de Weeshuisweide. Daarna werd gestart met de inrichting. In het najaar van 2023 werd de nieuwe inrichting van de Weeshuisweide afgerond. In april 2023 organiseerden we een inloopbijeenkomst om met inwoners, ondernemers en raadsleden in gesprek te gaan over schetsontwerpen over de Markt en de Haven. Dat is het volgende onderdeel van het Kasteelpark waar we mee aan de slag gaan.

Infrastructuur

In april 2023 werd het Stationsplein in Coevorden omgedoopt tot het Relus ter Beekplein. Er staat ook een beeltenis van hem. Relus ter Beek was geboren Coevordenaar, een oud-politicus en vanaf 1995 tot 2008 commissaris van de koningin in Drenthe.

Samen met partners voerden we succesvol lobby voor de Nedersaksenlijn. Dat is de spoorlijn die van Groningen naar Enschede moet lopen, via Coevorden. Het Rijk maakte 85 miljoen euro vrij voor de aanleg van de eerste fase. Ook voor grensoverschrijdende werkers, scholieren en toeristen willen we een goede internationale treinverbinding creëren. Daarom hebben we in 2023 verder ingezet op de ontwikkeling van de spoorverbinding Emmen en Rheine via Coevorden en Emlichheim (deels Nedersaksenlijn).

Naast treinverbindingen willen we als gemeente ook veilige en aantrekkelijke verbindingen voor fietsers hebben. Daarom zijn we in 2023 begonnen met de planvorming voor de doorfietsroute Coevorden-Emmen-Borger.

Fysieke leefomgeving / Omgevingswet

De Omgevingswet (inwerkingtreding 1 januari 2024) bundelt wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Daarmee vormt deze wet de basis voor de samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie is één van de verplichte wettelijke instrumenten na de invoering van de Omgevingswet. In oktober 2023 werd de Omgevingsvisie Coevorden voorgelegd aan de gemeenteraad en vervolgens vastgesteld. De eerste uitwerking van de Omgevingsvisie gebeurt in het Omgevingsprogramma Buitengebied. Het doel van dat Omgevingsprogramma is om te komen tot een samenhangende visie op het buitengebied, die draagvlak vindt bij zoveel mogelijk betrokken partijen. In dat kader stelden we in 2023 de startnotitie Omgevingsprogramma Buitengebied Fase 1 op.

Samenwerken met partners om een gezonde fysieke leefomgeving te hebben is noodzakelijk. Een mooi voorbeeld hiervan is de manier waarop het project Nieuwe Drostendiep is vormgegeven. Op initiatief van georganiseerde agrariërs is een samenwerkingsverband ontstaan waardoor de agrariërs vanaf het begin nauw betrokken zijn bij de invulling van de plannen in het gebied. Wij nemen hier ook aan deel, samen met Natuurmonumenten, Stichting het Drentse Landschap, Agrarisch Natuur Drenthe, waterschap Vechtstromen en de provincie Drenthe.

Duurzaamheid

Programma Duurzaamheid

Op verschillende manieren werken wij aan een duurzame(re) toekomst voor de generaties die volgen. Het Programma Duurzaamheid is gebouwd op vier pijlers: energietransitie, groene

leefomgeving, circulaire

economie en een duurzame gemeentelijke organisatie. In 2023 zetten we verder in op het vergroten van bewustwording, zowel intern als extern. Het college heeft het actieplan

Maatschappelijk Verantwoord

Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) vastgesteld. Dit actieplan omschrijft de ambities en doelen van onze gemeente. Daarnaast hebben wij als gemeente in april het manifest 'Drenthe Van Afval Naar Grondstoffen, samen op weg naar een Drentse Circulaire (grondstoffen) Economie'

ondertekend. Terugkijkend realiseren wij ons, dat we méér zichtbaar mogen maken wat we doen om bijvoorbeeld Coevorden

groener te maken. Want we bieden bijvoorbeeld veel ruimte aan biodiversiteit en natuurkwaliteit.

Afval

Als gemeente staan we voor een grote uitdaging om de hoeveelheid restafval drastisch te verminderen. In onze gemeente gooien we jaarlijks gemiddeld nog 160 kilo aan restafval per persoon weg. Terwijl 110 kilo hiervan nog bestaat uit materiaal dat kan worden hergebruikt. Om als inwoner een bijdrage te kunnen leveren aan het verbeteren van onze afvalinzameling hielden we in september een enquête over afvalinzameling en afvalscheiding onder onze inwoners. Daaruit bleek onder andere dat inwoners, vaak uit gemak, nog regelmatig onnodig afval bij het restafval gooien. Ook bleek dat veel inwoners bereid zijn om het afval beter te scheiden als het ze gemakkelijker wordt gemaakt en ze kosten kunnen besparen. De uitkomsten van het onderzoek zijn verwerkt in het nieuwe beleidsplan. Er wordt ook ingezet op een betere voorlichting.

In 2023 zijn meerdere besluiten genomen om de afvalscheiding te verbeteren. Bijvoorbeeld over de inzamelvoorzieningen voor hoogbouw, extra ondergrondse sorteerstraten voor PMD, oud papier, textiel en plaatsing van luercontainers. De raad stelde het Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2023-2027 vast. In december besliste de raad om een nieuwe tariefstructuur van de afvalstoffenheffing in te voeren. Hiermee willen wij onze inwoners motiveren om het afval nog beter te scheiden. De inwoners oefenen daarmee zelf invloed uit op de hoogte van de kosten die zij betalen voor afval.

Toekomstbestendig beheer openbare ruimte

In 2023 startte het onderzoek naar de haalbaarheid van nieuwbouw van een gemeentewerf in combinatie met één milieustraat. Dit onderzoek omvat ook de methoden van verwaarding van onze groene afvalstromen.

Samen

We willen een kindvriendelijke gemeente zijn waarbij we ervoor kiezen de nadruk te leggen op kansengelijkheid en bestaanszekerheid voor alle inwoners in de meest brede zin van het woord. Dit willen we behouden en vergroten door een sterke samenwerking met partners.

Vangnet / normalisering

Domein Overstijgende Samenwerking (DOS) hadden we scherp in het vizier. De kern van deze samenwerking is om de zorg vanuit het perspectief van de inwoner te organiseren en wat hij nodig heeft om zo lang mogelijk zelfstandig mee te kunnen doen aan de samenleving en thuis te kunnen blijven wonen. Typerend is de verbinding tussen de informele zorg (burgerkracht) en de formele zorg (professionals). Maar het lukte niet goed dit te organiseren, doordat we hier als gemeente onvoldoende capaciteit voor beschikbaar hadden.

Bestaanszekerheid

'Gulle gemeente zoekt arme gezinnen'. Met die kop stond een artikel in Binnenlands Bestuur over onze inkomenssteun op maat voor huishoudens die door de hoge energieprijzen werden getroffen.

Het animo voor de regeling was lager dan verwacht. Daarom startten we een pilot met een huis-aan-huis aanpak. In september 2023 besliste de raad om de collectieve zorgverzekering (gemeentepolis) structureel beschikbaar te stellen aan financieel kwetsbare inwoners van de gemeente. De gemeentepolis is één van de maatregelen die we nemen om minima tegemoet te komen in de hoogte van de zorgkosten en een alternatief bieden voor chronisch zieken met een kleine beurs. Hiermee willen we voorkomen dat mensen niet de zorg vragen die zij nodig hebben.

Verenigingsleven

In onze gemeente zijn diverse verenigingen actief. In 2023 faciliteerden we verenigingen op verschillende manieren bijvoorbeeld door ondersteuning door de Buurtsportcoaches. Denk hierbij aan clubkadercoaching, verbreden van aanbod en de samenwerking tussen verenigingen en het onderwijs.

Veiligheid en leefbaarheid

De gemeente heeft de regierol bij het ontwikkelen van integraal veiligheidsbeleid. Dit gebeurt in afstemming met verschillende (veiligheids)partners zoals de politie en het openbaar ministerie. In 2023 heeft onze raad het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 vastgesteld. Het plan zet de strategische hoofdlijnen uit. Door schaarste in middelen en menskracht zijn keuzes gemaakt op welke onderwerpen de focus ligt: jeugd, zorg, ondernemen, ondermijnende criminaliteit en digitale veiligheid. De aanpak van ondermijning hebben we opgepakt. In 2023 zijn we aangesloten bij het meldpunt 'Meld een vermoeden'. Aanvullend zijn voorbereidingen getroffen om tot een Drentse aanpak van ondermijning te kunnen komen.

Kunst en cultuur

In september 2023 stelde de raad het cultuurbeleid van de gemeente Coevorden vast. Hiermee is een basis gelegd om de komende jaren kunst en cultuur in onze gemeente nog sterker te maken en structureel in onze leefomgeving te verankeren. Het kind staat centraal, omdat het belangrijk is om op jonge leeftijd in aanraking met kunst en cultuur te komen. Het uitgangspunt is de samenwerking met het onderwijs en het Programma Kansrijk Opgroeien.

Jeugd en Onderwijs

In 2023 gaven we invulling aan het Uitvoeringsplan Jeugd 2022-2023. Er is een start gemaakt om samen met professionals in kinderopvang en onderwijs een omslag te maken naar meer normaliseren en contextualiseren. Met als doel hogere gelukscijfers bij de jeugd en minder instroom in de jeugdzorg. Daarnaast zijn er belangrijke besluiten genomen om in een later stadium tot nieuwbouw van De Nieuwe Veste te kunnen komen, bijvoorbeeld een wijziging van het bestemmingsplan.

Eigenheid dorpen en wijken

Gebiedsgericht werken

In 2023 kregen bewoners van de wijk Lootuinen 50.000 euro om de wijk te verbeteren. De wijk kan zo experimenteren met de zogenaamde burgerbegroting. We willen met deze manier van werken niet alleen de inwoners stimuleren om na te denken over de eigen woonomgeving. Maar ook de gemeentelijke organisatie en de inwoner dichter bij elkaar brengen. De gemeente Coevorden zet met de Burgerbegroting

Lootuinen in op een ondernemende wijk waarin bewoners een actieve rol spelen bij de ontwikkeling en verbetering van hun leefomgeving. Het gaat om een pilot. Op basis van de ervaringen in Lootuinen kijken we of er ook in andere dorpen en wijken gewerkt kan worden met de Burgerbegroting. De gemeente stelde in meerdere dorpen en wijken budgetten beschikbaar. De budgetten werden door de belangenverenigingen aangevraagd en onder regie van de bewoners zelf besteed aan onder andere leefbaarheid.

Fundering voor de toekomst

Financieel gezond

Wij sluiten het jaar 2023 af met een positief saldo van € 7,6 miljoen. Het leeuwendeel wordt echter gereserveerd voor nog te realiseren nieuwe beleidsontwikkelingen die doorlopen in het komende jaar (€ 2,4 miljoen), ontvangen middelen van het rijk in december waarvoor wij kosten maken in 2024 (€ 1,0 miljoen) en het overschot op de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne (€ 4,1 miljoen). Het nettoresultaat is ongeveer € 0,1 miljoen en voegen wij toe aan de algemene reserve. De belangrijkste financiële afwijkingen in negatieve zin doen zich voor bij de uitvoering van de Jeugdzorg, hogere tarieven voor energie, kosten voor personeel en automatisering. Daarnaast zien wij voordelen op de beleidsterreinen inkomensverstrekking en participatie, algemene uitkering gemeentefonds, rente en dividend en vrijval van enkele stelposten.

Ondanks het positieve resultaat hebben wij zorg voor de toekomst. Stijgende kosten voor de zorg, energie en personeel in een setting met druk op de arbeidsmarkt, inflatie en instabiliteit in delen van de wereld om ons heen geven hier aanleiding toe. Aan de andere kant hebben wij een goede financiële uitgangspositie en een ambtelijke organisatie die iedere dag vol enthousiasme werkt aan het realiseren van onze bestuurlijke ambities en het creëren van een gemeente waarin het prettig wonen, werken en recreëren is. Dat blijven wij in 2024 ook onverminderd doen!

Toekomstbestendige organisatie

In 2022 startten we met het programma toekomstbestendige organisatie (TBO). Met als doel, de naam zegt het al, onze organisatie toekomstbestendiger te maken. In 2023 kreeg het programma een nieuwe

naam: 'Samen Slimmer Werken met en voor Coevorden'.

Met deze naam komen we nog dichter bij de kern waar het in dit programma om draait.

Samen slimmer werken geven we vorm door bijvoorbeeld te werken aan:

- samenwerking met inwoners en partners;
- het zo goed mogelijk benutten en ontwikkelen van kennis, competenties en talenten van collega's;
- slimme inrichting van processen;
- grip op onze programma's en projecten;
- gerichte inzet van data en moderne technologieën.

In 2023 werkten we aan een advies voor een aangepaste organisatiestructuur en verduidelijkten we de leidinggevende rollen. Om zo bij te dragen aan meer aandacht van leidinggevendenden voor het team en de

professionele en persoonlijke ontwikkeling van collega's.

Ook deden we een benchmark. De benchmark vergeleek onze formatie en kosten in relatie tot ons werk met vergelijkbare gemeenten. Zo weten we waar we staan. Dit helpt ons om steeds weer onderbouwde keuzes maken. Keuzes tussen wat nodig is en de capaciteit die daarvoor beschikbaar is.

Door samen slimmer te werken, bouwen we de komende jaren aan een eigentijdse gemeente met blije collega's en blije inwoners. Aan een gemeente waarop je kunt vertrouwen en waar het fijn leven, wonen, werken en recreëren is.

Programma 1 | Bouwen voor de samenleving

Beleidskaders

Voor het programma Bouwen voor de samenleving zijn de volgende documenten van belang:

- Economische Visie "Coevorden onderneemt"
- Visie op Toerisme "Blik op de toekomst met oog voor het verleden"
- Programma Vitale Vakantieparken
- Strategische koers Dutch Tech Zone
- Woonvisie Bouwen aan de toekomst
- Ambitiedocument Omgevingswet
- Hoofdlijndocument en Concept-Omgevingsvisie
- Bereikbaarheidsvisie BOCE
- Beleidsplan VTH "Ruimte om te doen: werk in uitvoering"
- Fietsnota
- Regionale beleidsagenda Zuidoost-Drenthe

Leeswijzer doelstellingen en activiteiten

De doelstellingen en activiteiten zijn opgenomen zoals deze zijn geformuleerd in de begroting 2023. De status van de verschillende activiteiten wordt weergegeven met behulp van de kleuren van een verkeerslicht: groen, oranje, rood. Waar nodig zijn deze indicatoren voorzien van een tekstuele toelichting.

Doelstellingen

Doelstellingen Bouwen voor de samenleving

In het kader van het programma *Bouwen voor de samenleving* hebben wij de volgende doelstellingen geformuleerd:

Mogelijk maken van de bouw van minimaal 750 nieuwe woningen in de periode tot 2030;

Aan de hand van de woonvisie bijdragen aan goed wonen voor iedereen: positief beïnvloeden van de woningmarkt, met aandacht voor de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad.

Doelstellingen

Doelstellingen Wonen

- Meer flexibiliteit op de woningmarkt;
- Woningmarkt en -bouw positief beïnvloeden met doelgroepenbeleid;
- Ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorische waarde in de bebouwde omgeving behouden;
- Bijdragen aan vitaliteit (incl. een sterke sociale infrastructuur) van naoorlogse wijken en buurten;
- Ondersteunen van particulieren met een (gezamenlijk) wooninitiatief;
- Uitbreiden van de woonwagencapaciteit;
- Zorgen voor voldoende passende woonruimte voor inwoners met een zorgbehoefte;
- Integraal ontwikkelplan Schoonoord;
- Mogelijk maken van woningbouwontwikkelingen in o.a. Coevorden, Sleen, Dalen en Oosterhesselen;
- Voldoende woonruimte voor inwoner met een zorgbehoefte.

Activiteiten

Aanjagen en faciliteren gebiedsontwikkelingen

Het aanjagen en faciliteren van gebiedsontwikkelingen is een doorlopend proces in het realiseren van ons doel: het bouwen van 750 nieuwe woningen tot 2030.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

Er is een gemeentelijk programma Wonen in ontwikkeling. Het doel is om de gemeentelijke woonambitie zoals vastgesteld in de regionale woondeal met de Provincie Drenthe te realiseren. Hierbij zijn het versterken van het gebiedseigen karakter en het versterken van de ruimtelijke kwaliteit randvoorwaardelijk. Daarbij hebben we aandacht voor betaalbaar en duurzaam wonen in een leefbare omgeving. We enthousiasmeren, faciliteren en jagen initiatiefnemers aan een in voorkomende gevallen voeren we actief acquisitie om een ontwikkelaar voor een bepaald gebied te werven.

Kortom; we werken actief aan herkenbare, groene dorpen en wijken waar voor iedereen ruimte is om te leven.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Actualisatie beleid monumenten en cultuurhistorische panden

We actualiseren het beleid voor monumenten en cultuurhistorische panden en voor open plekken in dorpen en wijken. Ook de vast te stellen Omgevingsvisie draagt bij aan deze doelstelling.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit

Toelichting

De Omgevingsvisie en het Ruimte-voor-Ruimte-beleid zijn beiden vastgesteld.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Het Welstandsbeleid en de Monumentenverordening hebben de aandacht, maar vanwege een gebrek aan capaciteit is het niet gelukt dit op te pakken. In 2024 wordt opnieuw bekeken wanneer dit kan worden gepland voor herziening.

Beleid particuliere wooninitiatieven

We gaan het beleid actualiseren voor particuliere wooninitiatieven (open plekken beleid).

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

De mogelijkheden voor particuliere wooninitiatieven in kleine kernen zijn verruimd door de actualisatie van het ruimte-voor-ruimte-beleid.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Faciliteren woningbouw Holwert-Zuid, Coevorden

We willen mogelijk maken dat er alsnog woningbouw plaatsvindt op deze locatie, die is uit te voeren door een externe ontwikkelaar. We faciliteren het proces en er gaat een bestemmingsplanprocedure lopen.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Faciliteren woningbouwontwikkeling De Klencke, Oosterhesselen

Om mogelijk te maken dat woningbouw kan plaatsvinden op deze locatie begeleiden we de ruimtelijke procedure die nodig is. Deze is uit te voeren door een externe ontwikkelaar.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

Het wachten is op input van de ontwikkelaar. Het gaat hier o.a. om een Inrichtingsplan, bestemmingsplan (incl. onderliggende onderzoeken), concept overeenkomst. Zodra binnengekomen, dan worden deze getoetst en voorzien van opmerkingen.

Geld

Toelichting

Voor deze ontwikkeling wordt een anterieure overeenkomst afgesloten met de ontwikkelaar. Het kostenverhaal is daarmee anderszins verzekerd.

Tijd

Toelichting

Het wachten is op complete stukken van de ontwikkelaar.

Faciliteren woningbouwontwikkeling voorm. Aardappelmeelfabriek, Gramsbergerstraat in Coevorden

We willen mogelijk maken dat er alsnog woningbouw plaatsvindt op deze locatie, die is uit te voeren door de grondeigenaar en een externe ontwikkelaar. Daarvoor helpen we de plannen uit te werken en gaat er een bestemmingsplanprocedure lopen.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

Op dit moment nog geen goede invulling gevonden. Onderzoek wordt voortgezet.

Geld

Toelichting

Uit nader onderzoek kan blijken dat er kosten voor rekening van de gemeente komen. Vooralsnog is dit te overzien. Financiering door derden wordt onderzocht.

Tijd

Toelichting

Door de inwerking treding van de Omgevingswet krijgt de procedure een andere insteek.

Flexwonen: vaststellen beleidskader, uitvoeren locatiescan en start met pilots

Aan de hand van het beleidskader flexwonen gaan we in het eerste kwartaal van 2023 een locatiescan uitvoeren: waar zien we ruimte voor pilots voor diverse doelgroepen? Als gemeente zien we voor onszelf een actieve rol. We richten ons op het selecteren van 3 locaties en starten in 2023 samen met partners met de invulling van pilots.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

Op de hoek van de Drostestraat/Feithsingel hebben we gezamenlijk met Domesta in 6 maanden tijd een totale ontwikkeling van 30 Flexwoningen, in de sociale huursector, weten neer te zetten; van vraagstuk naar hamerstuk. Toekomstige bewoners krijgen de sleutel vóór kerst 2024. De ontwikkeling van tweede locatie wordt op dit moment opgestart.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Herziening herstructureringsfonds

In 2023 gaan we de regeling Herstructureringsfonds herzien op basis van de evaluatie die in 2022 heeft plaatsgevonden.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

nvt

Geld

Toelichting

nvt

Tijd

Toelichting

De herziening van het herstructureringsfonds is nog niet gestart wegens te weinig menskracht en te veel andere prioriteiten.

Kennisdeling en begeleiding particuliere wooninitiatieven

We stimuleren verschillende doelgroepen om te komen tot wooninitiatieven. Hierbij faciliteren en ontzorgen we ze.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit**Toelichting**

Er lopen nu 8 verschillende wooninitiatieven waarbij een procesbegeleider is ingezet.

Geld**Toelichting****Tijd****Toelichting**

Ontwikkelen instrumentarium doelgroepenbeleid

Uitwerken instrumenten voor doelgroepenbeleid en voorleggen scenario's aan de raad en effectuering.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit**Toelichting****Geld****Toelichting****Tijd****Toelichting**

In tegenstelling tot eerdere berichten heeft de Eerste Kamer in december 2023 pas ingestemd met de gewijzigde Huisvestingswet 2014.

Door deze wetwijziging kunnen gemeenten voorrang geven aan eigen inwoners voor het kopen of huren van een huis. Ook kunnen gemeenten voorrang geven aan bepaalde (cruciale) beroepsgroepen, zoals onderwijzers, verpleegkundigen en politieagenten. Verder wordt het mogelijk om regels over woonruimteverdeling uit te breiden naar sociale nieuwbouwoopwoningen.

Omdat deze wet met ingang van 1 januari 2024 van kracht is geworden, kunnen de gevolgen in 2024 pas goed worden onderzocht. In dat kader wordt de komende periode bekeken wat beleidsmatig nodig is (huisvestingsverordening) om verder invulling te geven aan deze activiteit. Dit thema zal onderwerp van gesprek zijn tijdens de 1e themabijeenkomst "Wonen" in 2024 (zie ook motie 23-25).

Ontwikkeling woningbouwlocatie Ossehaar Face C, Coevorden

We begeleiden de planvormingsprocedure om woningbouw in een mix van koop en huur mogelijk te maken.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit**Toelichting**

Stedenbouwkundig plan en bestemmingsplan gereed.

Geld**Toelichting**

Ten behoeve van de ontwikkeling is een GREX opgesteld. Naar verwachting wordt deze in april 2024 vastgesteld.

Tijd**Toelichting**

Vooralsnog vaststelling van het bestemmingsplan in gemeenteraad gepland in april 2024.

Ruimte voor Ruimte

Het beleid is door het college vastgesteld.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit**Toelichting**

Het geactualiseerde Ruimte voor Ruimte' beleid is op 11 juli 2023 vastgesteld door het college.

Geld**Toelichting****Tijd****Toelichting***Toevoegen van standplaatsen binnen of grenzend aan de huidige locaties en opstarten ontwikkelen nieuwe locatie*

We gaan de mogelijkheden per bestaande locatie in beeld brengen. Planologische procedure/bestemmingsplan wijzigen en nieuwe locatie opstarten.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit**Toelichting**

In 2023 zijn er uitgangspunten opgesteld voor de aanleg van mogelijke nieuwe locaties. Enkele benodigde onderzoeken voor de aanleg van nieuwe locaties zijn afgerond. Voor 1 bestaande locatie is alles met betrekking tot vergunningen en wettelijke regelgeving zoals onder andere a brandveiligheid in beeld gebracht en enkele scenario's voor herinrichting opgesteld in een plan van aanpak voor het vervolg. In 2023 hebben we de wachtlijst voor standplaatszoekenden opgeschoond in overeenstemming met de beleidsuitgangspunten en zijn er enkele huurstandplaatsen verkocht aan bewoners.

Voor het opstarten van de procedures is een concrete afspraak met de woningcorporatie van belang, hier worden stappen in gezet.

Geld**Toelichting****Tijd****Toelichting**

Enige vertraging in de overgang van analyse naar opstart procedures in verband met overeenkomst met corporatie.

Uitwerken plannen voor Molenakkers II, Dalen

Om woningbouw mogelijk te maken op Molenakkers II in Dalen werken we plannen uit en gaan we aan de slag met de ruimtelijke procedure.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit**Toelichting**

Onderzocht wordt of woningbouw mogelijk is. Locatie heeft hoge archeologische waarden.

Geld**Toelichting**

Afhankelijk van archeologische waarden bezien hoe verder te gaan.

Tijd**Toelichting**

Afhankelijk van archeologische waarden bezien hoe verder te gaan.

Vaststellen uitvoeringsagenda woonzorgvisie voor Coevorden

Er is een toenemende behoefte aan woonruimte voor kwetsbare doelgroepen. We worden meer en meer geconfronteerd met initiatieven en ontwikkelingsplannen op dit gebied van woningcorporaties, zorgorganisaties, ontwikkelaars en particulieren.

Om te kunnen toetsen en beoordelen of daar in de gemeente ook daadwerkelijk vraag naar is, hebben we behoefte aan een goed afwegingskader. Met behulp van dit kader kunnen de diverse disciplines binnen de gemeente (Ruimte, Wonen, Welzijn, Zorg) gezamenlijk overwegen of een bouwplan of woonzorginitiatief tegemoet komt aan de specifieke woonzorgbehoefte van de eigen kwetsbare inwoners. Dit afwegingskader wordt opgenomen in de Woonzorgvisie.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit**Toelichting**

De woonzorgvisie is opgesteld en vastgesteld.

Geld**Toelichting****Tijd****Toelichting**

Met het vaststellen van de woonzorgvisie in BOCE-verband, volgt er een regionaal woonzorg akkoord in BOCE-verband. Eind 2023 volgt er een lokaal uitvoeringsplan om hier concreet vervolg aan te geven. Een afwegingskader voor nieuwe initiatieven is samen met de woonzorgvisie vastgesteld. Met behulp van dit kader kunnen de diverse disciplines binnen de gemeente (Ruimte, Wonen, Welzijn, Zorg) gezamenlijk overwegen of een bouwplan of woonzorginitiatief tegemoet komt aan de specifieke woonzorgbehoefte van de eigen kwetsbare inwoners.

Verhoogde taakstelling huisvesting statushouders

Op 1 oktober 2022 zal de taakstelling voor de eerste helft van 2023 bekend worden gemaakt. Deze zal een stuk hoger zijn dan de taakstelling die nu (de 2de helft van 2022) geldt. Dit heeft rechtstreeks gevolgen voor het sociaal domein (naast dat het al begint met een inventarisatie of er voldoende woningen beschikbaar zijn). Het zal leiden tot hogere lasten op bestaanszekerheid. Denk hierbij aan energie, boodschappen, kindregelingen zoals vergoeding op zwemdiploma's en er zal een groter beroep op de gemeente worden gedaan ten aanzien van de kwijtschelding van gemeentelijke belasting, waterschapsbelasting, etc.) bij plaatsen nieuwe statushouders. Ook zal een hogere personele inzet (sociaal domein breed) nodig zijn. En het aantal Participatiewet uitkeringen en de kosten voor bijzondere bijstand zal stijgen.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit**Toelichting**

De taakstelling in 2023 was in totaal 79. Deze taakstelling hebben we behaald. De taakstelling voor de eerste helft voor 2024 is het huisvesten van 38 statushouders. De taakstelling voor de tweede helft van 2024 wordt medio mei bekend.

Hoewel onduidelijk is hoe de taakstelling zich ontwikkelt, is de kwaliteit van de dienstverlening op peil en zetten we ons in om de kwaliteit te blijven waarborgen. Zorg blijft dat het nog lastig zal zijn om voldoende beschikbare woningen te vinden. Ook dit brengt een grote druk voor het sociaal domein met zich mee.

Geld**Toelichting****Tijd****Toelichting**

Op 1 oktober 2023 zal de taakstelling voor de eerste helft van 2024 bekend worden.

Vitaliteitsscan naoorlogse wijken en buurten

In het eerste kwartaal laten we een scan doen op grond waarvan we wijken selecteren om als eerste aan de slag te gaan. Vervolgens zal het Herstructureringsfonds 2.0 in de loop van het jaar vorm krijgen.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit**Toelichting**

nvt

Geld**Toelichting**

nvt

Tijd**Toelichting**

Wegens beperkte menskracht is deze scan nog niet uitgevoerd.

Volkshuisvestingsfonds

Met behulp van dit fonds gaan we aan de slag met verduurzaming van particuliere woningen in een deel van Schoonoord en de wijk Tuindorp in Coevorden.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit**Toelichting**

De subsidieregeling om woningen te verduurzamen is per 4 juli 2023 opengesteld.

Geld**Toelichting****Tijd****Toelichting**

Woonzorgvisie

In het voorjaar stellen we de woonzorgvisie in de BOCE gemeenten vast. Vervolgens maken we lokale afspraken met partijen op gebied van welzijn, zorg en wonen om de visie tot uitvoering te brengen.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

De woonzorgvisie is in maart vastgesteld. Het woonzorgakkoord is getekend op 6 december 2023.

Zoeken locatie en start planvorming woningbouw Sleen

Bij het dorp Sleen willen we invulling geven aan de behoefte aan nieuwbouw. We starten daarom met de ruimtelijke procedures die hiervoor nodig zijn.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

Voordat woningbouw op de locatie mogelijk is moeten afspraken worden gemaakt over de huidige manege.

Geld

Toelichting

Afhankelijk van de ambities moet geld worden gevraagd aan de raad.

Tijd

Toelichting

We zitten in de voorbereidende fase. Afstemming met belanghebbende partijen.

Doelstellingen

Doelstellingen Vergunningen, toezicht en handhaving

- Een professionele dienstverlening;
- Verkorten doorloop tijden en zoveel mogelijk vroegtijdig de-escaleren.

Activiteiten

Aanpassing werkproces in het kader van de nieuwe Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is aanleiding geweest om het werkproces voor vergunningverlening onder de loep te nemen. Onder de naam PROCO (Proces Omgevingsrecht Coevorden) hebben we een nieuwe manier van werken ontwikkeld waarmee de vergunningverlening binnen een termijn van 8 weken kan plaats vinden. Conform de uitgangspunten van de Omgevingswet wordt er meer verantwoordelijkheid bij de initiatiefnemer neer gelegd en neemt de gemeente een meer faciliterende rol in.

Daar staat tegenover dat de gemeente een omgevingscoach ter beschikking stelt, die de initiatiefnemer desgewenst op weg helpt met zijn/ haar plan. Initiatieven die niet passen binnen de

geldende planologische kaders worden om advies voor gelegd aan de Omgevingskamer, die bestaat uit ambtenaren van de gemeente en vertegenwoordigers van de verschillende ketenpartners. Op basis van het advies van de Omgevingskamer wordt een besluit genomen. De nieuwe werkwijze zal in 2024 worden geëvalueerd.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Onder de naam PROCOCO (Proces Omgevingsrecht Coevorden) hebben we een nieuwe manier van werken ontwikkeld waarmee de vergunningverlening binnen een termijn van 8 weken kan plaats vinden. Conform de uitgangspunten van de Omgevingswet wordt er meer verantwoordelijkheid bij de initiatiefnemer neer gelegd en neemt de gemeente een meer faciliterende rol in. De nieuwe manier van werken is per 1 januari 2023 in werking getreden om alvast ervaringen op te doen, zodat op 1 januari 2024 met de inwerkingtreding van de Omgevingswet het nieuwe werkproces op orde is.

Informatiegedreven (bij)sturing

In 2022 hebben wij ingezet om informatiegedreven te willen gaan werken. Als wij onze werkvoorraad beter inzichtelijk hebben, kunnen we beter prioriteren en weten we welke aanvragen zich waar in het proces bevinden. Zo kunnen we sturen op onze kwaliteit en kwantiteit. Naast een nieuw zaakstelsel zijn wij bezig om de informatiepositie op orde te brengen door zaken vanuit het oude zaakstelsel te migreren naar het nieuwe zaakstelsel. Vanuit het nieuwe zaakstelsel kan onder andere data worden verzameld om op te sturen. Hierbij kan worden gedacht aan kwaliteit en kwantiteit, doorlooptijden, maar ook waar risico's liggen. Om al deze data inzichtelijk te maken worden dashboards ontwikkeld om informatiegedreven te kunnen (bij)sturen. Deze werkwijze zal halverwege 2023 gereed zijn.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

De datamigratie is waar mogelijk afgerond. Het ontsluiten van de data vanuit het VTH-systeem is verbeterd, maar nog niet waar we willen zijn. Hiervoor wordt onder andere nog steeds gewerkt aan het bouwen van dashboards om de gegevens inzichtelijker te maken. Wel zijn met de komst van de Omgevingswet op 1 januari 2024 de werkprocessen geactualiseerd en uniform gemaakt, waardoor data beter kan worden ontsloten om sturing mee te geven. In het licht van de voorbereiding op de nieuwe aanbesteding van het VTH-zaakstelsel is een onderzoek uitgevoerd naar de samenwerking rondom het systeem. Hier zijn punten uit naar voren gekomen waarover wij in overleg zijn met de partners om de samenwerking te kunnen verbeteren, maar ook mee kunnen nemen in de aanbesteding.

VTH in control

In 2023 willen wij op het gebied van VTH weer in control zijn. Daarom wordt ingezet op een herziening van het VTH-meerjarenbeleid. Het huidige VTH-beleid "Ruimte om te doen: werk in uitvoering" loopt immers tot en met 2023. Op basis van het nieuwe beleid zal ook een nieuw uitvoeringsprogramma worden opgeleverd. Om weer in control te komen is het van belang om onze basis en datapositie op orde te brengen en sturing te kunnen geven op basis van cijfers. Hiermee willen wij naast te kunnen sturen op het werk wat voor ons ligt ook weer voldoen aan de eisen van het IBT (Inter Bestuurlijk Toezicht) en zo rapporteren op onze doelstellingen en behaalde resultaten.

Wij zetten in op datagericht gaan werken. Hiermee willen wij overzicht houden op het werk wat op ons af komt, maar ook kunnen sturen op de capaciteit die het werk van onze mensen vraagt en de kwaliteit en kwantiteit van het werk. Dit draagt naast een betere informatiepositie bij aan onze (digitale) dienstverlening.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Het VTH-beleidsplan, VTH-uitvoeringsprogramma en VTH-jaarverslag zijn in 2023 opgeleverd en door het college vastgesteld. Hiermee wordt voldaan aan de eisen die het IBT (Inter Bestuurlijk Toezicht) van de provincie aan ons stelt.

Doelstellingen

Doelstellingen Vitale vakantieparken

- Kwaliteitsverbetering voor recreatie en toerisme op vakantieparken;
- Beter wonen;
- Beter leefbaarheid.

Activiteiten

Alternatieve woonmogelijkheden

Op de huidige woningmarkt heerst grote krapte, onvoldoende woningen in het algemeen en het ontbreken van woonruimte voor diverse doelgroepen. Op de vakantieparken verblijven veel mensen in een ongeoorloofde woonsituatie. Gezamenlijk met de collega's die verantwoordelijk zijn voor de Woonvisie onderzoeken wij hoe we alternatieve huisvestingsvormen mogelijk kunnen maken voor verschillende doelgroepen. De raad kan zich in het voorjaar uitspreken over een beleidskader Flexwonen. Aan de hand daarvan gaan we aan de slag met een locatiescan voor pilots.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

Aan de hand van het beleidskader Flexwonen is een beleidskader huisvesting internationale werknemers ontwikkeld en vastgesteld. Dit wordt nu vertaald naar verschillende regelingen en verordeningen.

Gesprekken zijn gestart met een grote huisvester van internationale werknemers op één van de vakantieparken. Er wordt een locatie gezocht, voorwaarden worden besproken en de huisvester is bezig met planontwikkeling.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Bestrijding ondermijning

Binnen het programma Vitale Vakantieparken wordt gewerkt aan verschillende doelen. Eén daarvan is ondermijning wat in verschillende gradaties is geconstateerd. Samen met het Naober (onderdeel van het Drentse programma Vitale Vakantieparken Drenthe) onderzoeken wij ondermijning op de vakantieparken. Het bestrijden van de verschillende vormen van ondermijning is een proces van lange adem wat door de programmatische aanpak is geborgd. Het proces is in een aantal fases op te delen, van onderzoek tot het voorkomen van recidive. De inzet van de expertise van Naober samen met het programmateam, veiligheid en handhaving leidt tot het gewenste resultaat. Voor deze bestuursperiode is er inhuur van extra capaciteit van juridische en toezicht medewerkers. De komende jaren zal dit moeten worden opgenomen als lijnactiviteit om de kans op ondermijning te voorkomen.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

Tot op heden zijn er geen feitelijke ondermijningsactiviteiten op de vakantieparken aangetroffen. In de bevordering van de algehele vitaliteit is ingezet op ondersteuning van sociale problematiek en op beëindiging permanente bewoning op de parken in fase I. De specifiek voor het programma ingehuurd jurist VTH en toezichthouder houden zich bezig met de handavingsprocedure van onderzoek en constatering, daar waar gewenst ondersteuning tot het formeel aanschrijven van eigenaren/bewoners.

Geld

Toelichting

Door samenwerking met VVP Drenthe wordt een deel van het tarief betaald door Naober Drenthe.

Tijd

Toelichting

Door een toename van het aantal WOO-verzoeken vanuit eigenaren van vakantieparken is de extra ingehuurd capaciteit van de jurist voor de handhaving voor een substantieel deel in de afhandeling hiervan gaan zitten. Dit heeft vertraging in de juridische stappen beëindiging bewoning vakantiewoningen opgeleverd. In 2024 wordt een inhaalslag gemaakt. De verwachting is dat de lopende dossiers in 2024 van de parken fase I kunnen worden opgepakt.

Toeristische ondernemers activeren

De toeristische sector is belangrijk voor de lokale samenleving en ontwikkeling van de leefbaarheid. Het aanbieden van een goed en passend aanbod welke toekomstbestendig is een pijler binnen het programma Vitale Vakantieparken Coevorden. Wat voorgaande jaren excelleren heette noemen we nu de Drentse uitblinkers, actief moet ondernemers in gesprek over toekomstplannen en faciliteren in het verwezenlijken van deze plannen.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

Voor het deelnemen aan het uitblinkers programma wat is opgezet vanuit Vitale Vakantieparken Drenthe ligt de verantwoordelijkheid en de ambitie bij de ondernemer. Dit wordt van uit het programma Vitale Vakantieparken Coevorden ondersteund en gestimuleerd, maar is in de praktijk lastiger om de ondernemers te bewegen om mee te doen. Er is vanuit ondernemers interesse getoond in het uitblinkers-programma, één ondernemer is hier actief mee aan de slag.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Transformeren parken De Tip en Ermerzand

Vakantieparken de Tip en Ermerzand zijn de twee parken die aan het begin van het programma Vitale Vakantieparken zijn aangewezen om te onderzoeken of wijzigen van recreatie naar wonen een mogelijkheid is.

Een aantal fasen moeten worden doorlopen om de eigenaren de benodigde informatie te geven op basis van waarvan de eigenaren een besluit kunnen nemen of de bestemming wordt aangepast. Voor de Tip zitten we nu in de laatste fase van informatieverzameling voor besluitvorming. Hier verwachten we dat de eigenaren eerste kwartaal 2023 een besluit kunnen nemen. Ermerzand heeft nog niet alle stappen gezet, gezien de omvang van het park verwachten we dit eind 2023 af te ronden.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Door het huidige tempo is de inhuur van de externe projectleider verlengd. In het programma zijn de middelen hiervoor toereikend, mede omdat andere projectleiders en capaciteit ingehuurd wordt via VVP Drenthe tegen de helft van het tarief.

Tijd

Toelichting

Voor de realisatie van de transformatie De Tip is half 2023 met alle eigenaren gesproken en een concept transformatieplan en anterieure overeenkomst doorgenomen. Hierop zijn opmerkingen gemaakt en aanpassing is nodig. Bovendien is de door de provincie gevraagde kwaliteitsimpuls nog niet uitgewerkt. Er is nog geen zicht of voldoende eigenaren mee gaan in de transformatie (voorwaarde gemeente). In verband met de invoering van de Omgevingswet wordt een andere procedure voor bestemmingswijziging voorbereid. De verwachting is dat - bij voldoende deelname - de transformatie in 2024 kan worden afgerond.

De mogelijke transformatie Ermerzand loopt gestaag maar langzamer dan gedacht. Met de vertegenwoordiging van eigenaren wordt nu een planning besproken om voldoende voortgang te bereiken zodat eind 2024 het transformatieplan gereed is. Ook bij dit park is nog niet duidelijk of voldoende eigenaren mee gaan in transformatie.

Uitbreiding handhaving vakantieparken

Handhaving is een belangrijk onderdeel binnen het programma Vitale Vakantieparken. Ten eerste om de niet gehandhaafde situatie te laten verdwijnen en voorkomen dat er weer nieuwe illegale situaties ontstaan. In de fase waar beide onderdelen van het toezicht en handhavingproces van belang zijn is het noodzakelijk om extra capaciteit op dit proces te hebben.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

Aan het programmateam is zowel een jurist als een juridisch medewerker-student en een toezichthouder toegevoegd. Inzet op de beëindiging bewoning van de parken uit fase I van het programma. Coevorden heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van een gereedschapskist handhaving voor alle Drentse gemeenten onder begeleiding van VVP Drenthe. Deze gereedschapskist bevat varianten voor handhavingsbeleid. Dit wordt in 2024 voor Coevorden uitgewerkt.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Door het grote aantal WOO verzoeken vanuit andere vakantieparken, waar de jurist VTH uit het programmateam mee aan de slag moest, is het niet mogelijk geweest alle eigenaren/bewoners en huurders/bewoners formeel aan te schrijven. In 2024 wordt een inhaalslag gemaakt.

Doelstellingen

Doelstellingen Werken

- Versterken van het vestigingsklimaat in lokaal, regionaal en internationaal perspectief;
- Goed opgeleid personeel voor de internationale regio;
- Versterken grensoverschrijdende samenwerking;
- Revitalisering van bedrijventerrein Holwert;
- Versterken van de regio Zuid-Oost Drenthe;
- Toekomstbestendige agrarische sector;
- Verdere versterking recreatief/toeristische sector
- Aantrekkelijke binnenstad.

Activiteiten

Aanjagen en faciliteren locatie Ondernemershuis

We stimuleren de realisatie van een ondernemershuis in Coevorden, waarbij er een samenwerking met Growing Emmen kan zijn. Op die manier faciliteren we vanuit het brede netwerk dat er bij Growing Emmen al is en bieden we zzp-ers of starters in Coevorden de mogelijkheid om een eigen werkplek te benutten. We trekken hier samen met Ondernemend Coevorden in op.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

De zoektocht naar een locatie loopt nog, Ondernemend Coevorden (OC) is hier actief mee aan de slag. Er zijn enkele locaties in beeld geweest die niet pasten bij het concept. In onze bestuurlijke overleggen met OC is dit een vast agendapunt, zodat het initiatief ook van onze kant aandacht blijft houden.

Geld

Toelichting

Pas na het vinden van een geschikte locatie kan OC een businessplan maken, waar ook de vorm waarin we als gemeente kunnen bijdragen een plek zal krijgen.

Tijd

Toelichting

Er is geen deadline aan gekoppeld, een geschikte locatie is voor nu de belangrijkste factor. De zoektocht loopt.

Bedrijventerreinen Holwert-Midden

De vestiging van De Nieuwe Veste op Holwert is mede aanleiding om naar de mogelijkheden te kijken om het bedrijventerrein te revitaliseren. Hiervoor wordt in samenspraak met bedrijven een gebiedsplan opgesteld. Dit plan zal een toekomstbeeld bevatten voor dit oudere bedrijventerrein, waarbij rekening wordt gehouden en verbinding wordt gezocht met de komst van De Nieuwe Veste.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Voor Holwert is een wensbeeld opgesteld dat in april 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Herijking structuur samenwerking Europark

Samen met de partners in het samenwerkingsverband rond het grensoverschrijdende bedrijventerrein Europark gaan we kijken welke structuur het beste past binnen de fase waarin het bedrijventerrein zich nu bevindt.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

De opdracht voor het onderzoek is geformuleerd en eerste gesprekken met een onderzoeksbureau hebben plaatsgevonden. De verwachting is dat het onderzoek in 2024 zal worden afgerond.

Geld

Toelichting

Middelen komen uit de begroting van de GVZ Europark GmbH.

Tijd

Toelichting

Internationaal MBO

De resultaten van het haalbaarheidsonderzoek naar internationaal beroepsonderwijs in onze regio worden eind december 2022 opgeleverd. Samen met de partner moeten we in 2023 tot invulling van de resultaten komen.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Eind 2022 zijn de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek opgeleverd. In het haalbaarheidsonderzoek zijn een aantal aanbevelingen opgenomen waar de onderwijsorganisaties en het bedrijfsleven mee aan de slag kunnen om invulling te geven aan internationaal beroepsonderwijs. De betrokken overheden, waaronder gemeente Coevorden, hebben in 2023 een faciliterende rol ingenomen.

Geld**Toelichting****Tijd****Toelichting**

Het project is formeel afgerond.

Onderzoek locaties grote ruimtevragers

Binnen het samenwerkingsverband van de Dutch Tech Zone zal in 2023 onderzoek gedaan worden naar locaties voor grote economische ruimtevragers. Het gaat dan om bedrijven die een ruimtebeslag hebben dan groter is dan ca 3 hectare. Hierin trekken we samen met de provincie Drenthe en de DTZ-gemeenten op.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit**Toelichting**

Dit onderzoek is nu gekoppeld aan de behoefte raming die namens de provincie uitgevoerd wordt. Uit deze raming zal blijken wat de behoefte is in relatie tot de beschikbare en potentiële ruimte. Locaties voor grote ruimtevragers binnen de DTZ-gemeenten krijgen in de behoefte raming ook aandacht.

Complicerende factoren die hier nu een rol spelen zijn thema's als stikstof en netcongestie. Dit maakt mogelijkheden tot realisatie van nieuwe terreinen vooralsnog onzeker.

Geld**Toelichting****Tijd****Toelichting**

In 2024 zullen ambtelijk en bestuurlijk gesprekken worden gevoerd in DTZ-verband. Doel is te komen tot een opdracht voor een locatieonderzoek voor het inrichten van een nieuw, regionaal bedrijventerrein aan de A37.

Toekomstbestendige agrarische sector

We volgen de ontwikkelingen en grote uitdagingen die op de sector afkomen. We inventariseren de mogelijkheden hoe wij binnen onze rol de agrarische sector kunnen ondersteunen in de transitieopgave. Hier ligt uiteraard een relatie met de omgevingsvisie en de inrichting van ons landelijk gebied.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit**Toelichting**

De uitdagingen voor de sector zijn er zeker niet minder op geworden, het uitblijven van een landbouwakkoord en onzekerheid rond stikstofproblematiek leveren nog geen perspectief op. We hebben een "foto" laten maken van onze sector. De uitkomsten worden in de verschillende deelgebieden van de omgevingsvisie met groepjes agrariers besproken.

Hier ligt een relatie met het omgevingsprogramma voor het landelijk gebied. De verschillende gebruikers van ons landelijk gebied - dus zeker ook de agrariers - zijn hierbij betrokken. De uitkomsten van de agrarische foto worden betrokken bij vervolgesprekken met deze partners.

Geld**Toelichting**

Tijd

Toelichting

Het proces loopt.

Toekomstbestendige recreatiesector

De nieuwe visie op toerisme vormt de leidraad in onze acties. Deze zijn gericht op een vitaal aanbod, levendigheid en goede cultuur, fiets-, en wandelvoorzieningen. Daarnaast hebben we aandacht voor de informatievoorziening. We starten met het opstellen van een nota verblijfsrecreatie en hebben aandacht voor de activiteiten rond 140 jaar Van Gogh in Drenthe.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit

Toelichting

De visie op toerisme wordt volop tot uitvoering gebracht. In 2023 kregen twee thema's extra aandacht. Ten eerste is dit het project 'van Gogh in Drenthe'. Het startjaar 2023 is erg succesvol geweest. In de gemeente zijn veel activiteiten en evenementen georganiseerd, en er gewerkt aan bestaand aanbod, waaronder de populaire fiets- en wandelroutes. Tweede belangrijk thema is het verbeteren van onze kwaliteit als uitstekende wandelgemeente. Denk hierbij aan het beter weergeven (fysiek en online op www.welkomincoevorden.nl) van onze wandelknooppunten en -routes, en het realiseren van een kinderbeleefroute. Hierin zijn veel mooie stappen gezet. De kinderbeleefroute zal in 2024 geopend worden.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Versterking grensoverschrijdende samenwerking

Zowel in regionaal verband (bv BOCE en Regiodeal) als internationaal werken we samen. De komende periode wordt Regiodeal 1 afgerond en werken we samen met onze partners aan een nieuwe Regiodeal-propositie.

Verder vindt er een herijking van het internationale beleid plaats, hier maken we in 2023 een start mee.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

Op dit moment vindt er ambtelijke afstemming plaats over de invulling van een gemeenschappelijke Duitslandagenda met de Provincie Drenthe, de gemeente Emmen en onze Duitse partners. Daarnaast is er eind 2023 een intentieverklaring ondertekend voor de versterking van de samenwerking in het kader van de stedenband met Nordhorn.

Geld

Toelichting

Middelen zijn beschikbaar binnen de begroting voor internationale betrekkingen.

Tijd

Toelichting

Eerste stappen voor de herijking van het Duitslandbeleid zijn gezet. Besluitvorming zal plaatsvinden in het tweede kwartaal van 2024.

Doelstellingen

Doelstellingen Programma Binnenstad

- Aantrekkelijke binnenstad

Activiteiten

Herinrichting Markt, Haven en Citadelpunt

De realisatie van de Weeshuisweide en het uitwerken van een definitief ontwerp en realiseren van dit ontwerp voor de nieuwe Markt en Haven staan in de planning voor 2023 als de volgende stappen in de realisatie van het Kasteelpark Coevorden. De visie is daarin de basis en kaderstellend. De transformatie van de Weeshuisweide vindt plaats in het eerste deel van 2023. Binnen het ontwerp van Markt en Haven herkennen we de onderstaande opgaves:

- Markthal;
- Koevoorde terugbrengen als waterelement;
- Groene eilanden;
- Meer ruimte voor water;
- Vergroenen van de gevelwand;
- Meer beleefbaar maken van de Citadelpunt.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit

Toelichting

De realisatie van de nieuwe Markt en Haven staan in de planning voor 2024 en 2025 als de volgende stappen in de realisatie van het Kasteelpark Coevorden. De visie is daarin de basis en kaderstellend.

Binnen het ontwerp van Markt en Haven herkennen we de onderstaande opgaves:

- Markthal;
- Koevoorde terugbrengen als waterelement;
- Groene eilanden;
- Meer ruimte voor water;
- Vergroenen van de gevelwand;
- Meer beleefbaar maken van de Citadelpunt.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Doelstellingen

Doelstellingen Infrastructuur

- Een goed bereikbare en verkeersveilige gemeente;
- Een goed bereikbare gemeente voor automobilisten;
- Goede verbindingen voor (internationale) treinreizigers;
- Veilige en aantrekkelijke verbindingen voor fietsers.

Activiteiten

Doorfietsroute Coevorden-Emmen-Borger

Doorfietsroute Coevorden - Emmen.

In de BOCE-bereikbaarheidsvisie wordt naast het verbeteren van fietsroutes genoemd ook het onderzoeken van een doorfietsroute Coevorden-Emmen-Borger genoemd als speerpunt. In onze Fietsnota hebben we aangegeven een verkenning te gaan uitvoeren naar een doorfietsroute Coevorden-Emmen in BOCE-verband.

Inmiddels is opdracht gegeven om verschillende varianten van een doorfietsroute Coevorden-Emmen-Borger in beeld te brengen en te voorzien van een financiële onderbouwing.

Het Rijk zet in op het verbeteren van fietsvoorzieningen (verbreden) ten behoeve van verkeersveiligheid en ook het bevorderen van een alternatieve (schone) vervoerswijze. Ook zet het Rijk in op fietssnelwegen, of wel doorfietsroutes zoals dit in Drenthe genoemd wordt. Een doorfietsroute biedt net even meer kwaliteit dan een normale fietsverbinding. Een doorfietsroute is breder en directer en ook de snellere fietsers, zoals die op een e-bike of een pedelec worden goed gefaciliteerd. De provincie Drenthe heeft een positieve houding ingenomen en heeft middelen gereserveerd om de komende jaren deze vorm van fietspaden te ondersteunen. De verkenning past in het doel om tot een betere fietsverbinding met Emmen te komen. We verwachten dat in 2023 de verkenning van de doorfietsroute wordt opgeleverd. De uitkomsten kunnen leiden tot een vervolgonderzoek (haalbaarheidsonderzoek).

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Bij de behandeling van de 'Halfjaarsrapportage 2024' wordt de raad voorgesteld om een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor het "Haalbaarheidsonderzoek DFR Coevorden-Emmen".

Tijd

Toelichting

De opdracht is door de BOCE-gemeenten gegeven om onderzoek te doen naar de mogelijkheden van een doorfietsroute tussen de BOCE-gemeenten. Het onderzoek is door Sweco uitgevoerd. Het college heeft eind 2023 ingestemd met voorkeurstracé BOCE-doorfietsroute voor de verbinding Emmen – Nieuw Amsterdam / Veenoord – Dalen – Coevorden. De volgende stap is het vormgeven van een projectorganisatie om het voorkeurstracé te realiseren.

Visie Mobiliteit

In 2023 gaan we een nieuwe visie op mobiliteit vaststellen ten behoeve van een bereikbare en verkeersveilige gemeente.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

In 2023 zijn we gestart met het vormgeven van onze visie op Mobiliteit, te verwoorden in een Mobiliteitsplan Coevorden. 2024-Q3 wordt de nieuwe visie op mobiliteit vastgesteld (college) en daarna voorgelegd aan de raad.

Doelstellingen

Doelstellingen Fysieke leefomgeving/omgevingswet

- In de fysieke leefomgeving bestaat een balans tussen (historische) waarden en (toekomstig) gebruik;
- Een professionele dienstverlening op het gebied van Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH);

- Vereenvoudigen van het proces van idee tot realisatie voor initiatiefnemers.

Activiteiten

Aanstellen van omgevingscoaches

Om onze dienstverlening te verhogen gaan we werken met omgevingscoaches. De omgevingscoach gaat op locatie met de initiatiefnemer en eventueel zijn professional in gesprek over het bouwplan. De omgevingscoach denkt mee, faciliteert en adviseert om te komen tot een goede aanvraag. Een goede aanvraag versnelt het proces van behandeling. Een aantal medewerkers binnen het team Omgevingsontwikkeling krijgen de ruimte om de rol van omgevingscoach op te pakken. In 2023 brengen we op basis van de ervaringen de formatieve consequenties in beeld.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Op 1 januari 2023 is het werkproces PROCOCO van start gegaan. Hierbij faciliteren wij als gemeente initiatiefnemers met een omgevingscoach om niet alleen de kwaliteit van aanvragen om omgevingsvergunningen te verhogen, maar ook om onze dienstverlening richting initiatiefnemers te verhogen. De omgevingscoach gaat op locatie met de initiatiefnemer en eventueel zijn adviseur in gesprek over het bouwplan. De omgevingscoach denkt mee, faciliteert en adviseert om te komen tot een goede aanvraag. Een goede aanvraag versnelt het proces van behandeling. Er is formatie ingezet op de omgevingscoach en het is volledig ingebed in het werkproces.

Actualisatie legesverordening

We gaan de legesverordening actualiseren en waar nodig en mogelijk verduidelijken.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

In samenwerking met een extern bureau is de legesverordening aangepast om aan te sluiten bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024. De legesverordening is conform afspraken tijdig opgeleverd, vastgesteld en in werking getreden.

Digitalisering omgevingsplein en verbetering bereikbaarheid

Onder de Omgevingswet krijgt de initiatiefnemer meer verantwoordelijkheid voor het aanleveren van een goede aanvraag en het realiseren van zijn eigen plan. Daarvoor is het nodig dat al onze informatie die nodig is om tot een goede aanvraag te komen, centraal beschikbaar wordt gesteld op onze website. Daarvoor richten wij een digitaal Omgevingsplein in. Daarnaast starten we in 2023 met een pilot voor de inrichting van een domein gericht Klant Contact Centrum. Het doel is dat we onze telefonische dienstverlening verbeteren. In het eerste kwartaal 2023 is het projectplan klaar. Start pilot in het tweede kwartaal of mogelijk eerder.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit**Toelichting**

Het Omgevingsplein is inmiddels volledig ingericht. Daarmee is alle informatie voor een inwoner die wil bouwen te vinden op een digitale omgeving op www.coevorden.nl/omgevingsplein. Ook het "domeingerichte KCC" is volledig ingericht. De formatie is uitgebreid en onze bereikbaarheid en dienstverlening is hiermee structureel verhoogd.

Geld**Toelichting****Tijd****Toelichting***Omgevingsvergunningen binnen acht weken*

Onder de Omgevingswet (vanaf 1 januari 2024) geldt een termijn van 8 weken voor de behandeling van bouwvergunningen. We anticiperen hier in 2023 al op door de invoering van een nieuw werkproces. Het halen van deze termijn is een uitdaging. Het vraagt een kwalitatief goede en volledige aanvraag van de initiatiefnemer, optimale samenwerking in de organisatie en met ketenpartners en een soepele bestuurlijke besluitvorming van de gemeente. Aanvragen die niet passen binnen het bestemmingsplan worden behandeld via de Omgevingstafel. Daar maken deskundigen (intern en extern) onder leiding van een onafhankelijke voorzitter een integrale afweging. De omgevingstafel adviseert het college.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit**Toelichting**

Per 1 januari 2023 zijn wij gestart met Proco om de afhandeling van bouw aanvragen te versnellen tot maximaal 8 weken. Na wat opstartproblemen begin dit jaar zien wij dat het werken onder het proces steeds beter gaat landen. Zowel bij initiatiefnemers en professionals als bij onze casemanagers. De 8 weken termijn wordt nog niet volledig behaald, maar wij zien wel grote verbeteringen in bijvoorbeeld de kwaliteit van aanvragen waardoor termijnen beter kunnen worden behaald. Ondertussen zijn er meerdere verbeterpunten doorgevoerd om het proces te optimaliseren en gaan wij het proces voor 1 januari 2024 verder optimaliseren om te kunnen voldoen aan de 8 weken aanvraagtermijn van de Omgevingswet.

Geld**Toelichting**

De nieuwe werkwijze, als gevolg van de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024, bevalt goed, maar is arbeidsintensief. Met het op orde brengen van de formatie is de werkvoorraad behapbaar.

Tijd**Toelichting**

Vergunningaanvragen binnen 8 weken is conform het nieuwe werkproces PROCO haalbaar wanneer er kwalitatief goede en volledige aanvragen worden ingediend.

Principeverzoek binnen zes weken

Wij willen de afhandeling van de principeverzoeken versnellen tot maximaal zes weken. In 2023 implementeren we de nieuwe werkwijze en gaan we met professionals in gesprek om ook de kwaliteit van de aanvragen te optimaliseren.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit

Toelichting

Het nieuwe werkproces voor vergunningverlening en RO is in januari 2023 gestart. Via de Quickscan kunnen initiatiefnemers een principeverzoek indienen voor ruimtelijke plannen, waarbij het college een definitief oordeel geeft. Gaandeweg optimaliseren we onze werkwijze. We doen ons uiterste best om de behandeltermijn van quickscans voor het einde van 2023 naar 6 weken te brengen. Voor professionals zoals bouwkundig adviseurs, architectenbureaus en adviesbureaus organiseren we regelmatig netwerkbijeenkomsten. Het nieuwe werkproces voor vergunningverlening en RO is in januari 2023 gestart. Via de Quickscan kunnen initiatiefnemers een principeverzoek indienen voor ruimtelijke plannen, waarbij het college een definitief oordeel geeft. Gaandeweg optimaliseren we onze werkwijze. We doen ons uiterste best om de behandeltermijn van quickscans voor het einde van 2023 naar 6 weken te brengen.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

De afhandeling van de principeverzoeken versnellen tot maximaal zes weken is nog niet in alle gevallen behaald. O.a. afwezigheid van sturing door coördinator RO, prioritering bij tekort aan capaciteit en wisseling RO medewerkers hebben daarin een rol gespeeld. Ook konden tijdelijk Quickscans niet in behandeling worden genomen vanwege de overgang van bestemmingsplan naar omgevingsplan.

De werkwijze wordt 3 a 4 keer per jaar met de professionals besproken tijdens een netwerkbijeenkomst. De kwaliteit van de aanvragen optimaliseren we hiermee. Ook intern via regelmatig overleg tussen de clusters vergunning en RO komt dit aan de orde.

Vaststellen omgevingsvisie

Vaststelling Omgevingsvisie door de raad.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Omgevingsvisie Coevorden is op 17 oktober 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Wat heeft het gekost

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
Recreatie en toerisme	-1.433	-811	621
Economische structuurversterking	-741	-374	367
Ruimtelijke ontwikkeling	-1.228	-380	848
Wonen en leefomgeving	-733	-328	405
Omgevingsvergunningen	923	1.162	239
Grondexploitatie	0	0	0
Centrumplan Coevorden	-442	-423	19
Mobiliteit	-211	-158	53
RSP	-327	-309	18
Bovengrondse infrastructuur	-3.707	-4.233	-526
Riolering	-2.521	-2.562	-41
Bestuurlijke samenwerking	-45	-24	21
Bestemmingsheffingen	237	231	-6
Begroot resultaat	-10.228	-8.210	2.018

Toelichting op de belangrijkste verschillen

Recreatie en toerisme, incidenteel voordeel € 621.000

Het incidentele voordeel op dit product wordt voor € 567.000 veroorzaakt door Vitale vakantieparken. In 2023 was er in totaal een bedrag van € 980.000 beschikbaar hiervoor en de werkelijke bestedingen in 2023 zijn € 413.000 geweest. Het niet bestede gedeelte nemen wij als overlopend budget mee voor verdere uitvoering in 2024 en volgende jaren. De overige € 54.000 wordt veroorzaakt doordat de werkelijke kapitaallasten voor het wandelknooppuntennetwerk lager zijn dan begroot en doordat niet alle begrote subsidiemiddelen in 2023 zijn besteed.

Economische structuurversterking, incidenteel voordeel € 367.000

Dit incidentele voordeel wordt voor € 260.000 veroorzaakt doordat de aandelenoverdracht van de NOM aan GVZ Europark GMBH, waarvoor deze middelen beschikbaar zijn gesteld, nog niet heeft plaatsgevonden in 2023. Dit bedrag nemen wij als overlopend budget mee naar 2024. Daarnaast is er sprake van een incidenteel voordeel op het werkbudget in het kader van de economische visie (€ 43.000) en is er een incidenteel voordeel van circa € 45.000 op kapitaallasten voor de realisatie van de Weeshuisweide. In de begroting hadden wij voor 2023 rekening gehouden met dit bedrag aan kapitaallasten. Dit project is in 2023 afgerond waardoor wij in 2024 beginnen met afschrijven hierop. Ook is er binnen dit product sprake van kleine verschillen voor een bedrag van € 19.000.

Ruimtelijke ontwikkeling, incidenteel voordeel € 848.000

- Op het deelproduct Bestemmingsplannen zit een voordeel van € 45.000. Dit bedrag nemen wij als overlopend budget mee naar 2024 voor uitvoeringsbudget voor de Kansenskaart Schoonoord.
- In de begroting voor 2023 hebben wij rekening gehouden met een inkomst van € 103.000 voor precariobelasting. Deze inkomst is niet ontvangen binnen het product Ruimtelijke ontwikkeling, maar is nu opgenomen onder Bovengrondse infrastructuur. Per saldo is dit dus budgettair neutraal.
- In het kader van de Omgevingswet was er in 2023 een budget beschikbaar van in totaal € 1.068.000. De werkelijke kosten zijn € 191.000 geweest in 2023. Het restant is daarmee € 877.000. Dit bedrag nemen wij als overlopend budget mee naar 2024.

Wonen en leefomgeving, incidenteel voordeel € 405.000

Dit voordeel wordt voor een bedrag van € 400.000 veroorzaakt doordat de beschikbaar gestelde middelen voor het Volkshuisvestingsfonds niet zijn besteed in 2023. Deze middelen nemen wij mee als overlopend budget naar 2024. Daarnaast zitten er nog voor € 5.000 kleine verschillen binnen dit product.

Omgevingsvergunningen, incidenteel voordeel € 239.000

Voor de legesopbrengsten van bouwvergunningen geldt in het algemeen dat een klein aantal vergunningen met een relatief hoge bouwsom een groot effect kan hebben op de totale legesopbrengsten. Dit maakt het lastig om de te verwachten leges opbrengsten te begroten. Zekerheidshalve worden de opbrengsten voorzichtig ingeschat om te voorkomen dat de daadwerkelijke opbrengsten achterblijven bij de begroting. In 2023 was het hiervoor omschreven

effect dat een klein aantal aanvragen een groot effect kan hebben zeker van toepassing. Alleen al de vergunning met de hoogste bouwsom van 2023 had een legesopbrengst van bijna € 260.000.

Mobiliteit, incidenteel voordeel € 53.000

Dit voordeel bestaat voor een bedrag van € 102.000 uit nog te ontvangen subsidie van Provincie Drenthe voor mobiliteitsprojecten. Deze middelen ontvangen wij na afronding van de betreffende projecten. Daarnaast zijn de kosten voor verkeerseducatie circa € 16.000 hoger dan begroot. De overige € 33.000 wordt veroorzaakt door hogere overige verkeersmaatregelen.

Bovengrondse infrastructuur, incidenteel nadeel € 526.000

De overschrijding op dit product wordt onder andere veroorzaakt hogere energielasten. Per 1 januari 2023 was de looptijd van ons energiecontract afgelopen. Hierdoor zijn wij genoodzaakt geweest om een nieuw contract voor energie af te sluiten. Ons vorige energiecontract was zeer gunstig. Ons huidige energiecontract, waarbij jaarlijks de prijs wordt vastgeklikt, is fors hoger. Dit betreft een nadeel van circa € 428.000. Daarnaast zijn de kosten voor de oeververbindingen hoger uitgevallen dan begroot. De hogere kosten worden veroorzaakt door een noodzakelijk renovatie in verband met instortingsgevaar van een duiker bij de Slenerstroom. Deze duiker is samen met Gemeente Emmen gerenoveerd. Kosten voor gemeente Coevorden voor de renovatie zijn circa € 98.000.

Programma 2 | Duurzaamheid

Beleidskaders

Voor het programma Duurzaamheid zijn de volgende documenten van belang:

- Duurzaamheidsvisie
- Uitvoeringsplan Duurzaamheid
- Transitievisie Warmte
- Routekaart VANG
- Aanbevelingen RKC Afval

Leeswijzer doelstellingen en activiteiten

De doelstellingen en activiteiten zijn opgenomen zoals deze zijn geformuleerd in de begroting 2023. De status van de verschillende activiteiten wordt weergegeven met behulp van de kleuren van een verkeerslicht: groen, oranje, rood. Waar nodig zijn deze indicatoren voorzien van een tekstuele toelichting.

Doelstellingen

Doelstellingen Duurzaamheid

In het kader van het programma *Duurzaamheid* hebben wij de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Vergroten van bewustwording;
- Het stimuleren van inwonerparticipatie;
- CO2-reductie;
- Bestrijding van energiearmoede;
- Anticiperen op klimaatverandering;
- Coevorden is energieneutraal in 2040;
- Creëren van een groene leefomgeving;

Activiteiten

Actieplan Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen (MVOI) opstellen

Het Nationaal Plan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) 2021-2025 beschrijft thema's voor maatschappelijk verantwoord inkopen. Deze thema's zijn gekoppeld aan de Sustainable Development Goals (SDG's). De SDG's van de Verenigde Naties (VN) zijn doelen om van de wereld een betere plek te maken. Het Manifest MVOI is een uitwerking van het Nationaal Plan MVI. Het geeft in hoofdlijnen weer wat de gedeelde ambities zijn van de Nederlandse overheden op het gebied van maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen. In 2022-2023 stelt de gemeente een actieplan op waarin de acties en doelen voor de gemeente Coevorden op dit vlak worden geconcretiseerd.

Het doel van het manifest is dat partijen via hun opdrachtgeverschap en inkoop samen krachtig bijdragen aan het bereiken van de landelijke maatschappelijke doelen.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

In november 2023 is het actieplan MVOI voor de jaren 2024 en 2025 vastgesteld. In het actieplan zijn voor de thema's klimaat, milieu, social return, circulair en ketenverantwoordelijkheid concrete doelen gesteld voor zowel 2024 als 2025.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Bewustwordingsstrategie

Het programma Duurzaamheid is in 2022 gestart om uitvoering te geven aan de duurzaamheidsvisie. Een belangrijk onderdeel is het vergroten van bewust gedrag, een belangrijk onderdeel om alle stakeholders in beweging te zetten. Samen met een strategieburo, het programmateam en een delegatie van platform Duurzaam Coevorden is de strategie vormgegeven. De strategie wordt voor meerdere jaren ingezet en zal tussentijds worden geëvalueerd. We gaan digitaal en fysiek de gemeenschap informeren, via foto's, filmpjes en querilla marketing. In 2023 gaan we starten met de eerste fase wist je dat (inleiding en bewustwording) die wordt toegespitst op de verschillende pijlers uit het programma. Fase 2 is het bieden van extra contact (wat levert het op/waarom zou je mee doen).

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

De campagne is ontwikkeld en ingezet op verschillende onderwerpen bijvoorbeeld:

- Voor de campagne met betrekking tot Energiearmoede "Zunig is zo gedaan"
- Voor de campagne over zwerfafval "Zunig met de natuur is zo gedaan"

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

De ontwikkeling van de strategie en het uitvoeringsplan heeft langer geduurd dan was gepland. Dit is met name veroorzaakt door onvoldoende personele inzet.

Energiearmoede bestrijden

Het doel van het project is de energiearmoede structureel te verminderen. Het programmateam werkt hier nauw samen met het sociaal domein. Met dit project wordt de basis gelegd om de kwetsbare huishoudens de komende jaren te ondersteunen en structurele oplossingen te bieden wat leidt tot lagere energielasten. De eerste SPUK-gelden € 914.779 moeten eind 2023 zijn ingezet, de verwachting is dat er in 2023 een vervolg komt. Daarnaast worden financiële middelen uit onder andere gebiedsfondsen ingezet voor verduurzamende maatregelen, hierdoor kan het karakter van een duurzaamheidsfonds worden vormgegeven binnen een bestaand platform. Mocht het nodig zijn dan kan worden gekeken naar financiële middelen binnen de gemeentelijke begroting, voorsnog lijkt dit niet nodig. Bestedingsdoelen zijn breed een aantal voorbeelden het vervangen van energieslurpers (witgoed), isolatie mogelijkheden voor woningen, het bieden van een energiecoach.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

De Doe-Mee-energieregeling is live en de inwoners kunnen er nu gebruik van maken.

Planvorming voor de Fixbusjes en isolatiesubsidie Drenthe breed is afgerond. Implementatie vindt in 2024 plaats.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Dit project valt onder het Programma Duurzaamheid. Het doel van dit project is om de energiearmoede te verminderen. Gemeenten dienen de middelen gericht in te zetten om huishoudens in een kwetsbare positie vanwege de hoge energielasten te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om energieverbruik te verminderen. Vanuit duurzaamheid wordt er samengewerkt met het sociaal domein.

Groene leefomgeving

Dorpen en stad

De provincie helpt bij het in kaart brengen van het groen in de dorpen en steden. Via de "Groene stad challenge" laten we onderzoek doen naar het groen binnen de bebouwde kom. Dit onderzoek is eind 2022 klaar. In 2023 en 2025 ontvangen we een monitoring van het groen zodat we de ontwikkeling kunnen volgen.

Landelijk gebied

Ook kunnen we samen met de provincie een onderzoek doen naar de Basiskwaliteit Natuur binnen onze gemeente. Basiskwaliteit Natuur Drenthe (BKND) betekent: de minimale kwaliteit van het landelijk gebied zodat de voor dat landschap karakteristieke en algemene soorten algemeen zijn en algemeen blijven.

Het doel van dit onderzoek is:

- 1) Kennis over de stand van de biodiversiteit binnen de gemeente;
- 2) Het werken aan draagvlak voor het werken aan de biodiversiteit in de gemeente;
- 3) Meer inzicht hoe de biodiversiteit in de gemeente versterkt kan worden.

Uitvoeringsplan

Met beide nulmetingen stellen we een uitvoeringsplan op voor het verbeteren van de biodiversiteit. Er komt een plan voor het landelijk gebied en ook voor het vergroenen van de stad, de bedrijventerreinen en de dorpen. Deze plannen verbeteren de biodiversiteit en klimaatadaptatie. Hiermee dragen we bij aan de doelstellingen uit het uitvoeringsplan duurzaamheid 2022 -2023.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

De monitoring van de "Groene stad Challenge" is uitgevoerd in 2023. De resultaten hiervan worden in maart 2024 verwacht.

In 2023 is het onderzoek naar Basis Kwaliteit Natuur (BKN) uitgevoerd in de gemeente Coevorden. Het rapport hiervan wordt in april 2024 verwacht.

Inulling geven aan de Duurzaamheidsvisie, het coalitieakkoord en Global Goals

De duurzaamheidsvisie is de aanzet geweest tot het programma Duurzaamheid. We hebben ons aangemeld als Global Goal gemeente en ook in het coalitieakkoord neemt duurzaamheid een belangrijke plaats in. Het werken aan de Global Goals, de onderwerpen uit het coalitieakkoord en de uitvoering van het programma duurzaamheid willen we zo goed mogelijk in samenhang bezien, zodat ze elkaar versterken. Vanuit het programma Duurzaamheid zullen we borgen en bewaken dat in de verschillende projecten en werkzaamheden de samenhang en de gezamenlijkheid blijft bestaan. Daarbij zijn we ons ervan bewust dat de Global Goals breder zijn dan de onderwerpen die onder het programma Duurzaamheid vallen. De (gezamenlijke) doelen nemen wij mee in de verslaglegging en rapportage.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Meerjarenonderplan gebouwen (D-MJOP)

Het wensbeeld uit de duurzaamheidsvisie is dat de gemeente in 2040 energieneutraal is, waarbij ons vastgoed flink verduurzaamd of vervangen door energieneutrale bouw is. Gelijktijdig is de ambitie uitgesproken om voor het gemeentelijk vastgoed in 2030 al energieneutraal te zijn. Om dat mogelijk te maken zijn inmiddels alle uitvoerbare verduurzamingsmaatregelen voor ons kernbezit tot 2030 opgenomen in een Duurzame Meerjaren onderhoud planning (D)MJOP). Deze zal in 2023 ter besluitvorming worden voorgelegd.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

Stand van zaken aangegeven bij de activiteit "Verduurzaming eigen vastgoed".

Geld

Toelichting

Stand van zaken aangegeven bij de activiteit "Verduurzaming eigen vastgoed".

Tijd

Toelichting

Stand van zaken aangegeven bij de activiteit "Verduurzaming eigen vastgoed".

Platform Duurzaam Coevorden

Het programma Duurzaamheid zal in veel projecten en onderwerpen samen met de gemeenschap werken aan de duurzaamheidsdoelen. Platform Duurzaam Coevorden is het overleg waar de meeste dorpen en kernen bij aangesloten zijn. Door het platform komen we makkelijker in contact met de bewonersvertegenwoordiging. We zijn deelnemer aan het twee maandelijks overleg. Over en weer informeren wij elkaar om invulling te geven aan de energietransitie, klimaatadaptatie en overige duurzaamheidsdoelstellingen.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Regionale Adaptatie Strategie

Naast de regionale energie strategie (RES) wordt ook gewerkt aan de regionale adaptatie strategie (RAS). De RAS beschrijft hoe Coevorden, de omliggende gemeenten, het waterschap, de provincie en andere betrokken partijen ervoor kunnen zorgen dat de regio zich goed en tijdig aanpast aan het veranderende klimaat. Maatregelen om ernstige regenval en warmtestress in de toekomst het hoofd te kunnen bieden. In 2023 wordt de RAS strategie vastgesteld en de jaren daarop volgend wordt de RAS ten uitvoer gebracht. Voor 2023 is budget gevraagd voor het realiseren van een voorbeeldproject van klimaatadaptatie.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Regionale doelen van hernieuwbare energie realiseren

Met de RES 1.0 wordt er invulling gegeven aan de gestelde doelen van 2030. De doelen uit de RES 1.0 gaan we halen en ondertussen wordt er gewerkt aan de RES 2.0. Halverwege 2023 wordt het voortgangsdocument gepresenteerd van de gestelde doelen uit de RES 1.0. RES 2.0 heeft tot doel om verdere afstemming te hebben op gemeentelijk en regionaal niveau. Gekeken wordt of de geboden opties ook passen in de regionale energie-infrastructuur. In de RES 2.0 komen afspraken te staan tussen gemeenten, provincie en waterschappen en andere stakeholders over het voorgenomen gebruik van (bovenregionale) warmtebronnen in relatie tot verschillende warmtevragers en de daarvoor benodigde infrastructuur. Halverwege 2024 wordt de herijking RES 2.0 aan de raad aangeboden. De werktafel monitoring draagt zorg voor structurele en doorlopende inzage in de resultaten van de genomen acties.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

De realisatie van de doelen van hernieuwbare energie uit de RES 1.0 zijn voor zonnepanelen op land en wind gerealiseerd en in productie. De realisatie van zonnepanelen op dak van bedrijfs- en agrarisch onroerend goed blijft achter bij de doelstelling. Door te participeren in provinciaal samenwerkingsverband is de verwachting dat ook dit doel gerealiseerd gaat worden.

Verduurzaming eigen vastgoed

Verduurzaming van het eigen vastgoed is net al voor iedere gebouweigenaar een verplichting. Doel is om in 2030 tot een energieneutrale kernportefeuille te komen. Onze organisatie heeft een groot aantal panden in eigendom. In het meerjarenonderhoudsplan is per pand het (groot) onderhoud en de te nemen verduurzamingsmaatregelen opgenomen.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit**Toelichting****Geld****Toelichting**

De financiële dekking voor het Duurzaam Meerjaren Onderhouds Programma zal onderdeel uitmaken van de besluitvorming.

Tijd**Toelichting**

Het is niet gelukt om eind 2023 het Duurzaam Meerjaren Onderhouds Programma ter besluitvorming aan de raad aan te bieden. Wel zijn eind 2023 de Duurzaam Meerjaren Onderhouds Programma's geactualiseerd. Deze plannen worden op dit moment doorgerekend wat betreft de financiële dekking. Besluitvorming met als doel om in 2030 tot een energieneutrale kernportefeuille te komen wordt in het 2e kwartaal van 2024 verwacht.

Volkshuisvestingsfonds

Met behulp van dit fonds gaan we aan de slag met verduurzaming van particuliere woningen in een deel van Schoonoord en de wijk Tuindorp in Coevorden.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit**Toelichting**

De subsidieregeling om woningen te verduurzamen is per 4 juli 2023 opengesteld.

Geld**Toelichting****Tijd****Toelichting**

Voorlichting op primair en voortgezet onderwijs

Voor een duurzamere toekomst moet je beginnen bij de toekomstige volwassenen, de huidige jeugd en jong volwassenen. Voor het primair onderwijs is al langere tijd samenwerking met Instituut voor Milieuvraagstukken (IVM), daarvoor wordt een budget beschikbaar gesteld. IVM gaat in gesprek met het primair onderwijs om projecten samen te stellen die kunnen worden toegepast als lesmateriaal. In het voortgezet onderwijs werd hier nog geen structurele invulling aangegeven. De jongeren in het voortgezet onderwijs worden hierdoor onvoldoende gevoed in het duurzaamheidsbewustzijn. Wij willen daar een structurele aanpak van maken met een doorlopend leerlijn van primair tot voortgezet onderwijs. Naast natuur en milieu educatie gaan we ook inzetten op circulariteit/afvalscheiding voorlichting.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit**Toelichting**

Voor een duurzamere toekomst moet je beginnen bij de toekomstige volwassenen, de huidige jeugd en jong volwassenen. Voor het primair onderwijs is al langere tijd samenwerking met Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN), daarvoor wordt een budget beschikbaar gesteld. IVN gaat in gesprek met het primair onderwijs om projecten samen te stellen die kunnen worden toegepast als lesmateriaal. In het voortgezet onderwijs werd hier nog geen structurele

invulling aangegeven. De jongeren in het voortgezet onderwijs worden hierdoor onvoldoende gevoed in het duurzaamheidsbewustzijn. Wij willen daar een structurele aanpak van maken met een doorlopend leerlijn van primair tot voortgezet onderwijs. Naast natuur en milieu educatie gaan we ook inzetten op circulariteit/afvalscheiding voorlichting.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Werkgroep ondernemers samenbrengen/faciliteren

In het programma Duurzaamheid is één van de pijlers Circulaire Economie. Binnen onze eigen organisatie kunnen wij de adviesrol pakken en uitvoering geven aan. Extern is een onderscheid te maken tussen de wettelijke verplichtingen waar wij uitvoering aangeven en de faciliterende rol te pakken. Voor ondernemingen is het een zoektocht maar is wel duidelijk dat er meer circulair moet worden gewerkt. Om toekomstbestendig te worden en circulair werken te stimuleren willen wij met Ondernemend Coevorden een werkgroep samenstellen met koplopers/ambassadeurs. Eind 2023 moet de werkgroep vorm hebben gekregen en actief zijn.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

Wegens vertrek van de programmamanager is het project stil komen te liggen.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Wegens capaciteitsgebrek is deze werkgroep nog niet samengesteld.

Doelstellingen

Doelstellingen Afval

- Realiseren van de VANG-doelstelling (maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar);
- Circulariteit stimuleren

Activiteiten

Beoordeling afvalbeleid

De raad beoordeelt het afvalbeleid en stelt uitgangspunten en prioriteiten vast voor de toekomst. Hiermee willen we circulariteit stimuleren.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Het nieuwe afvalbeleid met een doorlooptijd van vier jaar is in oktober 2023 vastgesteld door de raad. In 2023 is ook besloten tot een aantal maatregelen uit het afvalbeleid, namelijk de invoering van een nieuwe tariefstructuur van de afvalstoffenheffing, separate luierinzameling en maatregelen op het gebied van containerbeheer/voorzieningenniveau.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Formuleren nieuw afvalbeleid

Eind 2022 vindt er een raadsthemaavond plaats. Tijdens deze avond wordt input vanuit de raad opgehaald over het tijdspad waarin de doelstellingen gehaald kunnen worden en welke maatregelen mix dit moet bewerkstelligen. Dit op basis van de routekaart VANG.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Het nieuwe beleidsplan Afval en Grondstoffen 2023-2027, met daarin maatregelen om de VANG-doelstellingen uiterlijk 2027 te kunnen behalen, is 17 oktober 2023 vastgesteld door de raad.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Heroverweging oud papier inzamelsysteem

Een voorstel en uitgangspunten zijn in concept gereed. Definitieve besluitvorming hierover in het college heeft nog niet plaatsgevonden.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Heroverweging van het oud papier inzamelsysteem wordt uitgesteld naar 2025. De focus lag in 2023 op vaststelling van het nieuwe afvalbeleid en het voorbereiden van het raadvoorstel inzake de invoering van een nieuwe tariefstructuur van de afvalstoffenheffing. Er is tijdrovend onderzoek en overleg nodig naar inzameling van oud papier door vrijwilligers én professionele inzameling voor een voorspelbaar, gebiedsdekkend, eerlijk, kostenefficiënt en te verantwoorden inzamelsysteem.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Eind 2024 worden de eerste voorbereidingen getroffen in de vorm van onderzoek en overleg. In 2025 wordt dit voortgezet en streven we naar definitieve bestuurlijke besluitvorming.

Doelstellingen

Doelstellingen Toekomstbestendig beheer openbare ruimte

- Optimaliseren van de dienstverlening in de openbare ruimte
- Beheer en onderhoud van de ruimte in verbinding met dorpen en wijken

Activiteiten

Gewenst serviceniveau bepalen; locatietoets gemeentewerf en milieustraat

Toekomstbestendige organisatie in de openbare ruimte

In 2023 hebben we het takenpakket voor de toekomst van het cluster uitvoering (de buitendiensten) afgerond en ligt het accent op de toekomstige huisvesting van het nieuwe team in de openbare ruimte. De uitwerking van de organisatiestructuur, de inrichting en de formatie van dat team is onderdeel van het gemeente brede programma TBO en de daarmee samenhangende teamscans.

Het instandhouden en verduurzamen van onze huidige gemeentewerven vraagt forse investeringen de komende jaren. Mede hierdoor is in 2020 besloten om de mogelijkheden te onderzoeken naar het onder één dak brengen van de buitendiensten.

De heroverweging van de huisvesting hangt ook samen met het onderzoek naar de afvalscheidingsstations in het kader van de VANG doelstelling. In 2023 gaan we de besluitvorming over het gewenste serviceniveau en de locatiekeuze van de nieuwe gemeentewerf en afvalscheidingsstation(s) voorbereiden.

In 2023 gaan meerdere verkenningen en onderzoeken plaatsvinden om een zorgvuldige besluitvorming voor te bereiden. Denk hierbij aan de mogelijkheden in de samenwerking met AREA, financiële verkenningen en locatie- en ruimtelijke onderzoeken waaronder een stikstof toets, archeologische verkenning een milieu effect rapportage, ruimtelijke inpassing en andere relevante onderzoeken. De uitkomsten van deze onderzoeken moeten de haalbaarheid aantonen.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

In 2023 zijn samen met een extern onderzoeksbureau gestart met het haalbaarheidsonderzoek. Parallel aan het onderzoek naar één centrale gemeentewerf en één centrale milieustraat. Hebben wij ook de wensen en eisen voor een nieuwe gemeentewerf en milieustraat op de huidige locaties in kaart gebracht. Dit om niet onnodig tijd en geld te verliezen. Ook is hierbij gekeken naar circulair bouwen en de toekomstbestendigheid van de locaties.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

In 2023 zijn wij gestart met het onderzoek naar de haalbaarheid van één gemeentewerf met één milieustraat. Een onderdeel hiervan is een enquête deze enquête is in 2023 voorbereid. De uitkomsten zullen begin 2024 bekend zijn. De uitkomst vormt de basis om in gesprek te gaan over het mogelijk vervolg.

Meerjarenonderhoudsplan wegen

Uit de inspectie (2021) blijkt dat de kwaliteit van de elementverharding door de droogte van de afgelopen jaren versneld achteruit is gegaan. De looptijd van het huidige wegenbeleidsplan is verlopen en er is in 2022 gestart met het opstellen van een nieuw wegenbeleidsplan. Het plan zal in het eerste halfjaar 2023 te besluitvorming worden voorgelegd.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit

Toelichting

Het wegenbeheerplan komt in het najaar, uiterlijk in het 4e kwartaal ter vaststelling en besluitvorming in het college en de raad.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Zoals gemeld in de raadsinformatiebrief van maart 2024 is de afgesproken termijn niet gehaald. Een adviesbureau is in 2023 ingeschakeld en begeleidt ons bij het opstellen van het wegenbeheerplan. Op dit moment zijn wij bezig om de ontbrekende informatie te verzamelen en extra haalbare scenario's door te rekenen. Wij zullen, conform hernieuwde afspraak, voldoende informatie aanleveren, zodat deze meegenomen kan worden bij de bespreking over de Kaderbrief.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
Vastgoed	-4.214	-4.763	-550
Groen en landschap	-1.243	-1.328	-85
Afvalverwijdering en -verwerking	-3.326	-3.512	-186
Duurzaamheid	-1.237	-339	898
Begraafplaatsen	-362	-372	-11
Bestemmingsheffingen	8.627	8.488	-139
Veiligheidsbevorderende maatregelen	-1.552	-1.722	-170
Begroot resultaat	-3.306	-3.549	-243

Toelichting op de belangrijkste verschillen

Vastgoed, incidenteel nadeel € 550.000

De overschrijding op product Vastgoed is met name toe te schrijven aan de hogere energielasten. Per 1 januari 2023 was de looptijd van ons energiecontract afgelopen. Hierdoor zijn wij genooddaakt geweest om een nieuw contract voor energie af te sluiten. Ons vorige energiecontract was zeer gunstig. Ons huidige energiecontract, waarbij jaarlijks de prijs wordt vastgeklekt, is fors hoger. De doorbelasting van de energiekosten heeft in 2023 nog niet volledig plaatsgevonden. Dit kan nog een incidenteel voordeel opleveren.

Groen en landschap, incidenteel nadeel € 85.000

De overschrijding op dit product wordt met name veroorzaakt door de langere groeiseizoenen. Door klimaatveranderingen begint het groeiseizoen steeds vroeger en loopt deze periode langer door. Hierdoor dient er er langer ingezet te worden op grasmaaien en plantsoenonderhoud. In 2023 was er tevens € 50.000 begroot voor het opstellen van een beleidsplan voor de bestrijding/beheersing van invasieve exoten. Dit bedrag nemen wij als overlopend budget mee naar 2024.

Afvalverwijdering en -verwerking, incidenteel nadeel € 186.000

De overschrijding op dit product wordt veroorzaakt door de afkeur van Plastic verpakkingen, Metalen verpakkingen en Drinkpakken (PMD). Door deze afkeur hebben wij een lagere opbrengst van circa € 84.000. De afgekeurde PMD wordt hierna als restafval verwerkt. Dit levert een extra kostenpost op van circa € 78.000. Het overige verschil bestaat uit diverse kleine verschillen binnen dit product.

Duurzaamheid, incidenteel voordeel € 898.000

Het incidentele voordeel op dit product bestaat voor € 857.000 uit niet bestede middelen in het kader van duurzaamheid. Dit bedrag nemen wij als overlopend budget mee naar 2024. Daarnaast is er sprake van een incidenteel voordeel van circa € 27.000 op de retributievergoedingen die wij ontvangen voor windmolens op gemeenteground en er is nog sprake van een bedrag van € 14.000 aan kleine verschillen binnen dit product.

Bestemmingsheffingen, incidenteel nadeel € 139.000

Het verschil wordt veroorzaakt door minder ontvangsten van begraafplaatsrechten, namelijk € 127.000. Meer mensen kiezen, onder andere vanuit financieel oogpunt, voor crematie. Ook natuur begraven wordt steeds vaker gedaan. Door deze ontwikkelingen hebben wij in 2023 minder begraafplaatsrechten ontvangen. Het overige verschil van € 12.000 betreft kleine verschillen op rioolheffing en afvalheffing.

Veiligheidsbevorderende maatregelen, incidenteel nadeel € 170.000

Dit nadeel wordt veroorzaakt door de eindafrekening van de RUD Drenthe. Deze valt voor 2023 hoger uit door een aantal factoren. Zo is er een overschrijding van de geplande uren op de niet-Drentse maat uren vanwege bodemadviezen op casussen die zowel vanuit de oude als de nieuwe wetgeving worden bekeken, was er meer tijd nodig ten behoeve van geluidsadvisering (overlast en metingen) en juridische inzet. Daarnaast is er een forse overschrijding op complexe VTH-taken. Zo is onder andere bij een tweetal grote internationale bedrijven, in samenwerking tussen de RUD Drenthe, de gemeente Coevorden, het Waterschap Vechtstromen en de brandweer, de milieurisico's omlaag gebracht.

Programma 3 | Samen

Beleidskaders

Voor het programma Samen zijn de volgende documenten van belang:

- Visiedocument Samen Krachtig
- Visie Jeugd en uitvoeringsplan
- Opdracht inkoop jeugdhulp regio Zuid-Drenthe
- Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang (BOCE)
- Regiovisie 'Geweld hoort nergens thuis'
- Uitvoeringsplan Laaggeletterdheid
- Programma Intergenerationele armoede
- Beleidsnotitie "Samen voor een gezonder Coevorden"
- Sport- en preventieakkoord

Leeswijzer doelstellingen en activiteiten

De doelstellingen en activiteiten zijn opgenomen zoals deze zijn geformuleerd in de begroting 2023. De status van de verschillende activiteiten wordt weergegeven met behulp van de kleuren van een verkeerslicht: groen, oranje, rood. Waar nodig zijn deze indicatoren voorzien van een tekstuele toelichting.

Doelstellingen

Doelstellingen Vangnet / Normalisering

- Versterken van preventie en verkleinen van gezondheidsverschillen.
- Versterken van de formele en informele ketensamenwerking.
- Sturen op financiële beheersbaarheid in het sociaal domein.

Activiteiten

Behoeftte-onderzoek inclusiesporten

In 2023 gaan wij een behoefte-onderzoek doen naar inclusie-sporten. Wij vinden het belangrijk dat iedereen met plezier mee kan doen met sport en bewegen, zich welkom en geaccepteerd voelt. De uitkomsten nemen we mee in ons beleid.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Dit onderzoek hebben we al gedaan in 2021. Wel zijn we in 2023 druk met het meer op de kaart zetten van inclusie in de sport.

- Buurtsportcoaches leggen het accent op het aanbod voor de doelgroep die niet mee kan doen in het reguliere sportaanbod. Het blijkt wel dat het in de gemeente Coevorden een uitdaging is om dit structureel te maken. Op dit moment vinden er regelmatig sport- en spelactiviteiten plaats in samenwerking met partners in o.a. de zorg en verenigingen.

Het behoefteonderzoek is in 2021 afgerond. In 2023 hebben de buurtsportcoaches dit thema onder de arm meegenomen in hun samenwerking met verenigingen in de verschillende dorpen en wijken. Een thema wat iedereen belangrijk vindt, maar wat nog steeds lastig blijkt om structureel te borgen. Het blijft een onderwerp wat onze aandacht blijft houden, maar structureel aanbod is er nog niet. Wel worden er door het jaar heen activiteiten georganiseerd voor sporters die om verschillende redenen geen onderdeel kunnen uitmaken van het reguliere aanbod.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Draagvlak voor Positieve gezondheid door informatie, advies & inspiratie

In de gemeente Coevorden willen we samen met professionals volgens het gedachtegoed van Positieve gezondheid werken. Stichting Gezond Coevorden zet zich hier de komende jaren voor in en ook vanuit de gemeente Coevorden jagen we dit aan.

In 2023 starten we met het volgende:

- Professionals in de gemeente Coevorden inspireren en trainen in het gedachtegoed van positieve gezondheid

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Er zijn het afgelopen half jaar inspiratiesessies en trainingen geweest voor professionals in de zorg- en welzijnssector. Deze bijeenkomsten zijn zeer goed bezocht, waardoor zelfs nog is besloten om een extra training aan te bieden.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

In de gemeente Coevorden willen we samen met professionals volgens het gedachtegoed van Positieve gezondheid werken. Stichting Gezond Coevorden zet zich hier de komende jaren voor in en ook vanuit de gemeente Coevorden jagen we dit aan.

In 2023 starten we met het volgende:

- Professionals in de gemeente Coevorden inspireren en trainen in het gedachtegoed van positieve gezondheid

Realiseren vluchtelingenopvang

Coevorden draagt bij aan de landelijke en regionale opgave vluchtelingenopvang. Dat doen we door een veilige woonomgeving te creëren en te behouden op de gemeentelijke opvanglocaties. Daarnaast ondersteunen we de gastgezinnen en hun inwonende vluchtelingen pro actief. Samen met onderwijspartners zorgen we ervoor dat alle leerplichtige kinderen naar school gaan. Werkgevers en vluchtelingen faciliteren we om zo snel mogelijk aan het werk te gaan. Conform bestuurlijke opdracht faciliteren we opvang tot maart 2023. Het is mogelijk dat die einddatum naar later in 2023 verplaatst gaat worden.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

We hebben in 2023 een kwaliteitsslag kunnen maken door primaire processen te bespreken en vast te leggen. Hierdoor hebben we verbeterde en meer actuele data. Het gaat hier onder andere over a) aantal kinderen naar school b) voorwaarden en volume uitkering leefgeld en c) werkwijze in- en uitschrijving BRP. Door dit laatste hebben we control op het aantal ingeschreven ontheemden.

Geld

Toelichting

Het normbedrag dat de gemeente ontvangt per ontheemde, per nacht, is in 2023 door het Rijk naar beneden bijgesteld. Hierdoor hebben we - daar waar mogelijk en beïnvloedbaar- onze projectbegroting bijgesteld. Begrotingstechnisch is er ook in het jaar 2023 sprake van een overschot. Middels een bestemmingsreserve blijven de gelabelde gelden beschikbaar voor het jaar 2024 en verder. Dit omdat het normbedrag per 1 januari 2024 opnieuw naar beneden is bijgesteld.

Tijd

Toelichting

We hebben het gehele jaar 2023 opvang ontheemden Oekraïne uitgevoerd. Het volume van het aantal opgevangen ontheemden is vrijwel gelijk aan eind 2022. Maximale beschikbare capaciteit voor ontheemden in de gemeente Coevorden is en blijft 220 bedden. We zetten de opvang activiteiten door tot 4 maart 2025. Dan loopt de huidige opvangregeling (RTB) af.

Vaststellen lokaal uitvoeringsplan convenant Dementievriendelijk Coevorden; aanpak 'Een tegen eenzaamheid' en vormgeven Mantelzorgondersteuning

Eind 2022 is het 'convenant dementievriendelijk Drenthe' door alle 12 gemeenten ondertekend. Om hieraan lokaal uitvoering te geven, maken we een uitvoeringsplan met meetbare indicatoren waarin een aantal speerpunten genoemd worden met als doel om de bewustwording over het onderwerp dementie te vergroten. We stimuleren dat mensen met dementie en hun mantelzorgers kunnen blijven participeren in de eigen buurt/wijk.

We gaan ook aan de slag met het thema eenzaamheid. We richten de aanpak niet alleen op ouderen, maar ook op groepen waarvan we weten dat eenzaamheid een grote rol speelt. Deze aanpak moet bijdragen aan het eerder signaleren en bespreekbaar maken van eenzaamheid. We geven deze aanpak samen met onze samenwerkingspartners vorm.

Mantelzorg is één van de onderdelen van de Wmo. We stellen een uitvoeringsplan mantelzorgplan vast. Bij het plan worden ervaringsdeskundigen betrokken. Het steunpunt mantelzorg speelt een belangrijke rol bij informatie, advies en ondersteuning van mantelzorgers. Mensen wonen steeds langer zelfstandig thuis waardoor de druk op mantelzorgers toeneemt. We willen overbelasting van de mantelzorg voorkomen. In het plan beschrijven we welke vormen van ondersteuning, zoals bijvoorbeeld respijtzorg we organiseren.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Het uitvoeringsplannen dementievriendelijk Coevorden is vastgesteld. Er is een actieplan eenzaamheid opgesteld en deze is onderdeel van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Het uitvoeringsplan mantelzorgondersteuning is ook opgesteld.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Vanwege personele wisselingen en ziekte lopen we in de uitvoering van de verschillende plannen vertraging op.

Vergroten bewustwording middelengebruik bij ouders

Middelengebruik is een steeds groter wordend probleem in onze samenleving. Onder middelengebruik verstaan we roken, alcohol en drugs. In 2023 zetten we meer in op kennis en bewustwording bij ouders. Dit doen we door middel van voorlichting en educatie in samenwerking met partners van het sport- en preventieakkoord Gezond Coevorden. Met het voortgezet onderwijs maken we afspraken over een gerichte preventieaanpak op dit thema.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Met de komst van het Preventiemenu Gezond Coevorden zetten we een stap in nog meer gerichte voorlichting en educatie op het gebied van middelengebruik. Het preventiemenu Gezond Coevorden richt zich op dit moment op de leerlingen van groep 1 t/m 8 , aan de hand van de thema's van de Gezonde School. Middelengebruik zal nog niet aan de orde komen bij de onderbouw, wel bij bovenbouw. Het preventiemenu is ook gericht op ouders en leerkrachten. Op dit moment wordt samen met verschillende partners het preventiemenu voor het voortgezet onderwijs uitgewerkt.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

In 2023 hebben we ingezet op kennis en bewustwording bij ouders. Dit hebben we gedaan door middel van voorlichting en educatie in samenwerking met partners van het sport- en preventieakkoord Gezond Coevorden.

- Met het voortgezet onderwijs maken we afspraken over een gerichte preventieaanpak op dit thema.

Verwerken taakstelling binnen bestaande budgetten

We gaan de (resterende) taakstelling in het Sociaal Domein verwerken binnen de bestaande budgetten en sturen om hier zo veel mogelijk binnen te blijven.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Visieontwikkeling Huishoudelijke hulp en Schoonmaakvoorziening

Het contract loopt af per 1 januari 2025. De visie-ontwikkeling vindt plaats in 2023 en daarbij het is het belangrijkste element dat we meer grip willen op onze uitgaven en kosten. Dit onderzoek vindt plaats in 2023 en de feitelijke aanbesteding vindt plaats in 2024.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

De visie (uitgangspunten) voor een nieuwe aanbesteding hulp bij het huishouden Wmo is opgesteld.

Geld

Toelichting

Er heeft in 2023 nog geen financiële doorrekening plaatsgevonden van de nieuwe inkoopstrategie.

Tijd

Toelichting

Het contract loopt af per 1 januari 2025. De visieontwikkeling heeft plaatsgevonden in 2023 en daarbij is het belangrijkste element dat we meer grip willen op onze uitgaven en kosten. Hiervoor willen we van de huidige trajectfinanciering toewerken naar een andere financieringssysteem. Deze nieuwe systematiek wordt eveneens in lijn met de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep gebracht.

Doelstellingen

Doelstellingen Bestaanszekerheid

- Ondersteuning van inwoners in hun (financiële) zelfredzaamheid.
- Vergroten van participatie kwetsbare inwoners.
- Doorbreken intergenerationele armoede.

Activiteiten

Minimabeleid aanpassen

In 2023 wordt het minimabeleid aangepast, waarbij de grens van 110% opgehoogd wordt. De inhoudelijke en financiële consequenties worden hierbij in kaart gebracht. De uitkomsten en eventuele adviezen van het onderzoek minimabeleid / energiearmoede van de rekenkamercommissie worden hierin meegenomen.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Er is veel aandacht voor het nieuwe beleidsplan en uitvoeringsplan. Deze krijgt vorm en wordt binnenkort afgerond en op route gezet. Dit in samenwerking met onder andere inwoners en betrokken partners. Onze focus voor 2023-2024 ligt voornamelijk op de basis op orde hebben. Dit vergt veel tijd en aandacht.

Het eerste deel van de effectenrapportage voor minima is dit jaar afgerond en gedeeld met de raad. Het tweede deel zit in de afrondende fase en is ondersteunend om de inhoudelijke en financiële consequenties in kaart te kunnen brengen.

Door de aangenomen motie rondom de Doe mee webwinkel zal er een uitgebreid onderzoek worden verricht naar deze regelingen en breed naar alle regelingen. Na afronding van dit rapport zal er samen met collega's van o.a. sport en cultuur scenario's worden uitgewerkt in doelen van de regelingen, hoogte van de regeling en voorwaarden (inkomensgrenzen). De effectenrapportage (tweede deel), het onderzoek naar de Doe mee webwinkel (nav motie) en gesprekken met andere gemeenten en initiatieven/fondsen vormen de basis om nader te bekijken of mogelijk verhoging (van bijvoorbeeld de inkomensgrenzen) de gewenste effecten kan opleveren en daadwerkelijk kan bijdragen voor deze doelgroep. Verwachting voorstel eind 2024.

Geld

Toelichting

Nog onbekend hoeveel middelen er daadwerkelijk nodig zijn om bepaalde acties uit te voeren, dan wel te borgen.

Tijd

Toelichting

Het beleidsplan en uitvoeringsplan zit in een afrondende fase. Met de aangenomen motie voeren we eerst het onderzoek naar de Doe mee webwinkel en de brede inzet van regelingen af, alvorens een voorstel in te dienen rondom vervolg en mogelijke aanpassingen in regeling dan wel inkomensgrenzen. Dit ook met het oog op de verwachte mogelijke verhoging van het sociaal minimum loon per 2024.

Onderzoek en uitvoering intensivering duale trajecten statushouders

Binnen de Wet Inburgering uit 2021 is een belangrijk onderdeel werken of werkervaring opdoen naast de inburgeringslessen. Wij gaan extra inzetten op de intensivering van duale trajecten.

In 2023 gaan we daarvoor het door ons ontwikkelde carrousel bij reguliere werkgevers verder uitbouwen. Bij deze werkgevers kunnen statushouders aan de slag om kennis te maken met de diverse branches die er zijn, werkervaring opdoen, de taal leren en verbeteren, leren van Nederlandse gebruiken en gewoonten en uiteindelijk hopelijk ook betaald aan het werk.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Begin 2023 hebben we in BOCE verband een subsidieaanvraag toegekend gekregen ten behoeve van het versterken en intensiveren van duale trajecten voor statushouders. Hierdoor is extra financiële ruimte om dit doel te behalen. De subsidie loopt ook dit jaar nog.

Tijd

Toelichting

Binnen de Wet Inburgering uit 2021 is een belangrijk onderdeel werken of werkervaring opdoen naast de inburgeringslessen. Wij gaan extra inzetten op de intensivering van duale trajecten. In 2023 hebben we stappen gezet om duale trajecten meer onderdeel te maken van het inburgeringstraject. Daarin werken we regionaal en lokaal samen met werkgevers en bieden we hen passende ondersteuning aan. In 2024 zetten we deze koers voort en willen we het aantal statushouders op een duaal traject uitbreiden.

Onderzoeken van passend aanbod: Re-integratie psychisch kwetsbaren, activering en gezondheidsbevordering

Ruim veertig procent van onze inwoners met een bijstandsuitkering is psychisch kwetsbaar. Samen met belangrijke partners zoals Cosis en de GGZ Drenthe willen wij hiervoor een passend aanbod ontwikkelen. Wij zoeken naar mogelijkheden om hier meer op te sturen. Wij willen in het derde kwartaal van 2023 een passend aanbod voor onze inwoners met een bijstandsuitkering gereed hebben. Wij willen hiermee de kansen op participatie en re-integratie voor onze inwoners vergroten.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Er is passend aanbod voor onze doelgroep met een psychische kwetsbaarheid. Zo is er bijvoorbeeld het IPS (Individuele Plaatsing en Steun) traject in samenwerking met GGZ Drenthe en het traject Drempels Verlagen. Met deze trajecten bieden we ondersteuning voor bijstandsgerechtigden met een psychische kwetsbaarheid en vergroten we de kansen op participatie en een duurzame re-integratie in de samenleving.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Opstellen visie Beschut Werk

Simpel switchen tussen dagbesteding, beschut werk en regulier werk vinden wij belangrijk. Zodat iedereen mee kan doen in de samenleving en op de arbeidsmarkt op een plek die op dat moment het best passend is. Dit vraagt om een integrale visie op onze dienstverlening aan uitkeringsgerechtigden met verminderd arbeidsvermogen. Deze ontwikkelen we in 2023. In dit

proces betrekken we stakeholders en de raad. En doen we onderzoek naar de mogelijkheden van beschut werk bij een reguliere werkgever.

Dit is de reden dat we de overeenkomst voor de uitvoering van beschut werk met de EMCO voor een korte periode van twee jaren hebben verlengd. En in de afspraken over de taakstelling (2023: 19, 2024: naar verwachting 20) ook al ruimte hebben gecreëerd om buiten de infrastructuur van de EMCO te kunnen plaatsen.

De visie vertalen we in concrete activiteiten. Het uitvoeringsplan, uiterlijk gereed in het tweede kwartaal van 2024, delen we met uw raad.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

De voorbereidingen om te komen tot een visie op onze dienstverlening aan inwoners met verminderd arbeidsvermogen zijn in volle gang. In 2024 zal deze worden voorgelegd aan uw raad.

Pilot vroegsignalering

Sinds begin 2021 is de Wet Gemeentelijke schuldhulpverlening aangepast en hebben gemeentes meer verantwoordelijkheid in vroegsignalering en het bieden van hulp. Gemeentes ontvangen van signaalpartners een melding over betalingsachterstanden waarbij nog geen escalatie van de achterstanden heeft plaatsgevonden. Met deze pilot, welke valt onder het programma Kansrijk Opgroeien, gaan we het contact met de inwoners intensiever vormgeven. Daardoor wordt meer bekend over de achtergrond van de betalingsachterstanden en kan betere passende ondersteuning worden ingezet. De pilot loopt 2 jaar (1 januari 2022 tot en met 31 december 2023) en er wordt gemonitord wat het resultaat ervan is. Daarbij moet aan het eind van de pilot worden nagegaan of de werkwijze structureel kan worden ingebed in organisatie.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

We hebben met de verantwoording en aanvraag via de begroting 2024 de Vroegsignalering en daarmee ook onze preventiemedewerkers structureel ingebed in onze werkwijze.

Geld

Toelichting

De borging is met de begroting structureel geborgd.

Tijd

Toelichting

De evaluatie en borging is afgerond. Daarmee zijn er twee preventiemedewerkers in dienst bij de gemeente Coevorden die structureel alle signalen vanuit de Vroegsignalering oppakken en preventieve projecten en initiatieven oppakken.

Programma Kansrijk Opgroeien

In 2023 zetten we met het programma Kansrijk opgroeien verder in op het herkennen van (intergenerationele) armoedeproblematiek en waar nodig anders handelen. Dit doen we samen met

inwoners, ervaringsdeskundigen en de partners in het programma.

In 2023 wordt geadviseerd over borging van projecten zoals de pilots Gezinscoaches en Vroegsignalering problematische schulden. Van andere projecten die zijn geïnitieerd door externe partners wordt nagegaan of voortzetting wenselijk is en of er sprake moet zijn van een structurele financiële bijdrage. Het gaat hier o.a. om Petje Af. Er zijn met de subsidieregeling 'Aanpak Intergenerationele armoede' mogelijkheden voor het starten van nieuwe werkwijzes.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Met het programma Kansrijk Opgroeien beogen we het fundament te leggen om generatiearmoede te doorbreken en te voorkomen. De problematiek vraagt een langdurige inzet om de doelstelling te realiseren. Daarom is het wenselijk om het programma met ten minste twee jaar te verlengen. De succesvolle elementen kunnen dan beter geborgd worden en er kan tegelijkertijd een verbreding plaatsvinden. Er wordt aansluiting gezocht bij andere, vergelijkbare programma's en initiatieven zoals de Alliantie van Kracht en de Regiodeal Zuidoost.

De pilot Vroegsignalering is succesvol gebleken en vanaf 1 januari 2024 is deze werkwijze geborgd binnen het reguliere werk. De pilot van de Gezinscoaches wordt met 1 jaar verlengd.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Door personele omstandigheden hebben een aantal zaken wat vertraging opgelopen, waaronder het project ouderbetrokkenheid. Er is tegelijkertijd geïnvesteerd in de nieuwe samenwerking binnen het programmateam en in het netwerk van partners.

Project Energiearmoede

Dit project valt onder het Programma Duurzaamheid. Het doel van dit project is om de energiearmoede te verminderen. Gemeenten dienen de middelen gericht in te zetten om huishoudens in een kwetsbare positie vanwege de hoge energielasten te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om energieverbruik te verminderen. Vanuit duurzaamheid wordt er samengewerkt met het sociaal domein.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

De Doe-Mee-energieregeling is live en de inwoners kunnen er nu gebruik van maken.

Planvorming voor de Fixbusjes en isolatiesubsidie Drenthe breed is afgerond. Implementatie vindt in 2024 plaats.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Dit project valt onder het Programma Duurzaamheid. Het doel van dit project is om de energiearmoede te verminderen. Gemeenten dienen de middelen gericht in te zetten om huishoudens in een kwetsbare positie vanwege de hoge energielasten te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om energieverbruik te verminderen. Vanuit duurzaamheid wordt er samengewerkt met het sociaal domein.

Versterken en uitbreiden van het pakket schuldhulpverlening; plan van aanpak over het adviesrecht bij beschermingsbewind

Beschermingsbewind is één van de manieren waarop inwoners met financiële problemen geholpen kunnen worden. Vanaf 1 januari 2021 is het adviesrecht voor gemeenten bij schuldenbewind inwerking getreden. Hiermee kan de gemeente meer regie voeren op beschermingsbewind en de samenwerking verbeteren met de bewindvoerderskantoren. Wij onderzoeken op welke manier en wanneer wij gebruik maken van het adviesrecht en maken hiervoor een plan van aanpak.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

De inzet van adviesrecht bij beschermingsbewind is achteraf. Er is dan al een uitspraak van de rechter voor bewindvoering en de consulent van de gemeente kan achteraf een heronderzoek uitvoeren en de uitspraak aanvechten. Achteraf herstellen is niet een ideale situatie voor onze inwoner die al veel stress ervaart door de problemen die hij heeft.

Vanuit de gemeente Coevorden hebben we samenwerkingen met bewindvoerderskantoren. In de praktijk stemmen we, daar waar kan, vooraf samen af wat wenselijk is en daarmee past bij onze inwoners. Daarmee wordt er momenteel geen gebruik gemaakt van het adviesrecht bij beschermingsbewind.

Geld

Toelichting

nvt

Tijd

Toelichting

We hebben dit vraagstuk samen opgepakt met de ontwikkeling van o.a. halvering Msnp/Wsnp en nazorg. In december 2023 is er contact geweest met de rechtbank Noord Nederland en daarna hebben we ons aangesloten bij het project schuldenfunctionaris. Hierbij is er een rechtstreeks contact tussen onze preventiemedewerkers en de schuldenfunctionaris van de rechtbank. Bij alle signalen/vraagstukken rondom financiële problemen kan de schuldenfunctionaris afstemming en/of oplossingen bespreken met onze preventiemedewerker. Hierdoor zijn de lijntjes kort en gaat het breed over de financiële vraagstukken die onze inwoners raken en niet alleen bij een uitspraak voor bewindvoering.

Doelstellingen

Doelstellingen Verenigingsleven

- Versterken van preventie en verkleinen van gezondheidsverschillen.

Activiteiten

Realiseren rookvrije sportparken

In het Nationaal Preventieakkoord van 23 november 2018 is afgesproken dat er meer rook- en tabakvrije omgevingen moeten komen. In dit akkoord is een pakket aan maatregelen en acties afgesproken met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties om in 2040 een rookvrije generatie te realiseren. We gaan daarom actief aan de slag om de sportparken in onze gemeente rookvrij te maken.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Dit is voor de buurtsportcoaches een doorlopende activiteit in hun uitvoeringsplan en voor ons als beleidsadviseurs binnen de gemeente één van de focuspunten voor de komende jaren. Als gemeente faciliteren we door inspiratiebijeenkomsten te organiseren, zijn de beleidsadviseurs Economie ook ambassadeurs van dit gedachtegoed en dragen dit uit binnen de bedrijven, is het

een vast agendapunt op het buurtsportcoach overleg en tijdens de Nationale Sportweek staan we extra stil bij de gezondere sportomgeving waarin rookvrije terreinen extra worden uitgelicht. Elk jaar sluiten meer partijen zich aan, maar we zijn er nog niet. Het blijft een thema waar we aandacht voor moeten blijven houden en wat we moeten aanjagen.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Uitvoeren Sport- en Preventieakkoord, waaronder stimuleren en vergroten sportdeelname

We geven invulling aan de afspraken die we hebben gemaakt in het Sport- en preventieakkoord. We stimuleren kinderen in de basisschoolleeftijd lid te zijn van een (sport)vereniging. Hiermee ondersteunen we de verenigingen die zo belangrijk zijn voor en bijdragen aan een gezond Coevorden. Binnen het akkoord is er ook aandacht voor het stimuleren van een gezonde werkomgeving.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

De uitvoering van ons sport- en preventieakkoord is onderdeel van ons beleid samen voor een gezonder Coevorden waarin Gezond opgroeien een belangrijk focuspunt is. De omgeving werk is onderdeel van onze aanpak.

Inmiddels hebben we goedkeuring van het rijk op de herijking van ons sport- en preventieakkoord en werken we aan het brede GALA plan in samenwerking met meerdere beleidsterreinen uit het sociaal domein. Doel: het integraal werken versterken.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Doelstellingen

Doelstellingen Veiligheid en leefbaarheid

- Vergroting van leefbaarheid en veiligheid.

Activiteiten

Integraal Veiligheids Plan (IVP) vaststellen

Het integraal veiligheidsplan (IVP) wordt in het voorjaar van 2023 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. Hierin worden de ontwikkelingen in het veiligheidsbeleid en de prioriteiten voor de komende jaren opgenomen. De thema's Jeugd & Veiligheid en Ondernijning worden in 2023 uitgewerkt. Andere thema's die in de jaren erna volgen zijn Zorg en veiligheid, Veilig leven en ondernemen, Digitale Veiligheid, Polarisation en maatschappelijke ontwrichting.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

Het stuk is afgerond en vastgesteld door college en raad.

Geld**Toelichting**

Er is geen budget uitgetrokken voor het IVP. Wel was er een externe projectleider aangesteld. Deze is per 1 augustus gestopt.

Tijd**Toelichting**

Zie bovenstaande

Kwaliteitsverbetering beleid en uitvoering, waaronder woonoverlast en Damoclesbeleid

De basis van de uitvoering van veiligheid binnen de gemeente wordt op orde gebracht. Het gaat hierbij onder andere om Handhaving/inzet boa's waarbij de capaciteit wordt vergroot en een handhavingsplan wordt opgesteld. Ook wordt het uitvoeringsproces APV/bijzondere wetten/evenementenveiligheid verder uitgewerkt waarbij Verbindend besturen één van de uitgangspunten is. Het Damoclesbeleid wordt geactualiseerd en er wordt een verordening Woonoverlast opgesteld. De komende jaren worden ook de APV en het BIBOB beleid geactualiseerd.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit**Toelichting**

De basis op orde doen we aan de hand van het jaarplan team Economie en Leefbaarheid en het daarbij behorende deel jaarplan cluster Veiligheid. Zo wordt er structuur aangebracht in het actueel houden van de beleidsmatige basis en wordt de kwaliteit van het beleid en proces geborgd. De raad wordt hierin meegenomen middels raadsinformatiebrieven.

Geld**Toelichting**

Bovenstaande punten worden uitgevoerd binnen bestaande capaciteit.

Tijd**Toelichting**

Het actueel houden van het beleid, en daarmee de basis op orde brengen, is deels een doorlopend proces. Immers, beleid is onderhevig aan veranderingen en (landelijke) ontwikkelingen). Daardoor is het moeilijk om een einddatum aan dit onderwerp te koppelen.

Er waren een aantal beleidsstukken die nog niet geborgd waren binnen het cluster. Een groot deel daarvan is reeds ingevoerd en/of geactualiseerd en vastgesteld. Zoals het Damoclesbeleid en de Wet Aanpak Woonoverlast. Ook is er een start gemaakt met de evaluatie van het evenementenbeleid en wordt deze aan de hand daarvan geactualiseerd. Enkel het BIBOB-beleid moet nog in zijn geheel worden geactualiseerd. Dit geldt ook voor de invoering van het exploitatiebeleid en de exploitatievergunningen.

Opstellen uitvoeringsplan ondermijning

Het uitvoeringsplan Ondermijning wordt met partners opgesteld. Ondermijning gaat om die criminaliteit waarin de onderwereld de reguliere structuren in de samenleving benut om zijn criminele activiteiten te vergroten. Ondermijning is een breed begrip, daarom moeten prioriteiten worden gesteld. Deze worden in samenwerking met partijen als de politie, het Regionaal Informatie en expertisecentrum Georganiseerde criminaliteit (RIEC), belastingdienst vastgesteld. We werken daarbij ook samen met ondernemers in onze gemeente. Onderdeel van het plan is het verbeteren van de signalering, o.a. door training in het herkennen van signalen van ondermijnende criminaliteit.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

Er is onder leiding van het RIEC gewerkt aan een Drenthe brede aanpak ondermijning. Hieruit is een plan van aanpak voort gekomen met daarin passende maatregelen die genomen kunnen worden om ondermijnende criminaliteit aan te pakken. Deze aanpak richt zich op twee sporen. Het eerste spoor richt zich op de eigen organisatie. Hoe kunnen we er voor zorgen dat we als gemeente Coevorden niet bewust of onbewust ondermijnende criminaliteit faciliteren. Het tweede spoor richt zich op de inwoners, bedrijven en partners binnen de gemeente Coevorden. Hoe kunnen we eerder genoemde partijen weerbaar maken tegen ondermijnende criminaliteit. Het raamwerk (keuzemenu) dat er nu ligt moet nog bestuurlijk besproken en afgestemd worden, waarna het verder uitgewerkt kan worden. Daarnaast is het wenselijk dit 'keuzemenu' af te stemmen met relevante partijen binnen de aanpak ondermijning.

Geld

Toelichting

Er is op dit moment geen budget voor het thema Ondermijning.

Tijd

Toelichting

Aan het einde van het jaar is een concept advies opgeleverd aan de portefeuillehouder en op route gezet voor besluitvorming.

Uitvoeringsplan Jeugd & Veiligheid

De aanpak Jeugd & veiligheid wordt samen met betrokken collega's en partners opgesteld. Het gaat hierbij om een aanpak vanuit de preventie-, zorg- en veiligheidsketens. Het heeft als doel meer preventief te werken, veilig leven te vergroten, waaronder de aandacht voor het verminderen van middelengebruik en om overlast door problematische jeugd en jeugdgroepen te verminderen. Hierbij hoort het opzetten van een vaste structuur waarbinnen hinder- en overlastsituaties besproken worden en tot actie leiden. Alle partners op één lijn brengen, actief sturen op (de uitvoering van) de aanpak en samen resultaten boeken.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

In 2023 is de concept aanpak overlastgevende jeugdgroepen opgesteld. De aanpak is afgestemd met het team Jeugd, cluster Veiligheid en de politie. Verder is gekeken wat een passende overlegstructuur is. Eerste opzet en invulling is gegeven hieraan. Dit is ontwikkeld in de vorm van een Kernteam Overleg (KTO) Jeugdgroepen, als aanvulling op het reeds bestaande KTO voor individuele casuïstiek.

Bij de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling is gekozen om te werken met Signs of Safety met het uitgangspunt de werkprocessen te verbeteren. De verdere kwaliteitsslag wordt gemaakt door (blijvende) scholing van medewerkers.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Vorbereiding implementatie 'Geweld hoort nergens thuis'

Het Lokaal uitvoeringsplan Geweld Hoort Nergens Thuis wordt opgesteld. Hierin staat waarom we de samenwerkingsketen tegen geweld en kindermishandeling gaan optimaliseren, hoe de aanpak eruit ziet, de huidige stand van zaken, het wettelijk kader, onze doelstellingen en de beoogde resultaten.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit**Toelichting**

Het lokaal uitvoeringsplan is niet vastgesteld in 2023. In 2023 is in de concept WMO-visie opgenomen wat de visie is op aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling en wat de verantwoordelijkheid van de gemeente is. Team Jeugd is in 2023 (blijvend) getraind in Signs of Safety. De beschrijving van de werkprocessen is een begin mee gemaakt.

Geld**Toelichting****Tijd****Toelichting****Doelstellingen***Doelstellingen Kunst en cultuur*

- Vitale culturele gemeente.

Activiteiten*Besluitvorming op onderzoeken Stedelijk Museum Coevorden, Cultuurpodium Coevorden, Synagoge Coevorden*

In 2023 nemen wij besluiten op deze onderzoeken op basis van de rapportages die najaar 2022 zijn opgeleverd. We doen dit in verbinding met de drie instellingen. We kijken naar samenhang in de vraagstukken die uit de onderzoeken naar voren komen en mogelijkheden tot samenwerking. We doen vervolgens uw raad voorstellen hierover. De vertaling daarvan in toekomstige activiteiten en investeringen nemen wij mee in de nieuwe kaders voor kunst en cultuur.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit**Toelichting****Geld****Toelichting****Tijd****Toelichting**

De besluitvorming over deze onderzoeken en welke keuzes er gemaakt moeten worden, vond plaats bij de vaststelling van de cultuurnota 'Cultureel Kansrijk Opgroeien' in september 2023. Uitvoering van dit beleid is op 1 januari 2024.

Doorontwikkeling inzet cultuurcoach

De pilot cultuurcoach wordt geëvalueerd. In 2023 wordt de inzet en rol van de cultuurcoach verder doorontwikkeld.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit**Toelichting****Geld**

Toelichting

Tijd

Toelichting

Met de vaststelling van de cultuurnota 'Cultureel Kansrijk Opgroeien' is de keuze gemaakt om de inzet van de cultuurcoach in de gemeente Coevorden structureel te maken en uit te breiden. De werving en selectie vond plaats in 2023. Vanaf 1 januari 2024 voeren we dit beleid uit.

Vaststelling nieuwe kaders voor kunst en cultuur

In het tweede kwartaal van 2023 bieden wij uw raad de nieuwe kaders voor kunst en cultuur aan in de vorm van een beleidsnota. De basis voor dit nieuwe beleid zijn de eerder vastgestelde hoofdlijnen van cultuurbeleid (februari 2022).

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

De nieuwe kaders zijn vastgesteld in september 2023. De uitvoering van het nieuwe beleid is per 1 januari 2024.

Vernieuwing binnen- en buitenschools cultuuronderwijs

Voor de uitwerking van dit thema uit de hoofdlijnen van cultuurbeleid werken we samen met betrokken partijen uit de samenleving. De betrokkenheid op dit onderwerp is groot. We doen mee in deze beweging: cultuuronderwijs schept de voorwaarden voor toegankelijkheid en inclusiviteit. Met uw raad willen wij in gesprek gaan over dit onderwerp, het belang ervan en de prioriteiten om tot goede voorstellen te komen bij de nieuwe kaders voor kunst en cultuur.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Ook voor dit onderwerp zijn de kaders vastgesteld in september 2023 bij de vaststelling van het cultuurbeleid. Uitvoering is per 1 januari 2024.

Visie op ondersteuning amateursector

Uit landelijke onderzoeken blijkt dat de amateursector binnen kunst en cultuur hard geraakt is door corona, op een manier die niet te ondervangen is door financiële steun. Dit zien wij ook terug in de gemeente Coevorden. Op provinciaal niveau starten initiatieven om tot ondersteuning van deze sector te komen. We grijpen dit aan als kans om op gemeentelijk niveau ook hiermee aan de slag

te gaan. We bepalen onze rol en positie ten opzichte van de amateursector en scheppen op die manier duidelijkheid naar de verenigingen en stichtingen wat zij van ons mogen verwachten. De vertaling daarvan komt terug in de nieuwe kaders voor kunst en cultuur.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Onze rol en verantwoordelijkheid ten opzichte van de amateursector is gedefinieerd in de cultuurnota 'Cultureel Kansrijk Opgroeien', vastgesteld in september 2023. De eerder aangegeven landelijke ontwikkelingen op dit onderwerp zijn uitgesteld naar 2027. De betekenis voor Drenthe en de gemeente Coevorden is nog onduidelijk. Het gemeentelijk beleid op de ondersteuning van de amateursector is voor de komende jaren met de vaststelling van het cultuurbeleid het kader.

Doelstellingen

Doelstellingen Jeugd en onderwijs

- Sterke sociale infrastructuur;
- Versterking van het opvoed- en opgroeiklimaat;
- Nieuwbouw De Nieuwe Veste;
- Goede onderwijshuisvesting.

Activiteiten

Groene schoolpleinrevolutie

Samen met een aantal scholen in de gemeente Coevorden gaan we aan de slag met het project Groene Schoolpleinrevolutie. In 2023 gaan we de St Willibrordusschool en Brede School SOM ondersteunen, adviseren en faciliteren bij de planvorming, uitwerking en implementatie van een groen schoolplein.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

- Plan van de Willibrordusschool is ingediend, subsidie is ontvangen vanuit de provinciale regeling groene schoolpleinrevolutie en de school is inmiddels aan de slag met aanpassingen aan het schoolplein. Hierbij worden zij ondersteund door de buurtsportcoach maar ook door een adviseur beweegvriendelijke schoolomgeving van Sport Drenthe

- De voorbereidende gesprekken met Brede school SOM zijn gevoerd en vervolgens hebben de scholen aangegeven (nog) niet klaar te zijn voor een project als dit. Het kost tijd, scholen moeten zelf ook willen investeren en na corona is dat wat in het slob geraakt.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

In 2023 zijn we met beide scholen in gesprek geweest. Dit heeft bij de Willibrordusschool tot een plan geleid, toekenning van een subsidie en zijn ze tot uitvoering over gegaan.

Nadere besluitvorming De Nieuwe Veste

In 2023 zal verdere besluitvorming en voorbereiding plaatsvinden over de nieuwbouw van De Nieuwe Veste.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Voor de aankoop van de benodigde percelen heeft de gemeenteraad op 31-1-2023 budget beschikbaar gesteld. Op 11-7-2023 is het gewijzigde bestemmingsplan De Nieuwe Veste door de raad vastgesteld. Op 26-9-2023 heeft de raad ingestemd met de integratie van het cultuurhuis binnen de nieuwbouwlocatie.

Geld

Toelichting

Door het niet indexeren van goedgekeurde budgetten (stichtingskosten, raadsbesluit 7-12-2021) en de vertraging door verwerving van percelen stijgen de kosten in 2024 en verder.

Tijd

Toelichting

Op 26-9-2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met het starten van een onteigeningsprocedure voor de benodigde percelen. Er lopen nog altijd gesprekken tussen de respectievelijke vertegenwoordigers om buiten de gerechtelijke procedure om overeenstemming te bereiken. Dit proces veroorzaakt vertraging in 2024 en mogelijk verder.

Onderwijsachterstandenbeleid 2023 -2026

Het onderwijsachterstandenbeleid 2020-2022 wordt geactualiseerd naar het nieuwe achterstandenbeleid 2023-2026.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Afgelopen periode zijn extra middelen ingezet vanuit het onderwijsachterstandenbeleid aan kinderopvangorganisaties die een VVE aanbod verzorgen in de gemeente, middelen voor VVE scholing, VVE materialen en voor de inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker. Daarnaast kunnen kinderen i.p.v. 2,5 jaar met 2,3 jaar beginnen met VVE. Stappen zijn gezet aan het vormgeven van de notitie OAB 2023-2026.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Vanwege wijzigingen in de personele capaciteit is dit in 2023 niet gelukt. Het onderwijsachterstandenbeleid 2020-2022 wordt in 2024 geactualiseerd naar het nieuwe onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026.

Ontwikkelagenda jeugd-onderwijs opstellen met aandacht voor "van leerplicht naar leerrecht"

Vastleggen van gezamenlijke doelstellingen met een planning in een ontwikkelagenda jeugd en onderwijs. De doelstellingen worden gezamenlijk met onderwijs, kinderopvang, voorveld jeugd en gemeente opgesteld.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit**Toelichting**

Gesprekken met het onderwijs én behoefte inventarisatie vanuit het project Nationaal Programma Onderwijs (NPO) hebben tot input geleid voor de nog vast te stellen ontwikkelagenda.

De vervolgstap moet nog plaatsvinden: Met partners én inwoners uitwerken van hetgeen nodig is om "het normale leven" te versterken om van daaruit de ontwikkelagenda jeugd- onderwijs vorm te geven. Dit is een onderdeel van het Uitvoeringsplan Jeugd.

Geld**Toelichting****Tijd****Toelichting**

Vastleggen van gezamenlijke doelstellingen met een planning in een ontwikkelagenda jeugd en onderwijs. De doelstellingen worden gezamenlijk met onderwijs, kinderopvang, voorveld jeugd en gemeente opgesteld.

Opstellen preventiemenu doorgaande leerlijn groep 1-8 in lijn met Gezonde School

Het huidige School Preventie Plan (voorlichtingen voor groep (6), 7 en 8 van alle basisscholen) gaan we omzetten naar het Preventiemenu. Vanaf schooljaar 2023/2024 gaan we in dit Preventiemenu een uiteenlopend aanbod aan workshops, activiteiten en clinics voor leerlingen van groep 1 t/m 8 (i.v.m. doorgaande lijn), leerkrachten/intern begeleiders en ouders aanbieden. Het concept plan wordt in het voorjaar van 2023 aan het LEA en aan de scholen voorgelegd.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit**Toelichting**

Het Preventiemenu Gezond Coevorden voor het PO staat. We hebben alle basisscholen persoonlijk uitleg en advies gegeven over het Preventiemenu, waarin we een structureel aanbod hebben voor maatschappelijk thema's. De thema's zijn: bewegen en sporten, voeding, welbevinden, genotmiddelen, relaties en seksualiteit, milieu en natuur, mediawijsheid, veiligheid, gehoor, mondgezondheid, cultuur en geldzaken. De wens is dat al onze kinderen gezond en weerbaarder zijn. We stimuleren dan ook de samenwerking in wijken en dorpen, tussen bijv. kinderopvang, onderwijs, verenigingen of andere partners.

Scholen hebben hun keuzes voor schooljaar 2023-2024 aangegeven, passend bij wat er speelt binnen de school en in de wijk. We werken met de verschillende betrokken organisaties aan de planning.

Ook voor het Voortgezet Onderwijs en Praktijkonderwijs hebben we in 2023 het Preventiemenu Gezond Coevorden ontwikkeld. Het aanbod aan voorlichtingen/activiteiten bieden we ook hier aan onder de thema's van de Gezonde School, met de nadruk op de thema's rondom veiligheid, relaties en seksualiteit. In oktober hebben we een theatershow en workshops aangeboden rondom het thema groepsdruk aan de brugklassers.

Geld**Toelichting****Tijd****Toelichting**

Het huidige School Preventie Plan (voorlichtingen voor groep (6), 7 en 8 van alle basisscholen) gaan we omzetten naar het Preventiemenu. Vanaf schooljaar 2023/2024 gaan we in dit Preventiemenu een uiteenlopend aanbod aan workshops, activiteiten en clinics voor leerlingen van groep 1 t/m 8 (i.v.m. doorgaande lijn), leerkrachten/intern begeleiders en ouders aanbieden. Het concept plan wordt in het voorjaar van 2023 aan het LEA en aan de scholen voorgelegd.

Opstellen uitvoeringsplan Jeugd, waaronder startbijeenkomst normaliseren en demedicaliseren

Creëren van een gemeenschappelijk beeld met onze samenwerkingspartners over de termen normaliseren en demedicaliseren door het organiseren van een brede startbijeenkomst. Vanuit deze bijeenkomst verwachten we gerichte acties op dit onderwerp. Door efficiënter en een meer uniforme werkwijze verwachten we meer grip op onze uitgaven en kosten te krijgen.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Er wordt uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan Jeugd. De stand van zaken hiervan is in juni 2023 teruggekoppeld aan college en gemeenteraad middels de raadsinformatiebrief over stand van zaken uitvoeringsplan. Startbijeenkomst is gepland in 2023 en vindt plaats op 6 februari 2024.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Duur uitvoeringsplan is verlengd tot en met 2024 (zie Raadsinformatiebrief)

Samenwerking voorveld versterken

De focus binnen het voorveld (MWC, GGD, Icare JGZ) ligt aankomend jaar op verdere (door)ontwikkeling, leren, verbeteren en bijstellen. Klanten worden actief betrokken om na te gaan of de zorg goed is afgestemd op de vraag en behoeften.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

.

Uitvoeren en de ketenpartijen verbinden, samenwerking versterken

Een belangrijke activiteit uit het Nationaal Programma Onderwijs is het verbeteren en versterken van de lokale samenwerking. Dit gebeurt middels overleggen en afspraken tussen kinderopvang, bibliotheken, peuterspeelzalen, onderwijs, verenigingen etc.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Een belangrijke activiteit uit het Nationaal Programma Onderwijs is het verbeteren en versterken van de lokale samenwerking. Dit gebeurt middels overleggen en afspraken tussen kinderopvang, bibliotheken, peuterspeelzalen, onderwijs, verenigingen etc.

Uitvoeren en evalueren pilot 'digitale inclusie'

Samen met de bibliotheek zetten we tijdelijk een DigiTaal coördinator in om een aanpak digitale inclusie te ontwikkelen. Met het doel de digitale vaardigheden van inwoners van onze gemeente te verbeteren. Na afloop van de pilot kijken we of, en in welke vorm, dit een vervolg moet krijgen.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

De digitale inclusie van onze inwoners behoudt onze aandacht. In aansluiting op de pilot DigiTaal coördinator, die in februari 2023 is afgerond, nemen we vanaf september 2023 deel aan de pilot 'Lokale Ketenaanpak Digitale Inclusie' – een koplopersprogramma van de VNG. Deze pilot loopt door tot en met april 2024. We hebben tijdelijk een verbindend regisseur aangesteld om een lokale ketenaanpak op te zetten die in de toekomst een duurzame aanpak van digitale inclusie mogelijk moet maken. Via biblionet zijn bij een succesvolle digibingo eind 2023 de leervragen van deelnemers opgehaald. Analyse hierop geeft in 2024 aanknopingspunten om vanuit de behoefte passend(er) cursusaanbod te communiceren dan wel faciliteren.

Uitvoering Integraal HuisvestingsPlan

De komende jaren gaan we samen met alle partners aan de slag met de projecten die we in het Integraal HuisvestingsPlan hebben opgenomen. Hiermee geven we een impuls aan de kwaliteit van de onderwijshuisvesting.

Portefeuillehouder

- Jeroen Huizing

Kwaliteit

Toelichting

Fase 1 IHP (2019-2022) in 2023 op een aantal punten nog niet afgehandeld. Dit betreft ruimtegebrek CBS Paul Kruger, afstoten CBS De Kiel en de ontwikkeling van een kindcentrum in Schoonoord. Door diverse ontwikkelingen volgt actualisatie van het IHP in 2024.

Geld

Toelichting

Voor fase 2 IHP valt te verwachten dat de bouwkosten gestegen zijn t.o.v. initiële raming 2019.

Tijd

Toelichting

Over gehele looptijd IHP 2019-2034 zitten we nu op circa 25% realisatie (groeve schatting). Fase 1 (2019-2022) is in 2023 naar schatting voor 50% afgehandeld. Fase 2 (2023-2034) is gestart, realisatie in 2023 0%.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
Kunst en cultuur	-1.282	-1.222	60
Onderwijs	-328	-343	-15
Leerlingenvervoer	-789	-891	-101
Gezondheidszorg	-897	-810	87
Sport en zwembaden	-1.155	-1.426	-271
Algemene voorzieningen	-2.784	-2.389	395
Preventie	-1.283	-1.194	89
Inkomen	-1.585	-1.169	416
Participatie	-6.223	-5.434	789
Individuele voorzieningen	-11.457	-12.304	-848
Individuele voorzieningen Jeugd	-10.395	-11.637	-1.242
Veiligheidsbevorderende maatregelen	-3.804	311	4.115
Begroot resultaat	-41.982	-38.509	3.474

Toelichting op de belangrijkste verschillen

Kunst en cultuur, incidenteel voordeel € 60.000

Het voordeel op dit product wordt met name veroorzaakt doordat er vanuit 2022 een bedrag van € 70.000 aan Coronasteunmiddelen is meegenomen. Deze middelen zijn in 2023 beperkt ingezet. Het restant van circa € 60.000 nemen wij als overlopend budget mee naar 2024 in het kader van de verruiming bemande openingstijden bibliotheekvestigingen.

Leerlingenvervoer, incidenteel nadeel € 101.000

Het aantal leerlingen dat gebruik maakt van het leerlingenvervoer is in 2023 met bijna 15% gestegen.

In onze gemeente is er geen speciaal onderwijs. Doordat de scholen in Emmen en Hoogeveen vol zitten zien we dat de kinderen vaker naar scholen in bijvoorbeeld Ommen en Groningen gaan. Dit houdt in dat zij een langere reis moeten maken, waar meer kosten aan verbonden zijn. Daarnaast wordt er meer individueel vervoer gereden omdat steeds meer kinderen in een maatwerkklas zitten op het speciaal onderwijs.

Gezondheidszorg, incidenteel voordeel € 87.000

Bij ambities en ontwikkelingen in de Programmabegroting 2023 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de buurtsportcoaches en de cultuurcoaches. Doordat deze kosten deels kunnen worden gedekt vanuit de SPUK GALA. De resterende middelen van € 78.000 nemen wij als overlopend budget mee naar 2024. De overige € 9.000 zijn kleine verschillen binnen dit product.

Sport en zwembaden, incidenteel nadeel 271.000

Uit de jaarrekeningen 2021 (negatief € 80.000) en 2022 (negatief € 155.000) volgt een totaal negatief resultaat van € 235.000. Vanuit de exploitatieovereenkomst met stichting De Swaneburg wordt een aan het beheer van het sportcomplex toerekenbaar exploitatietekort door de gemeente gefinancierd en gedragen. Daarnaast is er sprake van meerdere kleine verschillen binnen dit product voor een bedrag van circa € 41.000.

Algemene voorzieningen, voordeel € 395.000

Innovaties sociaal domein, voordeel € 300.000

Binnen het Programma Kansrijk opgroeien is de besteding van de middelen dit jaar iets lager dan begroot. De subsidieregeling Innovatie zorg en ondersteuning is afgerond per 31 december 2023. Er is enkel een subsidie van € 750 uitgegeven. De overige gelden worden niet onttrokken uit de bestemmingsreserve en blijven beschikbaar voor innovatie van het sociaal domein. De subsidieregeling aanpak intergenerationele armoede heeft een subsidieplafond van € 138.000 tot en met 31 december 2024. Er zijn twee subsidies uitgegeven in 2023. Het overgebleven bedrag á € 75.000 nemen we mee als overlopend budget naar 2024. Daarnaast nemen wij een budget van 65.000 mee voor de afwikkeling van twee projecten Regio deal.

Algemene voorzieningen, voordeel € 94.000

We zien een voordeel op de Maatschappelijke opvang van € 69.000 doordat de afname van

maatschappelijk opvang bij een partij is stopgezet. Daarnaast zijn er kleine voordelen op de kosten van Cliëntondersteuning, Inloopfunctie GGZ, Wet verplichte GGZ en subsidie speellocaties, tegenover kleine nadelen op de kosten van subsidie vrijwilligers en maatschappelijke hulp, die in totaliteit leiden tot een voordeel van € 25.000.

Preventie, incidenteel voordeel € 89.000

Op de kosten van GGD hebben wij een andere verdeling tussen onze budgetten toegepast, dit levert een voordeel op de kostenplaats jeugdgezondheidszorg op van € 42.000. Voor Kansrijke Start hebben wij extra geld ontvangen van het Rijk, hierdoor hebben wij een voordeel op deze kostenplaats van € 17.000. Daarnaast hebben we minder incidentele subsidies uitgegeven dan begroot voor de preventie van jeugdzorg. Gedeeltelijk konden wij hier andere middelen voor aanwenden. Dit levert een voordeel op van € 30.000.

Inkomen, incidenteel voordeel € 416.000

De trend van een afnemend uitkeringsbestand heeft zich ook in 2023 voortgezet. Daar tegenover staat een stijging van het wettelijk minimumloon, waarvoor wij bij het vaststellen van de definitieve 'BUIG' budget compensatie hebben ontvangen. Door het afnemende uitkeringsbestand is er ook sprake van een voordeel voor de Bijstandsverlening voor zelfstandigen voordeel en de IOAW-regeling tegenover een klein nadeel op de IOAZ-regeling. Uiteindelijk leidt dit tot een voordeel van € 484.000. Op de kosten van de TOZO-regeling is in 2023 per saldo sprake van een nadeel van € 129.000. Dit nadeel vloeit volledig voort uit de afwikkeling van de regeling met het Rijk over 2022 (€ 74.000) en 2023 (€ 55.000). Als laatste zijn de uitvoeringskosten lager uitgevallen dan begroot, dit levert een voordeel op van € 61.000.

Participatie, incidenteel voordeel € 789.000

Re-integratie, incidenteel voordeel € 266.000

Er is sprake van een fors incidenteel voordeel uit voorgaande jaren op grond van een uitspraak die de Hoge Raad in juni 2020 heeft gedaan. Als gevolg hiervan hebben wij over de jaar 2018 een bedrag van ongeveer € 266.000 aan btw op re-integratietrajecten teruggevraagd en ontvangen van de Belastingdienst.

Emco/Wsw, incidenteel voordeel € 98.000

Het resultaat van de Emco-Groep is beter dan verwacht, hierdoor hebben wij een voordeel op de gemeentelijke bijdrage aan het exploitatiesaldo van Emco van € 153.000 over 2023. Daarnaast heeft een verrekening uit 2022 plaatsgevonden in 2023, waardoor het feitelijke voordeel op €98.000 uit komt.

Inburgering, voordeel € 426.000

In de begroting waren we uitgegaan van 325.000 inburgeringskosten. In werkelijkheid hebben we ruim 500.000 uitgegeven, maar hier stonden ook fors meer inkomsten vanuit het rijk tegenover. Ook hebben we nog een afrekening van het rijk vanuit 2022 ontvangen, waardoor we per saldo een voordeel hebben van 426.000 euro.

Individuele voorzieningen, incidenteel nadeel € 848.000

Het nadeel wordt veroorzaakt door de uitkering van de Energietoeslag. Hier hebben wij extra middelen ontvangen vanuit het rijk bij de decembercirculaire. Wij hebben deze middelen echter niet meer in een begrotingswijziging kunnen verwerken (de laatste formele wijziging vindt half december plaats). Het bedrag landt hierdoor in Programma 6 en leidt hier daarom om tot een boekhoudkundig nadeel. Per saldo is het resultaat positief, dit voordeel valt in programma 6. Schuldhulpverlening laat een voordeel van € 94.000 zien. In 2023 hebben we het Maatwerkfonds Vaste Lasten ingezet. De kosten hiervoor hebben we veelal uit de reguliere budgetten kunnen dekken. De halvering Msnp en Wsnp heeft tijd gekost qua proces. Ook hebben we ervoor gekozen eerst intern een evaluatie onder inwoners van de Schuldhulpverlening uit voeren alvorens keuzes te maken qua inzet van onder andere de nazorg. Daarnaast is er een voordeel van € 72.000 op de kostenplaats Toeslagenaffaire, dit betreft met name vergoedingen van uitvoeringskosten. Ook hebben we een voordeel van € 90.000 op armoedebestrijding. Onze focus voor 2023 is het opstellen van het beleidsplan en uitvoeringsplan geweest. Ook hebben we ons ingezet en stappen kunnen maken in de verbetering van onze communicatie. De Doe-Mee-Webwinkel laat een nadeel zien van € 17.000. Het blijft het lastig te voorspellen hoeveel inwoners daadwerkelijk besteden van hun toegekend tegoed. Als laatste zijn er minder kwijtscheldingen toegekend dan begroot, dit resulteert in een voordeel van € 66.000. De overige € 14.000 bestaat uit kleine verschillen.

Jeugdhulp, individuele voorzieningen, incidenteel nadeel € 1.242.000

In 2023 zijn de kosten van de jeugdhulp sterk toegenomen. Dit is in lijn met landelijke ontwikkelingen. Er is sprake van 11% overschrijding van het begrote budget op Jeugdhulp. Mede door het woonplaatsbeginsel is er in 2023 opnieuw een toename van kosten te zien (694.000) bij de maatwerkvoorzieningen. Daar waar lokaal en regionaal zoveel mogelijk wordt verwezen naar gecontracteerde partijen, zien we bij externe verwijzers een (vaak logische) verwijzing naar niet-gecontracteerde zorgaanbieders in andere regio's. Het aantal cliënten hiervan is gelijk gebleven t.o.v. 2022; de kosten zijn bijna verdubbeld. Uit de analyse blijkt dat het 22 cliënten betreft waarvan 10 cliënten gebruik maken van productcode specialistisch verblijf (verblijf met

behandeling). Naast de maatwerkvoorzieningen zien we voornamelijk een stijging in de jeugdhulp op het gebied van echtscheidingsproblematiek. Ook zijn er in 2023 ten opzichte van 2022 meer kosten gemaakt bij een aantal moeilijk te sturen en lastig te voorspellen kostenposten, te weten verblijf in een crisissituatie, gesloten plaatsingen, plaatsingen in een gezinshuis en gezinspsychiatrie.

Daarnaast is er t.a.v. het persoonsgebonden budget een forse stijging te zien van € 93.000, wat te maken heeft met een hoger beroep, waarbij pgb over de jaren 2020, 2021 en 2022 alsnog is toegekend. Tevens is een pgb in 2023 betaald met een toekenning eind 2022.

Veiligheidsbevorderende maatregelen, incidenteel voordeel € 4.115.000

Dit verklaring van dit incidentele voordeel bestaat uit:

- Een nadeel van circa € 51.000 als gevolg van het terugbetalen aan de VRD van niet bestede Corona middelen voor toegangsbewijzen 2021;
- Een voordeel van circa € 4,1 miljoen op het project ontheemden Oekraïne. Op basis van de normvergoeding hebben wij in 2023 recht op een bijdrage vanuit het Rijk van € 83 per opvangbed per dag. Dit resulteert in een totale vergoeding van circa € 6,4 miljoen over 2023. De gemaakte kosten in 2023 zijn circa € 3,15 miljoen. Daarnaast hebben wij het incidentele voordeel over 2022 van circa € 860.000 ook meegenomen naar 2023;
- Voor de opvang van zwerfdieren hebben wij een nadeel van € 50.000 over het jaar 2023;
- De kosten voor de inhuur van boa`s is in 2023 hoger geweest dan begroot. Dit levert een nadeel op van circa € 35.000.
- In 2023 zijn ook de algemene kosten in het kader van veiligheid, waaronder de mobiele apparatuur en licenties voor boa`s hoger geweest dan begroot. Dit betreft een incidenteel nadeel van circa € 55.000.
- Daarnaast is er nog sprake van € 6.000 aan kleine verschillen binnen dit product.

Programma 4 | Eigenheid dorpen en wijken

Beleidskaders

Voor het programma Eigenheid dorpen en wijken zijn de volgende documenten van belang:

- Regionale beleidsagenda Zuidoost-Drenthe

Leeswijzer doelstellingen en activiteiten

De doelstellingen en activiteiten zijn opgenomen zoals deze zijn geformuleerd in de begroting 2023. De status van de verschillende activiteiten wordt weergegeven met behulp van de kleuren van een verkeerslicht: groen, oranje, rood. Waar nodig zijn deze indicatoren voorzien van een tekstuele toelichting.

Doelstellingen

Doelstellingen Gebiedsgericht werken

In het kader van het programma *Eigenheid dorpen en wijken* hebben wij de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Werken aan een inhoudelijke kwaliteitsverbetering van het beleid en uitvoering geven aan het gebiedsgericht werken;
- Toegeruste medewerkers op samenwerken met inwoners, partners en collega's;
- Verbeteren van de woonkwaliteit en leefbaarheid in dorpen/wijken.

Activiteiten

Doorontwikkelen rol en positioneren gebiedsgericht werken

Het maken van een behoeftescan (intern en extern) in het eerste halfjaar 2023. Op basis van de uitkomsten van de behoeftescan aanpassingen en implementatie in 2023.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit

Toelichting

In april 2023 hebben wij de gemeenteraad geïnformeerd over het gebiedsgericht werken. Deze bijeenkomst heeft input opgeleverd voor de visie op gebiedsgericht werken. Onderwerpen hierbij zijn doorontwikkeling gebiedsgericht werken algemeen, rollen en verantwoordelijkheden gebiedsgebonden bestuurder, gebiedscoördinatoren en organisatie en het stimuleringsfonds.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Na vaststelling visie door college wordt verdere uitvoering ter hand genomen.

Doorontwikkeling stimuleringsfonds

In 2023 gaan we aan de slag met de doorontwikkeling van het stimuleringsfonds en de dorpsbudgetten.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit

Toelichting

Doorontwikkeling van het stimuleringsfonds maakt onderdeel uit van het visie gebiedsgericht werken. Zie doorontwikkeling gebiedsgericht werken.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Gebiedsvisie met dorp Schoonoord ontwikkelen

Samen met woonservice, dorpsbelang en gemeente ontwikkelingen op elkaar afstemmen en gezamenlijke kansen pakken. Bijvoorbeeld rondom verduurzaming, woningbouw en herinrichting oude schoollocaties.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

De kanskaart is afgerond en er is gestart met het stedenbouwkundig plan voor het noordelijk deel van Schoonoord, omgeving Slagkrooie.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Opstellen langetermijnvisie sportaccommodaties

Opstellen langetermijnvisie sportaccommodaties: Onderzoeken, opstellen en vaststellen visie.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

Deze activiteit is doorgeschoven naar 2024. Dit heeft als reden dat verduurzaming van de sportaccommodaties al is opgestart en dit onderzoek is ingehaald door de realiteit. Er zit overlap in tussen verduurzamen en langetermijnvisie van de accommodaties. Hoe de precieze vertaling hiervan eruit gaat zien, zal in 2024 duidelijk worden. De actualisatie van de sportnota in 2024 heeft hiermee ook een relatie.

Geld

Toelichting

Onderzoeken moeten nog gestart worden dus nog geen beeld bij de eventuele kosten of benodigd budget. Ook hiervoor geldt of dit nog nodig is of dat dit in andere projecten/onderzoeken verweven zit.

Tijd

Toelichting

Onderzoeken moeten nog opgestart worden, Einddatum 31 december 2024 is nog niet in gevaar maar wel aandachtspunt om rekening mee te houden. Het kan zijn dat dit onderdeel deels meegenomen wordt in de verduurzamingsopgave en de sportnota. Tot die tijd gaan we (nog) niet beginnen met een apart onderzoek.

Resultaten haalbaarheidsonderzoek MFA Schoonoord presenteren en vervolgcities instellen

Een externe partij onderzoekt de haalbaarheid van een Multifunctionele accommodatie in Schoonoord. De haalbaarheidsstudie is eind oktober 2022 klaar. Uit het onderzoek moet blijken of er voldoende draagvlak is voor een MFA in Schoonoord. Mocht dat niet het geval zijn, dan lijkt een krachtpand te beste optie. Hierin worden de 2 basisscholen en de kinderopvang geclusterd. Het staat namelijk vast dat de huidige locaties van de scholen niet meer volstaan.

Portefeuillehouder

- Joop Slomp

Kwaliteit

Toelichting

De raad heeft in april en december besloten om gefaseerd over te gaan tot realisatie van een MFC. Deze dient eind 2026 klaar te zijn, waarbij we streven naar de scholen in augustus 2026 en MFC eind 2026.

Geld

Toelichting

Voor de scholen en kinderopvang is er nu circa 5,2 miljoen beschikbaar gesteld door de Raad. In het IHP was 3,1 miljoen opgenomen en met het raadsvoorstel in april 2023 is er 2,2 miljoen aanvullend investeringskrediet beschikbaar gesteld. Dit lijkt voldoende voor de 1e fase. Voor fase 2 is er door de Raad een aanvullend budget beschikbaar gesteld van ruim 15 miljoen. Hiermee kan het het nieuwe MFC gebouwd worden inclusief dorpshuis en nieuwe sporthal. Ook alle sportvelden verhuizen naar de zuidzijde. De bouwpreizen zijn lastig te voorspellen en er zijn ook nog wel wat nieuwe wensen als we de sportvelden gaan verplaatsen. Het wordt een uitdaging om dit allemaal binnen het budget uit te voeren ook al is de opdracht om zoveel mogelijk gebruik te maken van gezamenlijke voorzieningen om de kosten te drukken. Zoals het nu lijkt besparen we wel op leerlingenvervoer of een blaashal doordat de oude sporthal gebruikt kan worden tijdens de bouw van het nieuwe MFC.

Tijd

Toelichting

In april 2023 is besloten om het MFC gefaseerd uit te voeren. In december 2023 is door de Raad besloten om te gaan voor een MFC met nieuwe sporthal, dit volgt snel op de scholen plus kinderopvang. Eind 2026 moet alles klaar zijn. Daarbij willen we wel benadrukken dat dit een strakke planning betreft waarin alles mee moet zitten.

Stimuleren van dorps- en wijkvisies

We willen dorps- en wijkvisie stimuleren en kansen benutten met een gemeentelijke investeringsagenda. Er vindt matching plaats tussen de visies en de gemeentelijke plannen.

Portefeuillehouder

- Erik Holties

Kwaliteit

Toelichting

Maakt onderdeel uit van visie gebiedsgericht werken.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Wat heeft het gekost

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
Economische structuurversterking	-32	-6	26
Wonen en leefomgeving	-33	-12	21
Stimuleringsfonds dorpen en wijken	-660	-599	61
Begroot resultaat	-726	-617	108

Toelichting op de belangrijkste verschillen

Stimuleringsfonds dorpen en wijken, incidenteel voordeel € 61.000

Voor de Burgerbegroting Lootuinen is een bedrag van € 50.000 beschikbaar gesteld. Hierop zijn in 2023 geen uitgaven gedaan. Wij nemen dit bedrag als overlopend budget mee naar 2024. Daarnaast is er sprake van een klein verschil van € 11.000 binnen dit product.

Programma 5 | Fundering voor de toekomst

Beleidskaders

Voor het programma *Fundering voor de toekomst* zijn de volgende documenten van belang:

- Buitenspel
- Coalitieakkoord "Gewoon doen!"
- Regionale beleidsagenda Zuidoost-Drenthe
- Kadernota integriteit Coevorden 2016
- Beleidsindicatoren Bestuur en Organisatie

Leeswijzer doelstellingen en activiteiten

De doelstellingen en activiteiten zijn opgenomen zoals deze zijn geformuleerd in de begroting 2023. De status van de verschillende activiteiten wordt weergegeven met behulp van de kleuren van een verkeerslicht: groen, oranje, rood. Waar nodig zijn deze indicatoren voorzien van een tekstuele toelichting.

Doelstellingen

Doelstellingen Financieel gezond

- Financieel gezond blijven, realistisch begroten en wendbaar zijn voor de toekomst.

Activiteiten

Middelen beschikbaar stellen op basis van vastgesteld beleid.

De middelen in onze begroting worden beschikbaar gesteld op basis van afgewogen beleid en voorzien van een financiële onderbouwing.

Portefeuillehouder

- Steven Stegen

Kwaliteit

Toelichting

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Doelstellingen

Doelstellingen Toekomstbestendige organisatie

- Informatie (en processen) duurzaam en veilig inrichten ten behoeve van governance en datagedreven werken;
- Onze (online) dienstverlening en processen zijn ingericht van vraag tot oplossing;
- Personeel is toegerust vitaal en duurzaam inzetbaar, passend bij de vraagstukken die voorbij komen;
- De organisatie blijft een aantrekkelijke werkgever in een uitdagende arbeidsmarkt.

Activiteiten

Besturingsfilosofie en leiderschap sluiten op elkaar aan

We bieden ruimte voor groei naar de gewenste situatie. Onze besturingsfilosofie en de leiderschapstijl in onze organisatie sluiten hierop aan. We zorgen voor een heldere werkwijze in opgaveverkenning- opdrachtgever- en opdrachtnemerschap. We willen dat ons leiderschap dienend is en faciliterend aan onze medewerkers, zodat zij in staat zijn zelfstandig en met verantwoordelijkheden laag hun werkzaamheden te doen. Het gaat om koers duiden, kaders

geven, faciliteren en bijsturen.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

In 2023 is er een belangrijke basis gelegd voor de aansluiting tussen leiderschap enerzijds en de besturingsfilosofie en het streven om de organisatie toekomstbestendig te maken anderzijds. Met inzet van externe en interne deskundigheid is vorm gegeven aan een voorstel tot structuur aanpassing om leidinggevenden meer ruimte te bieden voor dienend en faciliterend leiderschap. Onder andere door een heldere rol- en taakomschrijving van managers en teamleiders en door de bredere en meer eenduidige inzet van coördinatoren die een deel van de sturing op inhoud overnemen van de teamleiders, ontstaat er bij de leidinggevenden meer tijd en ruimte voor aandacht voor de medewerkers en meer focus op de persoonlijke en professionele ontwikkeling van het team het de medewerkers. Daarmee zal het gevoel van welzijn onder medewerkers naar verwachting worden vergroot.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

De basis is gelegd en de tekening is klaar. Zo spoedig mogelijk na afronding van het besluitvormingstraject, waarin de OR een adviserende rol heeft, zullen in 2024 de aanpassingen van de organisatiestructuur worden doorgevoerd. Ook zal er, onder andere door inzet van een management development traject, een vertaalslag plaatsvinden van de besturingsfilosofie en de rol- en taakomschrijving van de leidinggevenden naar de concrete praktijk.

Dienstverleningsprocessen verbeteren

In 2023 gaan we verder met de doorontwikkeling van het KCC en Burgerzaken en de algehele dienstverlening. Om feedback te krijgen op het functioneren van de gemeentelijke organisatie gaan we vanaf Q1 met een klanttevredenheidsonderzoek werken.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

De doorontwikkeling van onze dienstverlening pakken we stap voor stap op. De focus ligt op dit moment nog op de teams, formatie, kennis en competenties, de samenwerking tussen front en backoffice en het in beeld brengen van onze processen.

We zijn nog niet gestart met het klanttevredenheidsonderzoek. Dit heeft als reden dat binnen de organisatie eerst prioriteit wordt gegeven aan de verdere uitwerking van TBO en de herijking van de visie op dienstverlening. Na het nemen van deze stappen kunnen we straks gericht klanttevredenheidsonderzoek doen op basis van heldere uitgangspunten (klantwaarden) van onze dienstverlening. Vooruitlopend hierop nemen we in het benchmark onderzoek 2023 al wel een aantal vragen mee die ons meer inzicht geven in de beleving van onze dienstverlening. Dit is input voor de visie en het klantonderzoek straks.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Lancering nieuwe website

Een nieuwe website voor gemeente Coevorden wordt gelanceerd, waarmee de dienstverlening en informatie voor inwoners en bedrijven beter kan aansluiten bij behoeften.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

De nieuwe website is volgens planning op 30 maart 2023 opgeleverd, binnen budget. De website is continu in ontwikkeling, we werken aan verbeterprocessen voor onze (online) dienstverlening, werken samen met keyusers per afdeling en gaan werken op basis van statistieken.

Geld

Toelichting

De te vervangen website is in 2023 nog een periode online gebleven voor de implementatie van de nieuwe website.

Dimpact heeft in januari 2024 aangegeven dubbele kosten te hebben gemaakt. Er volgt een gesprek met Dimpact welke kosten berekend worden. De kosten zijn ongeveer 3.000 euro en zullen gefactureerd worden in 2024.

Tijd

Toelichting

Onderscheidend vermogen duidelijk maken

Als werkgever willen we onderscheidend zijn. Kernpunten zijn: het programma Werken Beweegt, de secundaire arbeidsvoorwaarden en de weerbaarheid van de organisatie als het gaat om ondermijning en integriteit.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

Na het doorlopen van een Europese aanbestedingsprocedure is aan het eind van de eerste helft van 2023 de opdracht voor de herinrichting van onze kantoorlocaties Hof van Coevorden en AK Singel gegund. In de tweede helft van 2023 is in partnership de nadere uitwerking van de ontwerpen voor alle verdiepingen opgestart. Omdat hierbij rekening gehouden moet worden met de voorgenomen aanpassingen van de organisatiestructuur, verloopt dit traject iets minder snel dan gehoopt.

Voor het jaar 2023 is er een pilot gedraaid met vijf extra secundaire arbeidsvoorwaarden op het gebied van vitaliteit, reiskosten, persoonlijk budget, thuiswerkvergoeding en RVU. Dit om de aantrekkelijkheid van de gemeente Coevorden te vergroten. De pilot is inmiddels geëvalueerd en met vier jaar verlengd, waarbij een aantal elementen uit de oorspronkelijke pilot inmiddels zijn opgenomen in de CAO.

Het verhogen van awareness voor de onderdelen ondermijning en integriteit stonden ook in 2023 op de agenda. Echter door de dynamiek op de arbeidsmarkt ontstond er op de realisatie hiervan wel de nodige druk.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Ontwikkelingsmogelijkheden voor personeel bieden

We willen een flexibele en wendbare organisatie zijn waar mensen, systemen en processen doelmatig en elkaar versterkend zijn georganiseerd, zodat de organisatie op de goede manier kan inspelen op de veranderende omgeving met complexer wordende vraagstukken en waar medewerkers werken die bewust kiezen voor het zich inzetten voor de samenleving.

We willen meer aandacht en focus op het welzijn van onze medewerkers. We hebben daarvoor twee pijlers onderscheiden om dit te realiseren. Pijler Personeel draagt zorg voor voldoende, goede mensen door onze medewerkers te binden en boeien. De pijler Processen en data zorgt voor het versterken van procesmanagement en -sturing. De doelen binnen de twee pijlers hebben onderling een sterke wederzijdse afhankelijkheid van elkaar.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

Pijleropdracht Personeel en drie deelprojecten zijn vastgesteld en volgens planning gestart.

Geld

Toelichting

De eerste deelprojecten lopen om de visie te realiseren. Een deel van het programmabudget is benut om de benodigde bemensing voor deze projecten vrij te kunnen maken. Een ander deel is benut om de meest urgente, niet begrote (formatieve) gaten in de organisatie te vullen. Het is een flinke uitdaging om structureel voldoende capaciteit te (blijven) organiseren binnen de structureel beschikbaar gestelde € 750.000 per jaar.

Tijd

Toelichting

We zien dat bemensing van projecten door (interne) projectleiders en projectdeelnemers lastig is door capaciteitsvraag en -problematiek. Dat betekent dat de doorlooptijd van sommige projecten langer is dan gepland en dat door uitvoering van andere projecten er regulier werk blijft liggen. Dat levert spanning en werkdruk op.

Organisatiebreed bewustwording informatieveiligheid borgen

De activiteiten, die sinds 2021 zijn opgestart, waaronder phishingtests, een e-learning platform, mystery guest, introductie op informatieveiligheid voor nieuwe medewerkers, worden voorgezet in vergelijkbare vorm en er wordt ook voor bestaande medewerkers meermaals een activiteit rondom bewustwording georganiseerd.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

Om bewustwording rondom informatieveiligheid te vergroten zijn activiteiten zoals phishingtests, een e-learning platform en introductie op informatieveiligheid voor nieuwe medewerkers ingezet. Daarnaast worden regelmatig berichten op Hofnet geplaatst met informatie en tips over informatieveiligheid. Teams/clusters hebben een contactpersoon informatieveiligheid en privacy waarmee korte lijnen tussen hen en de privacy groep gerealiseerd worden.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Procesmanagement met KPI's en sturing inrichten

Organisatie-breed is eenduidig procesmanagement ingericht, met een duidelijke procesarchitectuur, kaders en de samenhang tussen processen is in beeld gebracht. Hiermee kunnen de komende jaren (end to end)processen beschreven en bestuurd worden.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

Middels een reeds ondertekend projectcontract zal gestuurd worden op de resultaten van het project Procesmanagement. Meerdere concrete projectresultaten zullen bijdragen aan eenduidig procesmanagement wat ons in staat stelt beter te (be)sturen onder andere middels KPI's.

Geld

Toelichting

In 2023 is het budget van het TBO volledig uitgenut ten bate van andere verplichtingen . Het project procesmanagement heeft daardoor geen financiële middelen kunnen gebruiken om het project uit te voeren.

Tijd

Toelichting

Procesmanagement heeft een plek gevonden in het Programma Samen Slimmer Werken (voorheen programma TBO, pijler Processen en Data). Het programma TBO was vertraagd maar is in 2023 toch op stoom gekomen. De vertraging heeft doorgewerkt in de concrete invulling van de onderliggende projecten. Echter is in 2023 het projectcontract getekend en is per 1-7-23 opvolging gegeven aan dit contract. De laatste twee kwartalen van 2023 stonden in het teken van ontwikkeling van beleid en ontwerp van een uitvoeringsdocument. Beide zullen in 2024 leidraad zijn voor de uitvoering en succesvolle afronding van het project.

Uitvoeren crisisoefening en opstellen continuïteitsplan

Er is een Incident Response Plan opgesteld, waarin staat beschreven hoe te handelen bij cyberaanvallen. Dit is gebaseerd op de standaard van de VNG. Op moment van schrijven is er een voorlaatste versie aangeleverd en de verwachting is dat dit plan kort na het terugkeren van de CISO vastgesteld gaat worden. Daarnaast zijn er verschillende crisisoefeningen geweest, voornamelijk het versturen van nep phishing-mails. Er volgt nog een uitgebreidere crisisoefening, waar de voorbereidingen nu voor getroffen worden. Dit gaat in samenwerking met de BOCE-partners. Logischerwijs wordt hier de datum niet van gedeeld.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

Er is een Incident Response Plan opgesteld, waarin staat beschreven hoe te handelen bij cyberaanvallen. Dit is gebaseerd op een standaard van de VNG. Tijdens een cyberincident oefening is het Incident Response Plan getest. Op basis van deze test zal het plan bijgesteld worden. Waarna het vastgesteld kan worden. Tijdens de cyberincident oefening is naar voren gekomen dat er nog diverse acties uitgevoerd moeten worden om voor de kritische bedrijfsprocessen continuïteitsplannen op te stellen en centraal vast te leggen. De acties hiervoor zullen in 2024 opgestart gaan worden. Daarnaast zijn er in 2023 diverse phishingtesten uitgezet. Resultaten laten zien dat de bewustwording van medewerkers rondom het herkennen van phishingmail erg afhankelijk is van de inhoud van de phishingtest. Bewustwording wordt vergroot door medewerkers te informeren hierover op Hofnet en trainingen te verzorgen. In 2024 zal er in samenwerking met de BOCE-partners een BOCE-brede crisisoefening georganiseerd worden.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Verbreden en verdiepen werkgeversmerk

We gaan aan de slag met het verbreden en verdiepen van ons werkgevers merk en arbeidscommunicatie om het aan te laten sluiten bij DNA van de organisatie.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

Door de hoge mobiliteit op de arbeidsmarkt worden ook wij geconfronteerd met relatief veel vacatures. Vanuit recruitment en HR vraagt dit extra tijd en aandacht. Door extra inzet op recruitment wordt geprobeerd hier een antwoord op te geven, waarbij er ook zijdelings wordt gewerkt aan het versterken van het werkgeversmerk. Gezien het belang van continuïteit in de organisatie is er echter prioriteit gegeven aan het vervullen van alle vacatures en het efficiënter inrichten van het werving- & selectieproces. Dit heeft tot gevolg gehad dat de ontwikkeling van de tweede fase van ons werkgeversmerk nog niet de aandacht heeft gekregen die wij bij aanvang van 2023 voor ogen hadden.

Geld

Toelichting

Tijd

Toelichting

Voorbereiding organisatie op datagedreven werken

We gaan de organisatie voorbereiden op datagedreven werken. Hierbij hebben we aandacht voor systemen, gedrag, vergroting van bewustzijn, het inbedden van processen, beleid en visies. Daarvoor zal in 2023 een aantal activiteiten worden uitgevoerd.

In 2023 zullen op basis van diverse op te leveren adviezen komende uit het Programma TBO een beleidskader worden opgesteld rondom de inzet van datagedreven werken in de organisatie Gemeente Coevorden.

Hiervoor zal in 2023 een aanbesteding worden gelopen waarin alle eisen die voorwaardelijk zijn voor datagedreven werken worden meegenomen. De uitkomst van deze aanbestedingsprocedure in 2023 is een toekomstbestendig datawarehouse.

Portefeuillehouder

- Renze Bergsma

Kwaliteit

Toelichting

Het programma TBO is in 2023 uit de startblokken gekomen. In het eerste en tweede kwartaal zijn de overkoepelende (pijler)plannen en de projectplannen gemaakt en zijn voorbereidingen getroffen voor de uitvoering. In de tweede helft van 2023 is de uitvoering gestart, hierbij lopen veel projecten door in 2024. Hierin worden onder meer de managementkaders uitgewerkt rondom datagedreven werken en sturen en wordt de organisatie aangepast om dit mogelijk te maken. Naast de introductie, dan wel versterking van o.a. architectuurwerken, managementbeleid, portfolio, proces- en gegevensmanagement, behoort ook het verwerven van een datawarehouse tot de activiteiten in deze projecten. Er wordt niet ingeleverd op kwaliteit, maar doordat de organisatie flink in beweging is, zijn sommige projecten later gestart dan gepland waardoor de uitvoering grotendeels in 2024 zal worden vervolgd.

Geld

Toelichting

In 2023 is het budget van het TBO volledig uitgenut ten bate van andere verplichtingen . De activiteiten die zijn uitgevoerd voor de voorbereiding van de organisatie op datagedreven werken hebben nog geen financiële middelen gevraagd en hierdoor hebben activiteiten doorgang kunnen vinden.

Tijd

Toelichting

Het programma TBO is in 2023 uit de startblokken gekomen. In het eerste en tweede kwartaal zijn de overkoepelende (pijler)plannen en de projectplannen gemaakt en zijn voorbereidingen getroffen voor de uitvoering. In de tweede helft van 2023 is de uitvoering gestart, hierbij lopen veel projecten door in 2024. Hierin worden onder meer de managementkaders uitgewerkt rondom datagedreven werken en sturen en wordt de organisatie aangepast om dit mogelijk te maken. Er wordt niet ingeleverd op kwaliteit, maar doordat de organisatie flink in beweging is, zijn sommige projecten later gestart dan gepland waardoor de uitvoering grotendeels in 2024 zal worden vervolgd.

Doelstellingen

Doelstellingen De raad in zijn kracht

- Doorontwikkeling van het samenspel op twee niveaus: in de raad, en tussen raad, college en organisatie;
- Raad aan de voorkant: experimenteren met het inbrengen van procesnotities.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
Gemeenteraad en commissies	-804	-769	36
Burgemeester en wethouders	-1.289	-1.214	75
Bestuurlijke samenwerking	-271	-288	-17
Bedrijfsvoering	-33.722	-35.564	-1.842
Burgerzaken	-87	-59	28
Begroot resultaat	-36.173	-37.894	-1.721

Toelichting op de belangrijkste verschillen

Burgemeester en wethouders, incidenteel voordeel € 75.000

Dit incidentele voordeel wordt veroorzaakt doordat de werkelijke kosten voor uitkeringen aan oud bestuursleden en de begeleiding van oud bestuursleden lager zijn uitgevallen dan begroot.

Bedrijfsvoering, incidenteel nadeel € 1.842.000

Juridische advisering, nadeel € 52.000

Wij zien dat het aantal juridische procedures toeneemt. Enerzijds is dit een exponent van de juridificering van de samenleving in zijn algemeenheid en anderzijds een intensivering van onze activiteiten op het terrein van handhaving en toezicht.

ICT samenwerking en automatisering, nadeel € 284.000

In dit nadeel komt de groei van onze organisatie tot uitdrukking door hogere kosten voor licenties en devices. Tevens is voor het tweede deel van het jaar een hogere bijdrage in de DVO met de gemeente Emmen van toepassing. Bij de begroting 2024 hebben wij hier voor de toekomst op geanticipeerd.

Overige personeelskosten, nadeel € 618.000

Hier zorgen intensiveringen van werving & selectie, communicatie, huisvesting, facilitair en Arbo die in lijn liggen met de omvang van onze organisatie. Ook zien wij ook dat prijsstijgingen hierin ook nog een rol spelen.

Teamkostenplaatsen, nadeel € 801.000

Wij zien een toename van de personele kosten, zowel op het vlak van salarissen en ook inhuur. Dit wordt veroorzaakt door extra benodigde capaciteit voor het realiseren van onze ambities, vacatureruimte, ziektevervangende en incidentele bijzonderheden. Het leeuwendeel van deze kosten wordt opgevangen door gelden die elders op de beleidsinhoudelijke programma's staan verantwoord. Dit geldt voor de programma's Duurzaamheid, Vitale vakantieparken, Omgevingswet

en opvang vluchtelingen Oekraïne. Daar staan incidentele voordelen genoemd. Bij de overheveling van budgetten brengen wij deze kosten hierop in mindering.

Overige kleine verschillen, nadeel € 88.000

Dit is een resultaat van meerdere kleine verschillen, onder andere op het product Tractie à € 45.000.

Programma 6 | Financiën en dekkingsmiddelen

Beleidskaders

Voor het programma Financiën en dekkingsmiddelen zijn de volgende documenten van belang:

- Nota activabeleid
- Nota financieel beleid
- Nota grondbeleid
- Nota lokale heffingen
- Nota reserves en voorzieningen
- Nota verbonden partijen
- Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing

Leeswijzer doelstellingen en activiteiten

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
Financiering en dividend	541	841	301
Algemene uitkering gemeentefonds	77.597	80.624	3.027
Algemene baten en lasten	3.038	3.397	359
Heffing gemeentelijke belastingen	11.302	11.504	202
Inning gemeentelijke belastingen	-63	49	112
Begroot resultaat	92.414	96.415	4.001

Toelichting op de belangrijkste verschillen

Financiering en dividend, incidenteel voordeel € 301.000

Voor het verstrekken van startersleningen is een bedrag van € 300.000 door de gemeenteraad beschikbaar gesteld. Dit budget is omgezet naar een krediet. Hierdoor is er binnen dit product sprake van een voordeel van € 300.000.

Voor 2023 hadden wij een bedrag van € 195.000 begroot voor rente kortlopende geldleningen. De realisatie is geland in het totaal van de doorberekening van de rentelasten over de producten waarop de kapitaallasten betrekking hebben. Derhalve betreft het hier een nadeel van € 195.000. In 2023 hebben wij door hogere dividenduitkeringen van AREA reiniging (€ 93.000) en Enexis (€ 81.000) een hogere dividend opbrengst dan begroot. In totaal € 174.000 hoger.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds, incidenteel voordeel € 3.027.000

Op de algemene uitkering is sprake van een verschil als gevolg van de decembercirculaire. Vanwege het verschijningsmoment van de decembercirculaire kunnen wij deze cijfers niet meer verwerken in de begrote bedragen. De beschikbaar gestelde bedragen bij de decembercirculaire betreft met name; Faciliteitenbesluit opvangcentra (€ 223.000), Invoeringskosten omgevingswet (€ 398.000), Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak (€ 80.000), Energietoeslag (€ 2.065.000) en Nederlands-Soedanese repatrianten (€ 95.000). In totaal nemen wij van deze bedrag € 1.012.000 mee naar 2023. Het restant betreft de ontvangst van diverse kleine bedragen en verrekeningen vanuit voorgaande jaren die in 2023 hebben plaatsgevonden.

Algemene baten en lasten, incidenteel voordeel € 359.000

- **Stelpost onvoorzien: voordeel € 32.000**

De stelpost onvoorzien heeft een omvang van € 100.000. In 2023 is er een bedrag van € 32.000 ingezet ter dekking van het schikkingsvoorstel CQ. Tevens is er in totaal € 36.000 ingezet als donatie voor de aardbeving in Turkije en Syrië. Het resterende bedrag van € 32.000 is een voordeel en valt vrij in het jaarrekeningresultaat.

- Stelpost vervangingsinvesteringen: voordeel € 100.000
De stelpost vervangingsinvesteringen is in 2023 niet ingezet. Dit is een voordeel van € 100.000.
- Stelpost afrondingsverschillen: € 65.000
De stelpost vervangingsinvesteringen is in 2023 niet ingezet. Dit is een voordeel van € 65.000.
- Stelpost vrije begrotingsruimte: € 338.000
De stelpost vrijebegrotingsruimte is in 2023 gevuld met het begrotingssaldo 2023. De stelpost is ingezet voor diverse ambitie en raadsvoorstellen die door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Per saldo resteert er nog een bedrag van € 338.000.
- Onttrekking algemene reserve: € 177.000
Ter dekking van de ambities in de Programmabegroting 2022 voor jaarschijf 2023 is begroot dat er € 177.000 onttrokken diende te worden uit de algemene reserve. Aangezien alle ambities nog niet volledig uitgevoerd zijn en diverse middelen als overlopende budget worden meegenomen, dienen wij deze begrote onttrekking ook over te hevelen naar 2024. Het niet effectueren van deze onttrekking in 2023 betreft een nadeel van het saldo vóór resultaatbestemming.

Heffing gemeentelijke belastingen, incidenteel voordeel € 202.000

Het voordeel op de heffingen gemeentelijke belastingen heeft vrijwel volledig betrekking op de toeristenbelasting, met name in het grootste park van onze gemeente zien wij een stijging in het aantal overnachtingen. Daar tegenover staat een nadeel op de heffingen van de onroerendzaakbelasting eigenaren. Ook stijgt het aantal WOZ bezwaren, waardoor de uitvoeringskosten van de Wet WOZ hoger waren dan begroot. Daarnaast zijn er enkele kleine verschillen op de OZB gebruikers en de Forensenbelasting.

Inning gemeentelijk belastingen, incidenteel voordeel € 112.000

Dit incidentele voordeel wordt veroorzaakt door een storting in de voorziening dubieuze debiteren die wij niet hadden begroot. Daarnaast is er nog een klein verschil op invorderingskosten.

Financiën

Deze tegel 'Financiën' bevat diverse financiële overzichten en toelichtingen op het jaar 2023. Deze informatie is programma-overstijgend en maakt daarom geen onderdeel uit van de zes beleidsinhoudelijke programma's. U treft op deze pagina onder andere een toelichting op de reserves, de stelpost onvoorzien, overhead en vennootschapsbelasting aan.

Overlopende budgetten

Overlopende budgetten vanuit 2020

OVERLOPENDE BUDGETTEN UIT 2020					
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Programma en product	Onderwerp	Overgeheveld vanuit 2020	Besteding t/m Restant 2023	Restant	Overlopend 2024
5. Bestuur en organisatie					
Bedrijfsvoering	VTH Backoffice	90		90	90
Totaal		90		90	90

Overlopende budgetten vanuit 2022

OVERLOPENDE BUDGETTEN UIT 2022					
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Programma en product	Onderwerp	Budget	Besteding 2023	Restant	Overlopend 2024
1. Economie, onderwijs en cultuur					
Kunst en cultuur	Culturele gemeente	23	23		
Kunst en cultuur	Bibliotheekwerk	60		60	60
2. Werk, jeug en zorg					
Algemene voorziening	Subsidie intergenerationele armoede	138	63	75	75
Algemene voorziening	Programma Kansrijk opgroeien	70	70		
3. Ruimte en leefomgeving					
Ruimtelijke ontwikkeling	Omgevingswet	806	127	679	679
Milieu	Duurzaamheid	394	171	223	223
4. Openbare ruimte					
Bovengrondse infrastructuur	Actualisatie wegenlegger	50	15	35	35
Totaal		1.541	468	1.073	1.073

Overlopende budgetten vanuit 2023

OVERLOPENDE BUDGETTEN UIT 2023					
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Programma en product	Onderwerp	Budget	Besteding 2023	Restant	Overlopend 2024
1. Bouwen voor de samenleving					
2. Duurzaamheid					
Begraafplaatsen	Kosten geohydrotisch onderzoek	40		40	40
3. Samen					
Algemene voorzieningen	Regiodeal	66		66	66
4. Eigenheid dorpen en wijken					
Stimuleringsfonds Dorpen en Wijken	Burgerbegroting Lootuinen	50		50	50
5. Fundering voor de toekomst					
Bedrijfsvoering	Inhuur administratie begraafplaatsen	54		54	54
6. Financiering					
Algemene Uitkering gemeentefonds	Faciliteitenbesluit opvangcentra	223	-	223	223
Algemene Uitkering gemeentefonds	Invoeringskosten Omgevingswet	398	-	398	398
Algemene Uitkering gemeentefonds	Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	80	-	80	80
Algemene Uitkering gemeentefonds	Meerkosten Oekraïne sociaal domein	46	-	46	46
Algemene Uitkering gemeentefonds	Energietoeslag	2.065	1.241	824	200
Algemene Uitkering gemeentefonds	Nederlands-Soedanese repatrianten	95	30	65	65
Algemene baten en lasten	Dekking ambities programmabegroting 2022	-177		-177	-177
Totaal		2.940	1.271	1.669	1.045

Overlopende budgetten Ambities/Ontwikkelingen Programmabegroting 2019

Ambities/Ontwikkelingen 2019: overlopende budgetten naar 2024						
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Programma en product	Onderwerp	Budget	Besteding	Restant	Overlopend 2024	
3. Ruimte en leefomgeving						
Ruimtelijke ontwikkeling	Ambitie 2019.10 Omgevingswet, omgevingsvisie en -plan	111	25	86	86	
Totaal		111	25	86	86	

Overlopende budgetten Ambities/Ontwikkelingen Programmabegroting 2020

Ambities/Ontwikkelingen 2020: overlopende budgetten naar 2024						
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Programma en product	Onderwerp	Budget	Besteding	Restant	Overlopend 2024	
4. Openbare ruimte						
Milieu	Ontwikkeling 2020.14 Aanjaagbudget duurzaamheid	45		45	45	
Totaal		45		45	45	

Overlopende budgetten Ambities/Ontwikkelingen Programmabegroting 2022

Ambities/Ontwikkelingen 2022: overlopende budgetten naar 2024						
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Programma en product	Onderwerp	Budget	Besteding	Restant	Overlopend 2024	
1. Economie, onderwijs en cultuur						
Recreatie en toerisme	Ontwikkeling 2022.01 Vitale vakantieparken	660	310	350	350	
Economische structuurversterking	Ontwikkeling 2022.02 Onderzoek locatie nieuw bedrijventerrein	43		43	43	
3. Ruimte en leefomgeving						
Wonen en leefomgeving	Ontwikkeling 2022.04 Volkshuisverstingsfonds	1.325		1.325	1.325	
Wonen en leefomgeving	Ontwikkeling 2022.04 Volkshuisverstingsfonds	-925		-925	-925	
Wonen en leefomgeving	Ontwikkeling 2022.05 Woonvisie, uitvoeringsbudget	68	68			
4. Openbare ruimte						
Duurzaamheid	Ontwikkeling 2022.06 Duurzaamheid, uitvoeringsbudget	246		246	246	
Groen en landschap	Ontwikkeling 2020.13 Begroeiing bosplantsoenen	161	161			
5. Bestuur en organisatie						
Bedrijfsvoering	ontwikkeling 2022.09 Toekomstbestendige organisatie	97	97			
Bedrijfsvoering	Ontwikkeling 2022.10 Arbo aanpassingen	20	19	1		
Totaal		1.695	655	1.040	1.039	

Overlopende budgetten Ambities/Ontwikkelingen Programmabegroting 2023

Ambities/Ontwikkelingen 2023: overlopende budgetten naar 2024					
Bedragen x € 1.000					
Programma en product	Onderwerp	Budget	Besteding	Restant	Overlopend 2024
1. Bouwen voor de samenleving					
Wonen- en Leefomgeving	Ontwikkeling 2023.01 Inhuur deskundigheid, specialistische kennis	250	250		
Wonen- en Leefomgeving	Ontwikkeling 2023.02 Voorbereiden en opstarten BP-procedures	100	55	45	45
Mobiliteit	Ontwikkeling 2023.03 Opdracht mobiliteitsplan	50	20	30	30
Mobiliteit	Ontwikkeling 2023.04 Verkeersplan, updaten dta, wetgeving	25	24	2	2
Mobiliteit	Ontwikkeling 2023.05 Verkeersonderzoek Krimweg / EDS plein	50	15	35	35
Ruimtelijke ontwikkeling	Ontwikkeling 2023.06 VTH Externe expertise en juridische advisering	100	100		
Ruimtelijke ontwikkeling	Ontwikkeling 2023.07 Omgevingswet Voorbereiding omgevingsplan	150	39	111	111
Recreatie en toerisme	Ontwikkeling 2023.08 VVP Onderzoek, expertise, Drents Programma	200	87	113	113
Recreatie en toerisme	Ontwikkeling 2023.09 VVP Activeringsbijdrage (cofinanciering)	30		30	30
Recreatie en toerisme	Ontwikkeling 2023.10 VVP Perceesgebonden aanpak	90		90	90
2. Duurzaamheid					
Duurzaamheid	Ontwikkeling 2023.11 Klimaatadaptatie/biodiversiteit: inhuur expertise	60		60	60
Duurzaamheid	Ontwikkeling 2023.12 Wijkuitvoeringsplannen, startbudget	100		100	100
Duurzaamheid	Ontwikkeling 2023.13 Pijler groene leefomgeving: biodiversiteit en klimaatadaptatie	60		60	60
Duurzaamheid	Ontwikkeling 2023.14 Zonneroute A37, stimuleren omgevingsparticipatie	30	4	26	26
Groen en landschap	Ontwikkeling 2023.15 Bestrijding invasieve exoten, beleidsontw.	50		50	50
Groen en landschap	Ontwikkeling 2023.16 Gebiedsgericht grondwaterbeheer, CPC Holwert Zuid	25	25		
3. Samen					
Algemene gezondheid	Ontwikkeling 2023.17 Buurtsportcoaches	55		55	55
Sport	Ontwikkeling 2023.18 Europees kampioenschap wegwielrennen	25	25		
Kunst en cultuur	Ontwikkeling 2023.19 Cultuurcoach	70	47	23	23

Totaal	1.520	690	830	830
---------------	--------------	------------	------------	------------

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN		
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Bedrag	Verhouding
Algemene uitkering gemeentefonds	80.624.297	87%
Gemeentelijke belastingen	11.501.407	12%
Financiering en dividend	1.010.957	1%
	93.136.661	100%

Reserves en voorzieningen

Toevoegingen

In deze tabel staan de in de begroting opgenomen bedragen voor de beoogde toevoegingen aan reserves en voorzieningen. Deze zijn door uw raad goedgekeurd bij het vaststellen van de begroting of individuele begrotingswijzigingen. Bij de jaarrekening maken wij de spreekwoordelijke balans op en stortingen wij datgene wat daadwerkelijk noodzakelijk is. Gedurende het jaar kunnen zich omstandigheden hebben voorgedaan dat deze afwijken. Een hogere storting dan begroot betekent een nadeel. Een toevoeging wordt namelijk gezien als een uitgave. Omgekeerd is dit natuurlijk ook van toepassing. Een lagere storting dan begroot resulteert in een voordeel; minder kosten dan geraamd.

TOEVOEGINGEN AAN RESERVES EN VOORZIENINGEN			
<i>Bedragen x € 1.000</i>			
		Begroting	Werkelijk Resultaat
Toevoegingen*			
<i>Algemene reserves</i>			
Algemene reserve	2.000	11.176	-9.176
<i>Bestemmingsreserves</i>			
Stedelijke vernieuwing		129	-129
Vastgoed		7	-7
Onderhoud sportcomplex De Swaneburg	110	110	
Mobiliteit		128	-128
<i>Regio Specifiek Pakket (RSP)</i>			
<i>Plopsaland</i>			
<i>Kapitaallasten Hof van Coevorden</i>			
<i>Dutch Tech Zone</i>			
Grondexploitaties		426	-426
<i>Herstructureringsfonds</i>			
Innovaties zorg		70	-70
<i>Accommodaties in de samenleving</i>			
<i>Regiodeal</i>			
<i>Voorzieningen</i>			
Rioleringen	77	108	-31
Voorziening oud-wethouders		3	-3
Voorziening derde WW-jaar		15	-15
Voorziening spaarverlof		64	-64
Voorziening herstel parkeerdek Gansehof			
Voorziening risico's grondexploitaties		99	-99
	Totaal toevoegingen	2.187	12.335
			10.148

* Verschillenanalyse op de toegevoegde rente is buiten beschouwing gelaten

Onttrekkingen

In deze tabel staan de in de begroting opgenomen bedragen voor de beoogde onttrekkingen aan reserves en voorzieningen. Deze zijn door uw raad goedgekeurd bij het vaststellen van de begroting of individuele begrotingswijzigingen. Bij de jaarrekening maken wij de spreekwoordelijke balans op en halen wij datgene wat daadwerkelijk noodzakelijk is uit de verschillende reserves en voorzieningen. Gedurende het jaar kunnen zich omstandigheden hebben voorgedaan dat deze afwijken, bijvoorbeeld door vertraging in de uitvoering. Een hogere onttrekking dan begroot betekent een voordeel. Een onttrekking wordt namelijk gezien als een inkomst. Omgekeerd is dit natuurlijk ook van toepassing. Een lagere onttrekking dan begroot resulteert in een nadeel; minder opbrengsten dan geraamd.

ONTTREKKINGEN AAN RESERVES EN VOORZIENINGEN			
<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	Begroting	Werkelijk	Resultaat
Onttrekkingen			
<i>Algemene reserves</i>			
Algemene reserve	19.331	9.060	-10.271
<i>Bestemmingsreserves</i>			
Stedelijke vernieuwing			
Vastgoed	124		-124
Onderhoud sportcomplex De Swaneburg	62	62	
Mobiliteit	380	23	-357
Regio Specifiek Pakket (RSP)			
Plopsaland	20	20	
Kapitaallasten Hof van Coevorden			
Dutch Tech Zone			
Grondexploitaties			
Herstructureringsfonds			
Innovaties zorg	214	91	-123
Accommodaties in de samenleving	100	52	-48
Regiodeal			
<i>Voorzieningen</i>			
Rioleringen			
Voorziening oud-wethouders	51	51	
Voorziening derde WW-jaar			
Voorziening spaarverlof			
Voorziening herstel parkeerdek Gansehof		1.114	1.114
Voorziening risico's grondexploitaties			
	Totaal onttrekkingen	20.282	10.473
			-9.809

In onderstaande twee overzichten geven wij een detaillering weer van de mutaties in de algemene reserve. Waar de bestemmingsreserves zijn gevormd met een specifiek doel tot uitdrukking komend in de naamgeving, geldt dit niet voor de algemene reserve. Zoals de naam al doet vermoeden kan deze voor diverse doeleinden worden ingezet; vandaar een specificatie. De begrote bedragen zijn door uw raad vastgesteld. De daadwerkelijke mutaties zijn gebaseerd op het gewenste volume in de realisatie; afwijkingen ontstaan hoofdzakelijk door vertragingen in de uitvoering of extra ontvangen rijksbijdragen. Een uitzondering vormt de boeking van het resultaat van de jaarrekening van voorgaand jaar. De toevoeging aan de algemene reserve kan pas worden geëffectueerd na officiële vaststelling van het jaarverslag. De administratie voor het betreffende jaar is al afgesloten dus komt deze automatisch tot uitdrukking in het boekjaar daarna.

OVERZICHT ONTTREKKINGEN ALGEMENE RESERVE			
<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	Begroot	Werkelijk	Verschil
Project Van Gogh in Drenthe	50	50	
Programma Binnenstad Project Kasteelpark	630	713	83
Programma Binnenstad fase 2	474		
Project fundaties Bentheimerpoort	408	479	71
Project fundaties Bentheimerpoort (restant 2022)	199		
Aankoop vastgoed Holwert-Midden (januari)	9.560	2.193	-7.367
MFC Schoonoord; sloop en afwaarderen boekwaarde	555		-555
Aankoop vastgoed Holwert-Midden (december)	965		
Project doorontwikkeling museum	8		-8
Noodfonds energiekosten (sport) verenigingen	750	102	-648
Verhoging gemeentelijke bijdrage gemeentepolis	98	66	-32
Project New Age Industries	60	60	
Dekking ambities 2022	177		-177
Overlopende budgetten 2022	5.397	5.397	
	Totaal	19.331	9.060
			-10.271

OVERZICHT TOEVOEGINGEN ALGEMENE RESERVE			
<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	Begroot	Werkelijk	Verschil
Structurele versterking vermogenspositie	2.000	2.000	
Resultaat Jaarrekening 2022		9.176	9.176
	Totaal	2.000	11.176
			9.176

Overige toelichtingen

Vennootschapsbelasting

Op grond van de 'Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen' moeten gemeenten vennootschapsbelasting betalen over eventuele winsten die met ondernemingsactiviteiten worden gerealiseerd. Deze wet is sinds 2016 van kracht. Evenals voorgaande jaren verwachten wij dat wij voor 2023 geen vennootschapsbelasting hoeven af te dragen.

Stelpost onvoorzien

Voor uitgaven die onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onvermijdbaar zijn, beschikken wij over een post onvoorzien. Dit bedrag is structureel € 100.000. In 2023 is er een bedrag van € 32.000 ingezet ter dekking van het schikkingsvoorstel CQ. Tevens is er in totaal € 36.000 ingezet als donatie voor de aardbeving in Turkije en Syrië. Het restende bedrag van € 32.000 is een voordeel en valt vrij in het jaarrekeningresultaat.

Overhead

In onderstaande tabel geven wij inzicht in de overhead in 2023. Overhead zijn kosten, die niet een directe relatie hebben met onze dienstverlening. Het gaat om kosten van ondersteunende functies in de bedrijfsvoering zoals leidinggevenden, secretariaat, post en archief, facilitaire kosten, huisvesting, ICT, medewerkers personeelszaken, inkoop, juridische zaken en overige personele kosten zoals werving en selectie, opleidingen en Arbo.

In de tabel sluiten wij aan bij de verplichte indeling conform de taakvelden. Een weergave van de taakvelden is in de bijlage van dit jaarverslag opgenomen. Dit is een andere dwarsdoorsnede dan onze programma- en productenindeling.

OVERZICHT OVERHEAD			
<i>(bedragen x € 1.000)</i>			
	Primitieve Begroting	Begroting na wijz.	Werkelijk 2023
Ondersteuning organisatie	8.773	8.767	9.548
Automatisering	2.234	2.404	2.689
Facilitaire zaken	824	709	748
Huisvesting	375	375	1.244
Overige personele kosten	2.193	799	1.417
Totaal overhead	14.400	13.055	15.647

Vanuit deze dwarsdoorsnede van onze begroting zien wij dat alle onderdelen hoger uitvallen dan begroot. De grootste verschillen zitten in de onderdelen Ondersteuning organisatie, overige personeelskosten en Huisvesting.

Voor Ondersteuning organisatie en overige personeelskosten zien we dat we als organisatie zijn gegroeid. Dit resulteert in een toename van de kosten binnen bedrijfsvoering voor onder meer werving en selectie, devices en licenties, salarissen en inhuur. Dit wordt nog eens versterkt door de forse inflatie. Met name op ICT gebied zien wij inflatiepercentages groter dan 10%. De toename van ons personeelsbestand is gewenst om de bestuurlijke ambities te realiseren en daarnaast hebben wij te anticiperen op incidentele ontwikkelingen zoals de vluchtelingenopvang vanuit Oekraïne en diverse programma's. Een deel overschrijding van de kosten wordt gecompenseerd vanuit programmagelden die zich elders in de Programmabegroting bevinden.

Op basis van bovenstaande dwarsdoorsnede laat de huisvesting een nadeel zien. Dit is echter alleen een effect op basis van de technische doorrekening die wij in deze tabel dienen te maken en doet geen afbreuk aan de actualiteit van onze begroting.

Incidentele en structurele baten en lasten

OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN			
<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	2023		
Programma	Lasten	Baten	
1. Economie, onderwijs en cultuur	3.190	1.265	
2. Werk, jeugd en zorg	2.532	2.193	
3. Ruimte en leefomgeving	4.849	6.973	
4. Openbare ruimte	110	60	
5. Bestuur en organisatie	591		
6. Financiering en dekkingsmiddelen	300	8.598	
	Totaal Saldo	11.572	19.089
			7.517

Structureel saldo

STRUCTUREEL RESULTAAT	
<i>(bedragen x € 1.000)</i>	
	Realisatie 2023
Jaarrekeningresultaat	7.638
<i>Inclusief vrijval Stelpost vrije begrotingsruimte</i>	
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	7.517
Structureel saldo jaarrekening	121

Paragrafen

Inleiding

Op deze pagina treft u 8 paragrafen aan. Deze paragrafen geven informatie over het beleid en de belangrijkste beheersmatige onderwerpen van onze gemeente. Het is een andere dwarsdoorsnede van de begroting van de zes programma's. De paragrafen zijn verplicht voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële gevolgen met betrekking tot de lokale heffingen van de gemeente.

Beleid

Wij hebben voor het tarievenbeleid een aantal uitgangspunten geformuleerd. De volgende uitgangspunten liggen ten grondslag aan de berekeningen van onze tarieven en heffingen:

- de lokale lastendruk dient in overeenstemming te zijn met de bestuurlijke ambities en het voorzieningenniveau in de gemeente;
- lokale heffingen zijn kostendekkend;
- lokale heffingen worden vastgesteld conform de uitgangspunten die zijn vastgesteld in het bestuursakkoord en de kaderbrief. In de Kaderbrief 2023 is voor de trendmatige stijging van de tarieven een percentage van 2,3% afgesproken.

Kwijtschelding

Voor de beoordeling van kwijtscheldingsverzoeken hanteren wij de wettelijke normen overeenkomstig de bepalingen in de Invorderingswet 1990 en de Leidraad invordering bestuursrechtelijke geldschulden Coevorden. De kwijtscheldingsnorm die wij hanteren bedraagt 100%. Dit betekent dat aanvragers met een inkomen op bijstandsniveau voor kwijtschelding in aanmerking kunnen komen indien zij aan de normen voldoen. Kwijtschelding kan worden verleend voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing (gebruikersdeel).

KWIJTSCHELDING			
<i>(Bedragen x € 1.000)</i>			
		2022	2023
Begroot		309	299
Werkelijk		273	233
	Verschil	36	66
Aantallen			
Ontvangen kwijtscheldingsverzoeken (excl. vooraf verleende verzoeken)			325
Gehonoreerd			291

Belastingopbrengsten en tarieven

In deze tabel geven wij de verschillen tussen de geraamde en de werkelijke opbrengsten uit belastingen en heffingen weer.

Belastingopbrengsten	Begroot	Werkelijk	Verschil
Ozb	9.416	9.329	-87
Afvalstoffenheffing	4.509	4.455	-54
Rioolheffing	3.666	3.707	41
Bedrijven Investeringszone (BIZ)	237	231	-6
Toeristenbelasting	1.890	2.189	299
Forensenbelasting	102	114	12
Totaal	19.820	20.024	204

Toelichting

De belastingopbrengsten laten in 2023 een voordeel zien van € 204.000. De lagere opbrengst OZB van € 87.000 wordt grotendeels veroorzaakt doordat de waardeinstijging van de woningen in werkelijkheid minder groot is geweest dan bij de begroting is ingeschat.

De opbrengst van de toeristenbelasting is hoger uitgevallen dan begroot. We zien hier een voordeel van € 299.000. Dit voordeel ligt grotendeels in de definitieve aanslagen van enkele parken over voorgaande jaren. Daarnaast zien we een verhoging in de overnachtingen van het grootste park over 2023.

Wij hebben de tarieven voor de diverse belastingen en heffingen van het afgelopen jaar in beeld gebracht in onderstaande tabel. Daarbij hebben we ook de tarieven van het jaar er voor (2022) weergegeven.

OVERZICHT BELASTINGTARIEVEN		
	2022	2023
Onroerende-zaakbelastingen		
Eigenaren woningen	0,1662%	0,1396%
Eigenaren niet-woningen	0,2184%	0,2184%
Gebruikers niet-woningen	0,1820%	0,1820%
Rioolheffing		
<i>Op basis van een voorbeeld: eigenaar en gebruiker van een woning, met een WOZ-waarde van € 224.000 in 2022 en € 260.000 in 2023, met een waterverbruik van 120 m3</i>		
Gebruikers:		
rioolheffing afvalwater categorie 0 t/m 500 m3 waterverbruik	€102,95	€101,41
Eigenaren:		
Rioolheffing hemel- & grondwaterafvoer, vastrecht	€59,47	€58,58
Rioolheffing hemel- & grondwaterafvoer, 0,0188% resp. 0,0185% van de WOZ-waarde	0,0188% €42,11	0,0185% €48,10
Afvalstoffenheffing		
Eenpersoonshuishouden	€246,10	€254,10
Meerpersoonshuishouden	€296,45	€306,08
Extra container GFT	€70,85	€73,15
Extra container PMD	€70,85	€73,15
Extra container Rest	€141,70	€146,31
Toeristenbelasting		
	€1,35	€1,35
Forensenbelasting		
Forensenbelasting WOZ-waarde kleiner dan € 120.000	€335,78	€343,50
Forensenbelasting WOZ-waarde groter dan € 120.000	€402,65	€411,91

Toelichtingen

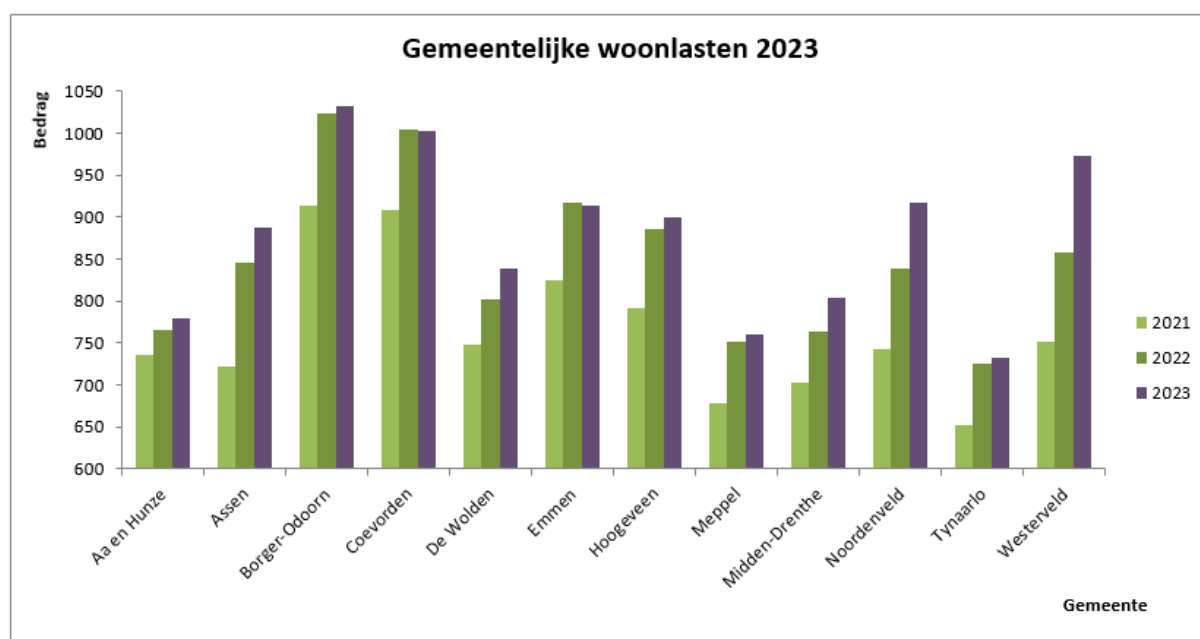
Het uitgangspunt voor de rioolheffing was in 2023 dat de opbrengst van de tarieven toereikend is om de kosten voor riolering te dekken. Doordat er sprake is van voordeel op de kosten, hebben wij €108.000 in de voorziening kunnen storten. Daarnaast was er een voordeel op de inkomsten (€ 41.000).

EXPLOITATIEOVERZICHT RIOLERING			
<i>(Bedragen x € 1.000)</i>			
	Begroot	Werkelijk	Vershil
Kosten taakveld riolering, incl. rente en directe personeelskosten	3.227	3.237	10-
Inkomsten taakveld, excl. Heffingen		-	-
Storting voorziening riolering	77	108	31-
	<i>Directe kosten</i>	<i>3.304</i>	<i>3.345</i>
<i>Toe te rekenen kosten</i>			
Overhead, inclusief rente	362	362	-
BTW			-
	Totale kosten	3.666	3.707
Opbrengst heffingen	3.666	3.707	41
Saldo	0	0	0
Dekkingspercentage	100%	100%	0%

Het tekort op de afvalstoffenheffing wordt veroorzaakt door de afkeur van Plastic verpakkingen, Metalen verpakkingen en Drinkpakken (PMD). Door deze afkeur hebben wij een lagere opbrengst. De afgekeurde PMD wordt hierna als restafval verwerkt, dit levert een extra kostenpost op.

EXPLOITATIEOVERZICHT REINIGING			
<i>(Bedragen x € 1.000)</i>			
	Begroot	Werkelijk	Vershil
Kosten taakveld reiniging, incl. rente en directe personeelskosten	4.247	4.344	97
Inkomsten taakveld, excl. Heffingen	678	590	88-
	<i>Directe kosten</i>	<i>3.569</i>	<i>3.754</i>
<i>Toe te rekenen kosten</i>			
Overhead, inclusief rente	107	107	-
BTW	832	877	45
	Totale kosten	4.508	4.739
Opbrengst heffingen	4.508	4.455	53-
Saldo	0	283-	283-
Dekkingspercentage	100%	94%	-6%

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Beleid

In de Nota Weerstandvermogen en risicobeheersing hebben wij de volgende visie op het gebied van weerstandsvermogen:

“Wij streven naar beheersing van de risico’s en een goede balans tussen de bestuurlijke ambities en de daarmee gepaarde gaande risico’s. Uitgangspunt hierbij is een ruim voldoende weerstandsvermogen.”

Met deze visie hebben wij de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Het realiseren van een gezonde financiële positie;
- Het voorkomen van ingrijpende beleidswijzigingen die noodzakelijk worden bij het zich voordoen van niet afgedekte risico’s.

Dit wordt gerealiseerd door middel van beheersing van de risico’s en een positief weerstandsvermogen.

Risicoprofiel

Onderstaand treft u in een tabel het risicoprofiel aan. Onder de tabel wordt het risicoprofiel per onderwerp beschreven. Hieronder worden de in het risicoprofiel weergegeven risico’s nader omschreven. Wij maken hierbij onderscheid in incidentele en structurele risico’s.

Risico in €

€ 1.000.000 en hoger
 € 500.000 - € 1.000.000
 € 200.000 - € 500.000
 € 50.000 - € 200.000
 € 1 - € 50.000
 € 0, geen financiële consequenties

Verantwoordelijke bestuurslaag

		1,2	3	
			4	
kans <1%	kans <10%	kans <25%	kans <50%	kans >50%

	Team		B&W
	CMT		Raad

Incidentele risico's

Op een tweetal onderwerpen lopen wij een incidenteel risico. Het risico wordt berekend over het totaalbedrag van het betreffende onderwerp waarover wij risico lopen, afgezet tegen de kans dat het risico zich daadwerkelijk voor doet. De risico’s worden hieronder toegelicht.

Europark

GVZ Europark Coevorden-Emlichheim GmbH heeft een financieringsfaciliteit van maximaal € 7 miljoen bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) afgesloten. Het uitgangspunt is dat Europark GmbH zich zonder een extra financiële bijdrage van onze gemeente ontwikkelt. Mocht zij op enig moment onverhoopt toch een beroep op de gemeente moeten doen voor financiële steun dan is het door ons ingeschatte maximale risico € 525.000 (15% kans x 50% van € 7 miljoen).

Per 1 januari 2024 verloopt de financieringsfaciliteit bij de BNG. Verlenging behoort niet tot de mogelijkheden vanwege de focus op Nederlandse ondernemers. Het Europark is een Duitse Besloten Vennootschap, een zogenaamde GmbH. Met de Grafschafter Volksbank uit Nordhorn heeft het Europark een nieuwe financier gevonden. Het gaat wederom om een bedrag van € 7 miljoen met een looptijd van tien jaar. Volgens de EU-staatssteunregels is het niet mogelijk om voor 100% van de totale lening garant te staan als gemeenten Emlichheim en Coevorden. De garantstelling bedraagt maximaal 80% van het door de gemeenten verstrekte leningvolume. Hier blijft de onderlinge verhouding 50% - 50% op van toepassing.

Grondexploitaties

Ieder jaar herijken wij bij de samenstelling van het Jaarverslag de risico's van de grondexploitaties. Wij hanteren een risico van 13% over de boekwaarde (minus voorziening) van circa € 7,9 miljoen. Dit percentage is een gewogen gemiddelde van alle risico's van alle grondexploitaties. De opbouw staat weergegeven in paragraaf Grondbeleid. In de periode tot en met 2026 voorzien wij een geleidelijke afname van de totale boekwaarde tot een niveau van nihil. In de bovenstaande tabel houden wij rekening met deze afname.

Het financiële risico neemt af als gevolg van de daling van de boekwaarde de komende jaren af naar een niveau van € 0. Voor een uitgebreide uiteenzetting over de grondexploitaties verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid.

Tabel incidentele risico's

INCIDENTELE RISICO'S						
Bedragen x € 1.000						
	Totaal	Kans	2023	2024	2025	2026
1. Europark	3.500	15%	525	525	525	525
2. Grondexploitaties	7.931	13%	1.031	498	0	0
Totaal	11.431		1.556	1.023	525	525

Structurele risico's

Er zijn twee onderwerpen waarover wij een structureel risico lopen. Dit betreffen het sociaal domein en de Emco-groep. Het risico wordt berekend over het totaalbedrag van het betreffende onderwerp waarover wij risico lopen, afgezet tegen de kans dat het risico zich daadwerkelijk voor zal doen. De risico's worden hieronder toegelicht.

Sociaal domein

In 2023 zijn de kosten voor Jeugdhulp opnieuw gestegen. Dit is een landelijk beeld en Coevorden vormt hierop geen uitzondering. In de kosten voor Wmo zien we een lichte stijging. Maatschappelijke ontwikkelingen kunnen resulteren in financiële effecten. Hierbij kan gedacht worden aan de veranderingen in gezinsstructuren, de herijking van het Gemeentefonds, wijziging van het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet, correcties uit voorgaande jaren en andere onvoorziene situaties zoals politieke veranderingen of een gezondheids crisis. Wij proberen hier zo goed mogelijk op te anticiperen, onder andere door aanpassing van bestaande beleidskaders en inkoopcontracten en een beweegprogramma voor ouderen om de instroom in de Wmo af te remmen of uit te stellen. Hoe de kosten binnen het Sociaal Domein zich ontwikkelen ligt niet in alle gevallen binnen onze invloedssfeer. In principe is daarbij ook nog steeds sprake van open-einde-regelingen. Vanwege de kostentoeename in de afgelopen jaren, nemen wij in de risico-inventarisatie voor het Sociaal Domein een bedrag op van € 1.000.000 voor het gedeelte Jeugdwet, met een kans van 50% en € 500.000 voor het gedeelte Wmo, met een kans van 25%.

EMCO-groep

De EMCO-Groep is een gemeenschappelijke regeling (GR) die uitvoering geeft aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Naast onze gemeente nemen de gemeenten Emmen en Borger-Odoorn deel aan deze GR. Alle bevoegdheden en taken met betrekking tot de uitvoering van de Wsw zijn door onze gemeente overgedragen aan de GR. De EMCO-groep heeft de afgelopen jaren een aantal efficiencyslagen doorgevoerd. Het exploitatieresultaat blijft voor de komende jaren onder druk staan als gevolg van hoge energielasten, stijgende lonen en brandstofprijzen. Het is daarnaast nog onduidelijk wat het Rijk op termijn gaat doen met de Rijksbijdrage. Ook speelt er een duurzaamheids-/ exploitatievraagstuk rondom de locatie Coevorden. We zien dan ook een toename van het financiële risico voor ons als gemeente. Wij schatten dit in op € 500.000. De kans dat het risico werkelijkheid wordt schatten wij in op 50%.

Tabel structurele risico's

STRUCTURELE RISICO'S						
Bedragen x € 1.000						
	Totaal	Kans	2023	2024	2025	2026
3. Sociaal Domein			625	625	625	625
<i>Jeugdwet</i>	1.000	50%	500	500	500	500
<i>Wmo</i>	500	25%	125	125	125	125
<i>Participatie</i>	pm					
4. EMCO-groep	500	50%	250	250	250	250
5. Herijking gemeentefonds	pm					
Totaal	2.000		875	875	875	875

Overige ontwikkelingen met een mogelijk financieel risico

Wij zien een aantal ontwikkelingen die van betekenis gaan zijn voor onze gemeente, maar waarbij wij nog niet kunnen inschatten of dit - al dan niet financiële - risico's met zich meebrengt. We willen deze ontwikkelingen wel in deze risicoparagraaf onder de aandacht brengen.

Als gemeente kunnen wij altijd worden geconfronteerd met een bezwaar of beroep dat wordt aangetekend tegen een door ons genomen besluit. Daarnaast kunnen wij worden geconfronteerd met risico's als gevolg van aansprakelijkstellingen en juridische procedures op het gebied van toezicht en handhaving, openbare orde en veiligheid en bouw en vergunningverlening.

Bestrijding van invasieve uitheemse exoten (plant en dier)

In de afgelopen jaren is het aantal soorten invasieve exoten (plant en dier) toegenomen; de bestrijding hiervan kan leiden tot forse kostenposten. Een invasieve exoot is een plant of dier dat een risico vormt voor onze natuur, welzijn van mens of dier en of agrarische sector. Deze risico's bestaan uit het verdringen van inheemse plant- en diersoorten, vanwege toxische eigenschappen of beiden. In 2021 heeft de provincie Drenthe aangegeven Provinciaal beleid op te stellen over de bestrijding/beheersing van invasieve exoten.

Maatschappelijke ontwikkelingen en inflatie

Maatschappelijk gezien gebeurt er op dit moment veel. We hebben belangrijke ontwikkelingen die de gemeentelijke bedrijfsvoering beïnvloeden, zoals de Hervormingsagenda Jeugd, de invoering van de Omgevingswet, het huidige inflatieniveau en de situatie op de energiemarkt. Daarnaast gebeurt er in maatschappelijk opzicht veel. Het 'stikstof-dossier', de woningmarkt, de situatie in de Oekraïne, een krappe arbeidsmarkt en de naweeën van de coronacrisis zijn enkele voorbeelden van ontwikkelingen die in meer of mindere mate een risico vormen voor het goed kunnen uitvoeren van onze gemeentelijke taken. De financiële risico's die hier aan verbonden zijn laten zich moeilijk inschatten. Het is belangrijk om hier voortdurend met elkaar de vinger aan de pols te houden.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te vangen. Hierbij zetten wij eerst het gedeelte van onze weerstandscapaciteit in dat geen of minimale effecten heeft op ons beleid en onze begroting.

In onze weerstandscapaciteit hebben wij geen bestemmingsreserves en stille reserves opgenomen. Het tijdsbestek waarin stille reserves vrijgespeeld kunnen worden ter dekking van risico's ligt hieraan ten grondslag. Voor bestemmingsreserves is het argument dat bij de inzet van deze reserves de uitvoering van het beleid mogelijk onder druk komt te staan.

WEERSTANDSCAPACITEIT				
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Bestanddeel weerstandscapaciteit	2023	2024	2025	2026
Algemene reserve	51.562	59.200	63.460	69.135
Resultaat + reserve mutaties	7.638	4.260	5.675	-1.230
Reserve grondexploitaties	2.996	3.040	3.085	3.130
Onbenutte belastingcapaciteit	194	886	886	886
Post onvoorzien	32	100	100	100
Totaal weerstandscapaciteit	62.422	67.486	73.206	72.021

Ratio weerstandsvermogen

Een gemeente is vrij om te bepalen welk deel van de weerstandscapaciteit wordt aangewend voor het weerstandsvermogen. Conform de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen zetten wij alleen onze algemene reserve in ter dekking van de mogelijke risico's. Het weerstandsvermogen wordt als volgt bepaald:

Beschikbare weerstandscapaciteit : benodigde weerstandscapaciteit (risicoprofiel). Hieruit vloeit een ratio voort, die in te delen is in één van de categorieën A tot en met F.

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN		
Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < X$	Uitstekend
B	$1,4 < X < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < X < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < X < 1,0$	Matig
E	$0,6 < X < 0,8$	Onvoldoende
F	$X < 0,6$	Ruim onvoldoende

WEERSTANDSVERMOGEN				
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
	2023	2024	2025	2026
Weerstandscapaciteit	62.422	67.486	73.206	72.021
Te verwachten risico's	2.431	1.898	1.400	1.400
Weerstandsvermogen	59.991	65.588	71.806	70.621

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN				
	2023	2024	2025	2026
Ratio weerstandsvermogen	25,68	35,56	52,29	51,44

Financiële kengetallen

Op grond van het BBV nemen wij in deze paragraaf een aantal kengetallen op die de beoordeling van onze financiële positie ondersteunen. Daarmee wordt beoogd uw raad in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie van onze gemeente. De kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken en op te vangen. Zij geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid. Het gaat daarbij om de volgende kengetallen:

- de netto schuldquote;
- de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen;
- de solvabiliteitsratio;
- de grondexploitatie;
- de structurele exploitatieruimte, en

- de belastingcapaciteit.

Deze kengetallen moeten altijd in samenhang worden gezien omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente.

Kengetallen	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie
	2020	2021	2022	2023
- Netto schuldquote	66%	60%	44%	44%
- Idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	59%	53%	38%	38%
- Solvabiliteitsratio	33%	37%	39%	40%
- Grondexploitatie	11%	9%	7%	6%
- Structurele exploitatieruimte	2%	2%	2%	2%
- Belastingcapaciteit	94%	98%	104%	97%

De provincie hanteert voor de kengetallen de volgende signaleringswaarden, waarbij categorie A als 'minst risicovol' en categorie C als 'meest risicovol' wordt geduid.

SIGNALERINGSWAARDEN PROVINCIE			
Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote a. zonder correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130%	>130%
b. met correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	Begr >0%	Begr = 0%	Begr <0%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Toelichting op de betekenis van de kengetallen

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De schuldquote daalt als gevolg van reguliere aflossingen op de leningenportefeuille.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De ratio stijgt omdat wij blijven werken aan de versterking van onze vermogenspositie door middel van structurele stortingen in de algemene reserve.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is dat de grondexploitatie kan bijdragen aan verlaging van de schuld van de gemeente.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, door het saldo van de stelpost vrije begrotingsruimte te delen op het totale saldo van de begroting (begrote lasten en stortingen in de reserves).

Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een zich voordoende financiële tegenvaller in het volgend begrotingsjaar kan worden opgevangen en of er ruimte is voor nieuw beleid. De benutte belastingcapaciteit is gestegen als gevolg van de indexatie van de Ozb-opbrengst.

Continuïteit

Op basis van de door ons uitgevoerde risico-inventarisatie, de weerstandsratio van 23,96 en het beeld van onze meerjarenbegroting is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Coevorden van mening dat de normale bedrijfsvoering financieel kan worden voortgezet.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Voor alle activiteiten die binnen onze gemeente plaatsvinden - zoals wonen, werken en recreëren - zijn kapitaalgoederen nodig. Hierbij valt te denken aan wegen, riolering, groen, openbare verlichting en gebouwen. De kwaliteit van deze goederen en het niveau van onderhoud ervan zijn bepalend voor het voorzieningenniveau van de gemeente. In deze paragraaf gaan wij in op de beleidskaders en de daaruit voortvloeiende financiële gevolgen voor wat betreft de grotere kapitaalgoederen van de gemeente. De in deze paragraaf opgenomen bedragen zijn exclusief de kosten voor de inzet van ons eigen personeel en materieel.

Gebouwen

Afstoten van niet kernbezit

Er heeft in 2023 geen verkoop van "niet kernbezit", zoals opgenomen in de vastgoedvisie, plaats gevonden.

Onderhoud

In 2023 is uitvoering gegeven aan het beheer en onderhoud van ons gemeentelijk vastgoed. Het onderhoud wordt uitgevoerd op basis van een Meerjaren Onderhouds Programma. Voor het gemeentelijk kernbezit zijn de Duurzaam Meerjaren Onderhouds Programma (DMJOP), met de ambitie om voor het gemeentelijk vastgoed in 2030 al energieneutraal te zijn, geactualiseerd. Dit plan wordt conform gewijzigde planning in 2024 ter besluitvorming aan de raad aangeboden. Door ziekte en personele wisselingen in het afgelopen jaar was dit niet eerder mogelijk.

Onderhoudslasten in 2023

De totale onderhoudslasten in 2023, voor zowel het dagelijks onderhoud als planmatig/groot onderhoud, komen uit op circa €766.000

Groen

Het totaal van de te beheren oppervlakte groen in de gemeente beslaat circa 898 hectare. In deze hoeveelheid zit een grote variëteit. Wij onderhouden sierplantsoenen, (ecologische)bermen, maar bijvoorbeeld ook sloten, bossen en natuurterreinen. In onderstaande tabel geven wij de verdeling van het areaal groen.

KERNCIJFERS GROEN	
Heesters en rozen	16 ha
Gazon	161 ha
Bos (windsingels, houtwallen en bosjes)	172 ha
Bermgras	402 ha
Natuurterrein	12 ha
Waterpartijen	16 ha
Sloten en greppels	603 km
Bomen	54.428 st.
Halfverharding en zandwegen	36 ha

Het bermbeheerplan is vastgesteld om het natuur technisch/ecologisch bermonderhoud te bevorderen. Binnen het bermonderhoud liepen sinds 2018 acht pilots om ervaring op te doen. Deze pilots zijn de afgelopen vijf jaar gemonitord . In totaal wordt er 30 locaties gemonitord. Uit de resultaten van de afgelopen vijf jaar blijkt dat er toename in de biodiversiteit van vegetatie en van insecten is te zien op sommige locaties een toename van 70%. Hoewel het op dit moment nog te vroeg is om harde conclusies te trekken lijkt het aangepaste maaibeheer een positief effect op de ontwikkeling van de bermen te hebben. In 2023 is een eindevaluatie aangeboden gelijktijdig met een voorstel voor continuering van deze monitoring .

Bermonderhoud

Het bermonderhoud is in 2023 voor 90% natuur technisch/ecologisch uitgevoerd. Daarnaast is er in 2023 geëxperimenteerd met mozaïek beheer om die effecten te monitoren. In de komende jaren zal dit conform het bermbeheerplan gecontinueerd worden.

Boomonderhoud

Uw raad heeft incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld om het ergste

achterstallige boomonderhoud weg te nemen en herstel van de biodiversiteit in de (bos) singels. Ten aanzien van het ergste achterstallige boomonderhoud is in 2023 groot onderhoud uitgevoerd aan circa 2100 bomen in Coevorden, Dalen en Oosterhesselen

(Bos)singelonderhoud

In 2023 is circa 14 ha aan (bos) singels onderhouden. Dit komt neer op circa 28 km aan (bos)singels (uitgaande dat een singel circa 5 meter breed is). Om de biodiversiteit in de (bos) singels te verbeteren zijn na de dunning meerdere soorten lokaal inheemse struiken aangeplant (circa 1500 struiken).

De locaties die zijn gesnoeid en aangeplant bevinden zich in de plaatsen Coevorden, Dalen, Sleen, Wachtum en Oosterhesselen.

Aanplant bloembollen

Ter bevordering van de biodiversiteit maar ook als kijkfunctie zijn er in 2023 bloembollen op de begraafplaatsen en op de Weeshuisweide. In totaal is er circa 1100 m² aan bollen aangeplant (circa 152000 stuks bollen)

Plantsoenherstel en vervanging

In 2023 is er 2926 m² aan plantsoen vervangen en hersteld vanuit het renovatieproject.

Onderhoudslasten in 2023

In 2023 hebben wij € 1.313.000 uitgegeven aan het onderhoud van het openbaar groen en € 354.000 aan het onderhoud van de begraafplaatsen. Dit betreffen de kosten van goederen en diensten van derden (waaronder de inhuur van medewerkers van de EMCO-groep). De inzet van onze eigen man- en tractie-uren maken geen onderdeel uit van deze kosten.

Openbare verlichting

Het onderhoud aan de verlichting is uitgevoerd. Het besluit voor het saneren van de openbare verlichting in het buitengebied is teruggedraaid. Het vervangen van de oudste verlichting door LED is in uitvoering.

Lasten in 2023

In 2023 is € 228.000 uitgegeven aan het beheer en onderhoud van de openbare verlichting. Hiermee zijn de vervangingen, het beheer en onderhoud, de (nood)reparaties en de remplace bekostigd. Bij onderhoud en defecten is zoveel mogelijk rekening gehouden met de voortgang en uitvoering van het beleidsplan.

Investeringskrediet 2023

Voor het vervangingsplan van de openbare verlichting is in 2023 een investeringskrediet van € 358.000 beschikbaar gesteld. In verband met teruggave van een verstrekte opdracht door de aannemer in 2022 heeft uitvoering niet plaatsgevonden. Hierdoor is het investeringskrediet doorgeschoven naar 2023 en heeft uitvoering dit jaar plaatsgevonden.

Oeververbindingen

In het kader van de uitvoering van het beheerplan civieltechnische kunstwerken 2019-2023 zijn wij eind 2022 gestart met het actualiseren hiervan, de actualisatie hiervan is ondertussen afgerond en heeft geresulteerd in het beheerplan kunstwerken 2022 - 2026. In de tussentijd is de brug in Wezuperbrug vervangen evenals de brug in Oosterhesselen. Naast deze vervangingswerkzaamheden is er ook groot onderhoud uitgevoerd aan de brug over het Zwinderse kanaal in Geesbrug.

Lasten in 2023

In 2023 hebben wij een bedrag van € 489.000 uitgegeven aan het onderhoud van oeververbindingen.

Riolering

In het kader van de DPRA (Delta Plan Ruimtelijke Adaptie) is in 2019 de stresstest uitgevoerd in het gebied van de Noordelijke Vechtstromen. Vanuit deze samenwerking DPRA zijn in de afgelopen periode subsidiegelden aangevraagd waardoor wij versneld projecten hebben kunnen uitvoeren. Onder deze projecten vallen de rioleringsprojecten. Voorbeeld hiervan zijn de rioolreconstructies Dalerpeel, Dalen en Sleen. Door de recente prijsstijgingen van materialen hebben wij in 2023 Sleen niet kunnen uitvoeren en is dit dus doorgeschoven naar 2024.

Lasten en rioolheffing in 2023

De exploitatie- en kapitaallasten die samenhangen met het onderhoud van het rioleringsstelsel worden grotendeels bekostigd uit de rioolheffing. In 2023 bedroegen de totale kosten voor het beheer en onderhoud van het rioolstelsel € 3.506.000. De opbrengsten uit de rioolheffing was in 2023 € 3.707.000 . Per saldo hebben wij € 108.000 teruggestort aan de voorziening riolering.

Wegen

In 2023 zijn de budgetten benut voor het uitvoeren van het geplande onderhoud. De financiële afrekening van de laatste asfaltvakken zijn vanwege het weer verschoven naar 2024.

Lasten in 2023

In 2023 hebben wij op het product verhardingen € 1.750.000 uitgegeven aan het onderhoud aan de gemeentelijke wegen.

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf geven wij inzicht in en leggen wij verantwoording af over het gevoerde treasurybeheer in 2023. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Saldobeheer en intern liquiditeitsbeheer

Met een liquiditeitsplanning houden wij inzicht in het verloop van onze liquiditeitspositie gedurende het jaar, we stemmen onze inkomende en uitgaande geldstromen op elkaar af. We streven er naar zo weinig mogelijk langlopende financieringsmiddelen aan te trekken. Hierbij zien wij er op toe dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat wij onze verplichtingen tijdig kunnen nakomen.

Financieringsrisico's en rentebeheer

Om vooral de financieringsrisico's te beperken staan in de wet fido twee instrumenten: de rente risiconorm en de kasgeldlimiet.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag dat de gemeente mag financieren met kortlopende financieringsmiddelen, dat wil zeggen negatieve stand op de rekening-courant en leningen met een looptijd van maximaal één jaar. De norm is 8,5% van het begrotingstotaal. Voor het jaar 2023 bedraagt de kasgeldlimiet € 12.453.000 (2022: € 9.302.000).

TOETSING AAN KASGELDLIMIET					
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
	Limiet	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Begrotingstotaal 2023		146.510	146.510	146.510	146.510
Toegestane kasgeldlimiet					
- in procenten van de grondslag		8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
- in bedragen		12.453	12.453	12.453	12.453
Omvang vlottende korte schuld					
Opgenomen gelden, korter dan 1 jaar		0	0	0	0
Schuld in rekening-courant		-3.390	-3.887	-3.268	-4.922
Gestorte gelden door derden, korter dan 1 jaar		0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld		0	0	0	0
Totaal		-3.390	-3.887	-3.268	-4.922
Vlottende middelen					
Contante gelden in kas		23	8	11	6
Tegoeden in rekening-courant		979	1.059	1.042	1.121
Overige uitstaande gelden, korter dan 1 jaar		9.128	7.783	8.117	8.701
Totaal		10.131	8.850	9.169	9.828
Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld		-6.741	-4.963	-5.902	-4.906
Toegestane kasgeldlimiet		12.453	12.453	12.453	12.453
Ruimte (+)/overschrijding (-)		19.195	17.416	18.355	17.359

Renterisiconorm

Het tweede instrument om de rente- en de financieringsrisico's te beperken is de zogenaamde renterisiconorm. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen mogen niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

De berekening van de renterisico's op de vaste schuld vindt plaats volgens het onderstaande model. Het overzicht bevat eveneens de toetsing aan de voor ons geldende norm. Hieruit blijkt dat wij in 2023 ruimschoots onder de gestelde norm zijn gebleven.

TOETSING AAN RENTERISICONORM		
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Begroting	Realisatie
Berekening renterisico		
Renteherzieningen	0	0
Aflossingen	8.255	8.068
Renterisico	8.255	8.068
Berekening renterisiconorm		
Begrotingstotaal	146.510	142.239
Percentage conform regeling	20%	20%
Renterisiconorm	29.302	28.448
Toetsing renterisico aan norm		
Renterisico	8.255	8.068
Renterisiconorm	29.302	28.448
Ruimte onder de renterisiconorm	21.047	20.380

Financieringsbehoefte

In het volgende overzicht geven wij het verloop van de opgenomen langlopende geldleningen weer. Een gedetailleerd overzicht van de portefeuille vindt u in bijlage 2 van dit jaarverslag.

OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN				
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
	Boekwaarde 01-01	Opname	Aflossing	Boekwaarde 31-12
Algemeen	60.325	0	8.068	52.258
Waarborgsommen	15	0	0	15
Totaal	60.341	0	8.068	52.273

Onderstaand volgt een overzicht van de door de gemeente aan derden verstrekte langlopende geldleningen.

AAN DERDEN VERSTREKTE LANGLOPENDE GELDLENINGEN				
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
	Boekwaarde 01-01	Verstreking	Aflossing	Boekwaarde 31-12
Nutsbedrijven	519	0	0	519
ROC	2.500	0	0	2.500
St. Glasvezel Zuidenveld	3.163	0	144	3.019
Personeel	367	0	18	350
Overige instellingen	718	0	71	647
Totaal	7.268	0	232	7.035

Schatkistbankieren

Dagelijks worden de saldi van onze bankrekeningen geraadpleegd. Alle tegoeden boven het drempelbedrag worden afgestort in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Deze afroaming wordt automatisch door BNG geregeld. Indien de stand van de liquide middelen het toelaat worden deze tegoeden weer teruggehaald. Blijft ons liquiditeitssaldo beneden het drempelbedrag, dan hoeft er geen bedrag gestort te worden in de schatkist. In 2023 hadden wij een bedrag in 's Rijks schatkist staan. We hebben de norm niet overschreden in 2023.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren					
<i>Bedragen x €1.000</i>					
Drempelbedrag	2.845				
	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal	
	1	2	3	4	
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	27	40	6	31	
Ruimte onder het drempelbedrag	2.817	2.805	2.839	2.814	
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-	
Berekening drempelbedrag					
Begrotingstotaal verslagjaar	142.239				
Drempelbedrag	2.845				
Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal	
	1	2	3	4	
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	2.468	3.630	536	2.838	
Dagen in het kwartaal	90	91	92	92	
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	27	40	6	31	

Renteresultaat

Voor de toerekening van rente aan investeringen op de programma's hanteerden wij in 2023 een voorgecalculeerd omslagpercentage van 1,5%. Dit is een gewogen gemiddelde waarbij wij in lijn met de landelijke notitie Rente van de commissie BBV bewegen binnen een bandbreedte van plus en min 0,5%.

Voor 2023 is de interne rekenrente nacalculatorisch gelijk gesteld aan de gemiddelde daadwerkelijk betaalde rente namelijk 1,09% . Hierdoor is het renteresultaat €0,-. Het renteresultaat was begroot op een voordeel van €219.000.

RENTETOEREKENING 2023		
De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.276.027
De externe rentebaten	-/-	162.877
Saldo door te rekenen externe rente		1.113.150
De aan grondexploitatie doorberekende rente	-/-	294.887
De rente van projectfinanciering die aan het desbetreffende programma moet worden toegerekend	-/-	0
De rentebaar van doorverstrekte leningen die aan het desbetreffende programma moet worden toegerekend	+	0
Aan programma's toe te rekenen externe rente		818.264
Rente over eigen vermogen		175.095
Rente over voorzieningen		0
Totaal aan programma's toe te rekenen rente		993.359
De werkelijk aan programma's toegerekende rente (renteomslag)	-/-	993.359
Renteresultaat		0

EMU-saldo

Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid. Om te voorkomen dat de overheidsfinanciën van EMU-landen ontsporen, hebben de lidstaten van de Europese Unie afgesproken dat het EMU-tekort maximaal 3% van het bruto binnenlands product (bbp) mag bedragen. In dit maximale tekort hebben, naast de Rijksoverheid, ook gemeenten en provincies een aandeel. Voor de jaren 2019-2022 is afgesproken dat de gezamenlijke ruimte voor de decentrale overheden 0,4% van het bbp bedraagt. Het collectieve aandeel van de gemeenten is 0,27% van het bbp.

De berekening in het hierna opgenomen overzicht resulteert in een positief totaalbedrag. Dit betekent dat wij een positieve bijdrage leveren aan de beperking van het EMU-tekort in Nederland.

BEREKENING EMU-SALDO	
<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Omschrijving	2023
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c) (bij "-" is saldo nadelig)	7.638
Mutatie (im)materiele vaste activa	3.104
Mutatie voorzieningen	-876
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.899
Verwachte boekwinst bij verkoop van effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiele vaste activa	0
Berekend EMU-saldo	5.557

Ontwikkeling van de financieringspositie

In onderstaand overzicht geven we het verloop en de ontwikkeling van onze financieringspositie weer. Het eerste overzicht geeft weer in welke mate wij onze vaste activa hebben gefinancierd met eigen vermogen en langlopende schulden. Er is sprake van een financieringstekort: wij hebben meer langlopend eigen en vreemd vermogen dan bezittingen met een lange gebruiksduur. Dit tekort betekent dat wij een deel van onze vaste activa met 'kort geld' (rekening courant) financieren.

Ontwikkeling financieringspositie	2022	2023
bedragen * € 1.000		
Boekwaarde investeringen		
- immateriële vaste activa	0	0
- materiële vaste activa	101.487	104.505
- financiële vaste activa	8.672	8.759
A	110.159	113.264
Financiering		
- eigen vermogen	48.648	51.562*
- voorzieningen	5.206	4.330
- langlopende schulden	60.341	52.273
- rekeningresultaat	9.176	0
B	123.371	108.165
Financieringsoverschot B - A	13.212	-5.099
Investeringen grondexploitatie	9.830	7.931
Financieringspositie incl. grondexploitatie	-3.382	13.030
Toename financieringspositie		16.412

* Het verschil met het eigen vermogen op de balans is het rekeningresultaat 2023.

Herkomst en besteding middelen

Onderstaand overzicht laat de veranderingen op de balans en onze liquiditeitspositie zien. Daarmee geven we inzicht waar onze financiële middelen vandaan komen en waarvoor ze zijn ingezet. De afname van posten die rechts op de balans staan (passivaposten) worden gezien als bestedingen, bijvoorbeeld de onttrekking aan reserves en voorzieningen en het aflossen van leningen. Daarnaast wordt de toename van van activaposten (links op de balans) gezien als bestedingen, zoals investeringen. Het tegenovergestelde daarvan wordt gezien als middelen, zoals de afschrijving en aflossing op activa en het aantrekken van nieuwe leningen.

Herkomst en besteding middelen	2023
Herkomst	
- afschrijving / aflossing	5.020
- storting in reserves	12.221
- storting in voorzieningen	383
- opname geldleningen	9
- desinvesteringen grondexploitatie	2.579
- toename rekeningresultaat	
A	20.212
Besteding	
- saldo investeringen / desinvesteringen	8.217
- onttrekking aan reserves	9.308
- onttrekking aan voorzieningen	1.166
- aflossing opgenomen leningen	8.077
- investeringen grondexploitatie	680
- afname rekeningresultaat	9.176
B	36.624
B - A	16.412

Openbaarheidsparagraaf

Wet open overheid (Woo)

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet heeft de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen. Het uitgangspunt is dat overheidsinformatie openbaar is voor iedereen. Openheid en transparantie zijn essentieel voor het vertrouwen tussen inwoners en de gemeente. Inwoners worden daarin gesterkt door de informatie die de gemeente beschikbaar stelt. De toegang tot publieke informatie, zonder daarbij een belang te hoeven stellen, is sinds de invoering van de Woo een expliciet recht geworden. Tijdens het produceren van informatie moet al rekening worden gehouden met de publicatie ervan. Dit vraagt om een cultuurverandering rond de omvang met informatie en om goede informatiehuishouding. De Woo bevat twee hoofdonderdelen: actieve openbaarmaking en passieve openbaarmaking. Op deze twee onderdelen zal hieronder worden ingegaan, gevolgd door een overzicht van de afgehandelde Woo-verzoeken in 2023.

Actieve openbaarmaking

Actieve openbaarmaking is een nieuw onderdeel in de Woo. Om duidelijkheid en transparantie te vergroten, is het de bedoeling dat overheden zelf actief documenten openbaar gaan maken. De Woo bevat 11 informatiecategorieën die verplicht actief openbaar moeten worden gemaakt. Deze actieve openbaarmaking heeft een gefaseerde inwerkingtreding. De verplichtingsdata per informatiecategorie stelt het Rijk vast. In 2023 zijn er geen verplichtingen vastgesteld voor het actief openbaar maken. Zicht op inwerkingtreding van de eerste informatiecategorieën is er nog niet. Van belang is dat onze gemeentelijke informatiehuishouding op orde is en dat er inzicht wordt verkregen in de benodigde (aanpassingen van de) IT-voorzieningen. Onze gemeentelijke informatie moet, ongeacht de vorm, op een geordende en toegankelijke manier worden bewaard. Op onze gemeentelijke website wordt al veel informatie geplaatst. Zo zijn de vergaderstukken van de gemeenteraad toegankelijk en kan online een raadsvergadering live worden gevolgd. De besluitenlijst van het college van burgemeester en wethouders wordt op de website gepubliceerd. In 2023 zijn we een pilot gestart met het publiceren van de afgehandelde Woo-verzoeken op onze gemeentelijke website. Het publiceren van Woo-verzoeken is één van de informatiecategorieën die verplicht zal worden. Vooruitlopend op deze verplichting, doen we nu al ervaring op met het publiceren van de Woo-verzoeken.

Passieve openbaarmaking

Passieve openbaarmaking is het op verzoek documenten openbaar maken voor een ieder. Dit wordt ook wel een Woo-verzoek genoemd (voorheen Wob-verzoek). Iedereen kan, zonder een belang te hoeven stellen, vragen om documenten over een bepaald onderwerp openbaar te maken. Het gaat hierbij om bestaande documenten, opgemaakt of ontvangen door de gemeente. In 2023 zijn trainingen gegeven aan teams die met regelmaat Woo-verzoeken behandelen. In deze training werden collega's van begin tot eind meegenomen in het proces voor het afhandelen van Woo-verzoeken. Dit zorgt voor een efficiëntere en uniforme werkwijze. Daarnaast is er een

aanbestedingstraject doorlopen voor de aanschaf van nieuwe anonimiserings- en laksoftware. De nieuwe software kan automatisch persoonsgegevens herkennen en weglakken. Dit scheelt veel tijd in de afhandeling van Woo-verzoeken.

Monitoring Woo-verzoeken

Het aantal Woo-verzoeken blijft jaarlijks stijgen. In 2022 zijn er 43 Woo-verzoeken afgehandeld, terwijl er in 2023 66 Woo-verzoeken zijn afgehandeld. Het recht op informatie leeft onder onze inwoners en de Woo wordt hiervoor veel benut. Hieronder zijn de in 2022 en 2023 afgehandelde Woo-verzoeken weergegeven per team, programma of cluster. We zien een stijging in het aantal Woo-verzoeken over actuele onderwerpen die spelen in onze gemeente, bijvoorbeeld het programma Vitaliseren Vakantieparken. Van de 66 Woo-verzoeken zijn er 24 ingediend door één inwoner. Dat verklaart mede de stijging ten opzichte van vorig jaar.

Teams	Aantallen Woo-verzoeken	
	2022	2023
KCC, Burgerzaken en Belastingen	2	4
Maatschappelijke Ondersteuning	2	1
Omgevingsontwikkeling	12	22
Economie & Leefbaarheid	7	14
Vastgoed & Infrastructuur	2	5
Programma Vitaliseren Vakantieparken	3	9
Programma Vluchtelingenopvang	13	1
Juridische zaken & Inkoop	2	8
Bestuurs- en kabinetzaken	0	2
Totaal aantal Woo-verzoeken	43	66

Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf informeren wij u over de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

ICT/ Informatiemanagement

Ons doel is en blijft dat inwoners en collega's kunnen vertrouwen op een stabiele, moderne en veilige digitale omgeving. Als i-organisatie zorgen wij voor een informatiehuishouding die dat mogelijk maakt.

In 2023 is er hard gewerkt aan het doorlopend versterken en up-to-date houden van onze informatiesystemen. Onze externe dienstverlening is, onder andere, verbeterd door de implementatie van een nieuw afsprakensysteem voor de balies. De interne dienstverlening is mede vooruitgegaan door het in gebruik nemen van een nieuw meldingen-systeem (Topdesk). Ook zijn we, binnen een gecontroleerde en veilige setting, gestart met het inzetten van Artificial Intelligence door een zelfgebouwde chatbot in te zetten voor zoekopdrachten van onze inwoners.

In BOCE-verband is verder ingezet op samenwerking door gezamenlijk projecten uit te voeren. Een succesvol voorbeeld is het project Samenhangende Registraties, waarin een gezamenlijke basis is gelegd voor het uitvoeren van informatiearchitectuur binnen de gemeentelijke organisaties. Ook is er hard gewerkt door afgevaardigden van Emmen, Borger-Odoorn en Coevorden aan een flinke update van de Dienstverleningsovereenkomst. Het resultaat is dat wij als Coevorden meer controle en inbreng hebben in de samenwerking ten aanzien van de automatisering. De nieuwe DVO wordt

naar verwachting in het derde kwartaal van 2024 ter goedkeuring voorgelegd. Voor alle duidelijkheid: onze samenwerking in BOCE-verband beperkt zich op dit moment met name tot de automatiseringskant van onze werkplakken en (nog) veel minder de informatiseringskant.

Naast nieuwe applicaties hebben we wederom een mooie kwaliteitsverbetering gerealiseerd op functioneel beheer gebied, door goed te luisteren naar de behoeften van onze gebruikers en dit te vertalen in de applicaties. We gaan steeds meer toe naar het proactief beheren van onze applicaties, waarbij er zoveel mogelijk vanuit de gebruiker wordt gedacht. Ook hebben onze eigen processen de nodige aandacht gehad in 2023. Vooral de accountgesprekken, waarin onze informatieadviseurs periodiek en volgens een vaste methode, in gesprek gaan met alle onderdelen van de organisatie hebben ons veel opgeleverd. Doordat we (bijna) altijd gelijk betrokken zijn bij nieuwe ontwikkelingen, zorgen we ervoor dat informatiesystemen aansluiten bij hetgeen wij al gebruiken, nieuwe applicaties alleen worden aangeschaft als het functionaliteit biedt die nog niet in huis is en dat de contractuele- en informatieveiligheidsaspecten op orde zijn. Hierdoor is de lijst met de zogeheten schaduw IT flink afgenomen. Door het opzetten van een solide projectportfolio is onze grip op de werkvoorraad verder verstevigd; we zijn als i cluster duidelijk zichtbaar en voelbaar steeds meer in control.

In 2023 hebben wij actief bijgedragen aan de SamenSlimmerWerken projecten zoals Informatiebeleid & Architectuur, Procesmanagement en Gegevensmanagement. Tot slot nog aandacht voor de dit jaar opgezette hernieuwde visie op Zaakgericht werken, dat in 2024 een vervolg gaat krijgen. In 2024 gaan we door met de professionalisering van onze i-organisatie. Dit doen we door onze interne en externe processen te optimaliseren en standaardiseren, door op de hoogte te blijven van ontwikkelingen in de markt en inzet te leveren aan het programma SamenSlimmerWerken. Dit doen wij altijd met het doel de dienstverlening aan onze inwoners en collega's te verbeteren. Om optimaal gebruik te kunnen maken van de kansen die digitalisering ons biedt, is bovenstaande inzet (informatie-architectuur, advies, functioneel beheer etc) noodzakelijk. Deze is echter nog niet structureel geformaliseerd in onze formatie.

Informatieveiligheid

Informatieveiligheid heeft in sterke mate te maken met het afwegen van risico's en de bewuste omgang met informatie in de organisatie. Met ons informatieveiligheidsbeleid en onze procedures willen we borgen dat informatie beschikbaar, integer en vertrouwelijk is.

In 2023 is er gewerkt met een doorlopend bewustwordingstraject op het gebied van informatieveiligheid. Er hebben diverse phishingtests plaatsvonden, er zijn voor medewerkers presentaties gegeven, er worden regelmatig berichten op Hofnet geplaatst en medewerkers hebben een e-learningplatform aangeboden gekregen. Ook voor 2024 zal dit bewustwordingstraject worden voortgezet waarbij we met een nieuwe tool gaan werken waarbij medewerkers regelmatig, eens per week, een vraag en informatie krijgen aangeboden via e-mail. Hiermee hopen wij het bewustzijn van de medewerkers over informatieveiligheid nog meer te vergroten.

Sinds 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. Dit normenkader geldt voor de gehele overheid en is gebaseerd op de internationale standaard voor informatieveiligheid, de NEN-ISO 27000 serie. Het normenkader gaat uit van risicomanagement en de rol en verantwoordelijkheid van leidinggevend en bestuurders daarin. Ook al is de BIO al sinds 2020 van kracht, pas in 2023 hebben wij onze eigen Chief Information Security Officer (CISO) kunnen aanstellen die sindsdien een flinke impuls aan onze informatieveiligheid heeft kunnen geven. Op basis van de interne audit is nu een plan gemaakt zodat wij in 2025 een externe audit kunnen laten uitvoeren. De inzet van deze CISO is nog niet geformaliseerd in de loonsom.

Verantwoording ENSIA

Jaarlijks wordt er middels de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) een zelfevaluatie op de informatieveiligheid uitgevoerd. Deze zelfevaluatie is onder meer gericht op de wet- en regelgeving en beveiligingsnormen.

Middels de collegeverklaring inzake DigiD en Suwinet en diverse rapportages wordt verantwoording afgelegd aan de verticale toezichthouders over informatiebeveiliging. Voor de horizontale verantwoording worden deze documenten ondersteund met een aparte toelichtingsrapportage. In de collegeverklaring inzake DigiD en Suwinet over 2023 wordt aangegeven dat alle vijf de DigiD aansluitingen en Suwinet voldoen aan alle normen.

BAG en BRO

Gemeente Coevorden heeft de afgelopen jaren te weinig aandacht

gehad voor haar basisregistraties. Dit heeft zich onder meer geuit in lage scores in de ENSIA. De toezichthouder voor de BAG heeft ons daar inmiddels op aangesproken en er zijn gesprekken geweest met de toezichthouder. Er is een actieplan opgesteld om de achterstanden op de BAG zo rond de zomer van 2024 in te hebben gelopen. In het nieuwe organisatiemodel is er een cluster gegevensmanagement opgenomen waar de verantwoordelijkheden rondom onderhoud van de basisregistraties zijn belegd. Hiermee hebben we dan structureel aandacht hiervoor als gemeente en zal regulier naar het concernmanagement over de status van de basisregistraties worden gerapporteerd.

Van data naar informatie

Datagedreven werken kende een nadrukkelijke plek in het Programma Toekomstbestendige organisatie, later Programma Samen Slimmer Werken genoemd. Mede ook door samenwerking met andere SSW projecten hebben we in 2023 kunnen werken aan een professionaliseringslag op zowel het gebied van beleid, management en organisatie.

Een gedegen basis is noodzakelijk. Er is in 2023 een advies opgesteld voor het te volgen proces ten aanzien van de realisatie van een toekomstbestendig datawarehouse. Dit zal doorlopen in 2024.

Daarnaast heeft ook de professionaliseren van het Cluster BI een vervolg gekend. Vanuit het Programma SSW is een grote claim gedaan op expertise en daarmee capaciteit van het cluster BI. Om te voldoen aan de verwachtingen vanuit zowel het Programma maar ook zeker vanuit de organisatie is er in 2023 bijgestuurd op inzetbaarheid.

Daarnaast is er een opdrachtverkenning gestart om de werkwijze te standaardiseren en te uniformeren. Hier wordt ook de beleidsmatige basis geborgd. Dit beleid wordt organisatiebreed en duurzaam toegepast ter ondersteuning van sturing op beleid, plannen, processen en als instrument voor signalering en analyse van trends en ontwikkelingen gerelateerd aan maatschappelijke opgaven. De uitvoering van de opdracht zal in 2024 doorgang vinden.

Gegevensbescherming

In 2023 is er ingezet op het verder professionaliseren van de gegevensbescherming en de informatiebeveiliging. Dit hebben wij gedaan door in te zetten op de volgende onderdelen:

Bewustwording

De aandacht voor bewustwording voor privacy en informatiebeveiliging blijft een belangrijk onderwerp. De bewustwording binnen de organisatie is er, maar de wens is om dit verder uit te breiden. De huidige bewustwordingstool voldoet niet en in 2023 is besloten om een nieuwe bewustwordingstool aan te schaffen, waar in 2024 gebruik van kan worden gemaakt. Deze tool is compleet aan te passen naar de wensen en behoeften die er op dit moment zijn en in de toekomst kunnen komen. Zo wordt aandacht besteed aan de onderwerpen die meer aandacht behoeven.

Gegevens effectbeoordelingen (DPIA)

In 2023 is er meer inzicht gekomen in de uitgevoerde en nog uit te voeren DPIA. Binnen de hele organisatie hebben er gesprekken plaatsgevonden over de huidige stand van zaken met betrekking tot DPIA. Er is veel ondersteuning gegeven bij het maken van een DPIA. Om nog meer bekendheid te creëren wordt begin 2024 een masterclass georganiseerd voor de collega's die regelmatig te maken (kunnen) krijgen met het uitvoeren van een DPIA.

Privacy by design en privacy by default

In de samenwerking met het team Advies & Services is in 2022 een checklist gemaakt bij de implementatie van nieuwe applicaties. In 2023 is er uitvoering gegeven aan de checklist. Bij elke implementatie van een nieuwe applicatie wordt gebruik gemaakt van de checklist.

Meldplicht Datalekken

Door meer aandacht te besteden aan de bewustwording rondom datalekken en incidenten, wordt er meer melding gemaakt van eventuele datalekken en incidenten. Het vaststellen van en het meer bekendheid geven aan het meldingsproces van datalekken en incidenten binnen de gemeente staat op de kalender voor 2024.

Verwerkersovereenkomsten

Het standaard format, welke verplicht is gesteld door VNG, wordt gehanteerd binnen onze

gemeente. Het gemotiveerd afwijken van het format is enkel mogelijk in samenspraak met de Privacy Officer. Hierbij wordt in het contractenregister, waar alle afgesloten verwerkersovereenkomsten binnen de gemeente worden opgeslagen, gemotiveerd weergegeven waarom er is afgeweken van de standaard en wat de afwijking inhoudt.

Beleid en toekomstvisie

In 2023 is aandacht besteed aan de professionalisering van gegevensbescherming en informatiebeveiliging. Afgelopen jaar is gekeken wat de huidige stand van zaken met betrekking tot dit onderwerp is en waarin geïnvesteerd moet worden om die professionaliseringsslag te kunnen maken. Er zijn concrete plannen opgesteld om het beleid en de toekomstvisie vast te kunnen stellen in 2024. Hierin zit ook het verzoek om de functie van Privacy Officer structureel te beleggen.

Feiten en cijfers 2022

Incidenten opgenomen in het lokale register: 14

Incidenten gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens: 5

Verzoek tot inzage (bekend bij het privacy team): 5

Onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid

Op grond van de verordening doelmatigheid en doeltreffendheid voeren wij jaarlijks minimaal één onderzoek uit naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van een thema, het zogeheten 213a-onderzoek. In de verordening is opgenomen dat wij de gemeenteraad in de paragraaf Bedrijfsvoering in de Programmabegroting informeren over het onderwerp van het onderzoek. In 2023 zullen wij een onderzoek uitvoeren naar het zaakgericht werken. We constateren in toenemende mate dat er aanzienlijke verschillen zijn tussen zaken. We willen verkennen of dat ook leidt tot een andere behoefte in de wijze waarop we zaakgericht werken. Door de ontstane vacature van public controller is dit onderzoek in 2023 helaas niet uitgevoerd.

Rapportage juridische procedures

In deze alinea wordt verslag gedaan van de juridische procedures. Het aantal bezwaarschriften wordt toegelicht, gevolgd door het aantal geregistreerde klachten en klachten bij de Nationale ombudsman. Het aantal Woo-verzoeken wordt in de Openbaarheidsparagraaf toegelicht.

Bezwaarschriften

In 2023 zijn meer bezwaarschriften binnengekomen ten opzichte van 2022. 87 bezwaarschriften in 2022 en 119 bezwaarschriften in 2023. De lichte stijging in het aantal bezwaarschriften komt onder meer doordat meerdere bezwaren waren gericht tegen één besluit. De meeste bezwaarschriften hebben betrekking op Actief voor Werk (41 bezwaarschriften) en Omgevingsontwikkeling (26 bezwaarschriften).

Het merendeel van de bezwaarschriften wordt afgehandeld middels ambtelijk horen (bij onder andere Actief voor Werk), of (informeel) afgehandeld voordat het de bezwaarschriftencommissie bereikt. In 2023 gaf de bezwaarschriftencommissie advies over 22 bezwaarschriften.

In 2023 adviseerde de commissie 6 keer het bestreden besluit gegrond te verklaren/het bestreden besluit te herroepen. 5 keer gaf de commissie het advies om de motivering van het bestreden besluit aan te passen. In 2023 week het bestuursorgaan in de beslissing op bezwaar 1 keer af van het advies van de commissie.

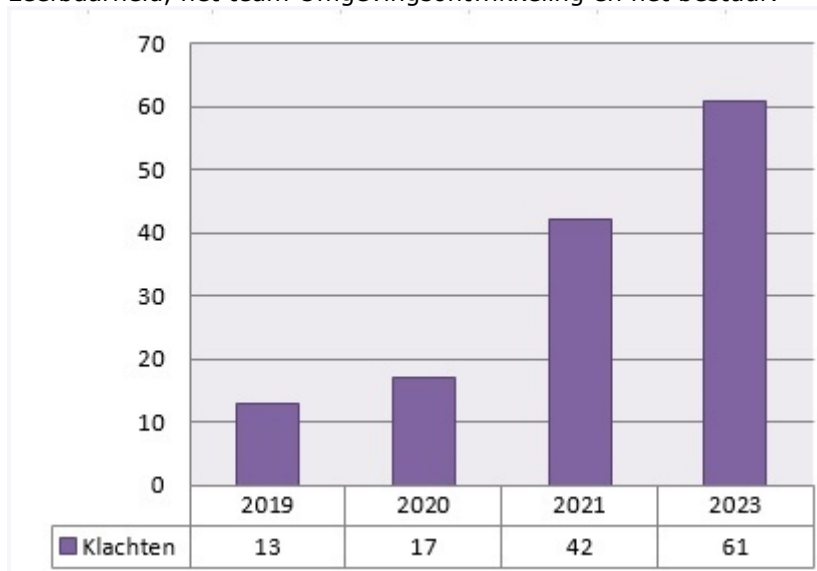
Aantallen ontvangen bezwaarschriften		
Teams	2022	2023
Economie & Leefbaarheid	2	12
Omgevingsontwikkeling	28	26
Vastgoed & Infrastructuur	1	12 (waarvan 10 tegen hetzelfde besluit)
KCC, Burgerzaken en Belastingen	-	-
Actief voor Werk	41	41
Maatschappelijke Ondersteuning	11	19
Jeugd	3	3
Advies & Middelen	-	1
RUD (Regionale uitvoeringsdiensten)	1	5
Totaal aantal bezwaarschriften	87	119

Klachten

Sinds 2017 verstrekken wij informatie over de klachtbehandeling in het jaarverslag. Hieronder geven wij het aantal ingekomen klachten weer, waarbij een vergelijk wordt gemaakt met de afgelopen vier jaren. Vervolgens worden de klachten onderverdeeld per team en wordt aangegeven of er sprake is van een éénduidig beeld. Tot slot wordt weergegeven hoeveel klachten er zijn ingediend bij de Nationale ombudsman en hoe deze zijn afgehandeld.

Geregistreerde klachten

Ten opzichte van 2022 is het aantal klachten flink gestegen. In 2023 heeft de gemeente Coevorden 61 klachten ontvangen. De stijging van het aantal klachten is te verklaren doordat één inwoner 19 klachten heeft ingediend. Deze klachten hebben grotendeels betrekking op het team Economie & Leefbaarheid, het team Omgevingsontwikkeling en het bestuur.

Hieronder zijn de ingediende klachten uit 2023 onderverdeeld over de verschillende teams.

Aantallen klachten	
Teams	2023
Maatschappelijke Ondersteuning	13
Actief voor Werk	4
KCC, Burgerzaken en Belastingen	10
Omgevingsontwikkeling	11
Economie & Leefbaarheid	13
Advies & Middelen	2
Jeugd	1
Vastgoed & Infrastructuur	3
Bestuur	4
Totaal aantal klachten	61

Inhoud klachten

Afgezien van de 19 klachten die afkomstig zijn van dezelfde inwoner, is er geen eenduidig beeld over de ingediende klachten. De ingediende klachten betreffen verschillende onderwerpen en gedragingen.

Klachten Nationale ombudsman

Na de klachtafhandeling is het mogelijk dat de klager niet tevreden is met de gemeentelijke afhandeling. De mogelijkheid staat dan open om naar de Nationale ombudsman te stappen. In 2023 heeft de Nationale ombudsman 17 klachten ontvangen die betrekking hebben op de gemeente Coevorden. Hiervan zijn 2 klachten afgewezen en 15 klachten in behandeling genomen. De Nationale ombudsman heeft op twee dossiers geïntervenieerd en op één dossier heeft een onderzoek plaatsgevonden wat heeft geresulteerd in een brief met een oordeel van de Nationale ombudsman. In de overige 12 dossiers heeft de Nationale ombudsman de klager terugverwezen naar de gemeente Coevorden.

Het voorkomen van fraude en onregelmatigheden

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Coevorden is zich bewust van inherente risico's van fraude die, zowel intern als extern, worden gelopen bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken. Het college heeft in 2022 een frauderisicoanalyse opgesteld om de risicogebieden te identificeren en bewustwording te creëren. Deze frauderisicoanalyse zal in 2024 nog verder uitgebreid worden, waarin ook misbruik en oneigenlijk gebruik onderdeel van zal gaan worden. Vanuit de bedrijfsvoering is er verhoogde aandacht voor de inrichting van onze administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) ten aanzien van de geïdentificeerde risicogebieden en tevens worden de relevante geldstromen/processen betrokken in de interne controles die gedurende het jaar worden uitgevoerd.

Stakeholders van de gemeente moeten er op kunnen vertrouwen dat wij op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zaken doen. De gemeente beschikt over een uitgebreid scala aan zogenaamde soft controls. Iedere medewerker van de gemeente Coevorden legt bij indiensttreding een ambtseed of ambtsbelofte af en overlegt een verklaring omtrent gedrag. Daarnaast beschikt gemeente Coevorden over een vastgestelde regeling en gedragscodes, onder andere op het gebied van nevenwerkzaamheden en financiële belangen, welke openbaar beschikbaar zijn. De gemeente Coevorden beschikt daarnaast over een regeling melden integriteitsschending en de organisatie heeft een externe vertrouwenspersoon beschikbaar waar eventuele misstanden vertrouwelijk kunnen worden gemeld.

Onze (financiële) processen en systemen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheidingen, zogenaamd hard controls. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwickelen en/of zelfstandig toegang heeft tot activa.

Ondanks alle beheersingsmaatregelen resteert het risico dat management of directie maatregelen doorbreekt en het risico van samenspanning tussen medewerkers. Transparante besluitvorming, de governance structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid

van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen dragen er toe bij dat onregelmatigheden worden gesignaleerd.

De afgelopen jaren zijn er regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Informatiebeveiliging vanuit de perspectieven continuïteit, fraude en privacy heeft een hoge prioriteit.

Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordelen de CISO en privacy officer de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen. Periodiek wordt de beheersing van informatiebeveiliging getoetst, zowel intern, maar ook extern vanuit de sector. Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het informatiebeveiligingsproces.

Geconcludeerd, het college is van mening dat, met alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen, de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk zijn en op een adequate wijze aandacht krijgen.

Rechtmatigheidsverantwoording

In de jaarrekening 2023 is voor het eerste jaar een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen door het college. De rechtmatigheidsverantwoording ziet toe op 3 rechtmatigheidscriteria, namelijk het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden voor de genoemde rechtmatigheidscriteria is het college van mening dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties *onrechtmatig* tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In deze paragraaf is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken van de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf beschrijft het College welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Hieronder per rechtmatigheidscriterium uitgeschreven welke constatering er gedaan zijn met betrekking tot de rechtmatigheid vanuit de interne controle.

Begrotingscriterium

Binnen het begrotingscriterium zijn onrechtmatigheden geconstateerd die de rapportagegrens van € 100.000 overschrijden en derhalve in deze paragraaf worden toegelicht.

1. Overschrijding lasten (op programmaniveau): Het totaal aan bruto onrechtmatigheid op de de overschrijding lasten komt op een bedrag van € 5.418.000. Deze fouten zijn onrechtmatig, echter zijn door het college als volledig acceptabel aangemerkt, omdat er in de financiële verordening afwijkingsgronden zijn opgenomen en de gemeente Coevorden heeft zich aan deze afwijkingsgronden gehouden. Normaliter zou dit inhouden dat de netto onrechtmatigheid dan nihil is. Recentelijk (eind april 2024) heeft de commissie BBV echter de uitspraak gedaan dat overschrijdingen van lasten bruto als fout gerekend moeten worden, dus zonder rekening te houden met zaken die in de gemeentelijke financiële verordening als acceptabel zijn aangemerkt. Om deze afwijking in de toekomst te voorkomen zullen wij dit onderdeel gaan betrekken bij het samenstellen van de decemberwijziging.
2. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten: Het totaal aan onrechtmatigheid op de overschrijding van baten en onderschrijding van lasten en baten komt op een bedrag van € 25.901.000. Vanaf boekjaar 2023 heeft de commissie BBV besloten dat ook de overschrijding van de baten en onderschrijding van lasten en baten meegenomen moeten worden in de begrotingsrechtmatigheid en dat deze als onrechtmatig beschouwd moeten worden als deze niet tijdig zijn gemeld aan de raad. In beginsel is een overschrijding van de baten en/of overschrijding van lasten en baten dus niet onrechtmatig. Als deze tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of tijdig aan de raad zijn gemeld, dan zou deze dus als rechtmatig gezien kunnen worden. Echter, heeft de gemeente Coevorden geen spelregels opgenomen in de financiële verordening met betrekking tot tijdigheid. Dit kan dus niet aangewend worden als afwijkingsgrond. Door deze constatering wordt het geheel als onrechtmatig beschouwd. Om deze afwijking in de toekomst te voorkomen zal het college ervoor zorgen dat de financiële verordening hierop aangescherpt wordt.

Nadere toelichting op de geconstateerde bevindingen:

- In onze financiële verordening hebben wij alleen staan dat wij controleren op begrotingsrechtmatigheid voor de overschrijdingen van de lasten en investeringskredieten. De onderschrijdingen van de lasten en de over- en onderschrijdingen van de baten laten wij buiten beschouwing. Deze lijn hanteerde ook de accountant toen zij nog verantwoordelijk waren voor de controle van de rechtmatigheid. Met betrekking tot de

hierboven benoemde € 5,4 miljoen betekent dit dat hier tegenover staan minder kosten op andere programma's om meer kosten op de bedrijfsvoering te compenseren of meer kosten worden gecompenseerd door extra opbrengsten, zoals bijvoorbeeld bijdragen van het Rijk en subsidies, of er is sprake van een open einde regeling. Waar we in de oude situatie naar een acceptabele onrechtmatigheid van nihil gingen, gaan we in de huidige situatie naar een onrechtmatigheid die in de verdubbelaar gaat.

- De afwijking van € 25,9 miljoen wordt grotendeels veroorzaakt door één mutatie. Voor het aankopen en sloop van gronden en panden en bodemsanering op de ontwikkellocatie Holwert-Midden zijn ten behoeve van de realisatie van De Nieuwe Veste en het wensbeeld Holwert-Midden budgetten beschikbaar gesteld. Het gaat om een bedrag van € 9,56 miljoen (Raad januari 2023) en € 965.000 (Raad december 2023). Uiteindelijk is voor een bedrag van € 2,19 miljoen daadwerkelijk verworven. Dit betekent een onderschrijding aan de lastenkant van € 8,33 miljoen maar ook een onderschrijding aan de batenkant voor hetzelfde bedrag omdat de onttrekking aan de algemene reserve alleen wordt geëffectueerd voor de werkelijk gemaakte kosten. Dit resulteert samen in een onrechtmatigheid van € 16,66 miljoen.

Voorwaardencriterium

Binnen het voorwaardencriterium is een onrechtmatigheid geconstateerd die de rapportagegrens van € 100.000 overschrijdt en derhalve in deze paragraaf wordt toegelicht.

1. EU-aanbesteding; onrechtmatigheid geconstateerd van € 180.634. Voor het toepassen van de juiste procedure zijn de Europese aanbestedingsregels correct nageleefd. Echter is de contractwaarde van de raamovereenkomst overschreden. Om deze fout in de toekomst te voorkomen zal het cluster Inkoop de zogenaamde spendanalyse uitbreiden door ook de benutting van de contractwaardes te controleren.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

De nota Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) is nog niet officieel vastgesteld. M&O beleid is in conceptversie aanwezig en zal in 2024 worden vastgesteld. Vanuit de interne controle is vastgesteld dat het (concept) M&O beleid is nageleefd. Er is geen sprake van bevindingen op het gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Onzekerheid Leerlingenvervoer

Vanuit de (verbijzonderde) interne controle is binnen het proces Leerlingenvervoer een onzekerheid geconstateerd van € 180.057,-. Volgens de verordening Leerlingenvervoer 2014 had in 2023 eigen bijdrage geïnd moeten worden. Dit is echter niet gebeurd. Het College en de Raad zijn hiervan op de hoogte gebracht, maar hier is geen officieel besluit over genomen. Omdat er geen besluit is genomen over het niet innen van de eigen bijdrage wordt deze fout als onzeker gerapporteerd. Deze onzekerheid wordt niet opgenomen in onze rechtmatigheidsverantwoording, omdat deze het getrouwe beeld raakt. De verordening Leerlingenvervoer is aangepast en vanaf boekjaar 2024 is er geen sprake meer van het eventueel innen van een eigen bijdrage.

Ontwikkelingen personeelsbeleid

In 2023 hebben een aantal ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zich voortgezet. Net als bij andere gemeenten is ons verzuim wat hoger en is ook de uitstroom toegenomen. Het binden en boeien van medewerkers, met name generatie Z, kost meer moeite. Toch is het ons ook in 2023 weer gelukt om vrijwel alle vacatures (sommige met enige moeite en andere op basis van inhuur) gevuld te krijgen. De inmiddels structurele extra kennis en inzet op recruitment heeft daar zeker aan bijgedragen.

Om aantrekkelijk werkgever te zijn en te blijven is er in 2023 op een aantal zaken extra ingezet:

- *Aanpak tot modernisering van ons beloningsbeleid met daarbij een passend functieboek*
In 2023 is er een pilot uitgevoerd met als doel onze arbeidsvoorwaarden aantrekkelijker maken, met daarin onder andere een moderne reiskostenvergoeding woon-werkverkeer, een eigen RVU-regeling, een verhoging van de thuiswerkvergoeding en een vitaliteitsregeling. Een aantal van de regelingen uit deze succesvolle pilot is inmiddels opgenomen in de CAO en de andere regelingen zijn met ingang van 1-1-2024 met vier jaar verlengd.
Het zorgdragen voor een passend functieboek is een wat groter project. Onder andere vanwege wisselingen in het management heeft dit project wat vertraging opgelopen. In 2023 is wel al het voorwerk gedaan zodat er in 2024 besluitvorming kan plaatsvinden op basis waarvan het project verder kan worden uitgevoerd.
- *Doorontwikkeling onboarding*
In 2023 heeft het al bestaande onboardingtraject verder vorm en invulling gekregen. Er staat nu een mooi traject met diverse bijeenkomsten en relevante trainingen (vaak door

onze eigen collega's gegeven). Ook is er meer vorm en inhoud gegeven aan de begeleiding door de buddy. Nieuwe medewerkers laten regelmatig horen enthousiast te zijn over ons onboardingtraject.

- *Datagedreven werken*

Om onze organisatie toekomstbestendig te maken is het nodig om meer datagedreven te werken. Dat geldt ook voor HR. Met behulp van data kunnen trends en ontwikkelingen beter en tijdiger worden gesignaleerd, kunnen adviezen beter worden onderbouwd en kunnen interventies beter worden gemonitord. In 2023 is er daarom verder gewerkt aan de digitaliseren van de HR processen, maar ook aan het beschikbaar stellen van relevante HR stuurinformatie voor leidinggevenden en HR-adviseurs. Eén van de belangrijkste ontwikkelingen is het volledig digitaal en real time beschikbaar stellen van de formatie- en bezettingsoverzichten. Dit project, waarvoor andere gemeenten ons af en toe bezoeken om te zien hoe wij dat doen, is in 2023 vrijwel volledig opgeleverd. Begin 2024 worden de laatste puntjes op de i gezet. Een volgende stap is dat de stuurinformatie, inclusief duiding en advisering ook periodiek en actief ter beschikking wordt gesteld aan het CMT.

In 2023 is er ook gewerkt aan een format voor eenduidige teamplannen. Ook hierin speelt data, onder andere op het gebied van HR, een belangrijke rol. Aan de hand van inzicht in de taken, opgaven en ambities enerzijds en HR-data anderzijds brengt elke leidinggevende voor zijn/haar eigen team in beeld wat er speelt, hoe het team er voor staat, waar de knelpunten zitten en waar de focus en ontwikkeling ligt in 2024.

In aanvulling op bovenstaande ontwikkelingen is er in 2023 door Berenschot een Benchmark uitgevoerd om meer zicht te krijgen op onze formatie en bezetting in relatie tot de omvang van onze organisatie en de taken en opgaven die we hebben. Eind 2023 heeft het onderzoek plaatsgevonden en in 2024 wordt de hiermee verkregen informatie verder geduid. De verkregen data en inzichten zullen vervolgens worden gebruikt om, samen met onder andere de teamplannen 2024 en het ontwikkelde portfoliomanagement, meer grip te geven en te komen tot een goede nul-situatie die vervolgens zal worden doorvertaald in de programmabegroting 2025.

Naast al deze data gericht op met name het capaciteitsvraagstuk wordt er ook ingezet op data gericht op welzijn en werkgeluk. Het project Continue monitoring, waarmee medewerkers regelmatig en gestructureerd worden bevraagd om in beeld te krijgen wat er nodig is op het gebied van welzijn, binden en boeien, is in 2023 opgestart. De uitvoering vindt plaats in 2024.

Personeelsbegroting

In onderstaande tabel zijn per organisatieonderdeel de vastgestelde formatie en loonsom opgenomen voor 2023 . Het betreft hier de begrote en werkelijke kosten voor salarissen en sociale lasten.

OVERZICHT PERSONELE STERKTE EN PERSONEELSLASTEN 2023					
Bedragen x € 1.000					
	Begroting 2023 primitief		Begroting 2023 na wijziging	Jaarrekening 2023	
	Formatie in fte	Lasten in €	Lasten in €	Bezetting in fte*	Lasten in €
Afdelingen					
Directie	8,54	966	1.025	8,67	1.479
Bedrijfsvoering	71,42	5.367	5.777	77,54	5.622
Leefomgeving	117,96	8.338	9.156	128,44	9.336
Publieksservice	77,21	5.918	6.399	97,46	6.560
TOTAAL AFDELINGEN	275,13	20.589	22.357	312,11	22.997
Overig					
B&W en voormalig bestuur	5,00	778	1.128	5,00	1.026
Raad	25,00	398	398	25,00	405
Griffie en Rekenkamer	2,39	218	232	2,67	371
Gastdames en BABS-en	-	34	-	-	24
TOTAAL OVERIG	32,39	1.428	1.758	32,67	1.826
TOTAAL GENERAAL	307,52	22.017	24.115	344,78	24.823

* peildatum 01-01-2024

In 2023 hebben wij voor een volume van € 8,48 miljoen uitgegeven aan kosten voor het inhuren van personeel, tegenover een bedrag van € 6,68 miljoen in 2022 en € 3,5 miljoen in 2021. De lasten worden bekostigd uit vacatureruimte, programma- en projectgelden en specifieke middelen van het rijk voor bijvoorbeeld de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en de toeslagenaffaire.

Verbonden Partijen

Inleiding

Gemeenten werken steeds meer en steeds vaker samen met andere organisaties. Taken worden uitbesteed via inkoop, uitgevoerd met een subsidie of worden via verbonden partijen uitgevoerd. Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van en controle op deze verbonden partijen.

Tabel verbonden partijen

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN						
Bedragen x € 1.000						
Verbonden partij	Bijdrage / opbrengst	Zeggen - schap	Gegevens vermogen en resultaat			
			1-1-2023		31-12-2023	
1. Gemeenschappelijke regelingen						
Recreatieschap Drenthe (programma 1)						
	Bijdrage: € 119.294	9%	EV	€1.170	EV	€1.465
			V	€1.293	VV	€879
			V			Resultaat €142
*cijfers jaarrekening 2023						
Doel: Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van recreatie en toerisme						
EMCO-groep (programma 2)						
	Bijdrage Rijk: € 3.697	25%	EV	€-	EV	€-
	Bijdrage in tekort exploitatie: € 180		V	€15.256	VV	€15.674
			V			Resultaat €(1.291)
*cijfers jaarrekening 2022						
Doel: Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de sociale werkvoorziening.						
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD Drenthe) (programma 2)						
	Bijdrage: € 1.304	4%	EV	€3.801	EV	€3.931
			V	€7.231	VV	€8.085
			V			Resultaat €1.951
*cijfers jaarrekening 2023, bijdrage is inclusief bijdrage VTD						
Doel: Het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de volksgezondheid in brede zin.						
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD) (programma 5)						
	Bijdrage: € 1.698	6%	EV	€156	EV	€312
			V	€5.787	VV	€5.091
			V			Resultaat €349
*cijfers jaarrekening 2023						
Doel: Het uitvoeren van de gemeentelijke taken van de deelnemende gemeenten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving van de milieuvorschriften krachtens de Wabo en overige milieuwet- en regelgeving.						
Veiligheidsregio Drenthe (VRD) (programma 5)						
	Bijdrage: € 2.341	8%	EV	€2.427	EV	€2.453
			V	€26.716	VV	€26.326
			V			Resultaat €729
*cijfers jaarrekening 2023						
Doel: Veiligheidsregio Drenthe is een netwerkorganisatie ter ondersteuning van de gemeentelijke taken op het brandweer, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening voor twaalf Drentse gemeenten						
Euregio Enschede/Gronau (programma 5)						
	Bijdrage: € 9	2%	EV	€2.524	EV	€2.523

V	€12.188	VV	€30.291
V		Resultaat	€126

*cijfers jaarrekening 2022

Doel: Het bevorderen van grensoverschrijdende ontwikkelingen op het terrein van infrastructuur, economie, cultuur, recreatie en andere maatschappelijke taken en het behartigen van de belangen van haar gebied en de inwoners daarvan bij de bevoegde overheidsinstanties en instellingen.

Eems Dollard Regio (EDR) (programma 5)

Bijdrage: € 5	1%	EV €727	EV	€727
		V €2.425	VV	€3.022
		V	Resultaat	€2

*cijfers jaarrekening 2021

Doel: Het adviseren van deelnemers, burgers, ondernemers, verenigingen, overheden en anderen bij grensoverschrijdende activiteiten en problemen. Het uitvoeren van projecten, verzoeken om en verdeling van subsidies.

Bedrijfsvoeringsorganisatie Publiek Vervoer Groningen Drenthe (programma 2)

Bijdrage: € 0	3%	EV €165	EV	€430
		V €191	VV	€228
		V	Resultaat	€265

*cijfers jaarrekening 2022

Doel: Het bewerkstelligen van een kwalitatief goede en doelmatige uitvoering door de Bedrijfsvoeringsorganisatie van de uitvoerende taken in het kader van doorontwikkeling en contractmanagement van vervoer in het gebied van de deelnemers.

2. Vennootschappen en coöperaties

GVZ Europark Coevorden-Emlichheim GmbH (programma 1)

Bijdrage: €-	29%	EV €946	EV	€946
		V €5.902	VV	€3.902
		V	Resultaat	€486

*cijfers jaarrekening 2022

Doel: Ontwikkeling en promotie van het grensoverschrijdend industrie- en bedrijvenpark 'GVZ Europark Coevorden-Emlichheim GmbH' met als doel de structuurverbetering in het grensgebied Drenthe/Grafschaft Bentheim. Bevordering en ondersteuning van alle regionale maatregelen die als doel hebben dit te bereiken. Voor het risico van onze borgstelling verwijzen wij naar de paragraaf risico's en weerstandsvermogen.

N.V. Area reiniging (programma 4)

Bijdrage: €-	33%	EV €7.783	EV	€8.388
Dividend: €-		V €13.850	VV	€16.697
		V	Resultaat	€1.558

*cijfers jaarrekening 2022

Doel: De inzameling, verwerking en recycling van (huishoudelijke) afvalstoffen, straatreiniging en kolkenzuigen

N.V. Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) (programma 6)

Dividend: €0	4,13%	EV €61.333	EV	€61.791
		V €136.522	VV	€157.213
		V		

				Resultaat	€1.146
*cijfers jaarrekening 2022					
<i>Doel: De zorg voor en de instandhouding van de (drink)watervoorziening in haar verzorgingsgebied en het verrichten van alle werkzaamheden die daarmee in verband staan.</i>					
N.V. Rendo Holding (programma 6)					
	Dividend: €0	4,14%	EV €76.333	EV	€77.245
			V €100.918	VV	€103.070
			V		
				Resultaat	€5.917
*cijfers jaarrekening 2022					
<i>Doel: Het transporteren en distribueren van energie; beheer en onderhoud van een gas en elektriciteitsnetwerk.</i>					
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) (programma 6)					
	Dividend: €205	0,17%	EV €4.615.000	EV	€4.721.000
			V €107.459.000	VV	€110.819.000
			V		
				Resultaat	€254.000
*cijfers jaarrekening					
<i>Doel: Het uitoefenen van het bedrijf van bankier voor overheden, waaronder gemeenten.</i>					
3. Deelnemingen verkoop aandelen Essent					
Enexis Holding N.V. (programma 6)					
	Dividend: €0	0,16%	EV €5.441	EV	€5.263
			V €4.907	VV	€5.517
			V		
				Resultaat	€15.000
*cijfers jaarrekening					
<i>Doel: Het transporteren en distribueren van energie; het in stand houden van een betrouwbaar distributie en transportnet voor energie.</i>					
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (50 % belang EPZ) (programma 6)					
	Dividend: €0	0,16%	EV €1.480	EV	€1.445
			V €10	VV	€32
			V		
				Resultaat	€(36)
*cijfers jaarrekening					
<i>Doel: In deze b.v. was het 50%-belang van Essent in de N.V. Elektriciteit Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ) ondergebracht.</i>					
<i>Deze was onder meer eigenaar van de kerncentrale te Borssele. PBE is belast met de afwikkeling van zaken die voortvloeien uit de verkoop en verplichtingen die zijn aangegaan in het kader van de borging van het publiek belang.</i>					
CSV Amsterdam B.V. (voorheen Claim Staat Vennootschap B.V.) (programma 6)					
	Dividend: €0	0,16%	EV €210	EV	€98
			V €13	VV	€51
			V		
				Resultaat	€(111)
*cijfers jaarrekening					
<i>Doelstellingen: a) namens verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de staat als gevolg van de invoering van de WON; b) namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim-procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. (Waterland) naar aanleiding van de verkoop van de aandelen Attero aan Waterland;</i>					
<i>c) het geven van instructies aan de escrow-agent voor wat betreft het beheer van het bedrag dat op een escrow-rekening is gestort.</i>					
4. Overige verbonden partijen					
Regionaal Overslag Centrum (ROC) (programma 1)					

	EV	€-	EV	€-
	V	€2.500	VV	€2.500
	V		Resultaat	€-

Doel: het ontwikkelen van een Regionaal Overslag Centrum (ROC) in Coevorden. De gemeente en een combinatie van drie aannemers werken samen in een PPS-constructie samen in het ROC-project.

Grondbeleid

Inleiding

In de afgelopen jaren is binnen de kaders van wet- en regelgeving de vastgestelde ruimtelijke visie gerealiseerd door middel van faciliterend grondbeleid. De omvangrijke (financiële) inspanningen die zijn gedaan om het risicoprofiel van het 'gemeentelijk grondbedrijf' tot aanvaardbare risico's te reduceren, hebben hun vruchten afgeworpen. Onze financiële risico's zijn fors teruggelopen en het "grondbedrijf" kent naar ons oordeel een alleszins aanvaardbaar en voor ons behapbaar risicoprofiel. Dat neemt niet weg, dat de gemeente nog steeds een aantal risicodragende grondposities in ontwikkeling heeft, lopende ontwikkelafspraken met private partijen heeft gemaakt die ook nu nog nakoming behoeven en de uitwerking van de woonvisie van invloed kan zijn op de plannen.

Beleid

In de gemeentelijke Nota Grondbeleid is onze visie op het gebied van grondbeleid als volgt verwoord: Binnen de kaders van wet- en regelgeving willen wij de vastgestelde ruimtelijke visie realiseren door middel van faciliterend grondbeleid.

Door middel van het grondbeleid willen wij bijdragen aan de volgende ruimtelijke doelstellingen:

- het komen tot een evenwichtige ontwikkeling van woningbouw;
- het realiseren van werkgelegenheid door het ontwikkelen van industrieterreinen;
- het geven van een kwaliteitsimpuls aan de leef-, woon- en werkomgeving.
- De uitwerking van de Woonvisie 2021+ Bouwen aan de toekomst welke op 7 december 2021 is vastgesteld, is van invloed op ons beleid.

Op dit moment is er genoeg grond in bezit van de gemeente, woningcorporaties of van projectontwikkelaars om de groei-ambitie te realiseren, namelijk 750 wooneenheden in de periode tot 2030. Grootschalige grondverwerving is daarom op dit moment niet nodig. Een actieve grondpolitiek sluiten we echter niet uit als ontwikkelingen hierom vragen.

Strategische aankopen Wensbeeld Holwert Midden

In 2023 zijn op het bedrijventerrein Holwert Midden in het kader van het wensbeeld een tweetal percelen aangekocht, ter grootte van respectievelijk 3.039 m² en 22.719 m². Een derde – (1.742 m²) en vierde perceel (18.648 m²) zijn inmiddels aangekocht, maar de aktepassering zal in 2024 plaats vinden. Bij de toekomstige gebiedsontwikkeling zullen de verwervingskosten worden opgenomen in het hiervoor te maken exploitatieplan.

Dit, tezamen met de andere te maken kosten, zal onderdeel uitmaken van de verkoopprijs van de gronden. Door verkoop van deze gronden kan (een deel) van de gemaakte kosten in de toekomst worden terugverdiend.

Prognoses

De in deze tabel opgenomen aantallen zijn de in de grondexploitaties opgenomen kavels. De aantallen kunnen afwijken van het huidige aanbod in verband met de faseringen in sommige plannen en als gevolg van actualisatie die volgt uit de woonvisie.

Alle kavels voor woningbouw zijn verkocht. De akte passering van de laatste kavel in Sleen Jongbloed wordt in 2024 verwacht.

Project	Nog beschikbaar
B.001 Aalden Aelderhooghe	0
B.005 Dalerpeel Steigerwijk	0
B.011 Dalen Molenakkers II	14
B.100 Coevorden Ossehaar	0
B.017 Sleen Jongbloed	1
Totaal	15

Grondexploitaties			
Projectsoort		Realisatie tm boekjaar	Netto Contante Waarde
		2023 (inclusief rente)	per 31-12-2023 voor winstneming
<i>Woningbouw</i>	Aalden Aelderhooghe	0	112.870
	Dalerpeel Steigerwijk	0	0
	Geesbrug uitbreiding II	0	0
	Dalen Molenakkers II	1.026.154	-6.920
	Sleen Jongbloed	-115.876	148.516
	Coevorden Holwert Zuid	0	0
	Coevorden Ossehaar	0	2.734
		910.278	257.200
<i>Bedrijventerreinen</i>	Coevorden Europark	2.873.739	101.656
	Coevorden Leeuwerikenveld II	5.346.209	103.326
	Coevorden ROC	-1.198.940	1.681.191
		7.021.008	1.886.173
Totaal		7.931.286	2.143.373

GRONDEXPLOITATIES IN 2023			
Omschrijving		Winst	Verlies
Winst- en verliesnemingen afgesloten projecten			
Verkoop snippergroen/overige		62.724	
Coevorden Ossehaar		2.734	
Aalden Aelderhooghe		112.870	
	<i>Subtotaal winst- en verliesnemingen</i>	<i>178.328</i>	<i>-</i>
Actualisaties lopende grondexploitaties			
Sleen Jongbloed		148.516	
Dalen Molenakkers II			6.920
Europark		101.656	-
Leeuwerikenveld II		103.326	-
	<i>Subtotaal actualisaties</i>	<i>353.498</i>	<i>6.920</i>
	Totaal	531.826	6.920
Saldo winst- en verliesnemingen		524.906	
Dekking			
Storting verliesvoorziening		99.000	
Storting bestemmingsreserve grondexploitatie		425.906	
	Totaal	524.906	

Toelichting op projecten

Woningbouw

Voor de uitvoering van onze woonambitie is in 2023 het programma "Realisatie Regionale Woondeal Zuidoost Drenthe" opgesteld. Doel van dit programma is om de gemeentelijke woonambitie (Woonvisie 2021+) zoals vastgesteld in de regionale woondeal met de Provincie Drenthe te realiseren. Hierbij zijn het versterken van het gebiedseigen karakter en het versterken van de ruimtelijke kwaliteit rand voorwaardelijk. Daarbij hebben we aandacht voor betaalbaar en duurzaam wonen in een leefbare omgeving. Het programma zorgt voor samenhang in de aanpak, prioritering en het bewaken van het bereiken van de doelstellingen.

Wanneer we naar de daadwerkelijke realisatie van onze woningambitie kijken, maakt de bestaande grondexploitatie van Molenakker II Dalen onderdeel uit van de in het programma geprioriteerde projecten.

Voor Ossehaar fase C zal in 2024 bij definitieve vaststelling van het bestemmingsplan, gelijktijdig hiervoor een nieuwe grondexploitatie worden vastgesteld.

Bedrijventerreinen

De uitgifte van bedrijfsgronden is de afgelopen jaren in onze gemeente veel sneller verlopen dan voorspeld. Hierdoor is het aantal beschikbare percelen op de bedrijventerreinen schaars geworden.

Bedrijventerrein Leeuwerikenveld II

Op dit bedrijventerrein zijn op dit moment nog een tweetal kavels beschikbaar ter grootte van in totaal 14.940 m². Daarnaast zijn een drietal kavels ter grootte van in totaal 74.336 m² in optie genomen.

Bedrijventerrein Europark

Op dit bedrijventerrein is nog 15.280 m² beschikbaar voor verkoop. En op een kavel ter grootte van 51.978 m² ligt nog een optie, met als voorwaarde dat dit perceel uiterlijk 1 januari 2025 bij notaris wordt getransporteerd.

Onderzoek uitbreidingsmogelijkheden bedrijventerreinen

Het in 2022 uitgevoerde onderzoek beveelt een aantal zaken aan met betrekking tot de

ontwikkeling van de bedrijventerreinen. Om ruimte te kunnen blijven bieden zowel lokaal als regionaal is het van belang in kaart te brengen hoe haalbaar de gegeven opties zijn. Deze mogelijkheden zijn we nader onderzoeken en uitwerken.

Reserve en risico's

Risicobeheersing

Aan het voeren van een actief grondbeleid zijn risico's verbonden. In algemene zin onderkennen wij de volgende risico's:

- de grond voldoet niet aan de wensen van de toekomstige gebruiker (wonen, recreëren, industrie, werken);
- de geplande verkoopprijzen zijn niet haalbaar;
- de tijdsplanning is niet haalbaar;
- het tijdstip van aankoop ten opzichte van de planontwikkeling;
- de kwaliteit van de gerealiseerde gronden/het openbaar gebied is onvoldoende.

De belangrijkste instrumenten die wij hanteren om deze risico's te inventariseren en tot een aanvaardbaar niveau terug te dringen zijn:

- de exploitatieopzet; wij maken gebruik van een in de tijd uitgezette schatting van opbrengsten en kosten per project op basis van te realiseren onderdelen;
- een scenarioanalyse; door het benoemen van criteria voor de grondexploitaties is het mogelijk om door middel van een scenarioanalyse voortdurend de effecten te meten van externe ontwikkelingen en risico's;
- planning & control; een doorlopende analyse van projectkansen en -risico's is nodig om aanpassingen in planning, kwaliteit en kosten tijdig te kunnen maken. Een periodieke financiële analyse van gerealiseerde en verwachte kosten en opbrengsten om tijdig bij te kunnen sturen is hier een onderdeel van;
- omgevingsanalyse; wij maken onder andere gebruik van onderzoeken omtrent ruimtelijke haalbaarheid, bevolkingsgroei en -samenstelling, woningbehoefte en marktprijzen om onze uitgangspunten in de exploitatieopzetten te onderbouwen.

De risico's binnen de grondexploitaties bepalen wij op basis van de volgende onderdelen:

1. Marktrisico

Dit risico wordt bepaald door voor alle in exploitatie genomen plannen een negatief scenario te bepalen. Hierin worden factoren als verkooptempo en prijsniveau veranderd en worden de gevolgen ervan, indien deze leiden tot een negatief resultaat, als risico opgenomen. Dit is bepaald door voor alle plannen door te rekenen wat het betekent als alle verkopen drie jaar worden uitgesteld. Dit komt neer op een risico van in totaal € 714.000.

2. Indicatoren uit de grondexploitaties

Door het veranderen van rente en inflatie in onze grondexploitatie modellen kan het resultaat veranderen. Het verhogen van de rente en de inflatie en het verlagen van de prijsstijgingen van de opbrengsten leiden samen tot een lager resultaat. Dit komt neer op een risico van € 103.000.

3. Projectspecifieke risico's

Naast de marktrisico's en de risico's van verandering van rente en inflatie kunnen zich in projecten risico's voordoen die specifiek betrekking hebben op het project. Deze worden op de volgende manier bepaald. Eerst wordt de mogelijke schade per project bepaald. Deze wordt bepaald door de volgende formule:

Schade = (kans op een onverwachte gebeurtenis met schade) x schadebedrag.

De risico's die kunnen ontstaan hangen samen met de demografische ontwikkelingen in onze gemeente. Deze kunnen voor meerdere projecten aanzienlijke gevolgen hebben. Zowel in volume als in soort woningen die mogelijk niet gebouwd gaan worden. Hierdoor wordt ook de onderliggende grond niet verkocht. Daarnaast bestaat het risico dat de gronden op werklocaties niet matchen met de vraag vanuit de markt waardoor wij terreinen niet meer kunnen verkopen en bestaat een risico op het niet realiseren van de gehanteerde verkoopprijzen.

De risico's in woningbouwprojecten nemen het grootste deel van de projectrisico's voor hun rekening. Het totaal van de projectrisico's komt neer op € 180.000. Zoals eerder aangegeven kan de herijking van de woonvisie in de toekomst ook effect hebben op de gemeentelijke grondexploitaties.

De bovenstaande risico's zijn bepaald door voor ieder risico-onderdeel te bekijken hoeveel verlies ontstaat indien het worst-case scenario zich voordoet. De bovenstaande risico's bedragen in totaal € 997.000.

Voor de komende jaren biedt de woonvisie, het programma "Realisatie Regionale Woondeal Zuidoost Drenthe" en de lopende onderzoeken naar de mogelijkheid van nieuwe (lokale en regionale) bedrijventerreinen de basis voor de ontwikkelstrategie voor de gemeentelijke grondexploitaties/projecten om de gemeentelijke grondpositie te versterken en beheersbaar te houden.

Jaarrekening 2023

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Wij hebben de jaarrekening opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) daarvoor aan provincies en gemeenten geeft. De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders is vermeld, zijn de activa en de passiva opgenomen tegen nominale waarden. Uitgangspunt is dat baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten nemen wij op voor zover wij deze op de balansdatum hebben gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar nemen wij in acht indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn. Dividendopbrengsten nemen wij als bate op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld of de algemene vergadering van aandeelhouders daarover een besluit heeft genomen.

Personeelslasten

Personeelslasten rekenen wij in principe toe aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen met een vergelijkbaar volume rekenen wij sommige personele lasten echter toe aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt; daarbij denken wij bijvoorbeeld aan componenten als overlopende vakantiegeldverplichtingen en verlofaanspraken.

Vaste activa

De vaste activa waarderen wij tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen. Ten aanzien van de afschrijvingstermijnen hanteren wij de volgende uitgangspunten.

1. Materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in de volgende termijnen:
  - 60 jaar: aanleg rioleringen;
  - 50 jaar: Wegen, fiets- en voetpaden(beton);
  - 40 jaar: nieuwbouw bedrijfsgebouwen;
  - 30 jaar: Aanleg plantsoenen, parken en onderbouw kunstgrasvelden;
  - 25 jaar: renovatie, restauratie en groot onderhoud woonruimten, bedrijfsgebouwen, bruggen en archiefinstallaties;
  - 15 jaar: technische installaties van bedrijfsgebouwen en zonnepanelen;
  - 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties, meubilair, tractoren, gladheidsbestrijdingsmaterieel en toplaag kunstgrasvelden;
  - 8 jaar: vrachtauto's en verzamelcontainers voor ondergrondse opslag;
  - 7 jaar: bestel- en personenauto's;
  - 5 jaar: automatiseringsapparatuur, werktuigen en gereedschappen;
  - 3 jaar: softwarepakketten.Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.
2. Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut, zoals wegen, bruggen en parken, worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige levensduur afgeschreven. Deze verwerkingswijze is van kracht op nieuwe investeringen na 1 januari 2017 en is conform de gewijzigde richtlijnen van het BBV per genoemde datum. De enige uitzondering op het verplicht activeren zijn kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde. Deze mogen niet worden geactiveerd. Bijdragen van derden worden direct op een activum in mindering gebracht. Ingeval van activering wordt een actief lineair afgeschreven in maximaal de volgende termijnen:
  - 40 jaar: aanleg en vervanging van bruggen;
  - 20 jaar: aanleg, vervanging en reconstructie van wegen, fiets- en voetpaden en openbare verlichting;
  - 10 jaar: verkeer remmende maatregelen, verkeersregelinstallaties en straatmeubilair. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000 worden niet geactiveerd. Een uitzondering geldt voor gronden en terreinen; deze worden altijd geactiveerd.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats als de directe opbrengstwaarde lager

is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie. In het kader van de coronacrisis heeft het college bepaald dat er geen extra afwaarderingen noodzakelijk zijn voor de vaste (en vlottende) activa.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Voorraden

De voorraden bouwgrond in exploitatie hebben wij gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs/vervaardigingsprijs. Winsten worden genomen op basis van de percentage of completion (POC) methode. Zolang daarvan geen sprake is, brengen wij de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering. De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van ultimo 2023 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen.

Wij zijn van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden. De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag. Met betrekking tot de gehanteerde uitgangspunten merken wij het volgende op: De belangrijkste nog te maken kosten (> € 0,5 miljoen) betreffen:

- Dalen Molenakkers II
- Leeuwerikenveld II

De belangrijkste te realiseren opbrengsten (> € 0,5 miljoen) betreffen:

- Dalen Molenakkers II
- Europark
- Leeuwerikenveld II

Uitvoering grondbeleid in 2023

In de paragraaf grondbeleid treft u de toelichting op het grondbeleid in 2023 aan.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Wij baseren het accres van het gemeentefonds op basis van de septembercirculaire 2022. Dit is het publicatiemoment van de Miljoenennota op Prinsjesdag. Eventuele gevolgen van de ontwikkeling van de rijksuitgaven via de trap-op-trap-af systematiek, die bekend worden na de septembercirculaire, worden nog niet doorvertaald in het accres. De decembercirculaire is geen bijstellingsmoment voor het accres. Het definitieve accres voor afgelopen jaar wordt volgens de gebruikelijke systematiek bekend in de meicirculaire van dit jaar en ook in 2022 verwerkt als afwikkelingsverschil.

Niet in exploitatie genomen gronden

Conform BBV hebben wij de boekwaarde van de niet in exploitatie genomen gronden overgebracht naar materiële vaste activa.

Voorziening pensioen wethouders

De voorziening wethouders is bepaald op basis van recente actuariële berekeningen.

Uitzettingen korter dan één jaar

De vorderingen waarden wij tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid hebben wij op de vorderingen een voorziening in mindering gebracht.

Overlopende activa en liquide middelen

De overlopende activa en de liquide middelen waarden wij tegen de nominale waarde.

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdspanne van vier jaar gehanteerd. Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Vaste schulden

De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer. De vaste schulden waarderen wij tegen de nominale waarde, verminderd met de betaalde aflossingen. Voorzieningen worden gevormd op basis van de omvang van verplichtingen en/of risico's die redelijkerwijs zijn in te schatten.

Vlottende passiva

De posten opgenomen onder de vlottende passiva waarderen wij tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd, hebben wij buiten de telling van de balans het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per ultimo boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans hebben wij nadere informatie hierover opgenomen.

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op de door de raad d.d. 12 december 2023 is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien deze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het M&O criterium is de (concept) nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording;
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 1% (zijnde € 1.406.000 miljoen) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden

opgenomen;

- Een rapporteringtolerantie van € 100.000,- is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Eigen bijdrage CAK

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV het volgende: Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeenten. Wij nemen jaarlijks de ontvangsten via het CAK op in de jaarrekening.

Overzicht van baten en lasten

Wij geven in onderstaand overzicht de volgende informatie weer:

- Gerealiseerde baten en lasten per programma;
- Gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen;
- Gerealiseerde kosten van overhead;
- Het bedrag van de heffing voor Vennootschapsbelasting;
- Het saldo van baten en lasten vòòr de reservemutaties;
- De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- Het gerealiseerde resultaat over 2023 na de reservemutaties.

Wij verwijzen u voor een toelichting op de verschillen naar het jaarverslag. De zes programma's sluiten wij af met de beantwoording van de vraag 'Wat heeft het gekost?' en de toelichting op de significante verschillen. De wijze waarop wij de post 'onvoorzien' hebben ingezet, hebben wij toegelicht bij de verschillen van programma 6 en de informatie onder de tegel 'financiën'.

Gerealiseerde baten en lasten per programma

Onderstaand geven wij per programma een specificatie van de gerealiseerde baten, lasten en reservemutaties.

RECAPITULATIE				
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening 2023	Resultaat
Lasten (exclusief toevoegingen reserves)				
PR 1. Bouwen voor de samenleving*	12.760	17.654	17.041	612
PR 2. Duurzaamheid	12.519	25.765	15.520	10.245
PR 3. Samen	51.554	61.660	62.523	-863
PR 4. Eigenheid dorpen en wijken	740	790	702	88
PR 5. Fundering voor de toekomst*	20.234	24.054	25.252	-1.198
Totaal lasten	97.806	129.923	121.039	8.884
Baten (exclusief onttrekkingen reserves)				
PR 1. Bouwen voor de samenleving*	4.965	5.265	8.168	2.903
PR 2. Duurzaamheid	10.785	11.741	11.203	-538
PR 3. Samen	12.893	18.446	23.711	5.265
PR 4. Eigenheid dorpen en wijken	4	4	25	20
PR 5. Fundering voor de toekomst*	562	562	1.761	1.199
Totaal baten	29.209	36.018	44.867	8.850
PR 6. Financiering en dekkingsmiddelen, lasten	960	1.300	149	1.151
PR 6. Financiering en dekkingsmiddelen, baten	88.893	90.230	93.342	3.112
Overhead lasten	14.432	13.088	16.445	-3.357
Overhead baten	32	32	798	766
Saldo exclusief reservemutaties	4.936	-18.030	1.375	19.406
Toevoegingen reserves	2.200	2.200	3.046	-846
Onttrekkingen reserves	1.535	20.230	9.308	10.922
Saldo reservemutaties	-665	18.030	6.262	-11.768
Saldo inclusief reservemutaties	4.271	0	7.638	7.638

* exclusief overhead

Toelichting op de grootste financiële afwijkingen

Wij sluiten het jaar 2023 af met een positief saldo van € 7.638.000. Via resultaatbestemming zal worden gevraagd om hier drie labels aan te hangen en gereserveerd te houden voor:

- Nog te realiseren nieuwe beleidsontwikkelingen € 2.422.000
- Ontvangen middelen rijk decembercirculaire 2023 € 1.012.000
- Overschot op de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne € 4.110.000

Bij dit laatste bedrag wordt opgemerkt dat bij de Halfjaarrapportage 2024 en/of Kaderbrief 2025 nadere voorstellen worden gedaan welke invulling hieraan zal worden gegeven. Per saldo resteert een nettoresultaat van € 94.000. Dit bedrag voegen wij toe aan de algemene reserve.

Nadelen doen zich voor op de beleidsterreinen:

- Maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp € - 1,2 miljoen
- Bedrijfsvoering € - 618.000
- Energiekosten gemeentelijke accommodaties € - 550.000
- Energiekosten openbare verlichting € - 428.000
- Automatisering € - 284.000
- Afrekening zwembad Swaneburg € - 271.000
- Afvalverwijdering en -verwerking € - 186.000
- Afrekening RUD € - 170.000

Voordelen doen zich voor op de beleidsterreinen:

- Algemene uitkering gemeentefonds € 1,2 miljoen
- Vrijval stelposten € 535.000
- Inburgering € 426.000
- Uitkering verstrekking € 416.000

- Financiering en dividend € 301.000
  - Toeristenbelasting 2022 en 2023 € 298.000
  - Leges omgevingsvergunningen € 239.000
  - Re-integratie € 266.000
- Op de zes individuele programma's staat een nadere toelichting.

Programma 1: Bouwen voor de samenleving

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
Lasten				
Recreatie en toerisme	851	1.492	877	-616
Economische structuurversterking	428	2.195	1.614	-581
Ruimtelijke ontwikkeling	163	1.424	503	-922
Wonen en leefomgeving	209	960	1.255	295
Omgevingsvergunningen	122	122	252	130
Grondexploitatie	3.153	3.153	3.252	99
Centrumplan Coevorden	850	1.049	1.022	-28
Mobiliteit	466	591	411	-180
RSP	327	327	309	-18
Bovengrondse infrastructuur	3.624	3.774	5.581	1.807
Riolering	2.521	2.521	2.563	42
Bestuurlijke samenwerking	45	45	24	-21
Totaal Lasten	12.760	17.654	17.662	8
Baten				
Recreatie en toerisme	59	59	65	6
Economische structuurversterking	50	1.454	1.240	-213
Ruimtelijke ontwikkeling	196	196	123	-74
Wonen en leefomgeving	228	228	927	700
Omgevingsvergunningen	1.045	1.045	1.414	370
Grondexploitatie	3.153	3.153	3.252	99
Centrumplan Coevorden	408	607	599	-8
Mobiliteit	380	380	253	-127
RSP	0	0	0	0
Bovengrondse infrastructuur	67	67	1.348	1.281
Riolering	0	0	0	0
Bestemmingsheffingen	237	237	231	-6
Totaal Baten	5.823	7.426	9.452	2.026
Saldo voor reservemutaties	-6.937	-10.228	-8.210	2.018
Saldo na reservemutaties	-6.937	-10.228	-8.210	2.018

Programma 2: Duurzaamheid

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
Lasten				
Vastgoed	5.840	16.770	8.274	-8.496
Groen en landschap	1.061	1.297	1.374	77
Afvalverwijdering en -verwerking	4.005	4.005	4.102	97
Duurzaamheid	572	2.262	1.189	-1.073
Begraafplaatsen	299	364	377	13
Bestemmingsheffingen	0	0	0	0
Veiligheidsbevorderende maatregelen	1.228	1.552	1.722	170
Totaal Lasten	13.004	26.250	17.039	-9.212
Baten				
Vastgoed	1.477	12.557	3.511	-9.046
Groen en landschap	54	54	46	-8
Afvalverwijdering en -verwerking	679	679	590	-88
Duurzaamheid	70	1.026	850	-175
Begraafplaatsen	2	2	4	2
Bestemmingsheffingen	8.627	8.627	8.489	-139
Veiligheidsbevorderende maatregelen	0	0	0	0
Totaal Baten	10.909	22.945	13.490	-9.454
Saldo voor reservemutaties	-2.096	-3.306	-3.549	-243
Saldo na reservemutaties	-2.096	-3.306	-3.549	-243

Programma 3: Samen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
Lasten				
Kunst en cultuur	1.188	1.458	1.400	-58
Onderwijs	1.616	1.621	2.627	1.006
Leerlingenvervoer	739	793	891	98
Gezondheidszorg	858	1.671	1.211	-460
Sport en zwembaden	1.446	2.143	1.982	-161
Algemene voorzieningen	2.720	2.998	2.649	-350
Preventie	1.268	1.310	1.194	-116
Inkomen	12.736	12.286	13.071	785
Participatie	5.706	6.223	6.377	153
Individuele voorzieningen	10.727	11.909	12.965	1.056
Individuele voorzieningen Jeugd	9.951	10.395	11.668	1.272
Veiligheidsbevorderende maatregelen	2.599	8.852	6.560	-2.292
Totaal Lasten	51.554	61.660	62.593	933
Baten				
Kunst en cultuur	104	176	178	2
Onderwijs	1.293	1.293	2.284	991
Leerlingenvervoer	4	4	0	-4
Gezondheidszorg	60	774	400	-374
Sport en zwembaden	162	988	556	-432
Algemene voorzieningen	214	214	259	45
Preventie	0	28	0	-28
Inkomen	11.029	10.701	11.902	1.201
Participatie	0	0	942	942
Individuele voorzieningen	355	453	661	208
Individuele voorzieningen Jeugd	0	0	31	31
Veiligheidsbevorderende maatregelen	48	5.048	6.871	1.823
Totaal Baten	13.269	19.678	24.085	4.407
Saldo voor reservemutaties	-38.284	-41.982	-38.509	3.474
Saldo na reservemutaties	-38.284	-41.982	-38.509	3.474

Programma 4: Eigenheid dorpen en wijken

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
Lasten				
Economische structuurversterking	92	92	72	-21
Wonen en leefomgeving	37	37	31	-7
Stimuleringsfonds dorpen en wijken	610	660	599	-61
Totaal Lasten	740	790	702	-88
Baten				
Economische structuurversterking	0	60	66	6
Wonen en leefomgeving	4	4	19	15
Totaal Baten	4	64	85	20
Saldo voor reservemutaties	-736	-726	-617	108
Saldo na reservemutaties	-736	-726	-617	108

Programma 5: Fundering voor de toekomst

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
Lasten				
Gemeenteraad en commissies	768	804	864	59
Burgemeester en wethouders	1.218	1.407	1.332	-75
Bestuurlijke samenwerking	271	271	288	17
Bedrijfsvoering	31.725	33.785	37.461	3.676
Burgerzaken	310	500	414	-86
Totaal Lasten	34.291	36.767	40.358	3.592
Baten				
Gemeenteraad en commissies	0	0	95	95
Burgemeester en wethouders	117	117	117	0
Bedrijfsvoering	63	63	1.897	1.834
Burgerzaken	414	414	355	-58
Totaal Baten	594	594	2.465	1.871
Saldo voor reservemutaties	-33.697	-36.173	-37.894	-1.721
Saldo na reservemutaties	-33.697	-36.173	-37.894	-1.721

Programma 6: Financiering en dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
Lasten				
Financiering en dividend	329	629	191	-438
Algemene uitkering gemeentefonds	0	0	0	0
Algemene baten en lasten	2.496	2.536	2.000	-536
Heffing gemeentelijke belastingen	106	106	128	21
Inning gemeentelijke belastingen	118	118	5	-114
Totaal Lasten	3.050	3.390	2.324	-1.066
Baten				
Financiering en dividend	915	1.170	1.033	-137
Algemene uitkering gemeentefonds	76.515	77.597	80.624	3.027
Algemene baten en lasten	177	5.574	5.397	-177
Heffing gemeentelijke belastingen	11.408	11.408	11.631	223
Inning gemeentelijke belastingen	55	55	54	-1
Totaal Baten	89.070	95.804	98.739	2.935
Saldo voor reservemutaties	86.021	92.414	96.415	4.001
Saldo na reservemutaties	86.021	92.414	96.415	4.001

Gebeurtenissen na balansdatum

Tussen 31 december 2023 en het moment waarop uw raad het jaarverslag en de jaarrekening vaststelt, kunnen zich gebeurtenissen voordoen die materiële effecten kunnen hebben op de balans en/of de resultatenrekening. Indien zich belangrijke gebeurtenissen na de balansdatum voordoen, dient dit vermeldt te worden in het verslag of, afhankelijk van de omvang van het effect, geven ze aanleiding om de balans en/of de resultatenrekening van het boekjaar aan te passen. Deze informatie is voor uw raad van belang om inzicht te bieden in de financiële positie van onze gemeente.

Overzicht incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht laten wij zien van welke incidentele baten en lasten sprake was in 2023. Om uw raad inzicht te geven in en vast te kunnen stellen dat er sprake is van een structureel evenwicht, is het van belang dat er inzicht is in het deel van de baten en lasten die incidenteel zijn. Daarom nemen wij dit overzicht op, waarin de incidentele baten en lasten limitatief zijn opgesomd.

In het algemeen geldt dat wij structurele taken uitvoeren en daarvoor structurele lasten begroten. Incidentele baten en lasten zijn de uitzondering op deze regel. Het incidentele karakter zit in eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies die een tijdelijk karakter hebben met een duidelijke einddatum.

OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Bedragen x € 1.000

	2023	
Programma en omschrijving	Lasten	Baten
1. Bouwen voor de samenleving		
Woonvisie uitvoeringsbudget (ambitie 2022-5)	68	
Woonvisie: inhuur deskundigheid, specialistische kennis (ambitie 2023-1)	250	
Ontwikkellocaties; voorbereiden en opstarten BP-procedures (ambitie 2023-2)	55	
Mobiliteit: opdracht mobiliteitsplan (ambitie 2023-3)	20	
Verkeersplan: updaten data en wetgeving (ambitie 2023-4)	24	
Verkeersonderzoek Krimweg / EDS-plein (ambitie 2023-5)	15	
Omgevingswet: omgevingsvisie en -plan (ambitie 2019-10)	25	
Omgevingswet (overlopend budget 2022)	127	
Omgevingswet: voorbereiding omgevingsplan (ambitie 2023-7)	39	
Vitale vakantieparken (ambitie 2022-1)	310	
Vitale vakantieparken onderzoek, expertise, Drents programma (ambitie 2023-8)	87	
Culturele gemeente (overlopend budget 2022)	23	
Actualisatie wegenoplegger (overlopend budget 2022)	15	
Project Van Gogh Drenthe	50	
Onttrekking algemene reserve		50
Programma Binnenstad project Kasteelpark	713	
Onttrekking algemene reserve		713
Project fundaties Bentheimerpoort	479	
Onttrekking algemene reserve		479
Storting reserve mobiliteit	128	
Onttrekking reserve mobiliteit		23
Storting reserve stedelijke vernieuwing	129	
Storting reserve grondexploitaties	426	
Storting voorziening risico's grondexploitaties	99	
Storting voorziening riolering	108	
2. Duurzaamheid		
Programma Duurzaamheid (overlopend budget 2022)	171	
Begroeiing bosplantsoenen (ambitie 2020-13)	161	
Aankopen vastgoed Holwert-Midden	2.193	
Onttrekking algemene reserve		2.193
Storting reserve vastgoed	7	
3. Samen		
Energietoeslag (decembercirculaire 2022)	1.241	
Nederlands-Soedanese repatrianten (decembercirculaire 2022)	30	
Subsidie intergenerationele armoede (overlopende budget 2022)	63	
Programma Kansrijk Opgroeien (overlopend budget 2022)	70	
EK Wielrennen (ambitie 2023-18)	25	
Cultuurcoach (ambitie 2023-19)	47	
Kosten opvang vluchtelingen Oekraïne	2.900	
Vergoeding opvang vluchtelingen Oekraïne		6.600
Afrekening jaarrekeningen zwembad Swaneburg	235	
Verhoging gemeentelijke bijdrage gemeentepolis	66	
Onttrekking algemene reserve		66
Noodfonds energiekosten (sport)verenigingen	102	
Onttrekking algemene reserve		102

Onttrekking reserves accommodaties in de samenleving	52	
Onttrekking reserve onderhoud sportcomplex Swaneburg	62	
Storting reserve innovaties in de zorg	70	
Onttrekking reserve innovaties in de zorg	91	
4. Eigenheid dorpen en wijken		
Pilot Burgerbegroting Looiuinen	50	
Project New Age Industries	60	
Onttrekking algemene reserve	60	
5. Fundering voor de toekomst		
Toekomstbestendige organisatie (2022-9) restant 2022	97	
Toekomstbestendige organisatie (2022-9) deel 2023	250	
Arbo-aanpassingen (ambitie 2022-10)	19	
Schikkingsvoorstel CQ	32	
Donatie aardbeving Turkije en Syrië	36	
Overbrenging archieven	35	
25-jarig jubileum gemeente Coevorden	40	
Storting voorziening oud wethouders	3	
Storting voorziening 3e jaar ww	15	
Storting voorziening spaarverlof	64	
6. Financiering en algemene dekkingsmiddelen		
Starterslening	300	
Extra dividend ontvangsten	174	
Algemene uitkering gemeentefonds	3.027	
Onttrekking algemene reserve: overlopende budgetten ambities 2022	2.872	
Onttrekking algemene reserve: decembercirculaire 2022	1.271	
Onttrekking algemene reserve: opvang vluchtelingen Oekraïne	860	
Onttrekking algemene reserve: coronamiddelen 2022	394	
Totaal incidentele baten en lasten		11.572 19.089

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Onder de tegel 'Financiën' hebben wij een toelichting gegeven op de verschillen in de reservemutaties. In onderstaand overzicht zijn voor alle stortingen in en onttrekkingen aan reserves en voorzieningen aangegeven of ze een incidenteel of structureel karakter hebben. Incidenteel betekent dat het alleen van toepassing is voor het boekjaar 2023. Structureel impliceert dat wij het genoemde bedrag ook in de komende jaren hebben verwerkt. Dit geldt voor zowel de bedragen opgenomen in de begroting en ook in de jaarrekening.

**TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN RESERVES
EN VOORZIENINGEN**
Bedragen x € 1.000

	Begroting	Struct	Incid.	Werkelijk	Struct	Incid.
Toevoegingen						
<i>Algemene reserves</i>						
Algemene reserve	2.000	2.000		11.176	2.000	9.176
<i>Bestemmingsreserves</i>						
Stedelijke vernieuwing				129		129
Vastgoed				7		7
Onderhoud sportcomplex De Swaneburg	110	110		110	110	
Mobiliteit				128		128
Regio Specifiek Pakket (RSP)						
Plopsaland						
Kapitaallasten Hof van Coevorden						
Dutch Tech Zone						
Grondexploitaties				426		426
Herstructureringsfonds						
Innovaties zorg				70		70
Accommodaties in de samenleving						
Regiodeal						
<i>Voorzieningen</i>						
Riolerings	77		77	108		108
Voorziening oud-wethouders				3		3
Voorziening derde WW-jaar				15		15
Voorziening spaarverlof				64		64
Voorziening herstel parkeerdek Gansehof						
Voorziening risico's grondexploitaties				99		99
Totaal toevoegingen	2.187	2.110	77	12.335	2.110	10.225
Onttrekkingen						
<i>Algemene reserves</i>						
Algemene reserve	19.331		19.331	9.060		9.060
<i>Bestemmingsreserves</i>						
Stedelijke vernieuwing						
Vastgoed	124		124			
Onderhoud sportcomplex De Swaneburg	62		62	62		62
Mobiliteit	380		380	23		23
Regio Specifiek Pakket (RSP)						
Plopsaland	20	20		20	20	
Kapitaallasten Hof van Coevorden						
Dutch Tech Zone						
Grondexploitaties						
Herstructureringsfonds						
Innovaties zorg	214		214	91		91
Accommodaties in de samenleving	100		100	52		52
Regiodeal						

<i>Voorzieningen</i>					
Rioleringen					
Voorziening oud-wethouders	51	51	51		51
Voorziening derde WW-jaar					
Voorziening herstel parkeerdek Gansehof				1.114	1.114
Voorziening risico's grondexploitatie					
Totaal onttrekkingen		20.282	20 20.262	10.473	20 10.453
* Verschillenanalyse op de toegevoegde rente is buiten beschouwing gelaten					

WNT-verantwoording 2023 Gemeente Coevorden

De Wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing op de gemeente Coevorden. Het voor de gemeente Coevorden toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000, het algemeen bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

Bij onze gemeente gaat het bij de topfunctionarissen om de gemeentesecretaris en de griffier. In de tabel hieronder is de bezoldiging van deze topfunctionarissen weergegeven.

1A. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2023	B.M. de Vries	M. Lucassen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	[01/01] - [30/06]	[01/01] - [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	54.899	93.791
Beloningen betaalbaar op termijn	9.769	13.980
Subtotaal	64.668	107.770
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	110.584	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	64.668	107.770
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022	B.M. de Vries	M. Lucassen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	[01/01] - [31/12]	[07/03] - [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	114.896	70.347
Beloningen betaalbaar op termijn	20.268	12.495
Subtotaal	135.163	82.842
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	177.534
Bezoldiging	135.163	82.842

1B. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	K. Cornelissen	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	
Kalenderjaar	2023	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	[12/06] - [31/12]	NVT
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	7	0
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	860	0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	212	206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	199.400	0
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	199.400	
	óf indien dit lager is	
	182.320	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	132.732	0
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	132.732	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	132.732	

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	n.v.t.	n.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

niet van toepassing in 2023

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

niet van toepassing in 2023

1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900

niet van toepassing in 2023

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

niet van toepassing in 2023

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

niet van toepassing in 2023

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

niet van toepassing in 2023

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

niet van toepassing in 2023

Balans per 31 december 2023

(bedragen * €1.000)

Activa	31-12-2023	31-12-2022	Passiva	31-12-2023	31-12-2022
<i>Vaste activa</i>			<i>Vaste financieringsmiddelen</i>		
Immateriële vaste activa	0	0	Eigen vermogen	59.200	57.824
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en saldo van agio en disagio	0	0	- Algemene reserve	39.092	36.976
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	0	- Bestemmingsreserves	12.470	11.672
- Bijdragen aan activa in eigendom derden	0	0	- Resultaat voor bestemming programmarekening	7.638	-0
			- Resultaat na bestemming programmarekening	0	9.176
Materiële vaste activa	104.505	101.487	Voorzieningen	4.330	5.206
- Investerings met economisch nut	46.050	46.247	- Voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.768	3.751
- Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	37.704	36.074	- Onderhoudsegalisatievoorzieningen		
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	20.751	19.167	- Door derden beklemd middelen	1.562	1.454
Financiële vaste activa	8.759	8.672	Langlopende schulden	52.273	60.341
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	805	805	Onderhandse leningen van:		
- Idem aan gemeenschappelijke regelingen			- Pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- Idem aan overige verbonden partijen			- Binnenlandse banken en financiële instellingen	52.258	60.325
- Leningen aan woningbouwcorporaties	-0	-0	- Binnenlandse bedrijven		
- Idem aan deelnemingen	0	0	- Overige binnenlandse sectoren		
- Idem aan overige verbonden partijen	2.500	2.500	- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, enz.		
- Overige langlopende leningen u/g	5.433	5.346	- Door derden belegde gelden		
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	21	21	- Waarborgsommen	15	15
Totaal vaste activa	113.264	110.160	Totaal vaste financieringsmiddelen	115.802	123.370
<i>Vlottende activa</i>			<i>Vlottende passiva</i>		
Vorraden	7.931	9.830	Kortlopende schulden	17.119	13.977
- Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0	- Kasgeldleningen	0	0
- Bouwgronden in exploitatie	7.931	9.830	- Banksaldi	7.827	2.860
- Voorziening risico's	0	0	- Overige schulden	9.291	11.117
Uitzettingen korter dan één jaar	20.249	21.718			
- Vorderingen op openbare lichamen	8.586	8.164			
- Verstreckte kasgeldleningen					
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen					

- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of korter	9.051	11.025			
- Overige vorderingen	2.611	2.529			
- Overige uitzettingen					
Overlopende activa	6.154	8.368	Overlopende passiva	15.805	13.830
- Nog te ontvangen Europese overheidslichamen	0	0	- Verplichtingen	6.047	4.767
- Nog te ontvangen van het Rijk	1.200	4.630	- Vooruit ontvangen Europese overheidslichamen	0	0
- Nog te ontvangen overige Nederlandse overheidslichamen	1.472	549	- Vooruit ontvangen van het Rijk	8.743	7.686
- Nog te ontvangen overig	3.005	3.054	- Vooruit ontvangen overige Nederlandse overheidslichamen	924	1.103
- Vooruitbetaalde bedragen	375	109			
- Overige overlopende activa	102	27	- Overige overlopende passiva	91	273
Liquide middelen	1.127	1.102			
- Kassaldi	6	27			
- Banksaldi	1.121	1.074			
Totaal vlottende activa	35.461	41.017	Totaal vlottende passiva	32.923	27.807
Totaal generaal	148.725	151.177	Totaal generaal	148.725	151.177

Borg- en garantstellingen

101.300 97.574

Toelichting op de balans

Activa

Bedragen * € 1.000

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa	2023	2022
Investerings met economisch nut	46.050	46.247
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	37.704	36.074
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	20.751	19.167
Totaal	104.505	101.487

De materiële vaste activa die in erfpacht is uitgegeven, betreft zonneakker 'De Watering'. De jaarlijkse erfpacht is € 51.000.

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, gedurende 2023.

Specificatie boekwaarde investeringen economisch nut	Boekwaarde 01-01	Investerings n	Desinvesterings n	Afschrijvings n	Bijdrage n van derden	Afwaardering n	Boekwaarde 31-12
Gronden en terreinen	11.398	109	0	-61	0	0	11.446
Woonruimten	24	0	0	-1	0	0	22
Gebouwen	28.687	729	0	-1.459	0	0	27.956
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.927	427	0	-141	0	0	3.213
Vervoermiddelen	1.635	837	0	-412	0	0	2.060
Machines, apparaten en installaties	1.307	0	0	-165	0	0	1.141
Overige materiële vaste activa	270	15	0	-74	0	0	211
Totaal	46.247	2.117	0	-2.313	0	0	46.050

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waar een heffing voor kan worden geheven. Dit betreft de investeringen in riolering waarvoor wij de rioolheffing opleggen.

Specificatie boekwaarde investeringen economisch nut (riolering)	Boekwaarde 01-01	Investerings n	Desinvesterings n	Afschrijvings n	Bijdrage n van derden	Afwaardering n	Boekwaarde 31-12
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	36.074	2.381	0	-641	-110	0	37.704
Totaal	36.074	2.381	0	-641	-110	0	37.704

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut weer. Er is sprake van een investering met een maatschappelijk nut indien geen bate in de bedrijfseconomische zin uit deze activa kan worden gegenereerd. Dit zijn bijvoorbeeld wegen, bruggen en andere investeringen waarvoor geen markt is in het private verkeer.

Specificatie investeringen openbare ruimte met maatschappelijk nut	Boekwaarde 01-01	Investerings n	Desinvesterings n	Afschrijvings n	Bijdrage n van derden	Afwaardering n	Boekwaarde 31-12
Gronden en terreinen	54	0	0	0	0	0	54
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	18.017	2.652	0	-813	-993	0	18.863
Overige materiële vaste activa	1.096	748	0	-10	0	0	1.834
Totaal	19.167	3.400	0	-823	-993	0	20.751

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa was gedurende 2023 als volgt.

Specificatie financiële vaste activa	Boekwaarde 01-01	Investerings	Desinvesterings	Aflossings	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12
<i>Kapitaalvertrekkingen aan:</i>							
- deelnemingen	805	0	0	0	0	0	805
- gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	0	0	0	0
- overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0	0
<i>Leningen aan:</i>							
- woningbouwcorporaties	-0	0	0	0	0	0	-0
- deelnemingen	0	0	0	0	0	0	0
- overige verbonden partijen	2.500	0	0	0	0	0	2.500
Overige langlopende leningen u/g	5.346	319	0	-232	0	0	5.433
Overige uitzettingen, looptijd > 1 jaar	21	0	0	0	0	0	21
Totaal	8.672	319	0	-232	0	0	8.759

Voor het verloop van alle vaste activa, gespecificeerd per investering, verwijzen wij u naar de 'Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven' en het 'Overzicht van investeringskredieten'. Deze overzichten zijn opgenomen onder de tegel 'Bijlagen'.

Flottende activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de voorraden en geraamde nog te maken kosten en geraamde te realiseren opbrengsten weer.

Bedragen
x €1.000

Overzichten grondbedrijf											
Complex	Boekwaarde 31-12-2022	Investeren	Opbrengsten	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2023	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde per 31-12-2023	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
Aalden Aelderhoo ghe	-110	-2	0	112	0	0	0	0	0	0	0
Dalen Molenakkers II	1.003	30	0	-7	1.026	0	1.026	808	-1.901	-67	0
Sleen Jongbloed	255	37	-557	149	-116	0	-116	222	-101	5	0
Coevorden Ossehaar	50	22	-75	3	0	0	0	0	0	0	0
Coevorden Europark	3.099	93	-420	102	2.874	0	2.874	80	-3.029	-75	0
Coevorden Leeuwerikenveld II	6.448	193	-1.398	103	5.346	0	5.346	849	-6.368	-173	0
Coevorden ROC	-915	0	-284	0	-1.199	0	-1.199	0	-491	-1.690	-1.681
Totaal	9.830	373	-2.734	462	7.931	0	7.931	1.959	-11.890	-2.000	-1.681

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van ultimo 2023 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Wij zijn van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste inschatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden. Voor de berekening van het eindresultaat van de grondexploitaties is de Netto Contante Waarde (NCW) methode toegepast. Voor een specificatie en toelichting op de risico's van de grondexploitaties verwijzen wij u naar de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing .

Uitzettingen korter dan één jaar

Onderstaand geven wij het verloop van de uitzettingen met een looptijd tot en met één jaar weer.

Uitzettingen korter dan één jaar	Saldo 2023	Voorziening 2023	Netto saldo 2023	Netto saldo 2022
Vorderingen op openbare lichamen	8.586	0	8.586	8.164
Verstreckte kasgeldleningen	0	0	0	0
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	0	0	0	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of korter	9.051	0	9.051	11.025
Overige vorderingen	3.522	-910	2.611	2.529
Overige uitzettingen	0	0	0	0
Totaal	21.159	-910	20.249	21.718

In de paragraaf financiering hebben wij informatie opgenomen over schatkistbankieren. Op 31 december 2023 bedroeg het saldo van schatkistbankieren circa € 9 miljoen. Dit bedrag is in bovenstaande tabel opgenomen onder het kopje 'Uitzettingen in 's Rijks schatkist'. Op de balans zijn de netto saldi van de uitzettingen weergegeven. Het betreft hier de vorderingen op openbare lichamen en op openstaande debiteuren. Bij de openstaande debiteuren (€ 3,5 miljoen) hebben wij conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving de voorziening voor oninbaarheid van € 910.000

in mindering gebracht. Het netto saldo eind 2023 is € 2,6 miljoen. Dit netto saldo bedroeg eind 2022 € 2,5 miljoen.

Overlopende activa

Het verloop van de overlopende activa was gedurende 2023 als volgt.

Overlopende activa	2023	2022
Nog te ontvangen Europese overheidslichamen	0	0
Nog te ontvangen van het Rijk	1.200	4.630
Nog te ontvangen overige Nederlandse overheidslichamen	1.472	549
Nog te ontvangen overig	3.005	3.054
Vooruitbetaalde bedragen	375	109
Overige overlopende activa	102	27
Totaal	6.154	8.368

De nog te ontvangen bedragen hebben betrekking op opgevoerde vorderingen die in 2023 zijn ontstaan, maar waarvan de afwikkeling in 2024 plaatsvindt. Van de nog te ontvangen bedragen in bovenstaande tabel geven wij onderstaand weer welke bedragen wij van het Rijk verwachten te ontvangen. Dit betreffen uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

Nog te ontvangen bedragen van het Rijk	Stand per 01-01	Ontvangen bedragen	Toevoegingen	Stand per 31-12
Algemene uitkering boekjaar 2020 en 2022	1.020	1.020	0	0
Crisis noodopvang 2022	205	205	0	0
Ontheemden Oekraïne 2022	3.364	3.364	0	0
Ministerie van Financien rente schatkistbankieren 2022	41	41	0	0
BBZ bedrijfskapitaal 2022	0	0	154	154
Algemene uitkering boekjaar 2021	0	0	38	38
Ontheemden Oekraïne 2023	0	0	720	720
SPUK afrekening inburgering 2023	0	0	121	121
Ministerie van Financies rente schatkistbankieren 2023	0	0	90	90
Bijdrage toeslagenaffaire 2023	0	0	77	77
Totaal	4.630	4.630	1.200	1.200

Nog te ontvangen bedragen van overige overheden	Stand per 01-01	Ontvangen bedragen	Toevoegingen	Stand per 31-12
Uitgeleend personeel 2022	137	137	0	0
St. Afvalfonds fonds 1e en 4e kwartaal 2022	150	150	0	0
Provincie Drenthe; subsidie fase 1 2022	95	95	0	0
St. Afvalfonds fonds eindafrekening 2022	45	45	0	0
Naheffing omzetbelasting afval 2018	-50	0	0	-50
Uitspraak bezwaarschrift 2019 OB tbv Afval	-67	-67	0	0
Subsidie Gautiersingel	31	31	0	0
Doorbelasting kosten PMT 2022	208	208	0	0
St. Afvalfonds fonds eindafrekening 4e kwartaal 2023	0	0	91	91
Jeugdhulp regio Drenthe	0	0	6	6
Detachering medewerkers Q4 2023	0	0	30	30
Doorbelasting kosten PMT 2023	0	0	268	268
Belasting btw compensatiefonds	0	0	50	50
Provincie Drenthe; Zuidelijke ontsluitingsweg	0	0	975	975
Provincie Drenthe; Projecten mobiliteit	0	0	102	102
Totaal	549	599	1.522	1.472

Aan het begin van het boekjaar boeken wij de te ontvangen bedragen vanaf de balans naar onze exploitatie. Gedurende het jaar monitoren wij het verloop van deze te ontvangen bedragen. Aan het einde van ieder boekjaar boeken wij de nog te ontvangen bedragen naar de balans. Eventuele

verschillen komen niet op de balans tot uitdrukking, maar op de programma's één tot en met zes in de exploitatie. Significante verschillen lichten wij derhalve daar toe indien ze van toepassing zijn.

Liquide middelen

Liquide middelen	2023	2022
Kassaldi	6	27
Banksaldi	1.121	1.074
Totaal	1.127	1.102

Passiva

Bedragen * € 1.000

Vaste financieringsmiddelen

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Eigen vermogen	2023	2022
Algemene reserve	39.092	36.976
Bestemmingsreserve	12.470	11.672
Resultaat jaarrekening voor bestemming	7.638	-0
Nog te bestemmen resultaat jaarrekening	0	9.176
Totaal	59.200	57.824

In het onderstaand overzicht geven wij het verloop van het eigen vermogen in 2023 weer.

Verloop reserves	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2023	Vermindering ter dekking van afschrijving	Saldo 31-12
Algemene reserves	36.976	11.176	9.060	0	0	39.092
Bestemmingsreserves	11.672	1.045	248	0	0	12.470
Resultaat voor bestemming programmarekening	0	0	0	7.638	0	7.638
Resultaat na bestemming programmarekening	9.176	0	0	0	0	0
Totaal	57.824	12.221	9.308	7.638	0	59.200

Meer informatie over het verloop van de reserves is weergegeven in de staat van reserves en voorzieningen. Dit overzicht is opgenomen onder de tegel 'Bijlagen'. Een toelichting van de verschillen tussen de begrote en werkelijke reservemutaties maken onderdeel uit van de tegel 'Financiën'. De aard en reden van de reserves zijn opgenomen in onze Nota reserves en voorzieningen .

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in het boekjaar is als volgt:

Verloop voorzieningen	Saldo 01-01	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12
Voor verplichtingen, verliezen c.a.	3.751	183	-1.166	0	2.768
Door derden beklemde middelen	1.454	200	0	0	1.562
Totaal	5.206	383	-1.166	0	4.330

De voorzieningen betreffen riolering, pensioenen oud-wethouders, voorziening 3e ww jaar, voorziening voor spaarverlof, voorziening voor het herstel van parkeerdek Gansehof en de voorziening risico's afgesloten grexten. Deze voorzieningen staan in de staat van reserves en voorzieningen.

De voorziening door derden beklemde middelen betreft de voorziening voor riolering op grond van artikel 44 lid 2 BBV om een gelijkmatige tariefontwikkeling van de rioolheffing te borgen. De middelen uit een artikel 44, lid 2 BBV voorziening worden o.a. als 'dekkingsmiddel' voor de kapitaallasten van de geactiveerde riolering ingezet.

De voorziening dubieuze debiteuren maakt geen onderdeel uit van dit overzicht. Deze staat aan de activazijde van de balans onder 'overige vorderingen'.

Langlopende schulden

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

Langlopende schulden	2023	2022
<i>Onderhandse leningen van:</i>		
- pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- binnenlandse banken en financiële instellingen	52.258	60.325
- binnenlandse bedrijven		
- overige binnenlandse sectoren		
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, enz.		
Door derden belegde gelden		
Waarborgsommen	15	15
Totaal	52.273	60.341

In onderstaand overzicht geven wij het verloop van de langlopende schulden in 2023 weer.

Verloop langlopende schulden	Saldo 01-01	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12
Onderhandse leningen	60.325	9	8.077	52.258
Door derden belegde gelden				
Waarborgsommen	15	0	0	15
Totaal	60.341	9	8.077	52.273

De totale rentelast voor de afgesloten leningen was in 2023 € 1.490.000. Voor een overzicht van de afgesloten leningen en ontvangen waarborgsommen verwijzen wij naar de staat van langlopende leningen die wij onder de tegel 'Bijlagen' hebben opgenomen.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Vlottende passiva	2023	2022
Kortlopende schulden (looptijd < 1 jaar)	17.119	13.977
Overlopende passiva	15.805	13.830
Totaal	32.924	27.807

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Specificatie kortlopende schulden	2023	2022
Kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	7.827	2.860
Overige schulden	9.291	11.117
Totaal	17.119	13.977

De overige schulden bestaan uit crediteuren. Dit betreft facturen waarvan de betaling bij het opstellen van de jaarrekening 2023 nog onder weg was.

Overlopende passiva

De specificatie van de post Overlopende passiva is als volgt:

Specificatie overlopende passiva	2023	2022
Verplichtingen	6.047	4.767
<i>Vooruitontvangen</i>		
- Europese overheidslichamen	0	0
- het rijk	8.743	7.686
- overige Nederlandse overheidslichamen	924	1.103
Overige overlopende passiva	92	273
Totaal	15.805	13.830

De overlopende passiva hebben voornamelijk betrekking op bij het opmaken van het jaarverslag opgevoerde verplichtingen. De afwikkeling vindt plaats in 2024. Van de vooruitontvangen bedragen in bovenstaande tabel geven wij onderstaand weer welke bedragen wij van het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen hebben ontvangen. Dit betreffen uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

Vooruitontvangen bedragen van het Rijk	Stand per 01-01	Ontvangen	Vrijgevallen/ terugbetaald	Stand per 31-12
Dienst Uitvoering Onderwijs; Onderwijsachterstandenbeleid	349	1.246	1.595	0
Lokale Aanpak Isolatie	0	1.757	0	1.757
RVO.NL; subsidie ventilatie scholen	404	0	298	106
RVO subsidie Huisvesting grote gezinnen vergunninghouders	0	50	0	50
RVO Regeling huisvesting aandachtsgroepen (RHA)	275	0	0	275
NPO	218	150	158	210
Project aardgasvrije wijk Dalen 2022	3.874	0	290	3.584
Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	0	699	434	265
Subsidie provincie Kasteelpark	104	0	104	0
Onderwijsroute 2022	30	0	22	8
GIDS middelen	60	0	60	0
Taal ontheemden Oekraïne	0	38	0	38
Onderwijshuisvesting Oekraïners	90	90	56	124
SPUK Overlastgegevende asielzoekers	50	0	0	50
Energiearmoede 2022	915	257	39	1.133
SPUK wet inburgering 2021	183	0	155	28
Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	437	35	0	472
Subsidie impuls klimaatadaptatie	223	0	184	39
SPUK GALA 2023	0	667	577	90
SPUK GALA 2023 terug te betalen	0	127		127
SPUK NEAS	0	92	0	92
SPUK MEOZ	0	76	46	30
SPUK Lokale bibliotheekvoorzieningen	0	255	0	255
Subsidie Menso Altingstraat Sleen	0	10	0	10
Totaal	7.212	5.549	4.018	8.743

Vooruitontvangen bedragen van overige overheden	Stand per 01-01	Ontvangen	Vrijgevallen/ terugbetaald	Stand per 31-12
Provincie Drenthe; subsidie Regiodeal	929	305	724	510
Subsidie provincie 2e fase*	474	0	217	257
Provincie Drenthe; subsidie nulmeting basiskwaliteit natuur	0	20	0	20
Provincie Drenthe; subsidie culturele impuls	15	19	16	18
Provincie Drenthe; Recreatie en toerisme	20	10	20	10
Provincie Drenthe; onderwijsvoorzieningen	89	0	0	89
Provincie Drenthe; onderwijs	50	0	30	20
Totaal	1.577	354	1.007	924

Aan het begin van het boekjaar boeken wij de vooruitontvangen bedragen vanaf de balans naar onze exploitatie. Gedurende het jaar monitoren wij de inzet van deze vooruitontvangen bedragen. Aan het einde van ieder boekjaar boeken wij de resterende of nieuwe middelen naar de balans. Eventuele verschillen komen niet op de balans tot uitdrukking, maar op de programma's één tot en met zes in de exploitatie. Significante verschillen lichten wij derhalve daar toe indien ze van toepassing zijn.

* In de Jaarrekening 2022 was de subsidie provincie 2e fase (€ 474.000) opgenomen onder de vooruitontvangen bedragen van het Rijk.

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor borg- en garantstellingen specificeren wij als volgt:

	Oorspronkelijk bedrag	boekwaarde 01-01	boekwaarde 31-12
Leningen woningbouwcorporaties	135.115	96.035	98.431
Kredietfaciliteit Europark GmbH	7.000	1.528	2.858
Overige borg- en garantstellingen	22.390	11	11
Totaal	164.505	97.574	101.300

Voor een specificatie van (het verloop van) de borg- en garantstellingen verwijzen wij naar de staat van gewaarborgde geldleningen, die wij onder de tegel 'Bijlagen' hebben opgenomen. Daarin zijn niet opgenomen de borgstellingen jegens particuliere eigenwoningbezitters in het kader van de Nationale Hypotheek Garantie. De gemeente vervult hier een achtervangfunctie. Wanneer de uitvoerende instantie, de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen, niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, kan de gemeente worden aangesproken. De kans dat dit gebeurt, is te verwaarlozen.

Niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) mogen geen voorzieningen worden gevormd of anderszins verplichtingen worden opgenomen voor jaarlijks terugkerende arbeidsgelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. In de volgende tabel geven wij een overzicht van de overige niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen. Dit zijn de meerjarig aangegane verplichtingen.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN		
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Soort	1 tot 4 jaar	4 jaar en langer
Afvalverwijdering en -verwerking	16.499	0
Zorgcontracten	45.503	45.503
Huur kantoorgebouwen	843	2.557
Accountant	10	0
Verzekeringen	379	0
Exploitatie bedrijfskantine	106	0
Warme dranken voorziening	230	58
	63.571	48.118

Single Information Single Audit (SiSa)

Verantwoording Single Information Single Audit (SiSa)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024								
Verstrekker	Uitkering score	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A15	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2022 en 2023 Gemeenten	Besteding (jaar T) - zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding uitvoering projectplan (t/m jaar T) - inclusief uitvoering door derden	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting op projecten die afwijken van voorlopige toekenning	Project afgerond (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: A15/01	Aard controle R Indicator: A15/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A15/03	Aard controle n.v.t. Indicator: A15/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A15/05	Aard controle n.v.t. Indicator: A15/06
			1 € 0	€ 0	Nee		Ja	Ja
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
			Aard controle R Indicator: A16/01	Aard controle R Indicator: A16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03	Aard controle R Indicator: A16/04	Aard controle R Indicator: A16/05	Aard controle R Indicator: A16/06
			€ 6.412.829			€ 151.254	€ 0	€ 39.158

			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: A16/07</i>	<i>Indicator: A16/08</i>	<i>Indicator: A16/09</i>	<i>Indicator: A16/10</i>		
			€ 2.633	€ 26.250	€ 6.632.124	€ 10.080.672		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: B2/01</i>	<i>Indicator: B2/02</i>	<i>Indicator: B2/03</i>	<i>Indicator: B2/04</i>	<i>Indicator: B2/05</i>	<i>Indicator: B2/06</i>
			4	60	5	17	Ja	Ja
			Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoordin g (Ja/Nee)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		

	<i>Indicator: B2/07</i>	<i>Indicator: B2/08</i>	<i>Indicator: B2/09</i>	<i>Indicator: B2/10</i>	
N.V.T.	Nee				
Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
<i>Aard controle R Indicator: B2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/16</i>
€ 27.900	€ 27.900			€ 0	€ 0
Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
<i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/20</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/22</i>
€ 1.520	€ 22.800	€ 17.340	€ 58.956	€ 8.975	€ 30.515
Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>		

			Indicator: B2/23	Indicator: B2/24	Indicator: B2/25	Indicator: B2/26	Indicator: B2/27		
			€ 0	€ 48.000	€ 0	€ 0	€ 77.275		
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: C32/01</i>	<i>Indicator: C32/02</i>	<i>Indicator: C32/03</i>	<i>Indicator: C32/04</i>	<i>Indicator: C32/05</i>	<i>Indicator: C32/06</i>	
			1	SUVIS21-00776680	€ 0	€ 700.000	Ja		Ja
			2	SUVIS21-01721864	€ 284.350	€ 284.350	Ja		Ja
			3	SUVIS21-00903307	€ 16.747	€ 429.928	Ja		Nee
			4	SUVIS21-2-03024382	€ 110.705	€ 110.705	Ja		Nee
			5	SUVIS21-2-03024373	€ 322.518	€ 322.518	Ja		Nee
			6	SUVIS21-2-02653753	€ 0	€ 1.266	Ja		Nee
			7	SUVIS21-2-02653743	€ 0	€ 1.861	Ja		Nee
			8	SUVIS21-2-02667873	€ 0	€ 2.838	Ja		Nee
			9	SUVIS21-2-02653759	€ 0	€ 2.258	Ja		Nee
				Kopie Beschikingsnummer/Naa m	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
	<i>Indicator: C32/07</i>	<i>Indicator: C32/08</i>	<i>Indicator: C32/09</i>						
1	SUVIS21-00776680	Ja							
2	SUVIS21-01721864	Ja							
3	SUVIS21-00903307	Ja							
4	SUVIS21-2-03024382	Ja							
5	SUVIS21-2-03024373	Ja							
6	SUVIS21-2-02653753	Ja							

			7	SUVIS21-2-02653743	Ja				
			8	SUVIS21-2-02667873	Ja				
			9	SUVIS21-2-02653759	Ja				
BZK	C55	Aanpak energiearmoede		Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
				<i>Indicator: C55/01</i>	<i>Indicator: C55/02</i>	<i>Indicator: C55/03</i>	<i>Indicator: C55/04</i>	<i>Indicator: C55/05</i>	<i>Indicator: C55/06</i>
			87	€ 11.496	€ 11.496	204	€ 26.824	€ 26.824	
				Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
				<i>Indicator: C55/07</i>	<i>Indicator: C55/08</i>	<i>Indicator: C55/09</i>			
			0	€ 0	€ 0				
				Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie,	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/ener	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen

			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	vloerisolatie, spouwmuurisolati e etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	koelkasten, wasmachines etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	gierekening tot gevolg. Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15
			116	397	13	19	0	0
BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/02	Aard controle R Indicator: C56/03	Aard controle R Indicator: C56/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/06
			1 RHA2021-02368774	Toevoegen wooneenheden aandachtsgroepen gemeente Coevorden	€ 0	€ 0	0	0
			Kopie Projectnaam	Opbrengsten jaar T	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/07	Aard controle R Indicator: C56/08	Aard controle R Indicator: C56/09	Aard controle R Indicator: C56/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/12
1	Toevoegen wooneenheden aandachtsgroepen gemeente Coevorden	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja		
	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum						

				van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C56/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C56/14</i>				
			Nee	nvt				
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoordin g (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C62/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C62/02</i>				
			€ 0	Nee				
BZK	C72	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 3e ronde	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C72/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C72/02</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: C72/03</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: C72/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C72/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C72/06</i>
			€ 289.290	€ 350.189	0	112	Ja	

			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C72/07</i>					
			Nee					
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C92/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C92/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/05</i>	
			€ 35.499	€ 0	4	131	12	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C94/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C94/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/06</i>
			1 LAI23-03620489	€ 0	0	0	0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die	Eindverantwoording (ja/nee)		

			bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C94/10</i>		
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
BZK	C97	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	Beschikkingnummer	Besteding per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding per project (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Project is volgens aanvraag, artikel 2, lid 1 uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 05 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Eventuele toelichting op niet volgens aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 04 'Nee' is ingevuld	Plaatsingenummer van het grote gezin dat in het object is gehuisvest
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C97/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C97/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C97/03</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: C97/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C97/05</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: C97/06</i>
		1	HGGV23-03615176	€ 0	€ 0	Nee	Er is uitstel gevraagd. Op dit verzoek is nog geen beslissing ontvangen.	nvt
			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C97/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C97/08</i>				
		1	HGGV23-03615176	Nee				
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	

		Gemeenten	artikel 159, eerste lid WPO)	grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)			
			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	
			€ 1.464.941	€ 169.704	€ 0	€ 0	€ 348.608	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06</i>	Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08</i>	Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/09</i>		
		1		€ 0		€ 0		
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	

			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	
			€ 136.117	€ 0	€ 21.965	€ 0	€ 218.136	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>		
		1		€ 0		€ 0		
OCW	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T)	Eindverantwoordiging (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: D19/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D19/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D19/03</i>			
			€ 56.291	€ 56.291	Ja			
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2023 naar 2024.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>

			<i>Indicator: D23/01</i>	<i>Indicator: D23/02</i>	<i>Indicator: D23/03</i>	<i>Indicator: D23/04</i>	<i>Indicator: D23/05</i>	<i>Indicator: D23/06</i>
			1 SB230106	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 255.028	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/07</i>					
			1 Nee					
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/06</i>
			1 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	€ 60.270	€ 60.270	€ 1.136.088	€ 1.136.088
			2 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	€ 74.581	€ 74.581	€ 931.514	€ 931.514
			3 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	€ 17.888	€ 17.888	€ 374.089	€ 374.089
			4 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	€ 31.099	€ 31.099	€ 628.503	€ 628.503
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			

			<i>Indicator: E44B/07</i>	<i>Indicator: E44B/08</i>	<i>Indicator: E44B/09</i>	
			1 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	Ja	
			2 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	Nee	
			3 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	Nee	
			4 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	Nee	
			5 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	Ja	
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnumm er	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: E44B/10</i>	<i>Indicator: E44B/11</i>	<i>Indicator: E44B/12</i>	<i>Indicator: E44B/13</i>
			1 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	Project 36: Dalen rioolrecon.	Ja
			2 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	Project 37: Weeshuisweide	Nee
			3 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	Project 38: Molenbelt	Nee
			4 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	Project 41: Sleen Altingstraat	Nee
			5 061681 Gemeente Borger-Odoorn	5000005687	Project 42: Dalen Oude Coev.weg	Ja
IenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatreg elen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
		Provincies en Gemeenten	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: E84/01</i>	<i>Indicator: E84/02</i>	<i>Indicator: E84/03</i>	<i>Indicator: E84/04</i>

	€ 0	€ 12.864	€ 0	Nee
	Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
	<i>Indicator: E84/05</i>	<i>Indicator: E84/06</i>	<i>Indicator: E84/07</i>	<i>Indicator: E84/08</i>
1	310 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden aantal in Meters	Nee	0	
2	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h aantal in Stuks	Nee	0	
3	317 Vervangen verharding fietspad aantal in Meters	Nee	0	
4	318 Verbreden van fietspaden aantal in Meters	Nee	0	
5	321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen) aantal in Meters	Nee	0	
6	331 Drempel aantal in Stuks	Nee	0	
7	332 Wegversmalling aantal in Stuks	Nee	0	
8	344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h aantal in meters	Nee	0	

			9	346 Voetgangersoversteekplaats (VOP) in gebiedsontsluitingsweg 50 km/h aantal in Stuks	Nee	0			
			10	348 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt aantal in Stuks	Nee	0			
			11	360 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 60 km/h aantal in Stuks	Nee	700			
			12	361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer) aantal in Stuks	Nee	0			
			13	362 Aanleg van één rijloper met fiets(suggestie)stroken en bermen aantal in Meters	Nee	0			
IenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikkingnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
				<i>Indicator: E87B/01</i>	<i>Indicator: E87B/02</i>	<i>Indicator: E87B/03</i>	<i>Indicator: E87B/04</i>	<i>Indicator: E87B/05</i>	<i>Indicator: E87B/06</i>
			1	060109 Gemeente Coevorden	S2023-0000947	139835	139835	104876	104876
				Kopie beschikkingnaam/nummer	Eindverantwoordin g (Ja/Nee)				

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/08</i>				
			1 S2023-0000947	Nee				
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel <i>Aard controle R Indicator: F28/01</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel <i>Aard controle R Indicator: F28/02</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten <i>Aard controle R Indicator: F28/03</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04</i>	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle R Indicator: F28/05</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06</i>
			€ 433.864	€ 0	€ 0	€ 433.864	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07</i>					
			Nee					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	€ 10.652.916	€ 123.125	€ 431.728	€ 1.022	€ 75.082	€ 3.204
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden

		uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.						
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 34.930	€ 37.191	€ 0	€ 0	€ 0
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)		BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
		Gemeente		Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		<i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)
		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>

1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	-€ 571	€ 0	€ 8.553	€ 37.828	€ 2.027
6	Totaal	-€ 571	€ 0	€ 8.553	€ 37.828	€ 2.027
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Gemeente	Gemeente	Gemeente		
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
	<i>Indicator: G4/07</i>	<i>Indicator: G4/08</i>	<i>Indicator: G4/09</i>	<i>Indicator: G4/10</i>		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		0	Ja		
6	Totaal	0	0	N.v.t.		
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
	<i>Indicator: G4/11</i>	<i>Indicator: G4/12</i>	<i>Indicator: G4/13</i>	<i>Indicator: G4/14</i>	<i>Indicator: G4/15</i>	

1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
6	Totaal	0	0	0	

SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: G10/01</i>	<i>Indicator: G10/02</i>	<i>Indicator: G10/03</i>			
			€ 588.127	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: G12/01</i>	<i>Indicator: G12/02</i>	<i>Indicator: G12/03</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		

		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			<i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>	
			€ 24.274	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06</i>
			1 1042555	€ 37.717	€ 0	€ 37.717	€ 0	€ 37.717
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoordin g (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08</i>				
			1 1042555	Ja				
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoordin g? (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R Indicator: H12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04</i>		
			€ 40.000	€ 40.000	Ja	Ja		

VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Beschikingsnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) <i>Automatisch berekend</i>	Totale definitieve exploitatietekort <i>Automatisch berekend</i>	Totale cumulatieve besteding <i>Automatisch berekend</i>	Eindverantwoording		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: H25/01</i>	<i>Indicator: H25/02</i>	<i>Indicator: H25/03</i>	<i>Indicator: H25/04</i>	<i>Indicator: H25/05</i>		
			1	SPUKIJZ21-22014	€ 117.839	€ 117.839	€ 117.839	Ja	
			Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)	
<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
<i>Indicator: H25/06</i>	<i>Indicator: H25/07</i>	<i>Indicator: H25/08</i>	<i>Indicator: H25/09</i>	<i>Indicator: H25/10</i>	<i>Indicator: H25/11</i>				
1	Sportcomplex de Swaneburg	Nov + dec 2021	€ 85.203	€ 85.203	€ 85.203	€ 85.203			
2	Sportcomplex de Swaneburg	44562	€ 32.636	€ 32.636	€ 32.636	€ 32.636			
VWS	H27B	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken 2023_met centraal persoon	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Gerealiseerd aantal cliënten in (jaar T)	Cumulatief aantal cliënten (t/m jaar T)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
<i>Indicator: H27B/01</i>	<i>Indicator: H27B/02</i>	<i>Indicator: H27B/03</i>	<i>Indicator: H27B/04</i>						
1	061690 Gemeente De Wolden	0	0	Nee					
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering,	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/Nee/ n.v.t.)?	

		cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			Indicator: H30/01	Indicator: H30/02	Indicator: H30/03	Indicator: H30/04	Indicator: H30/05	Indicator: H30/06
1	Lokaal Sportakkoord	€ 28.943	€ 1.361	€ 5.788	€ 1.361		Ja	
2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 199.258	€ 86.800	€ 39.852	€ 86.800		Ja	
3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 44.527	€ 45.223	€ 0	€ 45.223		Ja	
4	Kansrijke Start	€ 33.395	€ 28.515	€ 4.880	€ 28.515		Ja	
5	Mentale Gezondheid	€ 15.584	€ 14.626	€ 958	€ 14.626		Ja	
6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 38.961	€ 46.214	€ 0	€ 46.214		Ja	
7	Valpreventie	€ 114.657	€ 81.170	€ 22.931	€ 81.170		Ja	
8	Leefomgeving	€ 22.263	€ 10.000	€ 4.452	€ 10.000		Ja	
9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 5.566	€ 0	€ 1.113	€ 0		Ja	
10	Versterken sociale basis	€ 81.262	€ 79.513	€ 0	€ 79.513		Ja	
11	Mantelzorg	€ 22.263	€ 5.000	€ 4.452	€ 5.000		Ja	
12	Eén tegen eenzaamheid	€ 22.263	€ 26.650	€ 0	€ 26.650		Ja	
13	Welzijn op recept	€ 12.245	€ 12.245	€ 0	€ 12.245		Ja	
14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 5.566	€ 0	€ 1.113	€ 0		Ja	
15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 19.814	€ 12.324	€ 3.963	€ 12.324		Ja	
	Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?						
		Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08					
1	Lokaal Sportakkoord	Nee						
2	Brede regeling combinatiefuncties	Ja						

			3	Terugdringen Gezondheidsachterstande n	Nee				
			4	Kansrijke Start	Nee				
			5	Mentale Gezondheid	Nee				
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	Nee				
			7	Valpreventie	Nee				
			8	Leefomgeving	Nee				
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Nee				
			10	Versterken sociale basis	Nee				
			11	Mantelzorg	Nee				
			12	Eén tegen eenzaamheid	Nee				
			13	Welzijn op recept	Nee				
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Nee				
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	Nee				
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09</i>					
				Nee					
VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoordin g (Ja/Nee)	Toelichting		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H31/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05</i>		
			SPUKNEAS230098	€ 91.610	€ 0	Nee			
VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten	Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste				

		Energie Openbare Zwembaden		<i>Automatisch berekend</i>	van Rijksmiddelen <i>Automatisch berekend</i>			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: H32/01</i>	<i>Indicator: H32/02</i>	<i>Indicator: H32/03</i>			
			MEOZ23143	€ 75.843	€ 45.514			
			Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D1</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: H32/04</i>	<i>Indicator: H32/05</i>	<i>Indicator: H32/06</i>	<i>Indicator: H32/07</i>	<i>Indicator: H32/08</i>	
		1	Sportcomplex De Swaneburg	€ 75.843	€ 45.514	Ja		
DRE	DRE2C	Uitvoeringsregeling BDU verkeer en vervoer (Drenthe)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welke regeling betreft het	Totale besteding (in jaar T)	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T	Toelichting
		Uitvoeringsregling BDU verkeer en vervoer			De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen		Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe						
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: DRE2C/01</i>	<i>Indicator: DRE2C/02</i>	<i>Indicator: DRE2C/03</i>	<i>Indicator: DRE2C/04</i>	<i>Indicator: DRE2C/05</i>	<i>Indicator: DRE2C/06</i>
		1	201602306-00668993	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 0		€ 0	Zone 60 Gees

2	201602350-00668710	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 0		€ 0	Drie fietsknelpunten
3	201803045-00869047	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 0	-€ 286.724	€ 1.370.886	Zuidelijke ontsluitingsweg
4	201902968-00858444	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 1.030.402	€ 286.723	€ 1.317.125	Zuidelijke ontsluitingsweg
5	201803126-00793973	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 3.000		€ 3.000	Voorziening HUB Zweeloo
6	201902969-00858461	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 7.313		€ 7.313	Fietsoversteken Monierweg
7	201902970-00858456	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 0		€ 125.000	Opheffen NABO
8	202002697-00940772	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 12.462		€ 131.329	Verkeersm. Sleen-Oost
9	202002698-00941393	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 0		€ 0	Verkeersm. Oosterhes.-Zuid
	Kopie beschikingsnummer	De besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Alleen de besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen	Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van alleen provinciale middelen	Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden	
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: DRE2C/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: DRE2C/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/11</i>	
1	201602306-00668993		€ 0		€ 0	Nee
2	201602350-00668710		€ 0		€ 0	Nee
3	201803045-00869047		€ 0		€ 500.000	Nee
4	201902968-00858444		€ 475.000		€ 475.000	Nee
5	201803126-00793973		€ 1.500		€ 1.500	Nee
6	201902969-00858461		€ 3.657		€ 3.657	Nee

			7	201902970-00858456	€ 0	-€ 63.750	€ 31.250	Nee	
			8	202002697-00940772	€ 0	-€ 44.335	€ 65.665	Nee	
			9	202002698-00941393	€ 0		€ 0	Nee	
DRE	DRE10C	Regiodeal Zuid-Oost Drenthe		Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welk project betreft het	Totale besteding in jaar T ten laste van regiodealmiddelen via provincie	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding ten laste van regiodealmiddelen via provincie	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T ten laste van regiodealmiddelen via provincie	Toelichting
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe		<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
				<i>Indicator: DRE10C/01</i>	<i>Indicator: DRE10C/02</i>	<i>Indicator: DRE10C/03</i>	<i>Indicator: DRE10C/04</i>	<i>Indicator: DRE10C/05</i>	<i>Indicator: DRE10C/06</i>
			1	201903325-00852023	Impuls positieve gezondheid	€ 16.692	€ 0	€ 50.000	Cumulatieve besteding cf beschikking
			2	201903325-00852023	Aanpak intergenerationale armoedeproblematiek	€ 8.935	€ 0	€ 150.000	Cumulatieve besteding cf beschikking
			3	202001503-00883337	Fablab Coevorden	€ 44.750	€ 0	€ 179.000	Cumulatieve besteding cf beschikking
			4	202001503-00883337	Proeftuin wederopbouwwijk Tuindorp	€ 9.950	€ 0	€ 25.000	
			5	202001503-00883337	Proeftuin verkenning vitale dorpen	€ 22.651	€ 0	€ 35.531	
			6	202001503-00883337	Gezinscoaches generatiearmoede, 2e fase	€ 0	€ 0	€ 250.000	Cumulatieve besteding cf beschikking

			7	202001503-00883337	Impuls positieve gezondheid, 2e fase	€ 25.000	€ 0	€ 25.000	Cumulatieve besteding cf beschikking
			8	202003838-00916701	New Jobportunities	€ 0	-€ 68.414	€ 25.000	Correctie jaar t-1 om aan te sluiten met subsidiebedrag uit beschikking
			9	202101417-00945881	Gezinscoaches generatiearmoede	€ 0	€ 0	€ 255.000	Cumulatieve besteding cf beschikking
			10	202101417-00945881	New Jobportunities	€ 39.056	€ 68.414	€ 107.470	
			11	202103094-00977195	Monitoren en leren jeugdprojecten	€ 148.780	€ 0	€ 167.500	Cumulatieve besteding cf beschikking
			12	202103094-00977195	Toekomstbestendige bedrijventerreinen	€ 91.666	€ 0	€ 390.128	
			13	202103094-00977195	Haalbaarheidsonderzoek internationale MBO	€ 0	€ 0	€ 37.137	
			14	202103094-00977195	360 graden arbeidsmarkt	€ 187.500	€ 0	€ 375.000	Cumulatieve besteding cf beschikking
			15	202103094-00977195	Positieve gezondheid (vervolgtraject)	€ 80.000	€ 0	€ 80.000	
			16	202201865-01013238	Vitale Dorpen en Buurten	€ 0	€ 0	€ 0	
			17	202203542-01042060	FabLab Coevorden 2.0	€ 25.000	€ 0	€ 25.000	
			18	202301879-01079120	Proeftuin Tuindorp	€ 0	€ 0	€ 0	
			19	202301877-01079122	Logistiek Kenniscentrum	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie beschikkingsnummer	Kopie Projectnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
						Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende			

				jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
	<i>Indicator: DRE10C/07</i>	<i>Indicator: DRE10C/08</i>	<i>Indicator: DRE10C/09</i>	
1	201903325-00852023	Impuls positieve gezondheid	Ja	
2	201903325-00852023	Aanpak intergenerationale armoedeproblematiek	Ja	
3	202001503-00883337	Fablab Coevorden	Ja	
4	202001503-00883337	Proeftuin wederopbouwwijk Tuindorp	Nee	
5	202001503-00883337	Proeftuin verkenning vitale dorpen	Nee	
6	202001503-00883337	Gezinscoaches generatiearmoede, 2e fase	Ja	
7	202001503-00883337	Impuls positieve gezondheid, 2e fase	Ja	
8	202003838-00916701	New Jobportunities	Ja	
9	202101417-00945881	Gezinscoaches generatiearmoede	Ja	
10	202101417-00945881	New Jobportunities	Nee	
11	202103094-00977195	Monitoren en leren jeugdprojecten	Ja	
12	202103094-00977195	Toekomstbestendige bedrijventerreinen	Nee	
13	202103094-00977195	Haalbaarheidsonderzoek internationale MBO	Nee	
14	202103094-00977195	360 graden arbeidsmarkt	Ja	

			15	202103094-00977195	Positieve gezondheid (vervolgtraject)	Nee			
			16	202201865-01013238	Vitale Dorpen en Buurten	Nee			
			17	202203542-01042060	FabLab Coevorden 2.0	Nee			
			18	202301879-01079120	Proeftuin Tuindorp	Nee			
			19	202301877-01079122	Logistiek Kenniscentrum	Nee			
DRE	DRE12C	Subsidieregeling Herstructurering Ruimtelijke Kwaliteit 2021 PLUS		Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welke regeling betreft het	Totale besteding in jaar T	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T	Toelichting
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe		<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
				<i>Indicator: DRE12C/01</i>	<i>Indicator: DRE12C/02</i>	<i>Indicator: DRE12C/03</i>	<i>Indicator: DRE12C/04</i>	<i>Indicator: DRE12C/05</i>	<i>Indicator: DRE12C/06</i>
			1	23/5.9/2021001044	8.1 Ruimtelijke ordening	€ 194.167	€ 0	€ 446.716	
				Kopie beschikingsnummer	De besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
					Alleen de besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen	Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van alleen	Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding	

					laste van alleen provinciale middelen	provinciale middelen	meer voor wilt verantwoorden	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE12C/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: DRE12C/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: DRE12C/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE12C/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE12C/11</i>	
1	23/5.9/2021001044		€ 97.083	€ 0	€ 223.289	Nee		

Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
0-1 Bestuur				
1. Bouwen voor de samenleving	-45	-45	-24	21
5. Fundering voor de toekomst	-2.524	-2.781	-2.837	-56
Totaal 0-1 Bestuur	-2.569	-2.826	-2.861	-35
0-10 Mutaties reserves				
1. Bouwen voor de samenleving	0	0	-621	-621
2. Duurzaamheid	-110	-110	-117	-7
3. Samen	-114	-114	-71	44
6. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	-2.090	-2.090	-2.175	-85
Totaal 0-10 Mutaties reserves	-2.314	-2.314	-2.984	-669
0-2 Burgerzaken				
5. Fundering voor de toekomst	-2.026	-2.747	-2.672	75
0-3 Beheer overige gebouwen en gronden				
2. Duurzaamheid	0	0	-742	-742
0-4 Overhead				
2. Duurzaamheid	-375	-375	-1.339	-963
5. Fundering voor de toekomst	-14.057	-12.712	-15.106	-2.394
Totaal 0-4 Overhead	-14.432	-13.088	-16.445	-3.357
0-5 Treasury				
6. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	-239	-539	-16	523
0-62 OZB niet-woningen				
6. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	-73	-73	-99	-26
0-64 Belastingen overig				
6. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	-152	-152	-34	118
0-7 Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF				
4. Eigenheid dorpen en wijken	0	-50	0	50
6. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Totaal 0-7 Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	0	-50	0	50
0-8 Overige baten en lasten				
6. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	-496	-536	0	536
1-1 Crisisbeheersing en brandweer				
2. Duurzaamheid	0	0	-319	-319
3. Samen	-2.300	-2.391	-2.472	-81
Totaal 1-1 Crisisbeheersing en brandweer	-2.300	-2.391	-2.791	-400
1-2 Openbare orde en veiligheid				
1. Bouwen voor de samenleving	0	0	0	0

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
3. Samen	-283	-547	-681	-135
5. Fundering voor de toekomst	-14	-14	-13	2
Totaal 1-2 Openbare orde en veiligheid	-297	-561	-694	-133
2-1 Verkeer en vervoer				
1. Bouwen voor de samenleving	-4.413	-4.688	-6.173	-1.485
5. Fundering voor de toekomst	-1.818	-1.818	-1.899	-81
Totaal 2-1 Verkeer en vervoer	-6.231	-6.506	-8.071	-1.565
2-3 Recreatieve havens				
2. Duurzaamheid	0	0	-20	-20
2-4 Economische havens en waterwegen				
1. Bouwen voor de samenleving	-2	-2	-1	1
3-1 Economische ontwikkeling				
1. Bouwen voor de samenleving	-158	-1.562	-1.273	288
4. Eigenheid dorpen en wijken	-92	-92	-72	21
5. Fundering voor de toekomst	-2.220	-2.559	-2.632	-73
Totaal 3-1 Economische ontwikkeling	-2.470	-4.213	-3.977	236
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen				
1. Bouwen voor de samenleving	-239	-602	-314	288
3-4 Economische promotie				
1. Bouwen voor de samenleving	-312	-318	-278	40
4-1 Openbaar basisonderwijs				
3. Samen	-16	-16	-17	-1
4-2 Onderwijshuisvesting				
2. Duurzaamheid	0	0	-1.125	-1.125
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken				
2. Duurzaamheid	-15	-15	-639	-624
3. Samen	-2.339	-2.398	-3.500	-1.102
Totaal 4-3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.354	-2.413	-4.139	-1.726
5-1 Sportbeleid en activering				
3. Samen	-1.446	-2.143	-1.982	161
5-2 Sportaccommodaties				
2. Duurzaamheid	0	0	-954	-954
5-3 Cultuur				
3. Samen	-80	-272	-186	86
5-4 Musea				
2. Duurzaamheid	0	0	-20	-20
3. Samen	-230	-246	-241	5

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
Totaal 5-4 Musea	-230	-246	-261	-14
5-6 Media				
3. Samen	-878	-941	-974	-33
5-7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie				
1. Bouwen voor de samenleving	-539	-1.174	-599	575
2. Duurzaamheid	-1.061	-1.297	-1.374	-77
5. Funding voor de toekomst	-2.702	-2.987	-3.118	-131
Totaal 5-7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-4.302	-5.458	-5.091	368
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie				
2. Duurzaamheid	-27	-27	-192	-165
3. Samen	-2.999	-8.988	-6.594	2.395
Totaal 6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	-3.026	-9.015	-6.785	2.230
6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen				
3. Samen	-950	-950	-860	90
5. Funding voor de toekomst	-3.096	-4.421	-4.597	-176
Totaal 6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-4.046	-5.371	-5.457	-86
6-3 Inkomensregelingen				
3. Samen	-14.580	-15.508	-16.795	-1.286
6-4 WSW en beschut werk				
3. Samen	-4.124	-4.614	-4.505	108
5. Funding voor de toekomst	-1.872	-2.001	-1.592	409
Totaal 6-4 WSW en beschut werk	-5.996	-6.615	-6.097	518
6-5 Arbeidsparticipatie				
3. Samen	-1.582	-1.610	-1.871	-262
6-6 Maatwerkvoorziening (WMO)				
3. Samen	-1.869	-1.882	-1.955	-74
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+				
3. Samen	0	0	-28	-28
6-71A Hulp bij het huishouden (WMO)				
3. Samen	-4.490	-4.490	-5.046	-555
6-71B Begeleiding (WMO)				
3. Samen	-1.864	-1.864	-1.290	574
6-71C Dagbesteding (WMO)				
3. Samen	-901	-901	-1.011	-110
6-72A Jeugdhulp begeleiding				
3. Samen	-1.613	-1.941	-2.178	-237
6-72B Jeugdhulp behandeling				

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
3. Samen	-173	-135	-130	5
6-72C Jeugdhulp dagbesteding				
3. Samen	-10	-180	-217	-37
6-72D Jeugdhulp zonder verblijf overig				
3. Samen	-382	-629	-1.605	-976
6-73A Pleegzorg				
3. Samen	-950	-584	-542	42
6-73B Gezinsgericht				
3. Samen	-2.751	-2.869	-3.150	-281
6-73C Jeugdhulp met verblijf overig				
3. Samen	0	0	-6	-6
6-74A Jeughulp behandeling GGZ zonder verblijf				
3. Samen	-1.979	-1.754	-1.851	-97
6-74B Jeugdhulp crisisLTAGGZ-verblijf				
3. Samen	-119	-954	-749	205
6-74C Gesloten plaatsing				
3. Samen	-300	-135	-59	76
6-81B Maatschappelijke en vrouwenopvang (WMO)				
3. Samen	-223	-226	-135	91
6-82 Geëscaleerde zorg 18-				
3. Samen	0	-17	0	17
6-82A Jeudbescherming				
3. Samen	-950	-612	-588	24
6-82B Jeugdreclassering				
3. Samen	-200	-79	-95	-16
7-1 Volksgezondheid				
3. Samen	-858	-1.671	-1.211	460
7-2 Riolering				
1. Bouwen voor de samenleving	-2.521	-2.521	-2.563	-42
7-3 Afval				
2. Duurzaamheid	-4.005	-4.005	-4.102	-97
5. Fundering voor de toekomst	-1.743	-1.887	-2.124	-237
Totaal 7-3 Afval	-5.748	-5.892	-6.226	-334
7-4 Milieubeheer				
2. Duurzaamheid	-1.784	-3.799	-2.896	903
7-5 Begraafplaatsen en crematoria				
2. Duurzaamheid	-299	-364	-377	-14
8-1 Ruimte en leefomgeving				
1. Bouwen voor de samenleving	-163	-1.424	-503	922
5. Fundering voor de toekomst	-2.218	-2.838	-3.769	-931
Totaal 8-1 Ruimte en leefomgeving	-2.382	-4.263	-4.272	-10

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine)				
1. Bouwen voor de samenleving	-3.153	-3.153	-2.889	264
8-3 Wonen en bouwen				
1. Bouwen voor de samenleving	-1.215	-2.165	-2.426	-262
2. Duurzaamheid	-5.329	-16.259	-2.822	13.436
4. Eigenheid dorpen en wijken	-647	-647	-630	17
Totaal 8-3 Wonen en bouwen	-7.191	-19.071	-5.878	13.192
Totaal lasten	-115.398	-146.510	-140.677	5.833

Baten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
0-1 Bestuur				
5. Fundering voor de toekomst	117	117	212	95
0-10 Mutaties reserves				
1. Bouwen voor de samenleving	858	2.161	1.284	-877
2. Duurzaamheid	124	11.204	2.193	-9.010
3. Samen	376	1.232	311	-921
4. Eigenheid dorpen en wijken	0	60	60	0
6. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	0	5.397	5.397	0
Totaal 0-10 Mutaties reserves	1.358	20.053	9.246	-10.808
0-2 Burgerzaken				
5. Fundering voor de toekomst	414	414	387	-26
0-3 Beheer overige gebouwen en gronden				
2. Duurzaamheid	0	0	503	503
0-4 Overhead				
2. Duurzaamheid	0	0	94	94
5. Fundering voor de toekomst	32	32	704	672
Totaal 0-4 Overhead	32	32	798	766
0-5 Treasury				
6. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	915	1.170	1.033	-137
0-61 OZB woningen				
6. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	6.337	6.337	6.305	-32
0-62 OZB niet-woningen				
6. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	3.079	3.079	3.024	-55
0-64 Belastingen overig				
6. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	55	55	54	-1
0-7 Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF				
6. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	76.515	77.597	80.624	3.027
0-8 Overige baten en lasten				
6. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	-53	177	0	-177
1-1 Crisisbeheersing en brandweer				
2. Duurzaamheid	0	0	26	26
3. Samen	38	38	38	0
Totaal 1-1 Crisisbeheersing en brandweer	38	38	64	26
1-2 Openbare orde en veiligheid				
1. Bouwen voor de samenleving	15	15	32	17
3. Samen	10	10	0	-10
Totaal 1-2 Openbare orde en veiligheid	25	25	32	7

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
2-1 Verkeer en vervoer				
1. Bouwen voor de samenleving	67	67	1.578	1.511
5. Funding voor de toekomst	31	31	67	36
Totaal 2-1 Verkeer en vervoer	98	98	1.645	1.547
2-3 Recreatieve havens				
2. Duurzaamheid	0	0	6	6
3-1 Economische ontwikkeling				
1. Bouwen voor de samenleving	0	300	491	191
4. Eigenheid dorpen en wijken	0	0	6	6
5. Funding voor de toekomst	0	0	63	63
Totaal 3-1 Economische ontwikkeling	0	300	559	259
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen				
1. Bouwen voor de samenleving	267	267	248	-19
3-4 Economische promotie				
1. Bouwen voor de samenleving	9	9	0	-9
6. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	1.992	1.992	2.302	310
Totaal 3-4 Economische promotie	2.002	2.002	2.303	301
4-2 Onderwijshuisvesting				
2. Duurzaamheid	0	0	54	54
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken				
2. Duurzaamheid	0	0	150	150
3. Samen	1.296	1.296	2.284	988
Totaal 4-3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.296	1.296	2.434	1.138
5-1 Sportbeleid en activering				
3. Samen	0	76	303	228
5-2 Sportaccommodaties				
2. Duurzaamheid	0	0	424	424
5-3 Cultuur				
3. Samen	0	64	33	-30
5-4 Musea				
2. Duurzaamheid	0	0	18	18
5-6 Media				
3. Samen	104	104	145	40
5-7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie				
1. Bouwen voor de samenleving	0	0	15	15
2. Duurzaamheid	54	54	46	-8
5. Funding voor de toekomst	0	0	74	74

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
Totaal 5-7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	54	54	135	81
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie				
2. Duurzaamheid	8	8	35	28
3. Samen	0	5.000	7.004	2.004
Totaal 6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	8	5.008	7.040	2.032
6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen				
3. Samen	0	28	21	-7
5. Funding voor de toekomst	0	0	160	160
Totaal 6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	28	181	154
6-3 Inkomensregelingen				
3. Samen	11.089	10.761	11.969	1.208
6-4 WSW en beschut werk				
3. Samen	0	0	0	0
5. Funding voor de toekomst	0	0	114	114
Totaal 6-4 WSW en beschut werk	0	0	114	114
6-5 Arbeidsparticipatie				
3. Samen	0	0	942	942
6-6 Maatwerkvoorziening (WMO)				
3. Samen	6	6	86	80
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+				
3. Samen	0	0	100	100
6-71A Hulp bij het huishouden (WMO)				
3. Samen	0	0	0	0
6-71B Begeleiding (WMO)				
3. Samen	290	290	339	50
6-72A Jeugdhulp begeleiding				
3. Samen	0	0	0	0
6-74A Jeughulp behandeling GGZ zonder verblijf				
3. Samen	0	0	10	10
7-1 Volksgezondheid				
3. Samen	60	774	218	-557
7-2 Riolering				
1. Bouwen voor de samenleving	0	0	0	0
2. Duurzaamheid	3.666	3.666	3.707	41
Totaal 7-2 Riolering	3.666	3.666	3.707	42
7-3 Afval				
2. Duurzaamheid	5.188	5.188	5.046	-142

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Resultaat
5. Fundering voor de toekomst	0	0	33	33
Totaal 7-3 Afval	5.188	5.188	5.079	-109
7-4 Milieubeheer				
2. Duurzaamheid	70	1.026	850	-175
7-5 Begraafplaatsen en crematoria				
2. Duurzaamheid	455	455	331	-124
8-1 Ruimte en leefomgeving				
1. Bouwen voor de samenleving	196	196	123	-74
5. Fundering voor de toekomst	0	0	652	652
Totaal 8-1 Ruimte en leefomgeving	196	196	774	578
8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine				
1. Bouwen voor de samenleving	3.153	3.153	3.252	99
8-3 Wonen en bouwen				
1. Bouwen voor de samenleving	1.257	1.257	2.429	1.172
2. Duurzaamheid	1.346	1.346	7	-1.339
4. Eigenheid dorpen en wijken	4	4	19	15
Totaal 8-3 Wonen en bouwen	2.607	2.607	2.455	-152
Totaal baten	119.439	146.510	148.034	1.524

Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording door college

Verantwoordelijkheid college van burgemeesters en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeesters en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 12 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.406.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties *onrechtmatig* tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen zijn in onderstaande tabel opgenomen.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Tabel rechtmatigheidverantwoording

Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de raad vastgesteld autorisatieniveau)	€ 5.418.000
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 50.000
2. Ongeautoriseerde reservemutaties (veelal zijn dit ook getrouwe beeld fouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden)	€ -
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlecyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc)	€ 25.901.000
<i>Totaal Begrotingsonrechtmatigheden</i>	€ 31.369.000
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïdentificeerd en verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 5.468.000
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	€ 25.901.000
Voorwaardencriterium	
1. Inkoop/EU-aanbesteding: Overschrijding contractwaarde	€ 180.634
<i>Totaal onrechtmatigheden</i>	€ 180.634
Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	
Geen bevindingen	

Totaal rechtmatigheidsfouten	€ 31.549.634
Verantwoordingsgrens - vastgesteld door de raad	€ 1.406.000

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hellumstraat 64
2718 SL ZOETERMEER
telefoon (088) 236 80 00
e-mail Audit@flynth.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de gemeenteraad van de gemeente Coevorden

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeente Coevorden te Coevorden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2023 als van het vermogen van de gemeente Coevorden per 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. het overzicht van baten en lasten over 2023;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 12 december 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Coevorden zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening op pagina 221. Het college van burgemeester en wethouders heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 31.549.834, bestaande uit € 180.834 aan afwijkingen van de EU-aanbestedingsrichtlijnen en € 31.368.000 aan begrotingsonrechtmatigheden, ligt boven de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL87 RABO 0108 6942 20 - BIC: RABONL2U.
Handelsregister 09063021. www.flynth.nl
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.406.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Conform onze beroepsstandaarden hebben wij aandacht besteed aan het risico op het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het college van burgemeester en wethouders. In onze controle hebben wij bovendien de volgende frauderisico's onderkend:

- frauderisico dat de Europese en/of interne aanbestedingsrichtlijnen niet worden nageleefd om gunning aan een bevriende partij mogelijk te maken;
- frauderisico dat een medewerker zelfstandig crediteurenstamgegevens muteert en / of valse inkoopfacturen in de administratie verwerkt en / of betalingen aan crediteuren omleidt voor persoonlijk gewin;
- frauderisico dat verkregen subsidies niet aan de juiste periode zijn toegerekend en niet voldaan wordt aan subsidievoorwaarden.

Deze risico's zijn niet zodanig dat we hieraan significante aandacht hebben besteed. Op basis van onze risicoanalyse hebben wij geen andere materiële frauderisico's gesignaleerd.

De door ons uitgevoerde specifieke werkzaamheden voor de geïdentificeerde frauderisico's zijn als volgt:

Het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het college van burgemeester en wethouders

Het risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het college van burgemeester en wethouders hebben wij ondervangen door het selecteren van journaalposten op basis van risicocriteria, zoals de memoriaalboekingen en de schattingsposten. Deze journaalposten alsook de belangrijke schattingen van het college van burgemeester en wethouders, zoals de waardering van vaste activa en debiteuren en de volledigheid van de voorzieningen, hebben wij in detail gecontroleerd. Eveneens hebben wij de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen.

Europese en/of interne aanbestedingsrichtlijnen worden niet nageleefd om gunning aan een bevriende partij mogelijk te maken

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing rondom aanbestedingen voor het aangaan van contracten. Verder hebben wij kennis genomen van de aanbestedingsrichtlijnen en de eigen analyse op het voldoen aan deze richtlijnen van gemeente Coevorden en een gegevensgerichte controle verricht op geselecteerde crediteuren en de hieraan ten grondslag liggende contracten om vast te stellen dat is voldaan aan de aanbestedingsrichtlijnen.

Het door een medewerker zelfstandig crediteurenstamgegevens muteren en / of verwerken van valse inkoopfacturen in de administratie en / of omleiden van betalingen aan crediteuren voor persoonlijk gewin

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing rondom het factuurverwerkings- en betalingsproces. Daarnaast hebben we een deelwaameming verricht op de bedrijfskosten en hebben we vastgesteld dat de prestaties geleverd zijn en de betalingen zijn verricht aan het juiste bankrekeningnummer.

Tevens hebben wij een download ontvangen van de banktransacties (CAMT053-bestand). Middels dit bestand zijn verschillende analyses verricht. We hebben o.a. gecontroleerd of er meerdere ontvangers zijn gekoppeld aan één bankrekeningnummer en een IBAN-NAAM controle uitgevoerd om vast te stellen of de naam van de tegenrekeningen overeenkomt met de naam uit de IBAN-NAAM software.

Verkregen subsidies zijn niet aan de juiste periode toegerekend en/of er wordt niet voldaan aan de subsidievoorwaarden

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing rondom het verantwoorden van subsidiebatens en het evalueren van het continu voldoen aan subsidievoorwaarden. Tevens hebben wij een gegevensgerichte controle verricht op de in het boekjaar verantwoorde subsidiebatens waarbij met behulp van de subsidiebeschikkingen en andere documenten is vastgesteld dat de batens in het juiste boekjaar verantwoord zijn en dat gemeente Coevorden voldaan heeft aan de eventuele voorwaarden zoals uiteengezet in de subsidiebeschikkingen.

Voorts hebben wij in onze controle een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd. Tevens hebben we kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn wij tijdens de controle alert gebleven op indicaties voor signalen van fraude. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving. Indien daar sprake van was, hebben wij onze evaluatie van het risico van fraude en de gevolgen daarvan voor onze controlewerkzaamheden opnieuw geëvalueerd.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Zoals toegelicht in het onderdeel 'paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing' in het jaarverslag heeft het college van burgemeester en wethouders een beoordeling opgesteld van de mogelijkheden van de gemeente om de risico's vanuit de normale bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten. Onze werkzaamheden om deze inschatting van het college van burgemeester en wethouders te evalueren omvatten onder andere:

- kennisnemen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het college van burgemeester en wethouders en overwegen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle van de jaarrekening kennis hebben en door het college van burgemeester en wethouders te bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten en deze waar relevant te valideren met onderliggende documentatie;
- kennisnemen van de meerjarenbegroting 2024-2027 en de ontwikkelingen in de sector lokale overheden en het evalueren hiervan;
- vastgesteld dat de verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare ratio's;
- inwinnen van inlichtingen bij het college van burgemeester en wethouders over haar kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering na de periode van beoordeling.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenteraad, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader 2023 dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 12 december 2023 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 12 december 2023, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Coevorden, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zoetermeer, 10 juni 2024
Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Sletse Hof

S. Hof MSc RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

 S.H.

1. Staat van reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Algemene reserves					
	Stand per 1-1-2023	Toevoeging rente	Toevoeging tlv exploitatie	Onttrekking tgv exploitatie	Stand per 31-12-2023
Algemene reserve	36.976	0	11.176	9.060	39.092
Totaal algemene reserves	36.976	0	11.176	9.060	39.092
Bestemmingsreserves					
Stedelijke vernieuwing	108	2	129	0	239
Vastgoed	3.259	49	7	0	3.315
Onderhoud sportcomplex De Swaneburg	459	7	110	62	513
Mobiliteit	853	13	128	23	971
Regio Specifiek Pakket (RSP)	1.093	16	0	0	1.110
Plopsaland	63	1	0	20	44
Kapitaallasten Hof van Coevorden	5	0	0	0	5
Dutch TechZone	314	5	0	0	318
Reserve Grondexploitatie	2.570	39	426	0	3.034
Herstructureringsfonds	1.619	24	0	0	1.643
Innovaties zorg	576	9	70	91	564
Accommodaties in de samenleving	741	11	0	52	700
Regiodeal	13	0	0	0	13
Totaal bestemmingsreserves	11.672	175	870	248	12.470
Voorzieningen					
Rioleringen	1.454	0	108	0	1.562
Voorziening oud-wethouders	837	0	3	51	790
Voorziening 3e ww jaar	56	0	15	0	71
Voorziening spaarverlof	511	0	64	0	575
Voorziening herstel parkeerdek Gansehof	1.306	0	0	1.114	191
Voorziening risico `s afgesloten grexen	1.041	0	99	0	1.140
Totaal voorzieningen	5.206	0	289	1.165	4.330
Totaal generaal	53.854	0	12.335	10.473	55.891

Conform de voorschriften van het BBV dienen wij de verminderingen in verband met afschrijvingen op activa, waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd, in beeld te brengen. Wij hebben één bestemmingsreserve in dat kader, dat is de reserve 'Kapitaallasten Hof van Coevorden'.

2. Staat van opgenomen langlopende geldleningen

**STAAT VAN OPGENOMEN LANGLOPENDE
GELDLENINGEN**

Bedragen x €
1.000

N r.	Oorspr. Bedrag	Geldgever	Nummer geldgever	Datum besluit	Betaling r/a	Laatste jaar	Rente %	Boekwaarde 1-1- 2023	Opgenomen	Rente	Aflossing reguler	Aflossing vervroegd	Boekwaarde 31-12- 2023
---------	-------------------	-----------	---------------------	------------------	-----------------	-----------------	------------	----------------------------	-----------	-------	----------------------	------------------------	------------------------------

Algemeen

1	54.314	BNG	101996	07-07-2006	div. data/lin.	2036	4,810	24.894		1.165	1.810		23.084
2	15.000	BNG	103434	14-02-2008	div. data/lin.	2023	4,345	250		3	250		
3	15.000	BNG	104682	19-11-2009	20-11 lin.	2024	3,740	2.000		75	1.000		1.000
4	10.000	BNG	106342	14-01-2011	14-01 lin.	2026	3,870	2.667		103	667		2.000
5	10.000	BNG	108577	16-09-2013	16-09 lin.	2028	2,775	4.000		111	667		3.333
6	750	Stimuleringsfonds Vhv	898.186.020	21-2-2014	Maandelijk s	2024	1,500	140		1	112		28
7	5.000	BNG	110281	10-12-2015	14-12 lin.	2025	0,775	1.500		12	500		1.000
8	10.000	BNG	113382	3-12-2019	div. data/lin.	2029	0,030	7.000		2	1.000		6.000
9	5.000	BNG	113552	20-1-2020	div. data/lin.	2030	0,105	3.625		4	500		3.125
10	10.000	BNG	113899	11-5-2020	div. data/lin.	2030	0,045	7.500		3	1.000		6.500
11	7.500	NWB	1-31433	31-1-2022	kw/lin.-Betaalopdracht	2032	0,026	6.750		13	563		6.188
								Totaal	60.325		1.491	8.068	52.258

Waarborgsommen,
gestort door derden

1	Diverse huurders							6					6
2	Sportverenigingen: sleutelgeld												
3	Huur manege Sleen							5					5
4	Huurders Linthorst Homanlaan 1							2					2
5	Transponders							2					2
								Totaal	15				15

<i>Totaal generaal</i>	60.341	1.491	8.068	52.273
----------------------------	---------------	--------------	--------------	---------------

3. Staat van gewaarborgde geldleningen

<i>Bedragen x € 1.000</i>							
Nr.	Oorspr.	Doel van de lening	Rente %	Boekwaarde 1-1-2023	Aflossing g	Boekwaarde 31-12-2023	Naam geldgever %
Woningbouwcorporaties en zorginstellingen							
<i>Domesta Woonstichting</i>							
1	5.000 *	Herfinanciering	var.	5.000		0 BNG flex.689	100
2	5.000 *	Herfinanciering	4,890	5.000		5.000 NWB 10030010 (voorheen ABN-AMRO)	100
3	10.000 *	NWB	3,650	10.000		10.000 NWB 42961	100
4	10.000 *	BNG	4,542	10.000		10.000 BNG (fix) 102.735	100
5	10.000 *	NWB	3,620	10.000		10.000 NWB 10026988	100
6	10.000 *	BNG	3,040	10.000		10.000 BNG 108.250	100
7	10.000 *	BNG	0,933	10.000		10.000 BNG 110.396	100
8	5.000 *	BNG	1,195	5.000		5.000 BNG 111.480	100
9	10.000 *	BNG	1,299	10.000		10.000 BNG 112.065	100
10	5.000 *	BNG	1,600	5.000		5.000 BNG 112.228	100
11	10.000 *	BNG	0,538	2.870		2.824 BNG 40.115211	29
12	7.500 *	NWB	1,640	2.153		2.118 NWB 1-31527	29
13	8.516 *	NWB	var.	2.444		2.491 NWB NRV864	29
14	5.000 *	BNG	var.	1.435		0 BNG flex.769	29
15	3.306 *	NWB	4,860	949		933 NWB 10031187	29
16	10.000 *	ABP	3,130	0		2.824 ABP NL155GL0008	29
17	6.640 *	BNG	3,938	0		1.875 BNG 40.115126	29
18	10.000 *	BNG	var.	0		2.824 NWB 2-31881	29
<i>Woonservice Drenthe</i>							
1	4.000 *	Herfinanciering	3,980	4.000		4.000 NWB 10030047 (voorheen ABN-AMRO)	100
2	2.276 *	NWB	var.	339		334 NWB NRV15769	15
3	1.725 *	NWB	4,860	257		254 NWB 10031297	15
4	4.474 *	BNG	4,849	238		200 BNG 40.96170	15
5	5.500 *	NWB	5,555	262		212 NWB 1-21888	15
6	6.500 *	NWB	4,765	969		957 NWB 1-23388	15
7	1.318 *	NWB	4,900	120		113 NWB 1-14850	15
8	10.000 *	NWB	var.	0		1.472 NWB 2-31813	15
<i>Stichting Vestia</i>							
1	22.390 *	Herfinanciering	3,550	11		11 NWB 1-27527C	0,04
Overige							
<i>Europark GmbH</i>							
1	7.000	Rekening- courantfaciliteit 50%	Var.	1.528		2.858 BNG	50
				Totaal	97.574	101.300	

* = borging/vrijwaring door Waarborgfonds Sociale Woningbouw met achtervang gemeente

% = percentage van het leningbedrag waarvoor borgstelling is verleend

4. Overzicht investeringskredieten

OVERZICHT INVESTERINGSKREDIETEN 2023
Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Restant krediet tm 2022	Krediet Werkelijk Beschikbaar Vervallen		
		2023	2023	2024
Brandweergarage Zwinderen	-69		-70	1
N34/Klooster	139		73	65
Riolering, optimalisering Oosterhesselen	-388	455	68	-1
Wandelknooppuntensysteem	123			123
Vervanging brug Brugstraat	518		518	
N34/Zuidelijke ontsluitingsweg	-1.278	1.445	55	112
Geldlening Glasvezel Zuidenveld	-263			-263
Kwaliteitsimpuls sport, onderbouw	519		98	422
Kwaliteitsimpuls sport, onderbouw	-264			-264
Kwaliteitsimpuls sport, toplaag	134			134
Kwaliteitsimpuls sport, toplaag	-195			-195
Kwaliteitsimpuls sport, ledveldverl.	227		8	219
Kwaliteitsimpuls sport, ledveldverl.	-315			-315
Kwaliteitsimpuls sport 2021, toegankelijkheid	241		11	229
Kwaliteitsimpuls sport 2021, toegankelijkheid	-144			-144
Kwaliteitsimpuls sport fase 2	401		48	353
Kwaliteitsimpuls sport fase 2	-293			-293
VW Crafter Pickup - 7-VXF-48	75	33		108
VW Crafter Pickup - 2-VXN-95	95	13		108
VW Pickup - 6-VZF-67	80	63	92	51
Vervanging brug Klenczeweg	-28	42		14
Bedoeking Raad- en Theaterzaal	35			35
IHP, scholen Schoonoord, voorbereidingskosten nieuwbouw	160			160
Vervanging brug Verl.Hoogeveensevaart	-59	60		1
Vervanging brug Ruimsloot	102	-102		
VW Crafter Gesloten 6-VVV-60	55	44	108	-9
VW Gesloten Transporter 4-VTR-87	40			40
VW Transporter Pickup VJ-280-K	50	77		127
VW Transporter Pickup met hydr. Kraan VJ-279-K	50	77		127
VW Transporter Pickup met hydr. Kraan VJ-117-G	50	35		85
VW Transporter Pick Up met huif VJ-115-G	40	32	92	-20
VW Transporter Pick Up met huif VJ-116-G	85		62	23
VW Transporter Gesloten VH-829-Z	35	20	52	3
VW Crafter Gesloten VH-828-Z	38	30	84	-17
ID Buzz 1		54	55	-1
ID Buzz 2		54	55	-1
Fietspad Schapendijk		565	57	508
Fietspaden van Asphalt naar beton	265	200	428	37
Project Mepperstraat Meppen	-65		17	-82
Fietspad Geesterstroom	-51			-51
Project Achterste Erm	100		100	
CBS Paul Kruger, brandtrap		158	99	59
Vervanging ivm vrijval 2021, inrichting Kasteel 1	1.000		15	985
Vervangen lichtmasten en armaturen 2022		358	319	39
Fendt 210 Vario		132	132	
Fendt 210 Vario		132	132	
Toro GM4010S	95			95
Toro GM4010S	95			95

Toro GM5910	120			120	
Aanleg verzamelgraven begraafplaatsen		240		240	
Riolering; Reconstructie Dalerpeel	5	60	61		4
Vervanging en optimalisatie riolering 2022	95				95
Boring Krimweg Coevorden		80	22	58	
Riolering Oude Coevordenweg, Dalen	436	55	465		26
Riolering Nieuwe Krim	30		19		11
Riolering Molenbelt	70		46		24
Riolering Wilgenstraat e.o. Dalen		1.650	1.136	514	
Riolering; vervanging pompen en gemalen tot en met 2023	228	300	380	148	
Riolering reparaties Coevorden 2022	160		77		83
Riolering Optimalisering Oosterhesselen	67		68		-1
Totaal	2.646	6.361	4.983	3.578	446

5. Overzicht begrotingswijzigingen

**OVERZICHT
BEGROTINGSWIJZIGINGEN 2023**

Nr.	Omschrijving	Bedrag	Product	Omschrijving	Cat.	
2	verhoging gemeentelijke bijdrage gemeentepolis	97.500	6625010	Bijzondere bijstand; CZV	43599	Overige goederen en diensten
2	verhoging gemeentelijke bijdrage gemeentepolis	(97.500)	6625011	Bijzonde bijstand; reservemutaties	86000	Onttrekking algemene reserve
3	budget aankopen Holwert Midden	9.560.000	6096010	Vastgoed; exploitatie	44250	Overige inkomensoverdrachten
3	budget aankopen Holwert Midden	(9.560.000)	6096021	Vastgoed; reserve	86000	Onttrekking algemene reserve
5	budget sloop en afboeking Schoonoord	555.000	6096010	Vastgoed; exploitatie	44250	Overige inkomensoverdrachten
5	budget sloop en afboeking Schoonoord	(555.000)	6096021	Vastgoed; reserve	86000	Onttrekking algemene reserve
6	noodfonds energiekosten (sport)verenigingen, buitenzwembaden en dorpshuizen	750.000	6395000	Sport	44244	Incidentele subsidies
6	noodfonds energiekosten (sport)verenigingen, buitenzwembaden en dorpshuizen	(750.000)	6396000	Sportstimulering; reserve	86000	Onttrekking algemene reserve
7	maatwerkfonds Vaste Lasten	(1.585.000)	6660000	Schuldhelpverlening	43599	Overige goederen en diensten
7	uitvoeringskosten Maatwerkfonds Vaste Lasten	(150.000)	6660000	Schuldhelpverlening	43599	Overige goederen en diensten
7	stelpost vrije begrotingsruimte	1.585.000	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
7	stelpost vrije begrotingsruimte uitvoeringskosten	150.000	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
8	inhuur administratie begraafplaatsen	54.000	6951010	PS, KBB	43000	Personeel van derden
8	kosten geohydrologisch onderzoek	40.000	6325000	Begraafplaatsen algemeen	43599	Overige goederen en diensten
8	kosten kleinschalig ruimen (structureel)	25.000	6325000	Begraafplaatsen algemeen	43599	Overige goederen en diensten
8	stelpost vrije begrotingsruimte	(119.000)	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
9	EMCO verhoogde bijdrage exploitatietekort	53.000	6590000	Exploitatiesaldo EMCO	44240	Ink. overdr. a.d. overheid (excl. Rijk)
9	stelpost vrije begrotingsruimte	(53.000)	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
10	storting starterslening Coevorden SVN	300.000	6780000	Financiering	43599	Overige goederen en diensten
10	stelpost vrije begrotingsruimte	(300.000)	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
11	pilot burgerbegroting Looiuinen	50.000	6034002	Burgerbegroting Looiuinen	43599	Overige goederen en diensten
11	stelpost vrije begrotingsruimte	(50.000)	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
18	Halfjaarrapportage 2023	(14.000)	6005100	Ruimtelijk beleid	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	111.000	6005102	Omgevingswet	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	806.000	6005102	Omgevingswet	43599	Overige goederen en diensten

18	Halfjaarrapportage 2023	4.250	6015000	Cultureel Podium ZO!34	44242	Subsidie structureel, grote instellingen
18	Halfjaarrapportage 2023	32.000	6015000	Cultureel Podium ZO!34	44242	Subsidie structureel, grote instellingen
18	Halfjaarrapportage 2023	750	6015000	Cultureel Podium ZO!34	44243	Jaarlijkse subsidies
18	Halfjaarrapportage 2023	(19.000)	6030000	Wonen (VHV) en woonk	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	52.000	6030000	Wonen (VHV) en woonk	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	68.000	6030000	Wonen (VHV) en woonk	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	400.000	6032000	Volkshuisv. Fonds	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	91.000	6095000	Kosten VRD	44240	Ink. overdr. a.d. overheid (excl. Rijk)
18	Halfjaarrapportage 2023	38.000	6095010	Oekraïne crisis	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	860.000	6095010	Oekraïne crisis	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	3.900.000	6095010	Oekraïne crisis	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	(3.900.000)	6095010	Oekraïne crisis	84110	Inkomensoverdrachten van het Rijk
18	Halfjaarrapportage 2023	(150.000)	6096010	Vastgoed: exploitatie	43101	Gas
18	Halfjaarrapportage 2023	234.000	6105000	Veiligheidszorg	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	30.000	6105000	Veiligheidszorg	44241	Inkomensoverdr. stichtingen/instellingen
18	Halfjaarrapportage 2023	199.000	6130000	Centrumplan Coevorden	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	(199.000)	6130001	Centrumplan Coevorden	86000	Onttrekking algemene reserve
18	Halfjaarrapportage 2023	50.000	6155000	Verhardingen algemeen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	100.000	6175000	Oeververbindingen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	161.000	6220000	Openbaar groen: algemeen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	45.000	6300000	Duurzaamheid/milieu	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	46.000	6300000	Duurzaamheid/milieu	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	394.000	6300000	Duurzaamheid/milieu	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	135.000	6310000	RUD	44240	Ink. overdr. a.d. overheid (excl. Rijk)
18	Halfjaarrapportage 2023	189.000	6310000	RUD	44240	Ink. overdr. a.d. overheid (excl. Rijk)
18	Halfjaarrapportage 2023	25.500	6340000	Bibliotheekwerk	44242	Subsidie structureel, grote instellingen
18	Halfjaarrapportage 2023	25.500	6390000	Zwembaden	44245	Beheersvergoedingen privatisering
18	Halfjaarrapportage 2023	61.000	6395000	Sport	44250	Overige inkomensoverdrachten
18	Halfjaarrapportage 2023	(56.000)	6395000	Sport	46100	Doorberekende rente
18	Halfjaarrapportage 2023	(184.000)	6395000	Sport	46101	Doorberekende afschrijving
18	Halfjaarrapportage 2023	12.500	6425000	Overige maatschappelijke ondersteuning	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	3.500	6426000	Inloopfunctie GGZ	43599	Overige goederen en diensten

18	Halfjaarrapportage 2023	1.000	6435005	Vrijwilligers	44244	Incidentele subsidies
18	Halfjaarrapportage 2023	70.000	6440010	Interg. Armoede	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	138.000	6440010	Interg. Armoede	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	(75.000)	6445000	Algemene Gezondheids	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	76.000	6445000	Algemene Gezondheids	44241	Inkomensoverdr. stichtingen/instellingen
18	Halfjaarrapportage 2023	(27.500)	6445000	Algemene Gezondheids	83401	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	65.500	6455001	Maatschappelijk werk	44242	Subsidie structureel, grote instellingen
18	Halfjaarrapportage 2023	(27.500)	6470000	Jeugdgezondheidszorg	83401	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	19.000	6470015	Incident. Preventie	44242	Subsidie structureel, grote instellingen
18	Halfjaarrapportage 2023	6.000	6470020	Voorveld jeugd	44243	Jaarlijkse subsidies
18	Halfjaarrapportage 2023	(5.000)	6475000	Kinderopvang/peuterspeelzalen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	316.000	6481010	Jeugdhulp begeleiding	44231	Individuele verstrekkingen
18	Halfjaarrapportage 2023	(183.000)	6481015	Beh. GGZ zonder verblijf	44231	Individuele verstrekkingen
18	Halfjaarrapportage 2023	(42.200)	6481015	Beh. GGZ zonder verblijf	44231	Individuele verstrekkingen
18	Halfjaarrapportage 2023	(579.000)	6481020	Jeugdhulp behandeling	44231	Individuele verstrekkingen
18	Halfjaarrapportage 2023	170.000	6481022	Jeugdhulp dagbesteding	44231	Individuele verstrekkingen
18	Halfjaarrapportage 2023	(38.000)	6481025	Jeugdhulp dyslexie	44231	Individuele verstrekkingen
18	Halfjaarrapportage 2023	697.000	6481032	Gezinsgericht	44231	Individuele verstrekkingen
18	Halfjaarrapportage 2023	835.000	6481036	Crisis/GGZ-verblijf	44231	Individuele verstrekkingen
18	Halfjaarrapportage 2023	17.000	6481037	Kansrijke Start	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	(366.000)	6481038	Pleegzorg	44231	Individuele verstrekkingen
18	Halfjaarrapportage 2023	(165.000)	6481039	Gesloten plaatsing	44231	Individuele verstrekkingen
18	Halfjaarrapportage 2023	(121.000)	6481041	Jeugdreclassering	44231	Individuele verstrekkingen
18	Halfjaarrapportage 2023	(338.000)	6481042	Jeugdbescherming	44231	Individuele verstrekkingen
18	Halfjaarrapportage 2023	247.000	6481050	Maatwerkarrangement	44231	Individuele verstrekkingen
18	Halfjaarrapportage 2023	(32.000)	6481060	Jeughulp AZC	44231	Individuele verstrekkingen
18	Halfjaarrapportage 2023	1.250	6560000	Overig lokaal onderwijs	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	3.000	6560000	Overig lokaal onderwijs	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	5.500	6560002	Overig lokaal onderwijs	43000	Personeel van derden
18	Halfjaarrapportage 2023	54.000	6565000	Overig lokaal onderwijs	44230	Sociale verstr.in natura aan personen
18	Halfjaarrapportage 2023	(100.000)	6570000	Inkomensverstrekking	44220	Sociale uitkeringen
18	Halfjaarrapportage 2023	(236.500)	6570000	Inkomensverstrekking	44240	Ink. overdr. a.d. overheid (excl. Rijk)

18	Halfjaarrapportage 2023	262.888	6570000	Inkomensverstrekking	84110	Inkomensoverdrachten van het Rijk
18	Halfjaarrapportage 2023	(100.000)	6575000	Bijstandverlening zelfstandigen (BBZ)	44250	Overige inkomensoverdrachten
18	Halfjaarrapportage 2023	65.000	6575000	Bijstandverlening zelfstandigen (BBZ)	84210	Eigen bijdrage
18	Halfjaarrapportage 2023	2.500	6580000	Participatie	44250	Overige inkomensoverdrachten
18	Halfjaarrapportage 2023	88.801	6590010	Subsidie WSW	44240	Ink. overdr. a.d. overheid (excl. Rijk)
18	Halfjaarrapportage 2023	289.000	6590010	Subsidie WSW	44240	Ink. overdr. a.d. overheid (excl. Rijk)
18	Halfjaarrapportage 2023	(72.000)	6600000	Uitkeringen IOAW	44220	Sociale uitkeringen
18	Halfjaarrapportage 2023	59.000	6605000	Uitkeringen IOAZ	44220	Sociale uitkeringen
18	Halfjaarrapportage 2023	110.000	6620000	Doe-Mee-Pas	44250	Overige inkomensoverdrachten
18	Halfjaarrapportage 2023	803.000	6625000	Bijzonder Bijstand	44220	Sociale uitkeringen
18	Halfjaarrapportage 2023	(110.000)	6625020	Armoedebestrijding	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	75.000	6625020	Armoedebestrijding	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	94.000	6625020	Armoedebestrijding	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	2.000	6635000	Inburgering	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	2.250	6635000	Inburgering	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	4.000	6635000	Inburgering	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	70.000	6650000	Kunst algemeen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	80.000	6650000	Kunst algemeen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	(8.000)	6651000	Kunst algemeen reserve	86000	Onttrekking algemene reserve
18	Halfjaarrapportage 2023	23.000	6652000	Culturele gemeente	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	(45.000)	6652000	Culturele gemeente	84220	Ink. overdrachten vd overheid (excl. Rijk)
18	Halfjaarrapportage 2023	8.000	6655000	Museum Coevorden	44241	Inkomensoverdr. stichtingen/instellingen
18	Halfjaarrapportage 2023	8.000	6655000	Museum Coevorden	44241	Inkomensoverdr. stichtingen/instellingen
18	Halfjaarrapportage 2023	5.000	6670000	Bijdrage recreatieschap Drenthe	44240	Ink. overdr. a.d. overheid (excl. Rijk)
18	Halfjaarrapportage 2023	6.000	6675000	Stimulering recreatie	44242	Subsidie structureel, grote instellingen
18	Halfjaarrapportage 2023	310.000	6677000	Vitale vakantieparken	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	43.000	6700000	overige economische aangelegenheden	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	60.000	6700000	overige economische aangelegenheden	44240	Ink. overdr. a.d. overheid (excl. Rijk)
18	Halfjaarrapportage 2023	(60.000)	6700001	ov. Economische aangelegenheden reserve	86000	Onttrekking algemene reserve
18	Halfjaarrapportage 2023	474.000	6700200	Centrumvisie	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	630.000	6700200	Centrumvisie	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	(630.000)	6700201	Centrumvisie, res.mutatie	86000	Onttrekking algemene reserve

18	Halfjaarrapportage 2023	(474.000)	6700201	Centrumvisie, res.mutatie	86000	Onttrekking algemene reserve
18	Halfjaarrapportage 2023	70.000	6725000	College van B&W	41100	Salarissen en sociale lasten
18	Halfjaarrapportage 2023	10.950	6725000	College van B&W	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	36.000	6725000	College van B&W	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	25.000	6735000	Representatie	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	40.000	6735000	Representatie	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	31.875	6740000	Juridische advisering	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	90.000	6746001	ICT-project	43330	Duurzame goederen
18	Halfjaarrapportage 2023	1.500	6775000	Verkiezingen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	5.000	6775000	Verkiezingen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	7.000	6775000	Verkiezingen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	12.000	6775000	Verkiezingen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	28.500	6775000	Verkiezingen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	136.500	6775000	Verkiezingen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	(195.000)	6780000	financiering	82100	Rente kortlopende geldleningen
18	Halfjaarrapportage 2023	(60.000)	6785000	Dividenden	84102	
18	Halfjaarrapportage 2023	(730.000)	6795000	Algemene Uitkering Gemeentefonds	84110	Inkomensoverdrachten van het Rijk
18	Halfjaarrapportage 2023	(495.000)	6796000	Integratie-uitkering Sociaal Domein	84110	Inkomensoverdrachten van het Rijk
18	Halfjaarrapportage 2023	(198.000)	6796000	Integratie-uitkering Sociaal Domein	84110	Inkomensoverdrachten van het Rijk
18	Halfjaarrapportage 2023	(36.000)	6800000	Onvoorziene uitgaven	49000	Onvoorzien
18	Halfjaarrapportage 2023	(31.875)	6800000	Onvoorziene uitgaven	49000	Onvoorzien
18	Halfjaarrapportage 2023	(1.059.613)	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
18	Halfjaarrapportage 2023	(88.801)	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
18	Halfjaarrapportage 2023	44.000	6810000	Overige stelposten	49020	Stelpost corona
18	Halfjaarrapportage 2023	248.000	6810000	Overige stelposten	49020	Stelpost corona
18	Halfjaarrapportage 2023	(176.500)	6810000	Overige stelposten	49022	Stelpost inflatie
18	Halfjaarrapportage 2023	(173.552)	6810000	Overige stelposten	49022	Stelpost inflatie
18	Halfjaarrapportage 2023	(30.000)	6810000	Overige stelposten	49022	Stelpost inflatie
18	Halfjaarrapportage 2023	150.000	6810000	Overige stelposten	49022	Stelpost inflatie
18	Halfjaarrapportage 2023	(2.872.000)	6810001	overige stelposten, reservemutaties	86000	Onttrekking algemene reserve
18	Halfjaarrapportage 2023	(1.271.000)	6810001	overige stelposten, reservemutaties	86000	Onttrekking algemene reserve
18	Halfjaarrapportage 2023	(860.000)	6810001	overige stelposten, reservemutaties	86000	Onttrekking algemene reserve

18	Halfjaarrapportage 2023	(394.000)	6810001	overige stelposten, reservemutaties	86000	Onttrekking algemene reserve
18	Halfjaarrapportage 2023	185.000	6910000	Personeel	41100	Salarissen en sociale lasten
18	Halfjaarrapportage 2023	900.000	6910000	Personeel	43000	Personeel van derden
18	Halfjaarrapportage 2023	20.000	6910000	Personeel	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	200.000	6910000	Personeel	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	(16.000)	6920000	Automatisering	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	56.000	6920000	Automatisering	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	(15.000)	6930000	Facilitair	46100	Doorberekende rente
18	Halfjaarrapportage 2023	(100.000)	6930000	Facilitair	46101	Doorberekende afschrijving
18	Halfjaarrapportage 2023	97.000	6950001	Toekomstbestendige organisatie	43000	Personeel van derden
18	Halfjaarrapportage 2023	91.750	6951010	KCC, Burgerzaken en Belastingen	43000	Personeel van derden
18	Halfjaarrapportage 2023	60.000	6951010	KCC, Burgerzaken en Belastingen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	32.200	6951020	Maatschappelijke Ondersteuning	41100	Salarissen en sociale lasten
18	Halfjaarrapportage 2023	44.000	6952010	Economie en Leefbaarheid	41100	Salarissen en sociale lasten
18	Halfjaarrapportage 2023	2.000	6952030	Vastgoed in Infrastructuur	43000	Personeel van derden
18	Halfjaarrapportage 2023	9.000	6953010	Advies en Services	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	25.000	6953010	Advies en Services	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	35.275	6953010	Advies en Services	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	14.000	6953020	Advies en Middelen	43594	Middelen vrije begrotingsruimte
18	Halfjaarrapportage 2023	34.552	6953020	Advies en Middelen	43595	Middelen vrije begrotingsruimte
18	Halfjaarrapportage 2023	10.000	6953020	Advies en Middelen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	20.250	6953020	Advies en Middelen	43599	Overige goederen en diensten
18	Halfjaarrapportage 2023	17.000	O.018.03.05	Re-integratie bij ziekte	44250	Overige inkomenoverdrachten
19	Overname aandelen GVZ Europark GmbH	260.000	6700000	overige economische aangelegenheden	44250	Overige inkomenoverdrachten
19	Overname aandelen GVZ Europark GmbH	(260.000)	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
20	Decemberwijziging 2023	300.000	6700200	Centrumvisie	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	256.900	6300011	Energiearmoede	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	699.000	6300012	Klimaat-en energiebeleid	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	18.600	6650000	Kunst algemeen	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	20.000	6445000	Algemene gezondheidszorg	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	666.600	6445000	Algemene gezondheidszorg	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	75.800	6390000	Zwembaden	44250	Overige inkomenoverdrachten

20	Decemberwijziging 2023	1.100.000	6095010	Oekraïne crisis	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	8.000	6005100	Overig ruimtelijk beleid	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	7.000	6725000	College van B&W	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	59.000	6590010	Subsidie WSW	44250	Overige inkomensoverdrachten
20	Decemberwijziging 2023	59.262	6950000	Directie	41100	Salarissen en sociale lasten
20	Decemberwijziging 2023	14.642	6715000	Griffie	41100	Salarissen en sociale lasten
20	Decemberwijziging 2023	198.660	6953010	Advies en Services	41100	Salarissen en sociale lasten
20	Decemberwijziging 2023	211.323	6953020	Advies en Middelen	41100	Salarissen en sociale lasten
20	Decemberwijziging 2023	146.917	6952010	Economie en Leefbaarheid	41100	Salarissen en sociale lasten
20	Decemberwijziging 2023	155.129	6952020	Omgevingsontwikkeling	41100	Salarissen en sociale lasten
20	Decemberwijziging 2023	126.240	6952030	Vastgoed en Infrastructuur	41100	Salarissen en sociale lasten
20	Decemberwijziging 2023	118.622	6952040	Openbare Ruimte Noord	41100	Salarissen en sociale lasten
20	Decemberwijziging 2023	135.441	6952050	Openbare Ruimte Zuid	41100	Salarissen en sociale lasten
20	Decemberwijziging 2023	111.004	6951010	KCC, Burgerzaken en Belastingen	41100	Salarissen en sociale lasten
20	Decemberwijziging 2023	208.553	6951020	Maatschappelijke Ondersteuning	41100	Salarissen en sociale lasten
20	Decemberwijziging 2023	129.207	6951030	Advies voor Werk	41100	Salarissen en sociale lasten
20	Decemberwijziging 2023	(1.615.000)	6910000	Personeel	49001	Stelpost algemeen
20	Decemberwijziging 2023	7.339	6950000	Directie	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	1.813	6715000	Griffie	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	24.602	6953010	Advies en Services	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	26.170	6953020	Advies en Middelen	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	18.194	6952010	Economie en Leefbaarheid	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	19.211	6952020	Omgevingsontwikkeling	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	15.633	6952030	Vastgoed en Infrastructuur	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	14.690	6952040	Openbare Ruimte Noord	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	16.773	6952050	Openbare Ruimte Zuid	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	13.747	6951010	KCC, Burgerzaken en Belastingen	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	25.827	6951020	Maatschappelijke Ondersteuning	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	16.001	6951030	Advies voor Werk	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	(200.000)	6910000	Personeel	43599	Overige goederen en diensten
20	Decemberwijziging 2023	(415.000)	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
20	Decemberwijziging 2023	(292.000)	6810000	Overige stelposten	49020	Stelpost corona

20	Decemberwijziging 2023	248.000	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
20	Decemberwijziging 2023	44.000	6481010	Jeugdhulp begeleiding	44231	Individuele verstrekkingen
20	Decemberwijziging 2023	(300.000)	6700200	Centrumvisie	84220	Ink.overdrachten vd overheid (excl.Rijk)
20	Decemberwijziging 2023	(256.900)	6300011	Energiearmoede	84110	Inkomensoverdrachten van het Rijk
20	Decemberwijziging 2023	(699.000)	6300012	Klimaat-en energiebeleid	84110	Inkomensoverdrachten van het Rijk
20	Decemberwijziging 2023	(18.600)	6650000	Kunst algemeen	84220	Ink.overdrachten vd overheid (excl.Rijk)
20	Decemberwijziging 2023	(20.000)	6445000	Algemene gezondheidszorg	84110	Inkomensoverdrachten van het Rijk
20	Decemberwijziging 2023	(666.600)	6445000	Algemene gezondheidszorg	84110	Inkomensoverdrachten van het Rijk
20	Decemberwijziging 2023	(75.800)	6390000	Zwembaden	84110	Inkomensoverdrachten van het Rijk
20	Decemberwijziging 2023	(1.100.000)	6095010	Oekraïne crisis	84110	Inkomensoverdrachten van het Rijk
20	Decemberwijziging 2023	415.000	6795000	Algemene Uitkering Gemeentefonds	84110	Inkomensoverdrachten van het Rijk
20	Decemberwijziging 2023	(15.000)	6795000	Algemene Uitkering Gemeentefonds	84110	Inkomensoverdrachten van het Rijk
20	Decemberwijziging 2023	(59.000)	6796000	Integratie-uitkering Sociaal Domein	84110	Inkomensoverdrachten van het Rijk
20	Decemberwijziging 2023	41.500	601573	Vervanging brug Klenckeweg	43330	Duurzame goederen
20	Decemberwijziging 2023	60.000	601563	Brug Verl.Hoogeveense Vaart NZ	43330	Duurzame goederen
20	Decemberwijziging 2023	(101.500)	601572	Vervanging brug Ruimsloot	43330	Duurzame goederen
23	Grondverwerving ihkv Wensbeeld Holwert Midden	965.000	6096010	Vastgoed; exploitatie	44250	Overige inkomensoverdrachten
23	Grondverwerving ihkv Wensbeeld Holwert Midden	(965.000)	6096021	Vastgoed; reserve	86000	Onttrekking algemene reserve
T1	Ambities programmabegroting 2023	250.000	6030000	Wonen (VHV) en woonk	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	100.000	6005000	Bestemmingsplannen	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	50.000	6145000	overige verkeersmaatregelen	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	25.000	6145000	overige verkeersmaatregelen	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	50.000	6145000	overige verkeersmaatregelen	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	100.000	6005100	Overig ruimtelijk beleid	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	150.000	6005102	Omgevingswet	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	200.000	6677000	Vitale vakantieparken	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	30.000	6677000	Vitale vakantieparken	43599	Overige goederen en diensten

T1	Ambities programmabegroting 2023	90.000	6677000	Vitale vakantieparken	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	60.000	6300000	Duurzaamheid/milieu	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	100.000	6300000	Duurzaamheid/milieu	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	60.000	6300000	Duurzaamheid/milieu	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	30.000	6300000	Duurzaamheid/milieu	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	50.000	6220000	Doe-Mee-Pas	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	25.000	6225000	Landschapsbeheer	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	55.000	6445000	Algemene gezondheidszorg	44244	Incidentele subsidies
T1	Ambities programmabegroting 2023	25.000	6395000	Sport	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	70.000	6445000	Algemene gezondheidszorg	44244	Incidentele subsidies
T1	Ambities programmabegroting 2023	50.000	6951020	Maatschappelijke Ondersteuning	43000	Personeel van derden
T1	Ambities programmabegroting 2023	40.000	6746000	ICT- samenwerking	43330	Duurzame goederen
T1	Ambities programmabegroting 2023	20.000	6720000	Rekenkamer	43599	Overige goederen en diensten
T1	Ambities programmabegroting 2023	(1.630.000)	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
197	overboeking saldo 2023 naar vrije begrotingsruimte	4.271.000	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
198	Maatwerkfonds Vaste lasten meerjarenraming 2022	1.685.000	6660000	schuldhulpverlening	43599	Overige goederen en diensten
198	Maatwerkfonds Vaste lasten meerjarenraming 2022	150.000	6660000	schuldhulpverlening	43599	Overige goederen en diensten
198	Maatwerkfonds Vaste lasten meerjarenraming 2022	(1.685.000)	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
198	Maatwerkfonds Vaste lasten meerjarenraming 2022	(150.000)	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte
199	Uitbreiding BOA-capaciteit	56.100	6952010	Economie en Leefbaarheid	41100	Salarissen en sociale lasten
199	Uitbreiding BOA-capaciteit	49.500	6953020	Overhead	43599	Overige goederen en diensten
199	Uitbreiding BOA-capaciteit	(105.600)	6810000	Overige stelposten	49018	Stelpost vrije begrotingsruimte

200	Financiële verwerking TBO obv werkelijke kosten	445.600	6952020	Omgevingsontwikkeling	43000	Personeel van derden
200	Financiële verwerking TBO obv werkelijke kosten	73.200	6952010	Economie en Leefbaarheid	43000	Personeel van derden
200	Financiële verwerking TBO obv werkelijke kosten	200.000	6951010	KBB	43000	Personeel van derden
200	Financiële verwerking TBO obv werkelijke kosten	308.700	6951020	Maatschappelijke Ondersteuning	43000	Personeel van derden
200	Financiële verwerking TBO obv werkelijke kosten	700.000	6951020	Maatschappelijke Ondersteuning	43000	Personeel van derden
200	Financiële verwerking TBO obv werkelijke kosten	306.852	6953010	Advies en Services	43000	Personeel van derden
200	Financiële verwerking TBO obv werkelijke kosten	206.448	6953020	Advies en Middelen	43000	Personeel van derden
200	Financiële verwerking TBO obv werkelijke kosten	6.200	6950000	Directie	43000	Personeel van derden
200	Financiële verwerking TBO obv werkelijke kosten	(1.347.000)	6950001	Toekomstbestendige organisatie	43000	Personeel van derden
200	Financiële verwerking TBO obv werkelijke kosten	(900.000)	6910000	Personeel	43000	Personeel van derden

6. Verantwoording interbestuurlijk toezicht

Omgevingsrecht	Rood/ Oranje/ Groen	Toelichting
Gemeente heeft een actueel beleid op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), inclusief veiligheid, bouwplantoetsing, bodembeleid en een probleem- en risicoanalyse	Groen	Het beleidsplan is door het college op 17-09-2019 vastgesteld. "Ruimte om te doen: werk in uitvoering, van visie naar uitvoering. 2019-2023".
Gemeente heeft een consistent en duidelijk, bestuurlijk vastgesteld Jaarprogramma op het gebied van VTH, met voldoende operationele doelen	Groen	Op 23 augustus 2022 heeft het College het Uitvoeringsplan 2022 vastgesteld.
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgesteld Jaarverslag op het gebied van VTH	Groen	Ondanks het feit dat er voor 2021 geen Uitvoeringsplan is opgesteld is er wel een Jaarverslag opgesteld. De rapportage kent een cijfermatige insteek. Deze is door het college vastgesteld op 23 augustus 2022.
Uit het Jaarverslag blijkt dat doelen en normen op het gebied van VTH zijn behaald volgens de wettelijke vereisten	Oranje	Zie hierboven. Vanwege het ontbreken van een Jaarverslag hebben wij geen doelen gesteld voor 2021 en kunnen wij deze dientengevolge ook niet evalueren.
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgestelde kwaliteitsverordening op het gebied van VTH	Groen	Op 15 juni 2021 heeft het College een aanpassing op de kwaliteitscriteria vastgesteld.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	<i>Ja</i>	Het VTH-uitvoeringsplan 2022 is geschreven vanuit de doelstelling om in 2023 onze formatie op orde te hebben en weer in control te zijn op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Ruimtelijke Ordening	Rood/ Oranje/ Groen	Toelichting
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde structuurvisie(s) conform de wettelijke vereisten	Groen	De structuurvisie is in 2013 vastgesteld. Deze geldt in principe voor 10 jaar. Als de Omgevingswet in werking treedt op 1 januari 2024 wordt deze vervangen door een Omgevingsvisie. Een Concept Omgevingsvisie is op 21 december 2021 door het College vastgesteld en op 1 februari 2022 in de Raad besproken.
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde bestemmingsplannen conform de wettelijke vereisten	Groen	Met de vaststelling van het bestemmingsplan Kernen in december 2020 zijn alle bestemmingsplannen actueel. In 2022 zijn vier bestemmingsplannen gewijzigd naar aanleiding van individuele verzoeken.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	<i>Nee</i>	

Archieven	Rood/ Oranje/ Groen	Toelichting
Het beheer van zowel analoge als digitale overheidsinformatie voldoet aan toetsbare eisen van een toe te passen kwaliteitssysteem	Groen	Kwaliteitshandboek DIV en actualisatie kwaliteitszorg binnen transitie DIV vanaf 2021.
Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht	Oranje	Analoge informatie is op orde. Ordening digitale informatie in zaakstelsel is niet mogelijk. Vanaf 2021 opstart e-depot waarmee ordening van digitale informatie wordt gerealiseerd. Vanaf 2022 start gemaakt met notulen van college en raad vanaf 2006 en metadatering.

Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt tijdig vernietigd dan wel overgebracht, openbaar gemaakt en beschikbaar gesteld	Oranje	Vernietiging van analoge informatie is op orde. Mogelijkheden voor de vernietiging van digitale informatie in zaaksysteem en applicaties is complex en in onderzoek. Overgebrachte archieven v.m. gemeenten zijn beschikbaar d.m.v. archiefinventarissen in de openbare bibliotheek, de gemeentelijke website en het Drents Archiefnet. Verdere overbrenging archief v.m. gemeente Coevorden 1927-1997 is momenteel in uitvoering, gemeente Zweeloo 1920-1997 wordt in het Culturele jaar 2022 opgeleverd.
Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt duurzaam beheerd en is geplaatst in daartoe geëigende beheeromgevingen	Oranje	Analoge informatie wordt duurzaam beheerd in de gemeentelijke archiefbewaarplaats. Voor duurzame bewaring van digitale informatie is in 2021 een start gemaakt met de aansluiting op een e-depot.
Er is een passend verbeterplan voor het archiefbeheer; dit is alleen aan de orde als er niet (volledig) wordt voldaan aan alle bovengenoemde punten	Oranje	Met de provinciale toezichthouders is in het kader van maatwerktoezicht gezamenlijk het risicoprofiel voor de gemeente Coevorden vastgesteld met een verbeterplan en omvat de volgende risicogebieden: <ul style="list-style-type: none"> - het archievenoverzicht; - bewaarstrategie voor archiefbescheiden; - de selectie, vervanging en vernietiging; - de openbaarheid na overbrenging.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	<i>Nee</i>	

Huisvesting statushouders	Rood/ Oranje/ Groen	Toelichting
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (eerste helft van het jaar) op het gebied van tijdige huisvesting van statushouders en heeft geen verwijtbare achterstand of loopt hierop in	Groen	Wij hebben voldaan aan de taakstelling voor de eerste helft van 2022.
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (tweede helft van het jaar) op het gebied van tijdige huisvesting van statushouders en heeft geen verwijtbare achterstand of loopt hierop in.	Groen	Wij hebben voldaan aan de taakstelling voor de tweede helft van 2022.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	<i>Nee</i>	

Ruimtelijk erfgoed	Rood/ Oranje/ Groen	Toelichting
Gemeente heeft bij de vaststelling van nieuwe bestemmingsplannen, of bij vrijstelling op bestaande plannen, aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met in geding zijnde cultuurhistorische en archeologische waarden; deze bestemmingsplannen zijn bestuurlijk vastgesteld	Groen	Archeologische en cultuurhistorische waarden worden altijd meegewogen bij bestemmingsplannen en ruimtelijke procedures. Hiervoor wordt tevens de beleidsmedewerker archeologie en cultuurhistorie geraadpleegd.
Gemeente heeft een commissie ingesteld die adviseert over omgevingsvergunningen	Groen	De gemeente heeft een welstandscommissie die adviseert bij vergunningaanvragen bij monumenten, karakteristieke objecten, beeldbepalende plannen etc.

voor het aanpassen van een beschermd monument en vraagt deskundig advies bij vergunningverlening waarbij cultuurhistorische en/of archeologische waarden aan de orde zijn		Deskundig advies wordt verder intern gegeven door de medewerker archeologie en cultuurhistorie.
Binnen de gemeente vindt adequaat toezicht en handhaving plaats op het gebied van monumenten en archeologie; dit is tevens vastgelegd in documenten	Groen	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	<i>Nee</i>	

7. Indicatoren 'Waar Staat Je Gemeente' per voorjaar 2024

BELEIDSINDICATOREN WAAR STAAT JE GEMEENTE			
Indicator	Eenheid	Jaar	Waarde Coevorden
Programma 1. Bouwen voor de samenleving			
Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	202 2	13,6
WOZ-waarde woningen	€	202 3	€ 287.000
Banen	per 1.000 inw 15-64jr	202 2	732,4
Demografische druk	%	202 3	83,4%
Vestigingen van bedrijven	per 1.000 inw 15-65jr	202 2	171,6
Funciemenging	%	202 2	50,1%
Diefstal uit woning	aantal per 1.000 inwoners	202 2	1,3
Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	202 2	3,5
Vernieling	aantal per 1.000 inwoners	202 2	5,3
Winkeldiefstal	aantal per 1.000 inwoners	202 2	0,6
Programma 2. Duurzaamheid			
Hernieuwbare elektriciteit	%	202 0	36,8%
Hernieuwbare elektriciteit	%	202 1	44,3%
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	202 0	152,0
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	202 1	150,0
Programma 3. Samen			
Werkloze jongeren	%	202 1	2,0%
Kinderen in uitkeringsgezin	%	202 1	7,0%
Niet sporters	%	202 0	55,8%
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	202 2	330,2
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	202 1	346,5
Jongeren met delict voor rechter	%	202 1	1,0%
Jongeren met jeugdbescherming	%	202 2	1,2%
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	202 2	11,4%
Jongeren met jeugdreclassering	%	202 2	0,2%
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	202 1	0,00
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	202 2	27,0
Netto arbeidsparticipatie	%	202 2	69,3%

Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-18 jaar	per 1.000 jongeren*	202 2	3
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)	%	202 1	2,0%
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	202 2	650
Programma 4. Eigenheid dorpen en wijken			
Programma 5. Fundering voor de toekomst			
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	202 2	7,81
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	202 2	7,80
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	202 2	766,2
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	202 2	7,41%
Overhead	% van totale lasten	202 2	12,74%
Programma 6. Financiering en dekkingsmiddelen			
WOZ-waarde woningen	€	202 3	€ 287.000
Woonlasten éénpersoonshuishouden	€	202 3	€ 950
Woonlasten meerpersoonshuishouden	€	202 3	€ 1.002
* Meeteenheden zijn gewijzigd ten opzichte van vorige publicatie			

8. Overzicht Verbonden Partijen

KADERSTELLEDE INFORMATIE VERBONDEN PARTIJEN			
Verbonden partij	Wijze van deelneming	Betrokkenen	Bestuurlijk belang/bevoegdheid
1. Gemeenschappelijke regelingen			
Recreatieschap Drenthe	De deelnemers wijzen elk één lid en één en één plaatsvervangend lid aan voor het algemeen bestuur.	De twaalf gemeenten in Drenthe en de Friese gemeente Ooststellingwerf.	De portefeuillehouder vertegenwoordigt onze gemeente in het AB.
EMCO-groep	De gemeenteraden van de deelnemers benoemen de leden van het bestuur de gemeente Emmen 4 leden; de gemeente Coevorden 2 leden; de gemeente Borger - Odoorn 2 leden.	De gemeenten Emmen, Coevorden en Borger-Odoorn.	De gemeenteraad heeft twee leden van het college aangewezen als vertegenwoordiger in het AB.
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD)	Het college van burgemeester en wethouders wijst één lid en één plaatsvervangend lid aan voor het algemeen bestuur.	De twaalf gemeenten in Drenthe.	De portefeuillehouder in het college is aangewezen als vertegenwoordiger in het AB.
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD)	De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten wijzen ieder één lid van het algemeen bestuur aan. Zij wijzen tevens in ieder geval één vervangend lid van het algemeen bestuur aan.	De provincie Drenthe en de twaalf gemeenten in Drenthe.	De portefeuillehouder in het college vertegenwoordigt het college in het algemeen bestuur.
Veiligheidsregio Drenthe (VRD)	Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de aan deze regeling deelnemende gemeenten.	De twaalf gemeenten in Drenthe.	De burgemeester is lid van het algemeen bestuur en heeft één stem.
Bestuursacademie Noord-Nederland (BANN)	De raden van de deelnemende gemeenten kiezen uit hun midden één lid en één plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur, de voorzitter daaronder begrepen. De gemeentesecretaris is als gemeentelijk vertegenwoordiger in het algemeen bestuur aangewezen.	De provincies Groningen, Friesland en Drenthe, de Groningse, Friese en Drentse gemeenten en de deelnemende waterschappen.	Gezien de aard van de regeling zijn de belangen gering.
Euregio Enschede/Gronau	Elke deelnemer wijst vertegenwoordigers aan voor het algemeen bestuur. Het aantal is afhankelijk van de betaalde lidmaatschapsbijdragen die gebaseerd zijn op de inwoners-	129 Nederlandse en Duitse gemeenten, steden en (Land-)Kreise uit de deelgebieden Vechtdal, regio Twente, regio Achterhoek, de Landkreise Grafschaft Bentheim, Emsland	De gemeenteraad heeft de burgemeester, een wethouder en een raadslid aangewezen als gemeentelijk vertegenwoordiger in het algemeen bestuur.

	aantallen. Wij hebben 3 vertegenwoordigers in het algemeen bestuur.	en Osnabrück, de steden Osnabrück en Münster en de Kreise in het Münsterland.	
Eems Dollard Regio (EDR)	Elke deelnemer wijst twee vertegenwoordigers aan in de EDR-raad.	Duitse en Nederlandse gemeenten, WGR-regio's, Kamers van Koophandel en overige publiekrechtelijke lichamen die de regeling hebben ondertekend.	De gemeenteraad heeft de burgemeester en de portefeuillehouder financiën aangewezen als lid van de EDR-raad.
Bedrijfsvoeringsorganisatie Publiek Vervoer Groningen en Drenthe	Het bestuur bestaat uit een afvaardiging van de collegeleden van de deelnemers: 1 vertegenwoordiger per deelnemer per regio en een vertegenwoordiger van het OV-bureau.	De colleges van de gemeenten in Groningen en Drenthe en het dagelijks bestuur van het OV-bureau Groningen Drenthe.	De regio Zuidoost-Drenthe bestaat uit de gemeenten Borger-Odoorn; Coevorden; Emmen. Deze regio levert één vertegenwoordiger voor het bestuur.
2. Vennootschappen en coöperaties			
GVZ Europark Coevorden-Emlichheim GmbH	Aandeelhouder. Het betreft een GmbH naar Duits recht, waarvan de gemeente medeaandeelhouder is.	De Samtgemeinde Emlichheim, de gemeente Coevorden, het district Grafschaft Bentheim, het land Niedersachsen en de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij.	Drie leden van het college maken deel uit van de Aufsichtsrat respectievelijk de de Gesellschafterversammlung.
N.V. Area reiniging	Aandeelhouder.	De gemeenten Coevorden, Emmen en Hoogeveen.	Wij hebben een vertegenwoordiger in de algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) met paritair stemrecht. Daarnaast treden wij op als opdrachtgever. Binnen het college is een functionele scheiding aangebracht tussen de rol van aandeelhouder en die van opdrachtgever. De burgemeester vertegenwoordigt onze gemeente in de AVA.
N.V. Waterbedrijf Drenthe	Aandeelhouder.	De provincie Drenthe en de gemeenten in de Provincie Drenthe zijn aandeelhouder.	De portefeuillehouder financiën vertegenwoordigt onze gemeente in de AVA.
N.V. Rendo holding	Aandeelhouder. Daarnaast hebben wij met de groep kleine aandeelhouders tezamen het recht een voordracht te doen tot benoeming van één lid in de Raad van Commissarissen van de N.V. Rendo Holding.	Diverse gemeenten in Drenthe en Overijssel.	De burgemeester vertegenwoordigt onze gemeente in de AVA.
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Aandeelhouder.	Het rijk, de provincies en nagenoeg alle Nederlandse gemeenten.	De burgemeester vertegenwoordigt onze gemeente in de AVA.

Glasvezel Zuidenveld B.V.	Aandeelhouder.	Stichting Glasvezel Zuidenveld en N.V. RENDO Holding.	De portefeuillehouder financiën vertegenwoordigt onze gemeente in de AVA.
<i>Deelnemingen verkoop aandelen Essent</i>			
Enexis Holding N.V.	Aandeelhouder.	Diverse provincies en gemeenten.	De burgemeester vertegenwoordigt onze gemeente in de AVA.
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.(50% belang EPZ)	Aandeelhouder.	Diverse provincies en gemeenten.	De burgemeester vertegenwoordigt onze gemeente in de AVA.
CSV Amsterdam B.V. (voorheen Claim Staat Vennootschap B.V.)	Aandeelhouder.	Diverse provincies en gemeenten.	De burgemeester vertegenwoordigt onze gemeente in de AVA.
<i>3. Overige verbonden partijen</i>			
Regionaal Overslag Centrum (ROC)	Een van de partijen bij een samenwerkingsovereenkomst .	De gemeente Coevorden en de raden van bestuur van de partners in de Aannemerscombinatie CROCC.	Een lid van het college en een ambtelijke projectcoördinator vertegenwoordigen de de gemeente in de stuurgroep ROC.